

แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566 – 2570)

กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1
(อุดรธานี เลย หนองคาย หนองบัวลำภู บึงกาฬ)

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
บทสรุปผู้บริหาร	
ความสอดคล้องกับแผน 3 ระดับ ตามนโยบายของคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 4 ธันวาคม 2560 และสรุปสาระสำคัญของแผนพัฒนา กลุ่มจังหวัด	
1. ข้อมูลเพื่อการพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1	1
1.1 ข้อมูลพื้นฐานทางกายภาพกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1	1
1) ที่ตั้ง อาณาเขต และขนาดพื้นที่	
2) ลักษณะภูมิประเทศ/ลักษณะภูมิอากาศ	
3) การใช้ประโยชน์ที่ดิน	
4) โครงสร้างพื้นฐาน	
5) ด้านเศรษฐกิจ	
6) ด้านสังคมและความมั่นคง	
7) ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	
8) ทิศทางการพัฒนากลุ่มจังหวัดฯ	
9) บทบาทการพัฒนา	
1.2 ข้อมูลเชิงเปรียบเทียบกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1	19
1) การวิเคราะห์ศักยภาพด้านเศรษฐกิจ	31
(1) การเกษตร	
(2) การค้าชายแดน	
(3) การท่องเที่ยว	
2) การวิเคราะห์ศักยภาพด้านสังคมและความมั่นคง	87
(1) การศึกษา	
(2) สาธารณสุข	
(3) ความยากจน	
(4) ปัญหาเสพติด	
(5) อาชญากรรม	
(6) ความเสมอภาค คุณภาพชีวิต และความอบอุ่น	
3) การวิเคราะห์ศักยภาพด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	101
(1) ทรัพยากรป่าไม้	
(2) ชยะมูลฝอย	
1.3 ประเด็นปัญหาและความต้องการเชิงพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1	103
1.4 ผลการพัฒนาและแก้ไขปัญหาในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1	103

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
2. ประเด็นการพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1	105
2.1 สรุปผลการวิเคราะห์ศักยภาพกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1	107
2.2 เป้าหมายการพัฒนาของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1	111
2.3 ตัวชี้วัดความสำเร็จตามเป้าหมายการพัฒนาของกลุ่มจังหวัด ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1	112
2.4 ประเด็นการพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1	112
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก.	149
รายการตรวจสอบการดำเนินการตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการบริหารงาน จังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ พ.ศ. 2551 กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1	

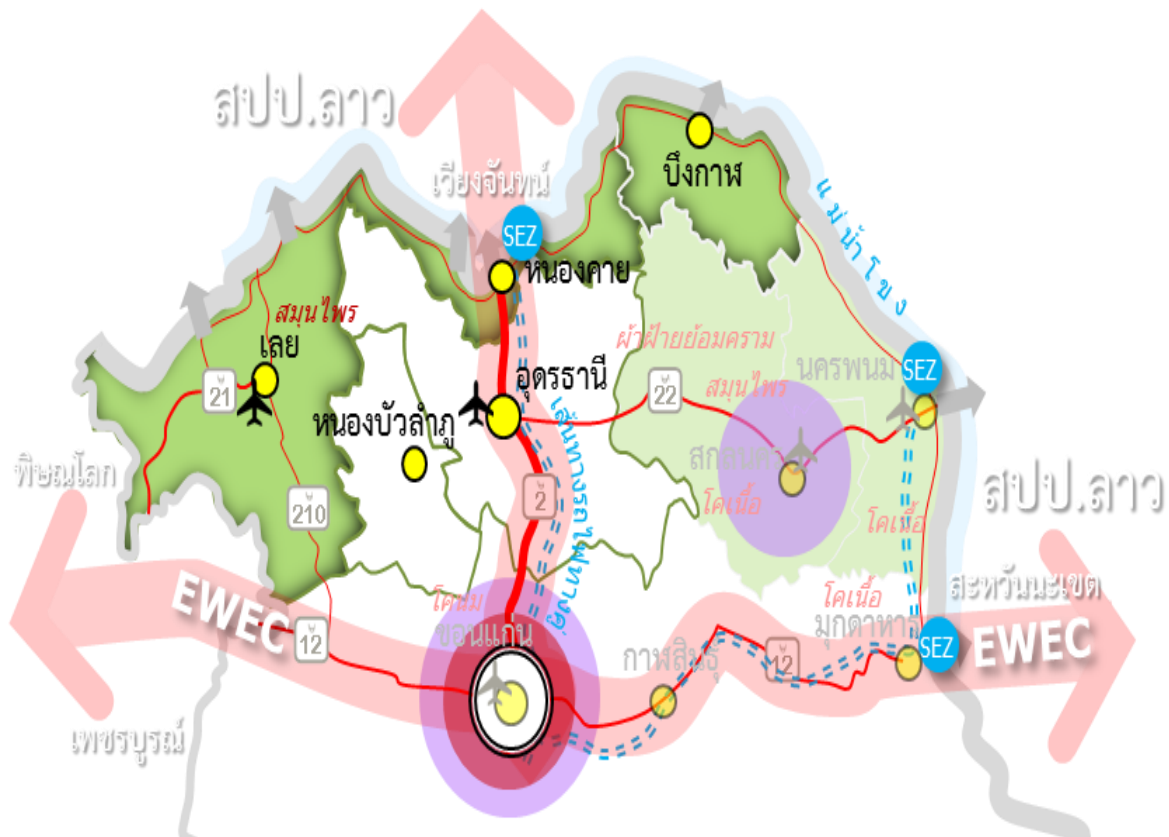
1. ข้อมูลเพื่อการพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1

1.1 ข้อมูลพื้นฐานทางกายภาพ

1) ที่ตั้ง อาณาเขต และขนาดพื้นที่

กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 ตั้งอยู่ตอนบนของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ แนวเส้นรุ้งที่ 16-18 องศาเหนือ และเส้นแวงที่ 100 - 103 องศาตะวันออก มีพื้นที่โดยรวมประมาณ 34,346.28 ตร.กม. หรือประมาณ 21,466,425 ไร่ คิดเป็นประมาณร้อยละ 24.08 และร้อยละ 6.69 ของพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และประเทศไทย ตามลำดับ มีพื้นที่เป็นอันดับ 2 ของภาค รองจากกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 (จังหวัดนครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ และสุรินทร์) ดังนี้

- **ด้านทิศเหนือ** ติดกับสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป.ลาว)
- **ด้านทิศตะวันออก** ติดกับกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2 ได้แก่ จ.สกลนคร และ จ.นครพนม
- **ด้านทิศตะวันตก** ติดกับกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 ได้แก่ จ.เพชรบูรณ์ และ จ.พิษณุโลก
- **ด้านทิศใต้** ติดกับกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง ได้แก่ จ.ขอนแก่น และ จ.กาฬสินธุ์

2) ลักษณะภูมิประเทศ/ลักษณะภูมิอากาศ

(1) **ลักษณะภูมิประเทศ** กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 มีพื้นที่โดยรวมประมาณ 34,346.28 ตร.กม. หรือประมาณ 21,466,425 ไร่ คิดเป็นประมาณร้อยละ 24.08 ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และร้อยละ 6.69 ของประเทศไทย ตามลำดับ มีพื้นที่เป็นอันดับ 2 ของภาค รองจากกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 (จังหวัดนครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ และสุรินทร์) มีพื้นที่ป่าไม้ประมาณ 3,452,762.57 ไร่ หรือร้อยละ 21.92 ของพื้นที่ป่าไม้ภาค และร้อยละ 3.37 ของประเทศ โดยจังหวัดอุดรธานี มีพื้นที่มากที่สุด คือ 11,730.30 ตารางกิโลเมตร หรือ 7,331,439 ไร่ รองลงมาคือ จังหวัดเลย (11,424.61 ตรม./7,140,382 ไร่) จังหวัดบึงกาฬ (4,305 ตรม./2,690,625 ไร่) หนองบัวลำภู (3,859.09 ตรม./2,411,929 ไร่) และจังหวัดหนองคาย (3,027.28 ตรม./1,892,050 ไร่) จำแนกเป็นรายจังหวัดได้ ดังนี้

ตารางที่ 1 พื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1

จังหวัด	พื้นที่ทั้งหมด		การจัดลำดับ	
	ตารางกิโลเมตร	จำนวนไร่	ระดับภาค	ระดับกลุ่มจังหวัด
กลุ่มจังหวัดฯ	34,346.28	21,466,425.00		
อุดรธานี	11,730.30	7,331,439.00	4	1
เลย	11,424.61	7,140,382.00	5	2
หนองคาย	3,027.28	1,892,050.00	12	5
หนองบัวลำภู	3,859.09	2,411,929.00	19	4
บึงกาฬ	4,305.00	2,690,625.00	17	3

ที่มา : ศูนย์สารสนเทศเพื่อการบริหารและงานปกครอง, กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย

กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 ลักษณะภูมิประเทศโดยรวมเป็นที่ราบสูงสลับภูเขา มีเทือกเขาเพชรบูรณ์ผ่านพื้นที่จังหวัดเลย และเทือกเขาภูพานผ่านพื้นที่จังหวัดอุดรธานี โดยเทือกเขาเพชรบูรณ์เป็นแหล่งต้นน้ำป่าสัก เทือกเขาภูพานเป็นแหล่งต้นน้ำที่สำคัญ เช่น ลำน้ำสงครามน้ำพุ เป็นต้น พื้นที่ราบของกลุ่มจังหวัดอยู่ในแอ่งสกลนคร มีอาณาเขตทิศเหนือจรดแม่น้ำโขง ทิศตะวันตกจรดเทือกเขาเพชรบูรณ์ ซึ่งแอ่งสกลนครครอบคลุมพื้นที่จังหวัดเลย หนองบัวลำภู อุดรธานี หนองคาย บึงกาฬ สกลนคร นครพนม และมุกดาหาร มีหลักฐานทางประวัติศาสตร์ชี้ชัดว่ามีมนุษย์อาศัยอยู่ตั้งแต่ยุคก่อนประวัติศาสตร์ (Prehistory) ในแอ่งสกลนครซึ่งมีศูนย์กลางที่บ้านเชียง บ้านนาดี อำเภอหนองหาน จังหวัดอุดรธานี

อาณาเขตติดต่อของกลุ่มจังหวัด มีชายแดนติดต่อกับสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป.ลาว) มากกว่ากลุ่มจังหวัดอื่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่มีพรมแดนติดกับ สปป.ลาว ความยาวพรมแดนประมาณ 527 กิโลเมตร ในพื้นที่ 3 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดเลย หนองคาย และบึงกาฬ มีแม่น้ำเป็นเส้นแบ่งกันพรมแดน ได้แก่ แม่น้ำเหือง และแม่น้ำโขง แม่น้ำเหืองกั้นพรมแดนไทย-สปป.ลาว ในพื้นที่อำเภอโนนสะอาด อำเภอท่าลี่ และบางส่วนของพื้นที่อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย แล้วไหลบรรจบรวมกับแม่น้ำโขงที่บ้านท่าดีหมี ตำบลปากตม อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย แล้วไหลผ่านจังหวัดหนองคาย และบึงกาฬ ไปยังพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2 ได้แก่ จังหวัดนครพนม และมุกดาหาร ไหลผ่านพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2 ได้แก่ จังหวัดอำนาจเจริญ ก่อนไหลเข้าสู่พื้นที่ สปป.ลาว ที่อำเภอโขงเจียม จังหวัดอุบลราชธานี

(2) **ลักษณะภูมิอากาศ** สภาพภูมิอากาศของกลุ่มจังหวัดตามภูมิภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีลักษณะสภาพภูมิอากาศแบบทุ่งหญ้าสะวันนา เป็นภูมิอากาศแบบร้อนชื้นสลับแห้ง และมีปริมาณน้ำฝนปานกลาง มีทั้งหมด 3 ฤดูกาล ได้แก่ ฤดูร้อน ฤดูฝน และฤดูหนาว อุณหภูมิเฉลี่ย 27.8 องศาเซลเซียสต่อปี ความกดอากาศเฉลี่ยปีละ 1,009.72 มิลลิเมตรปรอท หรือ เฮกโตปาสคาล (Hecto Pascal: hPa) และปริมาณน้ำฝนที่วัดได้ต่อปีเฉลี่ย 1,510 มม. สามารถปลูกพืชหรือทำการเกษตรที่ต้องอาศัยน้ำฝนตามฤดูกาล เช่น การเพาะปลูกข้าว อ้อยโรงงาน มันสำปะหลัง ยางพารา ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ รวมทั้งผลไม้ตามฤดูกาล

กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 มีอากาศร้อนชื้นสลับกับฤดูแล้ง มีฝนตกปานกลาง มี 3 ฤดู คือ ฤดูร้อน (มีนาคม – พฤษภาคม) ฤดูฝน (พฤษภาคม – ตุลาคม) และฤดูหนาว (พฤศจิกายน – กุมภาพันธ์) ฤดูหนาว อากาศหนาวเย็นเนื่องจากได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ ฤดูฝน ได้รับอิทธิพลจากพายุดีเปรสชัน ฤดูร้อน อากาศจะร้อนและแห้งแล้งมากเพราะอยู่ไกลจากทะเล

3) การใช้ประโยชน์ที่ดิน

(1) **เนื้อที่และการใช้ประโยชน์ที่ดิน** จากการสำรวจเนื้อที่และการใช้ประโยชน์ที่ดินรายจังหวัด ในปี พ.ศ. 2562 โดยสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร พบว่า กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 มีเนื้อที่รวมประมาณ 21,466,425 ไร่ คิดเป็นประมาณร้อยละ 20.34 ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และร้อยละ 6.69 ของประเทศไทย โดยจังหวัดอุดรธานีมีพื้นที่มากที่สุด คือ 11,730.30 ตารางกิโลเมตร หรือ 7,331,439 ไร่ รองลงมาคือ จังหวัดเลย (11,424.61 ตรม./7,140,382 ไร่) จังหวัดบึงกาฬ (4,305 ตรม./2,690,625 ไร่) จังหวัดหนองบัวลำภู (3,859.09 ตรม./2,411,929 ไร่) และจังหวัดหนองคาย (3,027.28 ตรม./1,892,050 ไร่) ตามลำดับ นอกจากนี้ ในปี 2562 จากเนื้อที่ทั้งหมดของกลุ่มจังหวัดฯ สามารถแบ่งได้เป็นเนื้อที่ถือครองเพื่อการเกษตร 11,071,733 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 51.58 พื้นที่ป่าไม้ 3,441,174 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 16.71 ของเนื้อที่กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือทั้งหมด โดยในส่วนของเนื้อที่ถือครองทางการเกษตรนั้น พบว่า ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่เพาะปลูกนาข้าว ประมาณ 5,071,805 ไร่ ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 45.81 ของพื้นที่ถือครองทางการเกษตรทั้งหมด ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่นา ส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 54.19 เป็นพื้นที่เพราะปลูกพืชไร่ (ข้าวโพด อ้อย ยางพารา) สวนไม้ผล/ไม้ยืนต้น สวนผัก/ไม้ดอกไม้ประดับและการเกษตรอื่นๆ เป็นต้น

ตารางที่ 2 เนื้อที่และการใช้ประโยชน์ทางการเกษตร ปี พ.ศ. 2562

ประเทศ/ภาค/จังหวัด	เนื้อที่ทั้งหมด	เนื้อที่ประโยชน์ทางการเกษตร	เนื้อที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตร (ไร่)					การใช้ประโยชน์จากที่ดินนอกภาคการเกษตร
			นาข้าว	พืชไร่	สวนไม้ผล/ไม้ยืนต้น	สวนผัก/ไม้ดอก/ไม้ประดับ	การเกษตรอื่นๆ	
ทั้งประเทศ	320,696,888	149,252,451	68,722,388	30,736,029	36,936,484	1,402,143	11,455,407	171,444,437
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	105,533,963	63,857,027	41,745,365	11,447,347	5,903,827	318,157	4,442,331	41,676,936
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1	21,466,425	11,071,733	5,071,805	2,298,787	2,699,121	73,763	928,257	10,394,692
อุดรธานี	7,331,439	3,869,098	2,205,055	754,704	596,165	22,389	290,785	3,462,341
เลย	7,140,382	2,713,863	476,228	1,203,308	749,388	17,264	267,675	4,426,519
หนองคาย	1,892,050	1,133,000	606,526	32,475	344,785	3,736	145,478	759,050
หนองบัวลำภู	2,411,929	1,687,679	1,077,183	281,869	172,558	5,801	150,268	724,250
บึงกาฬ	2,690,625	1,668,093	706,813	26,431	836,225	24,573	74,051	1,022,532

ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ 2562

การใช้ประโยชน์ที่ดินของกลุ่มจังหวัดฯ ประกอบด้วย ใช้เพื่อการเกษตรร้อยละ 51.58 ใช้ที่ดินนอกภาคการเกษตร ร้อยละ 48.42 การใช้ประโยชน์ที่ดินในภาคการเกษตรเป็นนาข้าวสูงสุด ร้อยละ 48.81 สวนไม้ผล ไม้ยืนต้น ร้อยละ 24.38 และ พืชไร่ ร้อยละ 20.76 เป็นต้น

4) โครงสร้างพื้นฐาน

(1) **ทางอากาศ** กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 มีเที่ยวบินที่สามารถเดินทางมายังกลุ่มจังหวัดฯ วันละกว่า 33 เที่ยวบิน ท่าอากาศยานนานาชาติอุดรธานี เป็นศูนย์กลางการบินของภาคอีสาน เนื่องจากเป็นศูนย์กลางเศรษฐกิจชายแดนของอีสานบน 1 ตั้งอยู่ใกล้เขตเศรษฐกิจพิเศษอย่างจังหวัดหนองคาย และนครหลวงเวียงจันทน์ สปป.ลาว เพียง 50 กิโลเมตร ท่าอากาศยานนานาชาติอุดรธานี จึงเป็นส่วนสำคัญของยุทธศาสตร์การพัฒนาเศรษฐกิจชายแดน โดยในปี 2561 มีจำนวนผู้ใช้บริการรวม 2,651,242 คน ในส่วนแผนการบริหารท่าอากาศยานอุดรธานี จะมีการขยายอาคารที่พักผู้โดยสารและจะผลักดันให้ท่าอากาศยานนานาชาติอุดรธานี เป็นศูนย์กลางการบินของภาคอีสาน เพราะปัจจุบันมีความต้องการในการเดินทางมาก โดยเฉพาะเที่ยวบินตรงจากประเทศในแถบยุโรปกำลังเติบโตสูงมาก ในอนาคตมีโอกาสที่จะเปิดบินตรงยุโรป-อุดรธานี ท่าอากาศยานอุดรธานีมีพื้นที่อากาศยาน 2,000 ไร่ ความยาวของทางวิ่ง 45x3,048 เมตร ลานจอดท่าอากาศยานรองรับได้ 11 ลำ รองรับผู้โดยสารได้จำนวน 1,200 คนต่อชั่วโมง จำนวนที่จอดรถยนต์ 665 คัน มีเที่ยวบินวันละกว่า 29 เที่ยวบิน เป็นเที่ยวบินอุดรธานี-กรุงเทพมหานคร วันละกว่า 20 เที่ยวบิน อุดรธานี-เชียงใหม่ วันละ 4 เที่ยวบิน อุดรธานี-หาดใหญ่ วันละ 1 เที่ยวบิน อุดรธานี-อุตะหาวันละ 2 เที่ยวบิน อุดรธานี-ภูเก็ต วันละ 1 เที่ยวบิน อุดรธานี – อุบลราชธานี วันละ 1 เที่ยวบิน ท่าอากาศยานเลย เป็นท่าอากาศยานศุลกากร มีเที่ยวบินเลย-กรุงเทพ วันละ 4 เที่ยวบิน (สำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย)

(2) **ทางบก** กลุ่มจังหวัดมีถนนเชื่อมโยงเส้นทางเดินรถระหว่างจังหวัดในกลุ่มจังหวัด ที่สำคัญได้แก่เส้นทางหมายเลข 2 หรือถนนมิตรภาพ เชื่อมโยงถนนพหลโยธินจากกรุงเทพมหานคร-สระบุรี-นครราชสีมา-ขอนแก่น-อุดรธานี-หนองคาย จากจังหวัดอุดรธานีมีเส้นทางเชื่อมโยงไปจังหวัดหนองบัวลำภู และเลยด้วยเส้นทางหมายเลข 210 เชื่อมโยงไปยังจังหวัดสกลนคร และนครพนม ด้วยเส้นทางหมายเลข 22 เส้นทางเชื่อมโยงเลยบริมาโขง จากจังหวัดเลย-หนองคาย ได้แก่เส้นทางหมายเลข 211 จากจังหวัดหนองคาย-บึงกาฬด้วยเส้นทางหมายเลข 212 สภาพถนนแต่ละเส้นทางมีความสะดวกในการเดินทางและมีถนนสายรองเชื่อมจากถนนสายหลักเข้าไปในพื้นที่ของแต่ละจังหวัดในกลุ่มจังหวัด การคมนาคมทางราง ตารางเดินทางโดยรถไฟจากหนองคาย-กรุงเทพมหานคร วันละ 5 เที่ยว (การรถไฟแห่งประเทศไทย) ในระยะเวลาของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 กลุ่มจังหวัดมีโครงการพัฒนาด้านคมนาคมขนส่งและโลจิสติกส์ที่สำคัญ ได้แก่

- โครงการทางเลี่ยงเมืองหนองคายด้านตะวันออก
- โครงการรถไฟทางคู่ สายขอนแก่น-หนองคาย
- โครงการรถไฟความเร็วสูง สายกรุงเทพฯ-นครราชสีมา-หนองคาย
- โครงการสถานีขนส่งสินค้าหนองคาย ปรับปรุงทางเดิม เพิ่มเต็มหัวรถจักร
- โครงการพัฒนาของการรถไฟแห่งประเทศไทย โครงการขยายโครงข่ายเพิ่มสายทางคู่

รถไฟทางคู่โครงข่ายเส้นทางใหม่มุ่งสู่ไฮสปีด ระบบรถไฟความเร็วสูง โครงการรถไฟในพื้นที่ เช่น โครงการรถไฟทางคู่ขนาดทาง 1 เมตร (Meter Gauge) มาบกะเบา-ถนนจिरะ 132 กิโลเมตร ถนนจिरะ-ขอนแก่น 187 กิโลเมตร บ้านไผ่-นครพนม 347 กิโลเมตร ขอนแก่น-หนองคาย 172 กิโลเมตร โครงการรถไฟทางคู่ขนาดทางมาตรฐาน (Standard Gauge) กรุงเทพฯ-แก่งคอย 133 กิโลเมตร แก่งคอย-มาบตาพุด 138 กิโลเมตร แก่งคอย-นครราชสีมา 247 กิโลเมตร นครราชสีมา-หนองคาย 355 กิโลเมตร รถไฟทางคู่ ขอนแก่น-หนองคาย ระยะทาง 167 กิโลเมตร ผ่านจังหวัดขอนแก่น อุดรธานี และหนองคาย รถไฟความเร็วสูง กรุงเทพฯ-นครราชสีมา-หนองคาย ระยะทาง 845 กิโลเมตร เป็นต้น และการพัฒนาสถานีขนส่งสินค้าในเมืองชายแดนซึ่งรวมถึงจังหวัดหนองคาย เป็นต้น

5) ด้านเศรษฐกิจ

5.1) เศรษฐกิจหลักที่สำคัญ

(1) **ผลิตภัณฑ์มวลรวม** กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 ในปี พ.ศ. 2562 ผลิตภัณฑ์มวลรวมมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ.2561 อัตราการขยายตัวร้อยละ 1.95 จัดอยู่ในลำดับที่ 2 ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในปี 2562 อยู่ที่ 265,101 ล้านบาท เป็นอันดับที่ 3 ของภาค อันดับ 1 คือ กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 (540,057 ล้านบาท) อันดับ 2 กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง (409,977 ล้านบาท) อันดับ 4 กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2 (247,854 ล้านบาท) และ อันดับ 5 กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2 (133,106 ล้านบาท)

ตารางที่ 3 ผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดและกลุ่มจังหวัด

(หน่วย : ล้านบาท)

จังหวัด/กลุ่มจังหวัด	พ.ศ.2558	พ.ศ.2559	พ.ศ.2560	พ.ศ.2561	พ.ศ.2562
กลุ่มจังหวัด	225,907	241,989	257,124	259,937	265,101
อุดรธานี	101,400	105,085	109,156	111,641	113,887
เลย	42,560	47,138	52,496	55,360	54,985
หนองคาย	36,329	38,712	39,804	39,573	41,515
หนองบัวลำภู	23,819	26,997	27,886	29,137	30,003
บึงกาฬ	20,018	21,799	24,056	24,227	24,711

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ , ผลิตภัณฑ์ภาคและจังหวัด แบบปริมาณลูกโซ่ ฉบับ พ.ศ. 2548 – 2562

ผลิตภัณฑ์มวลรวมของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 ในด้านสาขาการเกษตรกรรมป่าไม้และการประมง สูงเป็นอันดับ 1 ในปี 2562 มีมูลค่าประมาณ 57,534 ล้านบาท รองลงมาได้แก่ ด้านอุตสาหกรรม (50,130 ล้านบาท) การผลิต (38,765 ล้านบาท) การขายส่ง ขายปลีก การค้า และการซ่อมแซมยานยนต์ (36,733 ล้านบาท) และกิจกรรมทางการเงินและการประกันภัย (20,827 ล้านบาท) ตามลำดับ

ภาคบริการ ประกอบด้วยกิจกรรมการผลิตดังนี้ โรงแรม ภัตตาคาร ร้านอาหาร หาบเร่ แผงลอย ร้านอาหาร ก๋วยเตี๋ยว ขายอาหารสำเร็จรูป การขนส่งผู้โดยสาร/สินค้า ทางบก น้ำ อากาศ การบรรจุหีบห่อ คลังสินค้า ไซโล ด้านไปรษณีย์ โทรศัพท์ สถาบันการเงิน ประกันภัย บริการเช่าซื้อ ขาย ด้านอสังหาริมทรัพย์ บริการบัญชี กฎหมาย วิศวกรรม สถาปัตยกรรม เช่าเครื่องมือเครื่องจักร ค่าจ้างแรงงานส่วนราชการ การจัดเก็บขยะ ทำความสะอาด สถาบันการศึกษา สถาบันวิจัย บริการทางการแพทย์ สมาคมอาชีพ สถานสงเคราะห์เด็ก สถานเลี้ยงเด็กกลางวัน องค์กรกุศลอื่น ๆ โรงภาพยนตร์ สถานีวิทยุกระจายเสียง ห้องสมุด พิพิธภัณฑ์ การซ่อมเครื่องมือ เครื่องใช้ครัวเรือน บริการซัก รีด อาบอบนวด ตัดผม เสริมสวย เป็นต้น

ภาคการเกษตร ประกอบด้วยกิจกรรมการผลิต การทำนา ทำไร่ข้าวโพด ไร่มันสำปะหลัง ไร่พืชตระกูลถั่ว ไร่ผัก สวนผลไม้ ไร่อ้อย สวนยางพารา พืชไร่ ปาล์ม ยาสูบ บริการไถ นวด สี บริหารด้านสหกรณ์ ปศุสัตว์ สุกร โค สัตว์ปีก ไหม โรงฆ่าสัตว์ เลี้ยงทำพันธุ์ การเผาถ่าน ผลผลิตจากป่า หน่อไม้ การประมง การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำทุกชนิด เป็นต้น

ภาคอุตสาหกรรม ประกอบด้วยกิจกรรมการผลิต การขุดเจาะก๊าซธรรมชาติ การลำเลียงน้ำมัน การทำเหมืองแร่ที่ใช้ทำเคมีภัณฑ์และปุ๋ย กิจกรรมเกี่ยวกับดิน กรวด ททราย อุตสาหกรรมอาหาร ได้แก่ การทำเนื้อต่างๆ แซ่แข็ง ไอศกรีม ผลไม้กระป๋อง และการจัดเก็บรักษา การผลิตน้ำมันหมู โรงสีข้าว การผลิตแป้งมันสำปะหลัง การอบข้าวโพด การทำแป้งข้าวเจ้า การผลิตน้ำตาล และผลพลอยได้ การผลิตขนมปัง เส้นก๋วยเตี๋ยว และผลิตภัณฑ์ที่คล้ายกัน ผลิตภัณฑ์ชนิดต่าง ๆ การผลิตน้ำแข็ง การผลิตเครื่องแกง เครื่องปรุงรส (การผลิตอาหารอื่น ๆ) การผลิตอาหารสัตว์ การต้ม ถักนึ่ง ผสมสุรา และเครื่องดื่มที่ไม่มีแอลกอฮอล์ น้ำดื่มบรรจุขวด โรงบ่ม อบใบยาสูบ และผลิตภัณฑ์ การทอผ้า ผลิตภัณฑ์ถักทอสำเร็จรูป ผลิตเครื่องแต่งกาย การพิมพ์ การผลิตยางสังเคราะห์ ยางแผ่นดิบรมควัน ยางแท่ง ยางเครป เศษยาง ผลิตภัณฑ์ยางอื่น ๆ ผลิตภัณฑ์จากพลาสติก ผลิตภัณฑ์จากหนัง การผลิตอิฐ แผ่นเหล็กรีดร้อน โรงกลึง มุ้งลวด เหล็กตัด เครื่องจักรทางการเกษตร เครื่องปรับอากาศ การตัดแปลงเครื่องเรือน ผลิตภัณฑ์จากไม้ การซ่อมแซม การผลิตชิ้นส่วนประกอบรถยนต์ จักรยานยนต์ และจักรยาน การจำหน่ายพลังงานไฟฟ้า ประปา การก่อสร้างอาคารที่อยู่อาศัย และไม้ใช้ที่อยู่อาศัย โครงการชลประทาน ซ่อมแซมทาง เป็นต้น

ภาคการค้า ประกอบด้วยกิจกรรมการผลิต การค้าส่ง ขายสินค้าใหม่ และใช้แล้วแก่ผู้ขายปลีก ผู้ใช้ในงานอุตสาหกรรม ผู้ใช้ในงานพาณิชย์และในงานวิชาชีพอื่น ผู้ขายส่งรายอื่น ผู้ทำหน้าที่เป็นตัวแทนซื้อสินค้าเพื่อขายให้แก่สถานประกอบการธุรกิจ รวมถึงพ่อค้าขายส่งซึ่งดำเนินการซื้อและขายสินค้าที่เป็นของตนเอง ผู้จำหน่ายสินค้าอุตสาหกรรม ผู้ส่งออก ผู้ส่งสินค้าเข้า และสมาคมสหกรณ์การซื้อ สำนักงานขายของกิจการที่ตั้งขึ้นเพื่อขายผลิตผลของตนเอง สมาคม สหกรณ์ ซึ่งดำเนินกิจการเกี่ยวกับการขายผลิตผล การเกษตร ผู้ขายเศษโลหะ ผู้ขายของเก่า รวมทั้งเศษวัสดุต่าง ๆ ผู้ขายส่งซึ่งจำแนกและคัดเกรดสินค้าจำนวนมาก พ่อค้าส่งที่ทำการบรรจุหีบห่อและบรรจุขวด ทั้งนี้ ยกเว้นการบรรจุขวดและบรรจุหีบห่อในตู้คอนเทนเนอร์ของสนามบิน เป็นต้น

การค้าปลีก ขายสินค้าใหม่ และสินค้าที่ใช้แล้วแก่บุคคลทั่วไปหรือครัวเรือน สถานประกอบการขายปลีก เช่น ห้างสรรพสินค้า แผงลอย สถานีบริการขายน้ำมันเบนซิน ผู้จำหน่ายปลีกรถยนต์ คนเร่ขายของ สหกรณ์ผู้บริโภค สถานที่ประมูลสินค้า ผู้ขายปลีกส่วนมากมักดำเนินกิจการซื้อขายที่เป็นของตนเอง แต่บางรายอาจจะเป็นตัวแทนของสำนักงานใหญ่ และทำหน้าที่ขายให้ตามที่ได้รับมอบหมายหรือขายให้โดยได้รับค่าธรรมเนียมตอบแทน สถานประกอบการซึ่งดำเนินกิจการหลักเกี่ยวกับการขายสินค้าที่นำมาแสดงถึงแม้การขายสิ่งของเหล่านี้อาจจะไม่ใช่เพื่อการบริโภค หรือการใช้ประโยชน์เฉพาะส่วนบุคคลหรือในครัวเรือน

จังหวัดอุดรธานี แนวโน้มผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดอุดรธานี ผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัด การเกษตรมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเป็นอันดับหนึ่ง รองลงมาได้แก่ การผลิต การขายส่งการขายปลีก การค้า และการซ่อมแซมยานยนต์ การศึกษา และการก่อสร้าง

จังหวัดเลย แนวโน้มผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดเลย ผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัด การเกษตรมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเป็นอันดับหนึ่ง รองลงมาได้แก่ การผลิต การศึกษา การขายส่ง การขายปลีก การค้า และการซ่อมแซมยานยนต์ และกิจกรรมทางการเงิน

จังหวัดหนองคาย แนวโน้มผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดหนองคาย ผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัด การเกษตรมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเป็นอันดับหนึ่ง รองลงมาได้แก่ การผลิต การขายส่ง การขายปลีก การค้า และการซ่อมแซมยานยนต์ การศึกษา และกิจกรรมทางการเงินและการประกัน

จังหวัดหนองบัวลำภู แนวโน้มผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดหนองบัวลำภู ผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดการเกษตรมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเป็นอันดับหนึ่ง รองลงมาได้แก่ การศึกษา การขายส่ง การขายปลีก การค้า และการซ่อมแซมยานยนต์ การผลิต และ กิจกรรมทางการเงินและประกันภัย

จังหวัดบึงกาฬ แนวโน้มผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดบึงกาฬ ผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดการเกษตรมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเป็นอันดับหนึ่ง รองลงมาได้แก่ การผลิต การขายส่ง การขายปลีก การค้า และการซ่อมแซมยานยนต์ การศึกษา และกิจกรรมด้านอสังหาริมทรัพย์

(2) ผลิตภัณฑ์มวลรวมต่อประชากร (GPP per Capita) อัตราการเปลี่ยนแปลงของผลิตภัณฑ์มวลรวมต่อประชากร (GPP per Capita) ในปี พ.ศ. 2562 ค่าเฉลี่ยต่อหัวเท่ากับ 85,658 บาท/ปี มีอัตราการเปลี่ยนแปลงที่เพิ่มขึ้น คิดเป็นร้อยละ 2.29 จากปี พ.ศ. 2561 จัดอยู่ในอันดับที่ 3 ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยรายได้เฉลี่ยต่อหัวส่วนใหญ่ คือ จังหวัดเลย มีรายได้ต่อปีสูง

ตารางที่ 4 แสดงผลิตภัณฑ์มวลรวมต่อประชากรของจังหวัดและกลุ่มจังหวัด (หน่วย : บาท)

	2559	% การเปลี่ยนแปลง	2560	% การเปลี่ยนแปลง	2561	% การเปลี่ยนแปลง	2562p	% การเปลี่ยนแปลง
ประเทศ	213,553	5.64	225,126	5.44	236,860	5.21	243,787	2.92
ภาค	99,852	4.75	104,451	4.61	110,656	5.94	114,287	3.28
กลุ่มจังหวัด	77,640	7.41	82,646	6.45	83,744	1.33	85,658	2.29
อุดรธานี	82,560	4.06	85,963	4.12	88,199	2.60	90,269	2.35
เลย	86,662	10.81	96,562	11.42	101,883	5.51	101,527	-0.35
หนองคาย	87,734	5.62	87,175	2.88	86,719	-0.52	91,068	5.02
หนองบัวลำภู	56,081	13.76	58,120	3.64	60,950	4.87	63,002	3.37
บึงกาฬ	66,492	10.59	76,898	15.65	67,216	-12.59	68,727	2.25

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ , ผลิตภัณฑ์ภาคและจังหวัด แบบปริมาณลูกโซ่ ฉบับ พ.ศ. 2548 – 2562

การจะหลุดพ้นจากกับดักประเทศรายได้ปานกลาง (Middle Income Trap: MIT) กลุ่มจังหวัดต้องเพิ่มผลิตภัณฑ์มวลรวมต่อประชากร (GPP Per Capita) ประมาณ 450,000 บาท ในขณะที่ ณ ปี พ.ศ. 2562 เท่ากับ 85,658 บาท ต้องเพิ่มผลิตภัณฑ์มวลรวมต่อประชากรกว่า 5.25 เท่าจากปัจจุบันจึงจะหลุดพ้นจากกับดักประเทศรายได้ปานกลาง

การจัดลำดับผลิตภัณฑ์มวลรวมต่อประชากรจังหวัดและกลุ่มจังหวัดในปี พ.ศ. 2562 พบว่าจังหวัดเลยสูงสุดของกลุ่มจังหวัด (101,527 บาท) รองลงมาได้แก่ จังหวัดหนองคาย (91,068 บาท) จังหวัดอุดรธานี (90,269 บาท) จังหวัดบึงกาฬ (68,727 บาท) และจังหวัดหนองบัวลำภู (63,002 บาท)

น้ำประปา กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 ในปี 2563 มีจำนวนผู้ใช้น้ำประปาทั้งหมด 218,084 ราย เพิ่มขึ้นจากปี 2562 ซึ่งมีผู้ใช้น้ำประปา 211,227 ราย คิดเป็นร้อยละ 3.25 ของผู้ใช้น้ำประปาในกลุ่มจังหวัด และในปี 2563 มีกำลังการผลิต 393,891 ลูกบาศก์เมตร/วัน การผลิตน้ำประปาอยู่ที่ 6,434,359 ลูกบาศก์เมตร มีการจ่ายน้ำ 5,984,329 ลูกบาศก์เมตร เฉลี่ยการใช้น้ำประปาอยู่ที่ 20.42 ลูกบาศก์เมตร/ราย/เดือน ซึ่งผู้ใช้น้ำประปาส่วนใหญ่มาจากจังหวัดอุดรธานี (116,730 ราย) รองลงมาได้แก่ จังหวัดเลย (43,686 ราย) จังหวัดหนองคาย (37,108 ราย) จังหวัดหนองบัวลำภู (13,474 ราย) และจังหวัดบึงกาฬ (7,086 ราย)

ในปี 2563 กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 มีผู้ใช้น้ำประปาจำนวน 281,080 ราย อยู่อันดับ 3 ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อันดับ 1 คือ กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง (341,771 ราย) อันดับ 2 กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 (297,718 ราย) อันดับ 4 กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2 (160,163 ราย) และอันดับ 5 กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2 (100,758 ราย)

ไฟฟ้า ปี 2563 การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค (กฟภ.) มีการจำหน่ายไฟฟ้าลดลง เนื่องจากในช่วงไตรมาสที่ 1 – 2 จากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ส่งผลให้ภาครัฐต้องดำเนินการป้องกัน โดยห้ามนักท่องเที่ยวต่างชาติเดินทางเข้ามาในประเทศและปิดห้างสรรพสินค้าเป็นการชั่วคราว ประกอบกับกลุ่มอุตสาหกรรมที่ได้รับผลกระทบจากการส่งออกสินค้าและปิดโรงงานการผลิต โดยเฉพาะยานยนต์ มีการปิดโรงงานติดต่อกันหลายเดือน รวมถึงต่างประเทศมีคำสั่งซื้อสินค้าจากประเทศไทยลดลงทำให้มียอดการส่งออกหดตัว

ในปี 2563 กฟภ. มีการจำหน่ายไฟฟ้ารวมทั้งสิ้น 134,867.12 ล้านหน่วย หดตัวร้อยละ 2.40 กลุ่มบ้านอยู่อาศัยขยายตัวร้อยละ 6.48 จากมาตรการป้องกันการแพร่ระบาด และอัตราการว่างงานที่สูงขึ้น ทำให้ประชาชนใช้เวลาอยู่ภายในบ้านพักอาศัยเพิ่มมากขึ้น ประกอบกับสถานการณ์ที่ร้อนในช่วงต้นปี

กิจการขนาดเล็ก หดตัวร้อยละ 1.16, กิจการขนาดกลางหดตัวร้อยละ 3.82 และกิจการขนาดใหญ่ หดตัวร้อยละ 5.41 ผลกระทบจากภาวะเศรษฐกิจภายในประเทศที่ถดถอยโดยสอดคล้องในทิศทางเดียวกันกับภาวะเศรษฐกิจโลก

ในปี 2563 มีจำนวนผู้ใช้ไฟฟ้าภายในประเทศรวมทั้งสิ้น 20,734,717 ราย เพิ่มขึ้นจากปี 2562 ที่มีจำนวนผู้ใช้ไฟฟ้ารวมทั้งสิ้น 20,193,865 ราย คิดเป็นร้อยละ 2.68 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีจำนวนผู้ใช้ไฟฟ้าทั้งสิ้น 6,922,341 ราย คิดเป็นร้อยละ 33.37 ของประเทศ และมีจำนวนผู้ใช้ไฟฟ้าเพิ่มขึ้นจากปี 2562 ที่มีจำนวนผู้ใช้ไฟฟ้าทั้งสิ้น 6,736,256 ราย คิดเป็นร้อยละ 2.77

(3) การค้าชายแดน กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 มี 3 จังหวัดที่ติดกับประเทศเพื่อนบ้าน ได้แก่ จังหวัดหนองคาย จังหวัดเลย และจังหวัดบึงกาฬ มีมูลค่าการค้าชายแดนไทยกับสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป.ลาว) สูงที่สุดของประเทศ และจังหวัดหนองคายอยู่ตรงข้ามกับเมืองหลวงของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป.ลาว) ซึ่งจะมีการเปิดเดินรถไฟจีน - ลาว ในปลายปี 2564 จะทำให้สินค้าส่งออก - นำเข้า มาผ่านด่านที่จังหวัดหนองคายเพิ่มขึ้น

ในปี 2563 มีมูลค่าการค้าชายแดนกับสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป.ลาว) สูงเป็นอันดับที่ 1 รองลงมา คือ เวียดนามและจีน มีมูลค่าการค้าชายแดนรวมทั้ง 3 ประเทศ ประมาณ 80,150.45 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2562 (มีมูลค่าประมาณ 71,604.94 ล้านบาท) มีอัตราการขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 89.34 โดยมูลค่าการค้าชายแดนกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 ในปี 2563 กับประเทศเพื่อนบ้านที่มีมูลค่ามากที่สุด คือ

- การค้าชายแดนไทย – สปป.ลาว รวมประมาณ 79,444.57 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2562 (มีมูลค่าประมาณ 70,841.42 ล้านบาท) มีอัตราการขยายตัวร้อยละ 12.14

- การค้าชายแดนไทย – จีน รวมประมาณ 2.20 ล้านบาท ลดลงจากปี 2562 (มีมูลค่าประมาณ 155.64 ล้านบาท) มีอัตราลดลงร้อยละ -98.59

- การค้าชายแดนไทย – เวียดนาม รวมประมาณ 703.68 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2562 (มีมูลค่าประมาณ 607.88 ล้านบาท) มีอัตราลดลงร้อยละ 15.76

(4) การท่องเที่ยว กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 มีจำนวนนักท่องเที่ยวผู้เยี่ยมชมเยือนในจังหวัดและกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทุกปี มุ่งเน้นทิศทางการที่จะพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยวเน้นการสร้างเส้นทางท่องเที่ยว และแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นเชิงอัตลักษณ์ อารยธรรม และประวัติศาสตร์ แต่เนื่องจากในช่วงที่ผ่านมาเกิดการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019-(COVID-19) ทำให้จำนวนนักท่องเที่ยวและรายได้จากการท่องเที่ยวมีจำนวนลดลง

โดยในปี พ.ศ. 2562 จำนวนนักท่องเที่ยวในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 จำนวน 10,053,020 คน และมีรายได้จากการท่องเที่ยว 23,239 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2561 คิดเป็นร้อยละ 3.61 ของจำนวนนักท่องเที่ยว และร้อยละ 3.00 ของรายได้จากการท่องเที่ยว จังหวัดในกลุ่มจังหวัดที่มีจำนวนนักท่องเที่ยวมากที่สุดในปี พ.ศ. 2562 ได้แก่ จังหวัดอุดรธานี (4,019,924 คน) รองลงมาได้แก่ จังหวัดหนองคาย (2,787,870 คน) จังหวัดเลย (2,257,616 คน) จังหวัดบึงกาฬ (606,194 คน) และจังหวัดหนองบัวลำภู (381,416 คน) ตามลำดับ

(5) เศรษฐกิจระดับครัวเรือน (รายได้และหนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือน)

ในปี 2562 ประเทศไทยมีจำนวนคนจน (ด้านรายจ่าย) รวม 4,326 พันคน โดยภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีจำนวนคนจน (ด้านรายจ่าย) รวม 1,551 พันคน คิดเป็นร้อยละ 35.85 ซึ่งกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 มีจำนวนคนจน (ด้านรายจ่าย) จำนวน 150.50 พันคน ลดลงจากปี 2561 ซึ่งมีจำนวน 280.30 พันคน คิดเป็นร้อยละ 53.69

ด้านรายได้ และความเหลื่อมล้ำ มีอัตราการพึ่งพิงอยู่ที่ร้อยละ 48.35 ซึ่งต่ำกว่าค่าเฉลี่ยเล็กน้อย ทั้งนี้ 3 ปีที่ผ่านมา ประชากรผู้สูงอายุมีจำนวนเพิ่มขึ้น ขณะที่ประชากรวัยแรงงานและประชากรวัยเด็กลดลง ด้านรายได้ปรับตัวเพิ่มขึ้นจากปี 2560 ขณะที่เงินออมเฉลี่ยต่อครัวเรือนขยายตัวอย่างต่อเนื่อง โดยปัจจุบันครัวเรือนมีรายได้เฉลี่ยเท่ากับ 22,660 บาท/เดือน และมีเงินออมเฉลี่ยเท่ากับ 2,833 บาท/เดือน ทั้งนี้ ค่าสัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาคด้านรายได้ปี 2562 ลดลงมาอยู่ที่ 0.406 และมีคนจนในสัดส่วนที่ลดลง เหลือร้อยละ 4.94 แสดงให้เห็นถึงความเหลื่อมล้ำมีการปรับตัวลดลง

โดยปี 2562 กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 มีสัดส่วนคนจน (ด้านรายจ่าย) น้อยที่สุดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จังหวัดในกลุ่มจังหวัดที่มีจำนวนคนจน (ด้านรายจ่าย) น้อยที่สุด คือ จังหวัดบึงกาฬ (4.60 พันคน) รองลงมาได้แก่ จังหวัดหนองคาย (8.80 พันคน) จังหวัดเลย (22.80 พันคน) จังหวัดอุดรธานี (51.60 พันคน) ส่วนจังหวัดหนองบัวลำภูมีจำนวนคนจน (ด้านรายจ่าย) มากที่สุดในกลุ่มจังหวัดฯ จำนวน 62.70 พันคน

ทั้งนี้ ในปี 2562 กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 หนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือนส่วนใหญ่มาจากจังหวัดเลย ซึ่งมีหนี้สินต่อครัวเรือนอยู่ที่ 244,140.09 บาท รองลงมาได้แก่ จังหวัดอุดรธานี (238,094.19 บาท) จังหวัดบึงกาฬ (220,787.29 บาท) จังหวัดหนองบัวลำภู (143,822.45 บาท) ส่วนจังหวัดหนองคายหนี้สินต่อครัวเรือนต่ำที่สุดอยู่ที่ 77,923.94 บาท

นอกจากนี้ ในปี 2562 กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่อครัวเรือนอยู่ที่ 184,964.77 บาท โดยจังหวัดที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่อครัวเรือนมากที่สุด คือ จังหวัดอุดรธานี (25,766.53 บาท) รองลงมาได้แก่ จังหวัดเลย (25,422.29 บาท) จังหวัดบึงกาฬ (22,787.29 บาท) จังหวัดหนองคาย (20,579.85 บาท) และจังหวัดหนองบัวลำภู (18,745.43 บาท) ตามลำดับ

ข้อมูลสถานการณ์ด้านรายได้ และหนี้สินของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 ชี้ให้เห็นว่าโดยส่วนใหญ่จังหวัดมีรายได้เพิ่มขึ้นเล็กน้อยและมีหนี้สินลดลง โดยจังหวัดอุดรธานีเป็นจังหวัดที่มีรายได้และหนี้สินสูงที่สุดในกลุ่มจังหวัด

หากพิจารณาในเชิงสัดส่วนหนี้สินต่อรายได้ จะพบว่าจังหวัดในกลุ่มจังหวัดส่วนใหญ่มีสัดส่วนดังกล่าวลดลง มีเพียงจังหวัดหนองบัวลำภูที่มีสัดส่วนเพิ่มขึ้น

6) ด้านสังคมและความมั่นคง

(1) การปกครอง กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 ประกอบด้วย 5 จังหวัด 57 อำเภอ 419 ตำบล 4,867 หมู่บ้าน องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 476 แห่ง ได้แก่ องค์การบริหารส่วนจังหวัด 5 แห่ง เทศบาลนคร 1 แห่ง เทศบาลเมือง 9 แห่ง เทศบาลตำบล 151 แห่ง และองค์การบริหารส่วนตำบล 310 แห่ง ดังนี้

ตารางที่ 5 แสดงข้อมูลการปกครองในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1

จังหวัด	อำเภอ	ตำบล	หมู่บ้าน	องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น				
				อบจ.	เทศบาลนคร	เทศบาลเมือง	เทศบาลตำบล	อบต.
อุดรธานี	20	156	1,904	1	1	3	67	109
เลย	14	89	918	1	0	2	27	71
หนองคาย	9	62	722	1	0	2	17	48
หนองบัวลำภู	6	59	706	1	0	1	23	43
บึงกาฬ	8	53	617	1	0	1	17	39
รวมทั้งสิ้น	57	419	4,867	5	1	9	151	310

ที่มา : กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย โดยกองกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น ณ 30 กันยายน 2563

(2) ประชากร ในปี พ.ศ.2563 ประชากรในประเทศไทยมีทั้งสิ้น 66,186,727 คน ประชากรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 21,848,228 คน ซึ่งกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 มีจำนวนประชากรประมาณ 3,655,666 คน คิดเป็นร้อยละ 5.52 ของประเทศ และร้อยละ 16.73 ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยจังหวัดอุดรธานีมีประชากรมากที่สุด 1,567,983 คน รองลงมา คือ จังหวัดเลย 638,736 คน จังหวัดหนองคาย 517,435 คน จังหวัดหนองบัวลำภู 509,470 คน และจังหวัดบึงกาฬ 422,042 คน ตามลำดับ ความหนาแน่นของประชากรประมาณ 106.44 คนต่อตารางกิโลเมตร ประมาณการตามช่วงอายุของประชากรจะเข้าสู่สังคมผู้สูงวัยอย่างสมบูรณ์ในปี พ.ศ. 2564 ประมาณการอัตราส่วนการเป็นภาระวัยแรงงานต่อผู้สูงวัยในปี พ.ศ. 2573 คือ 2.4 ต่อ 1

ตารางที่ 6 แสดงจำนวนประชากรและความหนาแน่นของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1

จังหวัด / กลุ่มจังหวัด	ประชากร			พื้นที่ (ตร.กม.)	ความหนาแน่น (คน/ตร.กม.)
	ชาย	หญิง	รวม		
กลุ่มจังหวัดฯ	1,819,999	1,835,667	3,655,666	34,345.40	106.44
อุดรธานี	777,107	790,876	1,567,983	11,730.30	133.67
เลย	320,165	318,571	638,736	11,424.60	55.91
หนองคาย	256,823	260,612	517,435	3,026.50	170.97
หนองบัวลำภู	254,231	255,239	509,470	3,859.00	132.02
บึงกาฬ	211,673	210,369	422,042	4,305.00	98.04

ที่มา: สำนักทะเบียนกลาง กรมการปกครอง, 31 ธันวาคม 2563, www.dopa.go.th

อัตราการเพิ่ม/ลดของประชากรเฉลี่ยย้อนหลัง 5 ปี มีอัตราการเพิ่ม/ลด ร้อยละ -0.91 โดยในปี 2560 มีจำนวนประชากรเพิ่มขึ้นมากที่สุดร้อยละ 0.27 และในปี 2563 มีอัตราการลดลงร้อยละ -0.91 เมื่อเทียบกับประชากรในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 ทั้งหมด ซึ่งเมื่อแยกรายจังหวัดแล้วพบว่าในปี 2563 จังหวัดอุดรธานีมีอัตราการลดลงของประชากรที่ลดลงมากที่สุด ร้อยละ -1.19

ตารางที่ 7 จำนวนประชากรของกลุ่มจังหวัดฯ เปรียบเทียบกับภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และประเทศ

จังหวัด/กลุ่มจังหวัด	อัตราการเพิ่ม/ลด ของประชากร (คน)									
	ปี 2559		ปี 2560		ปี 2561		ปี 2562		ปี 2563	
	จำนวน	เพิ่ม/ลด	จำนวน	เพิ่ม/ลด	จำนวน	เพิ่ม/ลด	จำนวน	เพิ่ม/ลด	จำนวน	เพิ่ม/ลด
ประเทศ	65,931,550	0.52	66,188,503	0.93	66,413,979	0.93	66,558,935	0.93	66,186,727	0.93
ภาคอีสาน	20,857,702	0.32	21,989,477	0.32	20,929,621	0.32	18,220,199	0.32	21,848,228	0.32
กลุ่มจังหวัดอีสานตอนบน 1	3,671,306	0.19	3,681,317	0.27	3,687,599	0.17	3,688,778	0.03	3,655,666	- 0.91
อุดรธานี	1,578,783	0.23	1,583,092	0.27	1,586,666	0.23	1,586,646	- 0.00	1,567,983	- 1.19
หนองคาย	520,363	0.15	521,886	0.29	522,103	0.04	522,311	0.04	517,435	- 0.94
เลย	639,801	0.15	641,666	0.29	642,773	0.17	642,950	0.03	638,736	- 0.66
หนองบัวลำภู	510,734	0.13	511,641	0.18	512,117	0.09	512,780	0.13	509,470	- 0.65
บึงกาฬ	421,625	0.23	423,032	0.33	423,940	0.21	424,091	0.04	422,042	- 0.49
กลุ่มจังหวัดอีสานตอนบน 2	2,212,296	0.39	2,218,282	0.37	2,223,350	0.37	2,225,700	0.37	2,215,048	0.37
กลุ่มจังหวัดอีสานตอนกลาง	5,053,700	0.27	5,062,898	0.24	5,061,496	0.24	5,054,166	0.24	5,024,006	0.24
กลุ่มจังหวัดอีสานตอนล่าง 1	5,670,159	0.31	6,767,667	0.27	5,691,917	0.27	6,778,862	0.27	6,717,536	0.27
กลุ่มจังหวัดอีสานตอนล่าง 2	4,250,241	0.28	4,259,313	0.41	4,264,899	0.41	4,266,742	0.41	4,235,972	0.41

ที่มา: สำนักทะเบียนกลาง กรมการปกครอง, 31 ธันวาคม 2563, www.dopa.go.th

(3) แรงงาน สถานภาพแรงงานของจังหวัดและกลุ่มจังหวัด โดยกรมแรงงานได้สำรวจภาวะการทำงานของแรงงานประชากรในปี พ.ศ. 2563 จากการให้บริการจัดหางานของกรมการจัดหางาน ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค มีผู้ลงทะเบียนสมัครงาน ผู้สมัครงานมาใช้บริการตำแหน่งว่างงานและได้รับการบรรจุงาน ดังนี้

1) ผู้ลงทะเบียนสมัครงาน ในปี พ.ศ. 2563 มีผู้ลงทะเบียนรวมทั้งสิ้นจำนวน 146,535 คน แยกเป็นเพศชาย 63,244 คน (ร้อยละ 43.16) เพศหญิง 83,291 คน (ร้อยละ 56.84) โดยเป็นผู้ลงทะเบียนสมัครงานจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือมากที่สุด จำนวน 32,369 คน คิดเป็นร้อยละ 22.09 ภาคกลาง 31,853 คน คิดเป็นร้อยละ 21.74 ภาคเหนือ 24,601 คน คิดเป็นร้อยละ 16.79 ภาคใต้ 21,453 คน คิดเป็นร้อยละ 14.64 กรุงเทพมหานคร 19,999 คน คิดเป็นร้อยละ 13.65 และภาคที่มีผู้ลงทะเบียนสมัครงานน้อยที่สุด คือ ปริมณฑล 16,260 คน คิดเป็นร้อยละ 10.10 เมื่อเปรียบเทียบกับช่วงเวลาเดียวกันในปี 2562 พบว่าผู้ลงทะเบียนสมัครงานเพิ่มขึ้น คิดเป็นร้อยละ 5.63 (จาก 138,724 คน เป็น 146,535 คน) ซึ่งเป็นการเพิ่มขึ้นในทุกภาค ยกเว้นภาคกลางและภาคใต้ที่มีจำนวนผู้ลงทะเบียนสมัครงานลดลง

2) ผู้สมัครงานมาใช้บริการจัดหางาน ในปี พ.ศ. 2563 มีผู้สมัครงานมาใช้บริการจัดหางาน จำนวนทั้งสิ้น 317,139 คน แยกเป็นเพศชาย 133,634 คน คิดเป็นร้อยละ 42.14 เพศหญิง 183,505 คน คิดเป็นร้อยละ 57.86 เมื่อเปรียบเทียบกับช่วงเวลาเดียวกันในปี 2562 พบว่า ผู้สมัครงานมาใช้บริการจัดหางานลดลง คิดเป็นร้อยละ 5.99 (จาก 377,361 คน เป็น 317,139 คน)

ในปี พ.ศ. 2563 การใช้บริการจัดหางานของกรมการจัดหางาน มีผู้ได้รับการบรรจุงานทั้งสิ้น จำนวน 245,623 คน คิดเป็นร้อยละ 77.45 ของผู้มาสมัครงานที่ใช้บริการจัดหางาน แยกเป็นเพศชาย 106,650 คน คิดเป็นร้อยละ 43.42 เพศหญิง 138,973 คน คิดเป็นร้อยละ 56.58 เมื่อเทียบกับช่วงเวลาเดียวกันในปี 2562 พบว่าผู้ได้รับการบรรจุงานลดลงร้อยละ 17.54 (จาก 297,869 คน เป็น 245,623 คน)

ในปี 2563 สำนักงานสถิติแห่งชาติ ได้ประมวลผลโดยศูนย์ข้อมูลแรงงานแห่งชาติ กระทรวงแรงงาน พบว่า กำลังแรงงานรวม 38,544,400 คน กำลังแรงงานปัจจุบัน 38,331,300 คน แยกเป็น ผู้มีงานทำ 37,680,200 คน ผู้ว่างงาน 651,100 คน กำลังแรงงานที่รอฤดูกาลผู้ไม่อยู่ในกำลังแรงงาน 213,100 คน

ในปี 2563 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีผู้ลงทะเบียนสมัครงานรวม 35,399 คน ผู้สมัครงานมาใช้บริการจัดหางานรวม 74,212 คน ตำแหน่งว่างงานรวม 88,812 อัตรา ได้รับการบรรจุงาน 45,751 คน

ในปี 2563 กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 มีผู้ลงทะเบียนสมัครงานจำนวน 6,280 คน ผู้สมัครงานมาใช้บริการจัดหางานจำนวน 14,370 คน ตำแหน่งว่างงานจำนวน 18,297 อัตรา และได้รับการบรรจุจำนวน 9,560 คน

จังหวัดอุดรธานี ในปี 2563 มีผู้ลงทะเบียนสมัครงาน 1,434 คน ผู้สมัครงานมาใช้บริการจัดหางาน 4,207 คน ตำแหน่งว่างงาน 6,948 อัตรา ได้รับการบรรจุ 2,517 คน แรงงานผู้มีงานทำ 662,906 คน ผู้ว่างงาน 5,718 คน และกำลังแรงงานที่รอฤดูกาล จำนวน 5,961 คน

จังหวัดเลย ในปี 2563 มีผู้ลงทะเบียนสมัครงาน 1,100 คน ผู้สมัครงานมาใช้บริการจัดหางาน 2,524 คน ตำแหน่งว่างงาน 2,418 อัตรา ได้รับการบรรจุ 1,541 คน แรงงานผู้มีงานทำ 296,386 คน ผู้ว่างงาน 810 คน และกำลังแรงงานที่รอฤดูกาล จำนวน 839 คน

จังหวัดหนองคาย ในปี 2563 มีผู้ลงทะเบียนสมัครงาน 1,321 คน ผู้สมัครงานมาใช้บริการจัดหางาน 2,160 คน ตำแหน่งว่างงาน 2,731 อัตรา ได้รับการบรรจุ 1,528 คน แรงงานผู้มีงานทำ 210,208 คน ผู้ว่างงาน 1,011 คน และกำลังแรงงานที่รอฤดูกาล จำนวน 1,309 คน

จังหวัดหนองบัวลำภู ในปี 2563 มีผู้ลงทะเบียนสมัครงาน 1,133 คน ผู้สมัครงานมาใช้บริการจัดหางาน 3,395 คน ตำแหน่งว่างงาน 4,020 อัตรา ได้รับการบรรจุ 22,635 คน แรงงานผู้มีงานทำ 231,357 คน ผู้ว่างงาน 1,868 คน และกำลังแรงงานที่รอฤดูกาล จำนวน 2,029 คน

จังหวัดบึงกาฬ ในปี 2563 มีผู้ลงทะเบียนสมัครงาน 1,292 คน ผู้สมัครงานมาใช้บริการจัดหางาน 2,084 คน ตำแหน่งว่างงาน 2,180 อัตรา ได้รับการบรรจุ 1,339 คน แรงงานผู้มีงานทำ 149,594 คน ผู้ว่างงาน 1,799 คน และกำลังแรงงานที่รอฤดูกาล จำนวน 11,713 คน

(4) การศึกษา กลุ่มจังหวัดมีสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาภาครัฐ ที่สำคัญ 2 แห่ง ได้แก่ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย มีสถาบันอุดมศึกษาที่เป็นวิทยาเขต 5 แห่ง ได้แก่ มหาวิทยาลัยขอนแก่น วิทยาเขตหนองคาย มหาวิทยาลัยรามคำแหง สาขาวิทยบริการเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดอุดรธานี วิทยาเขตสวนสุนันทา จังหวัดอุดรธานี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง จังหวัดเลย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตหนองคาย และแต่ละจังหวัดยังมีสถานศึกษาวิชาชีพอื่น เพื่อรองรับผู้เรียนในแต่ละพื้นที่ตามความต้องการของตลาดแรงงาน

(5) **สาธารณสุข** จำนวนสถานบริการสาธารณสุข โรงพยาบาลศูนย์ (รพศ.) สังกัดกระทรวงสาธารณสุข ที่มีขีดความสามารถระดับตติยภูมิ (Tertiary Care) มีจำนวนเพียงมากกว่า 500 เตียง 1 แห่ง คือ โรงพยาบาลอุดรธานี โรงพยาบาลทั่วไป (รพท.) สังกัดกระทรวงสาธารณสุข เป็นโรงพยาบาลประจำจังหวัดทั่วไปหรือโรงพยาบาลประจำอำเภอขนาดใหญ่ที่มีขีดความสามารถระดับทุติยภูมิ (Secondary Care) มีจำนวนเพียง 120 - 500 เตียง ได้แก่ โรงพยาบาลเลย โรงพยาบาลหนองคาย โรงพยาบาลหนองบัวลำภู โรงพยาบาลบึงกาฬ และโรงพยาบาลกุมภวาปี โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราช (รพร.) เป็นโรงพยาบาลชุมชนประจำอำเภอสังกัดกระทรวงสาธารณสุข มีขีดความสามารถระดับปฐมภูมิ (Primary Care) หรือระดับทุติยภูมิ (Secondary Care) ในบางแห่ง มีจำนวนเพียง 30 - 200 เตียง ได้แก่ โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชด่านซ้าย จังหวัดเลย

นอกจากนี้ ยังมีโรงพยาบาลเอกชนสำหรับบริการประชาชนในจังหวัดของกลุ่มจังหวัดด้วยเช่นกัน การให้บริการทางสาธารณสุขของจังหวัดในกลุ่มจังหวัดที่มีพื้นที่ติดกับ สปป.ลาว มีผู้เข้ามาใช้บริการรักษา ซึ่งเป็นชาวลาตามโรงพยาบาลตามแนวชายแดนโดยเข้ามาทางจุดผ่านแดนต่าง ๆ ที่ราชการกำหนดไว้สามารถจำแนกเป็น 3 กลุ่ม ในกลุ่มแรกเป็นผู้มีรายได้สูง อาศัยในนครหลวงเวียงจันทน์ ในตัวเมืองของแขวงนิยมเดินทางเข้ารับการรักษาพยาบาลในโรงพยาบาลเอกชน หรือโรงพยาบาลศูนย์ กลุ่มที่สองเป็นผู้ที่มีรายได้ปานกลางเข้ารับการรักษาตามคลินิกที่เปิดใกล้กับจุดผ่านแดนต่าง ๆ และกลุ่มที่สามเป็นกลุ่มผู้มีรายได้น้อยที่อาศัยในชนบทเข้ารับการรักษาพยาบาลตามโรงพยาบาลชุมชน โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล และส่วนใหญ่ไม่มีค้ำรักษาพยาบาลให้กับโรงพยาบาล เป็นภาระที่โรงพยาบาลหลายแห่งตามแนวชายแดนที่มีจุดผ่านแดนต้องรับภาระค่าใช้จ่ายในส่วนดังกล่าวนี้

(6) **ปัญหาเสพติด** ในปี 2562 พบว่ากลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 มีคดียาเสพติดจำนวน 7,073 คดี เป็นอันดับ 4 ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ กลุ่มจังหวัดที่มีคดียาเสพติดมากที่สุด ได้แก่ กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 (22,964 คดี) รองลงมาได้แก่ กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2 (21,050 คดี) กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง (10,582 คดี) และกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2 (3,923 คดี)

จังหวัดที่พบคดีมากที่สุดในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 ได้แก่ จังหวัดเลย (2,098 คดี) รองลงมาได้แก่ จังหวัดหนองคาย (1,927 คดี) จังหวัดบึงกาฬ (1,823 คดี) จังหวัดอุดรธานี (958 คดี) และจังหวัดหนองบัวลำภู (267 คดี) ตามลำดับ

คดียาเสพติดในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 ในปี 2562 มีผู้ต้องหาจำนวน 7,330 ราย จัดอยู่ในอันดับ 4 ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งกลุ่มจังหวัดที่มีจำนวนผู้ต้องหาคดียาเสพติดสูงที่สุด คือ กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 (23,665 ราย) รองลงมาได้แก่ กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2 (21,420 ราย) กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง (10,922 ราย) และกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2 (4,143 ราย)

จังหวัดในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 ที่มีจำนวนผู้ต้องหาคดียาเสพติดมากเป็นอันดับ 1 คือ จังหวัดเลย (2,231 ราย) รองลงมาได้แก่ จังหวัดหนองคาย (1,918 ราย) จังหวัดบึงกาฬ (1,889 ราย) จังหวัดอุดรธานี (1,014 ราย) และจังหวัดหนองบัวลำภู (278 ราย)

7) ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

(1) **ทรัพยากรป่าไม้** ในปี 2562 เนื้อที่ป่าไม้ของไทยมีทั้งหมด 102,484,072.71 ไร่ ในส่วนของภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีเนื้อที่ 15,751,998.41 ไร่ ซึ่งกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 มีพื้นที่ป่าไม้ในปี 2562 ทั้งสิ้น 3,441,174.36 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 21.85 ของพื้นที่ป่าไม้ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และร้อยละ 3.36 ของพื้นที่ป่าไม้ทั้งประเทศ จัดอยู่ในอันดับ 2 ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และความต้องการใช้พื้นที่เพื่อการเกษตรมีพื้นที่เพิ่มขึ้น โดยกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 มีพื้นที่ป่าไม้มากที่สุด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 5,505,695.42 ไร่ อันดับ 3 กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2 จำนวน 2,815,449.88 ไร่ อันดับ 4 กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2 จำนวน 2,402,063 ไร่ และอันดับ 5 กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง จำนวน 1,587,615.70 ไร่

(2) **แหล่งน้ำ** ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีลุ่มน้ำขนาดใหญ่ 3 ลุ่มน้ำ คือ ลุ่มน้ำโขง ลุ่มน้ำชี และลุ่มน้ำมูล ครอบคลุมพื้นที่ 110.371 ล้านไร่ ลำน้ำหลักที่สำคัญของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คือ ลำน้ำมูล มีความยาวประมาณ 641 กิโลเมตร และลำน้ำชี มีความยาวประมาณ 765 กิโลเมตร เป็นแม่น้ำที่ยาวที่สุดในประเทศไทย นอกจากนี้ยังมีลำน้ำสาขาย่อย ได้แก่ ลำน้ำปาว ลำน้ำอูน ลำน้ำสงคราม ลำน้ำเสียว ลำน้ำเลย ลำน้ำพอง และลำตะคอง รวมทั้งบึงขนาดใหญ่ที่กระจายอยู่ในพื้นที่ที่เป็นแหล่งน้ำธรรมชาติหลักของภาค กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 มีแหล่งน้ำสำคัญ ดังนี้

ลำน้ำเลย ครอบคลุมพื้นที่จังหวัดเลย เนื่องจากในปัจจุบันภัยธรรมชาติที่เกี่ยวกับน้ำนับวันจะทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะพื้นที่ลุ่มน้ำเลย ซึ่งประสบปัญหาทั้งภัยแล้งและอุทกภัยกรมชลประทาน ในฐานะหน่วยงานหลักแก้ไขปัญหาเรื่องน้ำได้ตระหนักถึงความสำคัญของปัญหาดังกล่าว จึงได้ดำเนินการศึกษาความเหมาะสม ออกแบบรายละเอียดประตูระบายน้ำศรีสองรัก อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย เพื่อแก้ไขปัญหาภัยแล้งและอุทกภัยในพื้นที่ลุ่มน้ำเลย อย่างยั่งยืนตลอดไป

จากสภาพปัญหาทั้งภัยแล้งและอุทกภัยที่เกิดขึ้นในพื้นที่จังหวัดเลยโดยเฉพาะลุ่มน้ำเลย ซึ่งมีแม่น้ำเลยไหลผ่านตัวเมืองด้วยแล้วนั้น พบว่ายังไม่มีแหล่งเก็บกักน้ำขนาดกลางหรือขนาดใหญ่ในพื้นที่ลุ่มน้ำซึ่งถ้ามีจะช่วยบรรเทาปัญหาทั้งสองในระดับหนึ่ง กรมชลประทานได้พิจารณาดำเนินการศึกษาความเหมาะสมและสำรวจออกแบบโครงการประตูระบายน้ำศรีสองรัก จังหวัดเลย เป็นการเร่งด่วนเพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาภัยแล้งและอุทกภัยที่เกิดขึ้นในพื้นที่จังหวัดเลย

ลุ่มน้ำห้วยหลวง ครอบคลุมพื้นที่ 3 จังหวัด คือ จังหวัดอุดรธานี หนองบัวลำภู และหนองคาย โดยพื้นที่ส่วนใหญ่ของลุ่มน้ำอยู่ในจังหวัดอุดรธานี เป็นเขื่อนดิน สูง 12.50 เมตร สันเขื่อนยาว 4.9 กิโลเมตร เก็บน้ำได้ 128 ล้านลูกบาศก์เมตร มีปริมาณน้ำไหลเข้าอ่างเฉลี่ยปีละ 161 ล้านลูกบาศก์เมตร สามารถส่งน้ำให้แก่พื้นที่ชลประทานจำนวน 94,830 ไร่ ในฤดูฝน และ 30,000 ไร่ ในฤดูแล้งและยังเป็นแหล่งน้ำดิบสำหรับใช้ผลิตน้ำประปาในจังหวัดอุดรธานี

แหล่งน้ำหนองหาน อำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี เป็นหนองน้ำขนาดใหญ่ มีพื้นที่กว้างถึง 22,500 ไร่ อยู่บริเวณตอนเหนือของอำเภอกุมภวาปี มีลำห้วยไหลลงสู่หนองหาน 6 สาย และหนองหานยังเป็นต้นกำเนิดสำคัญของลำน้ำปาวไหลผ่านอำเภอกุมภวาปีไปทางทิศใต้แล้วผ่านจังหวัดกาฬสินธุ์ เลยไปลงแม่น้ำชี ปัจจุบันหนองหาน ได้รับการพัฒนาเป็นแหล่งน้ำขนาดใหญ่ โดยมีการทำคันดินขนาดกว้าง 10 เมตร ยาว 80 กิโลเมตร ล้อมรอบหนองหานและสร้างฝายกั้นลำปาว บริเวณบ้านท่าม่วง ตำบลเวียงคำ อำเภอกุมภวาปี และได้รับการประกาศให้เป็นพื้นที่ชุ่มน้ำที่สำคัญแห่งหนึ่งของประเทศไทย

หนองหาน นอกจากจะเป็นแหล่งน้ำธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ไปด้วยพันธุ์ปลา พันธุ์นก และพืชน้ำ นานาชนิดจำนวนมาก ซึ่งนอกจากชาวบ้านที่อาศัยอยู่โดยรอบหนองหานได้พึ่งพาเป็นแหล่งอาหารแล้วยังมีระบบนิเวศที่เป็นเอกลักษณ์ ซึ่งเป็นที่สนใจของนักวิชาการจากมหาวิทยาลัยทั้งในประเทศและต่างประเทศได้มาศึกษาวิจัยอย่างต่อเนื่อง

นอกจากนี้แล้ว ธรรมชาติของหนองหานยังได้บรรจงสร้างทะเลบัวแดงเพิ่มความงดงามให้แก่หนองหานมากยิ่งขึ้น กล่าวคือ ในช่วงเดือนตุลาคมถึงเดือนมีนาคมของทุกปี ดอกบัวแดงในหนองหาน ซึ่งมีจำนวนนับล้านดอก จะงอกงามโผล่จากน้ำขึ้นมา โดยเริ่มจากเดือนตุลาคม บัวเริ่มแตกใบและเริ่มออกดอกตูมและบานเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ บัวจะออกดอกมีปริมาณมากที่สุดในช่วงเดือนธันวาคม – กุมภาพันธ์ และค่อยๆ ลดปริมาณลงในเดือนมีนาคม ดอกบัวจะบานในช่วงเช้าตรู่ถึงเที่ยง นักท่องเที่ยวจะมองเห็นบัวแดงบานเต็มท้องน้ำหนองหานสุดลูกหูลูกตางดงามอย่างหาที่เปรียบไม่ได้ จึงเป็นที่มาของคำว่า “ทะเลบัวแดง”

ลุ่มน้ำโขง ซึ่งเป็นลุ่มน้ำสาขาของน้ำโขง พบว่า มีพื้นที่ 1,685,789 ไร่ (2,697.29 ตร.กม.) ครอบคลุม 4 จังหวัด คือ ต้นน้ำโขงเกิดจากภูเขาในเขตอำเภอนาดัง จังหวัดเลย บริเวณภูเขาใหญ่และภูเขาในเขตอำเภอสุวรรณคูหา และอำเภอนากลาง จังหวัดหนองบัวลำภู ลำน้ำสายหลัก คือ ลำน้ำบ่น ห้วยโคโล่ ห้วยโง้ง ห้วยคะน่าน รวมตัวกันเป็นน้ำโขงบริเวณสันเขาภูพาน ทิศทางน้ำไหลจากทิศตะวันตกไปทิศตะวันออก แล้วเบี่ยงไปทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือเขตอำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี ผ่านอำเภอโพธิ์ตาก แล้วไหลลงสู่น้ำโขงเหนือตัวอำเภอบ้านผือ จังหวัดหนองคาย มีปริมาณน้ำท่า 774 ล้านลูกบาศก์เมตร (ร้อยละ 3 ของปริมาณน้ำท่าตามธรรมชาติทั้งหมดของกลุ่มน้ำอีสาน)

ลุ่มน้ำลำพะเนียง เป็นแม่น้ำสายสำคัญของจังหวัดหนองบัวลำภู มีต้นกำเนิดจากเทือกเขาในเขตอำเภอนาดัง จังหวัดเลย ก่อนจะไหลผ่านที่ราบกลางหุบเขาไปบรรจบกับลำน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น ไหลจากทิศเหนือของจังหวัดไปทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ไหลผ่านอำเภอนาวัง อำเภอนากลาง อำเภอเมือง อำเภอโนนสังและอำเภอศรีบุญเรือง แล้วไหลลงสู่เขื่อนอุบลรัตน์ จังหวัดขอนแก่น มีพื้นที่ลุ่มน้ำประมาณ 1,847 ตร.กม. ประกอบด้วยลำห้วย 116 ลำห้วย ระยะทาง 879.50 กม. และเป็นตั้งเส้นเลือดหล่อเลี้ยงชีวิตเกษตรกรและชาวประมงพื้นบ้านที่อาศัยอยู่ริมฝั่งน้ำ

บึงโขงหลง ครอบคลุมพื้นที่จังหวัดบึงกาฬ เป็นพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีนกน้ำและสัตว์น้ำอาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก กรมป่าไม้ได้เข้ามาสำรวจและจัดตั้งเป็นเขตห้ามล่าสัตว์ป่า ในปี พ.ศ. 2525 อยู่ในเขตรอยต่อระหว่าง 2 อำเภอ คือ อำเภอเซกา และอำเภอบึงโขงหลง และในปัจจุบันบึงโขงหลง ได้รับการประกาศให้เป็นพื้นที่ชุ่มน้ำโลก ลำดับที่ 1098 จากคณะกรรมการพื้นที่ชุ่มน้ำโลก ดังนั้น บึงโขงหลงจึงเป็นทั้งเขตห้ามล่าสัตว์ป่าและพื้นที่ชุ่มน้ำโลกในพื้นที่เดียวกัน บึงโขงหลงเป็นแหล่งน้ำจืดปิดรูปเขาวัวแคบๆ เกิดขึ้นจากคลองและลำธารหลายสายไหลมารวมกัน บึงมีความยาวประมาณ 13 กิโลเมตร มีความลึกเฉลี่ย 50-100 เซนติเมตร มีพื้นที่ 18.97 ตารางกิโลเมตร คิดเป็นพื้นที่ 11,858 ไร่ ถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของที่ราบแม่น้ำสงคราม ซึ่งเป็นบริเวณที่น้ำไหลออกจากบึงก่อนไหลลงสู่แม่น้ำโขง ในบึงมีเกาะแก่งอยู่มากมาย เป็นป่าดิบแล้งที่อุดมสมบูรณ์พื้นที่โดยรอบส่วนใหญ่เป็นที่ราบ

(3) ทรัพยากรแร่ธาตุ กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 มีแร่ที่นำมาใช้ประโยชน์เชิงเศรษฐกิจ เช่น เกลือหิน แร่เหล็ก แมงกานีส ยิบซั่ม สังกะสี ตะกั่ว ทราายแก้ว ทองคำ ทองแดง แปะไรต์ หินประดับ หินปูน หินบะซอลต์ เป็นต้น

หินปูน สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้หลากหลาย เช่น หินปูนก่อสร้าง อุตสาหกรรมถนน ปูนขาว ทราายแก้ว แคลเซียมคาบาย วัสดุทนไฟ ปุ๋ย สัผสม ฟอกหนัง เป็นต้น

หินบะซอลต์ ใช้ประโยชน์ในการทำพื้นรางหมอนและรางรถไฟ แผ่นปูพื้นหรือผนัง วัสดุก่อสร้างถนน ส่วนผสมผลิตแอสฟัลต์ เป็นต้น

แบไรต์ ใช้ประโยชน์ทำน้ำโคลนเจาะท่อน้ำบาดาล น้ำมัน ก๊าซธรรมชาติ ท่อแก้ว จอทีวี เครื่องปั้นดินเผา ช่วยในการถ่ายภาพเอ็กซเรย์ทางการแพทย์ เป็นต้น

สำหรับการแปรรูปแร่ธาตุ ควรมีแนวทางในการแปรรูปในท้องถิ่น เพราะมีการขอประทานบัตรแร่ แต่ยังไม่มีการแปรรูปในพื้นที่เป็นการขาดประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในพื้นที่ จึงมีความจำเป็นและความสำคัญที่จะเชิญชวนให้นักธุรกิจร่วมมือกันทั้งในจังหวัดและระหว่างจังหวัด เพื่อสร้างร่วมมือในการลงทุนซึ่งกันและกัน

(4) ขยะมูลฝอย ในปี 2562 กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 มีปริมาณขยะเท่ากับ 3,700.5 ตันต่อวัน จัดอยู่ในอันดับ 4 ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2 มีปริมาณขยะต่อวันมากที่สุดเป็นอันดับ 1 (6,494.9 ตัน/วัน) รองลงมาได้แก่ กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง (5,041 ตัน/วัน) กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 (4,047.2 ตัน/วัน) และกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2 (2,147.6 ตัน/วัน)

ในปี 2562 จังหวัดที่มีปริมาณขยะมูลฝอยมากที่สุดในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 คือ จังหวัดอุดรธานี จำนวน 1,634.3 ตัน/วัน รองลงมาได้แก่ จังหวัดเลย 662.8 ตัน/วัน จังหวัดหนองคาย 504.1 ตัน/วัน จังหวัดบึงกาฬ 496.7 ตัน/วัน และจังหวัดหนองบัวลำภู 402.7 ตัน/วัน

จังหวัดในกลุ่มจังหวัดที่มีปริมาณขยะต่อวันมากที่สุด ได้แก่ จังหวัดอุดรธานี (1,632 ตัน/วัน) รองลงมาคือ จังหวัดเลย (649 ตัน/วัน) จังหวัดหนองคาย (520 ตัน/วัน) จังหวัดหนองบัวลำภู (497 ตัน/วัน) และจังหวัดบึงกาฬ (393 ตัน/วัน) ตามลำดับ

8) ทิศทางการพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1

(อุดรธานี เลย หนองบัวลำภู หนองคาย บึงกาฬ)

กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 มีความโดดเด่นในเรื่องภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ อารยธรรมและวัฒนธรรมประเพณี มีแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญทางประวัติศาสตร์และธรรมชาติ ที่งดงามจำนวนมาก มีทรัพยากรแร่ธาตุทางเศรษฐกิจที่สำคัญ อาทิ เหล็ก แมงกานีส ยิปซัม มีการขุดพบที่จังหวัดเลย โพนพิสัย พบที่จังหวัดอุดรธานี และแบไรต์ พบที่จังหวัดเลย และหนองบัวลำภู เป็นต้น มีเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ระยะที่ 2 ตามประกาศคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ที่ 2/2558 อยู่ที่อำเภอเมืองหนองคาย และอำเภอสระใคร จังหวัดหนองคาย มีการสร้างนิคมอุตสาหกรรมอุดรธานี ซึ่งได้รับการอนุมัติโครงการจากคณะกรรมการนิคมอุตสาหกรรม แห่งประเทศไทย (กนอ.) โดยนิคมแห่งนี้ จะถูกออกแบบเพื่อเน้นรองรับอุตสาหกรรมเป้าหมาย คือ

- 1) อุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนยานพาหนะและประกอบรถยนต์
- 2) อุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์
- 3) อุตสาหกรรมเหล็กชิ้นกลางและชิ้นปลาย
- 4) อุตสาหกรรมยางพาราชิ้นปลาย
- 5) อุตสาหกรรมผลิตวัสดุก่อสร้าง

ส่วนในภาคการเกษตรมีผลผลิตพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ ได้แก่ ข้าว อ้อย มันสำปะหลัง และยางพารา โดยในแผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 ที่ผ่านมามีทิศทางการพัฒนา ด้านต่างๆ ดังนี้

(1) **ด้านเศรษฐกิจและสังคม การค้าและการลงทุน** กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 ได้มุ่งเน้นการพัฒนาในด้านเศรษฐกิจและสังคม การค้าและการลงทุน โดยส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้ประกอบการ บริษัท ได้มีการขยายฐานการลงทุนและพัฒนาศักยภาพของธุรกิจให้สามารถแข่งขันกับคู่แข่งทั้งภายในประเทศและต่างประเทศได้อย่างมั่นคง และยั่งยืน ตลอดจนสร้างความเชื่อมั่นให้กับนักลงทุนให้สนใจมาตั้งฐานการผลิต ในกลุ่มจังหวัด เนื่องจากทำเลที่ตั้งของกลุ่มจังหวัดที่มีความได้เปรียบภูมิภาคอื่นๆ ในเรื่องของภัยพิบัติ และอุทกภัย ที่มีจำนวนน้อยกว่า และในภาคบริการไม่ว่าจะเป็นโรงแรม ร้านอาหาร ห้างสรรพสินค้า กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 มีความได้เปรียบกว่ากลุ่มจังหวัดอื่น โดยมีสถานประกอบการมากมายที่มีชื่อเสียง อาทิ โรงแรมเซ็นทารา แอนด์คอนเวนชัน เซ็นเตอร์ อุดรธานี ห้างสรรพสินค้าเซ็นทรัลพลาซ่าอุดรธานี ร้านอาหาร VT แหนมเนือง จังหวัดอุดรธานี ร้านอาหารแดงแหนมเนือง จังหวัดหนองคาย ร้านกาแฟ ดี มีนา อำเภอกุเรือ จังหวัดเลย เป็นต้น

นอกจากนี้ กลุ่มจังหวัดฯ ยังมีแผนและโครงการที่จะสนับสนุนผู้ประกอบการ SME, SMEs ให้มีความเข้มแข็งและพัฒนาศักยภาพในการแข่งขันกับตลาดในภูมิภาคอื่นๆ และต่างประเทศได้ พร้อมทั้งการกระจายรายได้ไปยังพ่อค้าแม่ค้า ตลาด วิสาหกิจชุมชน ฯลฯ สร้างการจ้างงานและสร้างรายได้ให้กับประชาชนในพื้นที่เพื่อสร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำของรายได้ระหว่างเมืองและชุมชน ให้กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 เป็นกลุ่มจังหวัดที่มีการพัฒนาทั้งในด้านเศรษฐกิจและด้านสังคม และการจัดการสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืนไปพร้อมกัน

(2) **ด้านการท่องเที่ยว** การท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 จะเป็นการท่องเที่ยวที่มุ่งเน้นการ “ท่องเที่ยวเชิงอัตลักษณ์ในเรื่องของอารยธรรมและประวัติศาสตร์” โดยจัดทำโครงการสนับสนุนการพัฒนาเส้นทางที่เชื่อมโยงไปยังแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญและน่าสนใจของกลุ่มจังหวัด ให้มีการเดินทางที่สะดวกสบายและมีความปลอดภัย ส่งเสริมการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวและจัดทำคู่มือท่องเที่ยวในกลุ่มจังหวัด โดยมีเส้นทาง (Routes) การท่องเที่ยว ให้กับนักท่องเที่ยวและผู้เดินทางสัญจรสามารถเดินทางท่องเที่ยวในกลุ่มจังหวัด อาทิ หากเดินทางจากกรุงเทพมหานคร โดยเส้นทางรถยนต์จากถนนมิตรภาพ ต้องการจะไปเที่ยวอำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย สามารถเดินทางผ่านมาที่จังหวัดอุดรธานีได้ก่อนเป็นจังหวัดแรก โดยอาจแวะพักแรม หรือเที่ยวชมพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติบ้านเชียง อำเภอหนองหาน จังหวัดอุดรธานี ซึ่งอยู่ไม่ไกลจากตัวเมืองอุดรธานี หรือแวะซื้อของฝากของที่ระลึกต่างๆ จากนั้นเดินทางต่อไปยังจังหวัดหนองบัวลำภู สามารถแวะชมพิพิธภัณฑสถานหอยหินโบราณ 150 ล้านปี และซากฟอสซิลไดโนเสาร์ อำเภอเมือง จังหวัดหนองบัวลำภูหรือไหว้สักการะศาลสมเด็จพระนเรศวรมหาราช ก่อนที่จะเดินทางไปยังจังหวัดเลยได้ เมื่อไปถึงอำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย ก็ยังสามารถที่จะข้ามไปยังฝั่งประเทศลาวได้ หรือหากมีเวลาในช่วงวันหยุดยาวก็สามารถเดินทางด้วยรถยนต์ไปต่อยังผาตากเสื้อ อำเภอสังคม จังหวัดหนองคาย ซึ่งมีการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ในอิมของทัศนียภาพและการผจญภัยที่สวยงาม มีการสร้างสกายวอล์ค ที่ยื่นจากหน้าผาทำให้สามารถมองเห็นทิวทัศน์ที่งดงามชายฝั่งแม่น้ำโขงได้ ซึ่งกำลังเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยมเป็นอย่างมาก สำหรับผู้ที่ชื่นชอบธรรมชาติสามารถเดินทางต่อไปยังจังหวัดบึงกาฬ เพื่อชมทิวทัศน์และเล่นน้ำตกตามฤดูกาลได้ จากนั้นสามารถเดินทางจากจังหวัดบึงกาฬในเส้นทางลัดสู่จังหวัดอุดรธานี เพื่อเดินทางกลับกรุงเทพมหานครได้ ซึ่งในอนาคต กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 จะได้พัฒนาเส้นทางเชื่อมต่อระหว่างจังหวัดบึงกาฬ และจังหวัดอุดรธานี ให้มีความสะดวกสบายและมีความปลอดภัยในการสัญจรมากยิ่งขึ้น

(3) ด้านการเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตร เน้นการใช้นวัตกรรมเพื่อต่อยอดการผลิตให้สามารถเพิ่มผลผลิตและลดต้นทุนการผลิต ส่งเสริมการแปรรูปสินค้าเกษตรทั้งการบริโภค และการแปรรูปเพื่อภาคอุตสาหกรรมเกษตร ตลอดจนสามารถนำผลผลิตทางการเกษตรไปใช้ในอุตสาหกรรมอื่นๆ อาทิ อุตสาหกรรมยานยนต์จากการนำยางพาราไปสร้างมูลค่าเป็นยางรถยนต์ เป็นต้น สนับสนุนการสร้างเครือข่าย และให้ความรู้กับกลุ่มเกษตรกร กลุ่ม OTOP และวิสาหกิจชุมชน ในเรื่องของการตลาด และการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าทางการเกษตร ส่งเสริมการใช้เกษตรปลอดภัยจากสารเคมี และต่อยอดพัฒนาสู่เกษตรอินทรีย์ในอนาคต เชื่อมโยงการเกษตรและการท่องเที่ยวให้เกษตรกร พ่อค้าแม่ค้าสามารถจำหน่ายสินค้าทางการเกษตรผลไม้ OTOP ในเส้นทาง (Routes) การท่องเที่ยว ให้กับนักท่องเที่ยวและผู้เดินทางสัญจรในกลุ่มจังหวัด ได้ส่งเสริมการปลูกข้าวหอมมะลิสายพันธุ์ที่ใช้น้ำน้อย เนื่องจากการผลิตข้าวของประเทศไทย และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประสบปัญหาหมากมลาย มีสาเหตุจากการทำเกษตรที่ใช้น้ำมาก ฝนไม่ตกต้องตามฤดูกาล และใช้ปุ๋ยเคมีที่ต้องนำเข้าจากต่างประเทศสูงมาก เป็นสาเหตุสำคัญของหนี้สินชาวนา ซึ่งรัฐบาลต้องใช้เงินจำนวนมากมาประคองและสนับสนุน

9) บทบาทการพัฒนา

(1) เป็นศูนย์กลางการพัฒนาเศรษฐกิจการค้าและการลงทุนที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 มีบทบาทสำคัญในการเป็นศูนย์กลางการพัฒนาเศรษฐกิจการค้าและการลงทุนที่สำคัญ อันเนื่องมาจากปัจจัยแวดล้อมต่างๆ ได้แก่อุตสาหกรรมไฟฟ้าจากถ่านหินของ - หนองคาย เขตเศรษฐกิจพิเศษระยะที่ 2 จังหวัดหนองคาย นิคมอุตสาหกรรมอุดรธานี สนามบินนานาชาติอุดรธานี ซึ่งมีเที่ยวบินจำนวนมากที่สุดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีทรัพยากรแร่ธาตุทางเศรษฐกิจที่สำคัญมากมาย ซึ่งในระยะที่ผ่านมาห้วงปี พ.ศ. 2558 - 2559 ได้มีนักลงทุนจากบริษัทในกรุงเทพมหานครร่วมลงทุนธุรกิจอสังหาริมทรัพย์จำนวนมาก อาทิ Land&Houses บุญถาวร CP ลุมพินี ฯลฯ นอกจากนี้ ยังมีการขยายตัวของโรงแรมที่พัก และรีสอร์ท อีกเป็นจำนวนมาก ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการกระตุ้นเศรษฐกิจของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 รวมทั้งให้ความสำคัญกับภาคเอกชน และประชาชน ได้มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนากลุ่มจังหวัด มีการเปิดเวทีรับฟังความคิดเห็น และข้อเสนอแนะจากภาคเอกชน และประชาชน มีองค์กรภาคเอกชนที่มีความเข้มแข็ง ได้แก่ หอการค้าสภาอุตสาหกรรม และสภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ซึ่งร่วมผนึกกำลังกับกลุ่มจังหวัดเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจการค้าและการลงทุน ของกลุ่มจังหวัดให้มีความเข้มแข็ง และสามารถแข่งขันกับกลุ่มจังหวัดอื่นๆ และอาเซียนได้ โดยการพัฒนาเศรษฐกิจการค้าและการลงทุนดังกล่าว มุ่งเน้นการสร้างความเข้มแข็งควบคู่ไปกับการจัดการสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน ส่งเสริมสถานประกอบการและโรงงานให้ได้รับรองมาตรฐานการจัดการสิ่งแวดล้อมระดับชาติหรือสากล

(2) เป็นแหล่งการท่องเที่ยวเชิงอัตลักษณ์ในเรื่องของอารยธรรมและประวัติศาสตร์

กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 มีสถานที่ท่องเที่ยวเชิงอัตลักษณ์ในเรื่องของอารยธรรมและประวัติศาสตร์มากมาย ที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวและไม่สามารถลอกเลียนแบบได้ อาทิ อารยธรรมล้านช้าง เป็นอารยธรรมดั้งเดิมของชนเผ่าที่อาศัยอยู่ในแถบลุ่มแม่น้ำโขง อารยธรรมห้าพันปี พบที่ตำบลบ้านเชียง อำเภอหนองหาน จังหวัดอุดรธานี เป็นแหล่งข้อมูลและการศึกษาชาติพันธุ์มนุษย์ ทำให้ได้เรียนรู้วิถีชีวิตของคนไทยย้อนหลังไปกว่า 5,000 – 7,000 ปี ซึ่งเป็นยุคสมัยก่อนประวัติศาสตร์ จากการขุดค้นพบร่องรอยเครื่องปั้นดินเผา เครื่องสำริดและโครงกระดูกของมนุษย์ จังหวัดหนองคาย เลย และบึงกาฬ มีความเชื่อและความศรัทธาพญานาค ซึ่งเป็นเรื่องราวที่เชื่อกันว่าพญานาคอาศัยอยู่ในแม่น้ำโขง

หรือเมืองบาดาลและมีความเชื่อมโยงกับพุทธประวัติในสมัยของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า จังหวัดหนองบัวลำภู มีศาลสมเด็จพระนเรศวรมหาราช สร้างขึ้นเพื่อเป็นอนุสรณ์ เมื่อครั้งสมเด็จพระนเรศวรมหาราชเสด็จยกกองทัพมาที่ตำบลหนองบัวลำภูเมื่อ พ.ศ. 2117 เพื่อไปช่วยพระเจ้ากรุงหงสาวดี ที่กรุงศรีสัตนาคานหุต (เมืองเวียงจันทน์) เป็นต้น ซึ่งจะทำให้นักท่องเที่ยวมีแนวโน้มสนใจการท่องเที่ยวมากขึ้น นอกจากนี้ ยังมีสถานที่ท่องเที่ยวแห่งใหม่ที่เป็นที่ดึงดูดใจนักท่องเที่ยว อาทิ ผาตากเสื้อ น้ำตกชะแนน น้ำตกเจ็ดสี ภูกระดึง ซึ่งเป็นสถานที่ท่องเที่ยวแนวผจญภัย (Adventure) มีการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมประเพณี เช่น ประเพณีบุญหลวงและการละเล่นผีตาโขน จังหวัดเลย ประเพณีออกพรรษาและชมบั้งไฟพญานาคจังหวัดหนองคาย และบึงกาฬ ซึ่งทั้ง 2 เทศกาลนี้ เป็นที่รู้จักและมีชื่อเสียง ตลอดจนมียอดห้องพักรวมโรงแรมเต็มตลอดทั้งเทศกาล

(3) เป็นแหล่งการเกษตรและอุตสาหกรรมการเกษตรที่เน้นการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม เพื่อเพิ่มผลผลิตและลดต้นทุนการผลิต

ส่งเสริมการแปรรูปสินค้าเกษตรทั้งการบริโภค และการแปรรูปเพื่อภาคอุตสาหกรรมการเกษตร โดยการนำองค์ความรู้ด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมเข้ามามีส่วนร่วมช่วยทำให้กระบวนการผลิตและแปรรูป มีคุณภาพ และมีประสิทธิภาพมากขึ้น ลดการใช้สารเคมีในภาคการเกษตร ซึ่งจะทำให้เกษตรกรลดต้นทุน ในการผลิตลงได้ อีกทั้งยังเป็นการรักษาคุณภาพของดินและน้ำให้สามารถเพาะปลูกได้ผลผลิตอย่างต่อเนื่อง ในระยะยาว ส่งเสริมให้ความรู้การบริหารจัดการด้านการตลาด การกระจายสินค้า พัฒนาระบบการขนส่งสินค้า เส้นทางคมนาคมให้มีความสะดวกรวดเร็วและปลอดภัย น้อมนำเศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่ มาใช้กับเกษตรกร ชาวนาลดการพึ่งพาจากภาครัฐ และสร้างความเป็นอยู่ที่ดีให้กับเกษตรกร ชาวนา แปรรูป สินค้าทางการเกษตรเพื่อให้สามารถเก็บรักษาผลผลิตไว้ได้นานขึ้น ตลอดจนนำไปใช้ในอุตสาหกรรม ที่กำลังเป็นที่ต้องการ เช่น การผลิตยางรถยนต์ การใช้เอทานอลเป็นพลังงานทดแทนน้ำมัน เป็นต้น

1.2 ข้อมูลเชิงเปรียบเทียบกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1

1) ทบทวนนโยบาย และความเชื่อมโยงต่อกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1

กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 ได้มีการวิเคราะห์นโยบาย แผนยุทธศาสตร์และแผนแม่บท ที่เกี่ยวข้อง และได้มีการวิเคราะห์ความเชื่อมโยงต่อกลุ่มจังหวัดในมิติต่างๆ ที่จะมีผลต่อการขับเคลื่อนประเด็น การพัฒนา ดังต่อไปนี้

1.1) ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 – 2580)

ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ซึ่งกำหนดวิสัยทัศน์ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศ พัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ในเรื่องของ “มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” นั้น มีประเด็นยุทธศาสตร์สำคัญ 6 ประเด็นยุทธศาสตร์ ประกอบด้วย 1) ด้านความมั่นคง 2) ด้านการสร้างความสามารถ ในการแข่งขัน 3) ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ 4) ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาค 5) ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และ 6) ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบ การบริหารจัดการภาครัฐ

ภายใต้ยุทธศาสตร์ข้างต้น พบว่ามี 4 ยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการขับเคลื่อนกลุ่มจังหวัด โดยมีรายละเอียดสำคัญในยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

- ยุทธศาสตร์ 2 ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน : การเกษตรสร้างมูลค่า พืชเกษตรเขตร้อน สร้างความหลากหลายด้านการท่องเที่ยว และพัฒนาเศรษฐกิจบนพื้นฐานผู้ประกอบการยุคใหม่
- ยุทธศาสตร์ 3 ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ : เพื่อพัฒนาคมนในทุกมิติ และในทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี เก่ง และมีคุณภาพ

- ยุทธศาสตร์ 4 ด้านยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม : ลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจและสังคม พัฒนาระบบบริหารจัดการสุขภาพ มีสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการดำรงชีวิตในสังคมสูงวัยสร้างความเข้มแข็งของสถาบันทางสังคมและชุมชน และเพิ่มขีดความสามารถและสร้างภูมิคุ้มกันทางปัญญาให้กับชุมชน
- ยุทธศาสตร์ 5 ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม : มุ่งเน้นการพัฒนาสังคมเศรษฐกิจให้เติบโตและมีความเป็นธรรมบนความสมดุลของฐานทรัพยากรธรรมชาติและคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ดี

1.2) กรอบแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570)

การวางกรอบทิศทางการพัฒนาประเทศในระยะของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 มีจุดประสงค์เพื่อพลิกโฉมประเทศไทย หรือ เปลี่ยนแปลงประเทศขนาดใหญ่ (Thailand's Transformation) ภายใต้แนวคิด “Resilience” ซึ่งมีจุดมุ่งหมายในการลดความเปราะบาง สร้างความร่วมมือในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลง สามารถปรับตัวให้อยู่รอดได้ในสภาวะวิกฤติ โดยสร้างภูมิคุ้มกันทั้งในระยะสั้นและระยะยาวเพื่อให้ประเทศสามารถเติบโตได้อย่างยั่งยืน โดยการพลิกโฉมประเทศไทยครอบคลุมตั้งแต่การเปลี่ยนแปลงในระดับโครงสร้าง นโยบาย และกลไก ในขณะเดียวกัน กรอบแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 ยังมุ่งกำหนดทิศทางการพัฒนาประเทศให้สอดคล้องกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ผ่านการสร้างสมดุลในการกระจายผลประโยชน์จากการพัฒนาแก่ทุกภาคส่วนเศรษฐกิจและสังคมอย่างเป็นธรรม รวมทั้งการสร้างสมดุลระหว่างความสามารถในการแข่งขันกับต่างประเทศกับความสามารถในการพึ่งตนเอง พร้อมทั้งการปรับเปลี่ยนองค์ความรู้ในมิติต่าง ๆ ให้เท่าทันและสอดคล้องกับพลวัตและบริบทใหม่ของโลก โดยคำนึงถึงเงื่อนไขของสถานการณ์และทรัพยากรของประเทศ นอกจากนี้ กรอบแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 ยังให้ความสำคัญกับเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน ในการเสริมสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชนทุกกลุ่ม และส่งต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ดีไปยังคนรุ่นต่อไป

เนื่องด้วยเป้าประสงค์ที่ต้องการให้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ทำหน้าที่ระบุทิศทางการพัฒนาประเทศที่ควรมุ่งเน้นได้อย่างชัดเจน การกำหนดกรอบแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 จึงมุ่งเน้นคัดเลือกประเด็นการพัฒนาที่มีลำดับความสำคัญสูงในการพลิกโฉมประเทศไทยสู่ Hi-Value and Sustainable Thailand ในองค์ประกอบสำคัญ 4 ประการ ได้แก่ 1) เศรษฐกิจมูลค่าสูงที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม (High Value-Added Economy) 2) สังคมแห่งโอกาสและความเสมอภาค (High Opportunity Society) 3) วิถีชีวิตที่ยั่งยืน (Eco-Friendly Living) และ 4) ปัจจัยสนับสนุน การพลิกโฉมประเทศไทย (Key Enablers for Thailand's Transformation) โดยภายใต้องค์ประกอบในแต่ละด้าน ได้มีการกำหนด “หมุดหมาย” (Milestones) ซึ่งเป็นการบ่งบอกถึงสิ่งที่ประเทศไทยปรารถนาจะ ‘เป็น’ มุ่งหวังจะ ‘มี’ หรือต้องการจะ ‘จัด’ ในช่วงระยะเวลา 5 ปี ของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 เพื่อสะท้อนประเด็นการพัฒนาที่มีความสำคัญต่อการพลิกโฉมประเทศสู่การเป็น Hi-Value and Sustainable Thailand ภายในปี 2570 โดยรายละเอียดขององค์ประกอบทั้ง 4 ด้าน และหมุดหมาย มีดังนี้ หมุดหมายที่ 1 ไทยเป็นประเทศชั้นนำด้านสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง หมุดหมายที่ 2 ไทยเป็นจุดหมายของการท่องเที่ยวที่เน้นคุณค่าและความยั่งยืน หมุดหมายที่ 3 ไทยเป็นฐานการผลิตยานยนต์ ไฟฟ้าของอาเซียน หมุดหมายที่ 4 ไทยเป็นศูนย์กลางทางการแพทย์และสุขภาพมูลค่าสูง หมุดหมายที่ 5 ไทยเป็นประตูการค้าการลงทุนและจุดยุทธศาสตร์ทางโลจิสติกส์ที่สำคัญของภูมิภาค และหมุดหมายที่ 6 ไทยเป็นฐานการผลิตอิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะและบริการดิจิทัลของอาเซียน

ทั้งนี้ จากทั้ง 6 หมายเหตุข้างต้น พบว่า **หมายเหตุที่ 1** ไทยเป็นประเทศชั้นนำด้านสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง **หมายเหตุที่ 2** ไทยเป็นจุดหมายของการท่องเที่ยวที่เน้นคุณค่าและความยั่งยืน และ**หมายเหตุที่ 5** ไทยเป็นประตูการค้าการลงทุนและจุดยุทธศาสตร์ทางโลจิสติกส์ที่สำคัญของภูมิภาค ถือว่าเป็นหมายเหตุที่เชื่อมโยงกับการพัฒนาภูมิภาคมากที่สุด

1.3) แผนแม่บทเกษตรและสหกรณ์ ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 - 2579)

แผนแม่บทเกษตรและสหกรณ์ ระยะ 20 ปีนี้ เป็นแผนแม่บทที่จัดทำควบคู่มากับทิศทางการพัฒนาของประเทศในระยะ 20 ปี ภายใต้วิสัยทัศน์ในการพัฒนา “เกษตรกรรมมั่นคง ภาคการเกษตรมั่นคง ทรัพยากรการเกษตรยั่งยืน” โดยมุ่งเน้นไปที่การพัฒนา 4 ประเด็นสำคัญ ได้แก่ 1) เกษตรกรมีความสามารถในอาชีพของตนเอง (Smart Farmers) 2) สถาบันเกษตรกรมีประสิทธิภาพในการดำเนินงาน (Smart Agricultural Groups) 3) สินค้าเกษตรมีคุณภาพมาตรฐานตรงตามความต้องการของตลาด (Smart Agricultural Products) และ 4) พื้นที่เกษตรและภาคการเกษตรมีศักยภาพ (Smart Area/Agriculture)

จากแผนแม่บทเกษตรและสหกรณ์ข้างต้น จึงมีการกำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ออกมาเป็น 5 ยุทธศาสตร์สำคัญ ได้แก่ 1) การสร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร 2) การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและยกระดับมาตรฐานสินค้าเกษตร 3) การเพิ่มความสามารถในการแข่งขันการเกษตรด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม 4) การบริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน และ 5) การพัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐ

1.4) แผนแม่บทการพัฒนาอุตสาหกรรมไทย 4.0 ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 - 2579)

แผนแม่บทการพัฒนาอุตสาหกรรมไทย 4.0 ระยะ 20 ปีนี้ มุ่งเน้นไปที่การเสริมสร้างและต่อยอดอุตสาหกรรมหลัก และวางแผนเพื่อรองรับอุตสาหกรรมและกิจกรรมการผลิตที่จะเกิดขึ้นในอนาคต โดยเชื่อมโยงเกาะเกี่ยวกันเป็น Value Chain ซึ่งอุตสาหกรรมเป้าหมาย (First S-Curve and New S-Curve) โดยจำแนกเป็น 5 กลุ่มอุตสาหกรรมเป้าหมาย ได้แก่ กลุ่มเกษตรแปรรูปอาหารและเทคโนโลยีชีวภาพ กลุ่มสาธารณสุข สุขภาพ และเทคโนโลยีทางการแพทย์ กลุ่มเครื่องกลที่ใช้ระบบอิเล็กทรอนิกส์ควบคุม อุปกรณ์อัจฉริยะ และหุ่นยนต์ กลุ่มดิจิทัล และกลุ่มอุตสาหกรรมสร้างสรรค์นวัตกรรมและบริการที่มีมูลค่าสูง ซึ่งประกอบไปด้วย 3 ยุทธศาสตร์หลัก ได้แก่

1) ปฏิรูปภาคอุตสาหกรรมไทยสู่อุตสาหกรรมที่ขับเคลื่อนด้วยปัญญา : เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตของกลุ่มอุตสาหกรรมเป้าหมาย เพิ่มการใช้งานด้านดิจิทัลในการบริหารจัดการการผลิตในกลุ่ม SMEs เพิ่มจำนวนผู้ประกอบการฐานนวัตกรรม ลดปริมาณของเสียและการปล่อยก๊าซ เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของคลัสเตอร์อุตสาหกรรมเป้าหมาย

2) ปฏิรูปนิเวศอุตสาหกรรมรองรับอุตสาหกรรมที่ขับเคลื่อนด้วยปัญญา : ปฏิรูปองค์ภาครัฐรองรับการพัฒนาอุตสาหกรรมเป้าหมาย เพิ่มมูลค่าการลงทุนในกลุ่มอุตสาหกรรมเป้าหมายในพื้นที่เพิ่มการลงทุน R&D เพิ่มจำนวนนักวิจัย เพิ่มจำนวนสิทธิบัตรจดทะเบียนต่อประชากร และเพิ่มจำนวนแรงงาน คุณภาพเพื่อรองรับอุตสาหกรรมเป้าหมาย

3) เชื่อมโยงอุตสาหกรรมไทยกับเศรษฐกิจโลก : ปรับรูปแบบการผลิตของภาคการผลิตให้สามารถตอบสนองต่อความต้องการของตลาดโลกและปรับเปลี่ยนสู่ห่วงโซ่มูลค่าสูง พัฒนารูปแบบและเพิ่มการใช้ดิจิทัลเพื่อการจัดหา วัตถุดิบและการทำตลาดระดับโลก เพิ่มการลงทุนของผู้ประกอบการไทยและเพิ่มการลงทุนของนักลงทุนต่างชาติในกลุ่มอุตสาหกรรมเป้าหมาย เพิ่มการขยายตัวของอุตสาหกรรม กลุ่มเป้าหมายไปยังตลาดต่างประเทศ

1.5) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น การท่องเที่ยว (พ.ศ. 2561 – 2580)

ประเทศไทยตระหนักถึงความสำคัญของการท่องเที่ยวในฐานะกลไกหลักในการช่วยขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศ โดยในปี 2560 การท่องเที่ยวของไทยสามารถสร้างรายได้กว่า 2.75 ล้านล้านบาท และมีขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยว (Travel & Tourism Competitiveness Index) อยู่ในอันดับที่ 34 จาก 136 ประเทศ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ผ่านมาของไทยสามารถเพิ่มขีดความสามารถของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพ อย่างไรก็ตาม อุตสาหกรรมท่องเที่ยวนั้นมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาตามสภาวะการณ์โลกและพฤติกรรมของผู้บริโภค อุตสาหกรรมท่องเที่ยวของไทยจึงต้องมีการปรับตัวตามกระแสโลกที่เปลี่ยนแปลงไป และวางแผนการพัฒนาให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด เพื่อรักษาและพัฒนาขีดความสามารถด้านการท่องเที่ยวของประเทศ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติประเด็นการท่องเที่ยว ให้ความสำคัญกับการรักษาการเป็นจุดหมายปลายทางของการท่องเที่ยวระดับโลกจึงเป็นสิ่งสำคัญยิ่ง โดยจะต้องพัฒนาการท่องเที่ยวทั้งระบบ มุ่งเน้นนักท่องเที่ยวกลุ่มคุณภาพ สร้างความหลากหลายด้านการท่องเที่ยวให้สอดคล้องกับความต้องการของนักท่องเที่ยวและมุ่งเน้นการพัฒนาการท่องเที่ยวในสาขาที่มีศักยภาพ แต่ยังคงรักษาจุดเด่นของประเทศ ด้านขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรม อัตลักษณ์ความเป็นไทย ตลอดจนให้คุณค่ากับสิ่งแวดล้อมไว้ได้ ทั้งนี้ การกำหนดเป้าหมายของการพัฒนาการท่องเที่ยวในระยะ 20 ปี ในระยะแรกให้ความสำคัญกับการสร้างรายได้จากการท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่อง วางรากฐานด้านการท่องเที่ยวที่เน้นมาตรฐานและคุณภาพระดับสากล สิ่งสำคัญที่สุดคือการสร้างความเชื่อมั่นในเรื่องความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยว การบังคับใช้กฎหมายให้เกิดความปลอดภัย และไม่ให้นักท่องเที่ยวถูกเอารัดเอาเปรียบ แล้วจึงกระจายการท่องเที่ยวทั้งในมิติของพื้นที่และรายได้สู่ชุมชน ตลอดจนการให้ความสำคัญกับการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน เพื่อมุ่งสู่เป้าหมายสูงสุดของการท่องเที่ยวในการเป็นเครื่องมือในการลดความเหลื่อมล้ำของสังคมไทย โดยแผนแม่บทด้านการท่องเที่ยวประกอบด้วย 6 แผนย่อย ดังนี้

(1) **การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม** สร้างสรรค์คุณค่าสินค้าและบริการการท่องเที่ยว มุ่งเน้นการใช้องค์ความรู้และนวัตกรรม ผสานกับจุดแข็งในด้านความหลากหลายทางทรัพยากรธรรมชาติ วัฒนธรรม และวิถีชีวิต เพื่อสร้างคุณค่าให้กับสินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยวที่ตอบสนองพฤติกรรม ความต้องการ นักท่องเที่ยว และสร้างทางเลือกของประสบการณ์ใหม่ ๆ ให้กับนักท่องเที่ยว

(2) **การท่องเที่ยวเชิงธุรกิจ** ส่งเสริมให้ไทยเป็นจุดหมายปลายทางการท่องเที่ยวเชิงธุรกิจ ครอบคลุมการจัดประชุมและนิทรรศการ การจัดงานแสดงสินค้า การจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวเป็นรางวัล การจัดการแข่งขันกีฬาระดับนานาชาติ การท่องเที่ยวเชิงกีฬา รวมถึงการพักผ่อนระหว่างหรือหลังการประกอบธุรกิจ หรือ การทำกิจกรรมต่าง ๆ อันเป็นการดึงดูดกลุ่มนักเดินทางเพื่อธุรกิจและนักท่องเที่ยวที่มีคุณภาพ อีกทั้ง ส่งเสริมให้การจัดงานธุรกิจและกิจกรรมต่าง ๆ เป็นการสนับสนุนการพัฒนากลุ่มอุตสาหกรรมเป้าหมายของประเทศ เป็นเวทีแลกเปลี่ยนองค์ความรู้และเทคโนโลยีที่นำไปสู่การสร้างสรรค์นวัตกรรม รวมถึงการสร้างเวทีเจรจาการค้าและการลงทุนของธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมเป้าหมาย

(3) **การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ความงาม และแพทย์แผนไทย** พัฒนาและยกระดับมาตรฐาน การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ความงาม และแพทย์แผนไทย ทั้งสินค้า บริการ บุคลากร ผู้ประกอบการ และแหล่งท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องตลอดห่วงโซ่คุณค่าการท่องเที่ยว เน้นสร้างความแตกต่างและความเป็นเอกลักษณ์ จากการให้บริการตามแบบอย่างความเป็นไทยที่โดดเด่นในระดับสากล ร่วมกับการใช้องค์ความรู้และภูมิปัญญาไทย ที่พัฒนาต่อยอดกับความคิดสร้างสรรค์ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าและบริการ

(4) การท่องเที่ยวสำราญทางน้ำ ส่งเสริมการท่องเที่ยวทางน้ำให้เป็นอีกทางเลือกหนึ่งของการท่องเที่ยวไทย เป็นแหล่งสร้างรายได้ใหม่ให้กับประเทศ โดยคำนึงถึงความยั่งยืนของแหล่งท่องเที่ยวและการมีส่วนร่วมของชุมชน ครอบคลุมการท่องเที่ยวทางทะเลและชายฝั่ง และการท่องเที่ยวในลุ่มน้ำสำคัญ โดยการปรับปรุงและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน สาธารณูปโภค และสิ่งอำนวยความสะดวกในการท่องเที่ยวทางน้ำให้ได้มาตรฐาน สร้างสรรค์กิจกรรมการท่องเที่ยวที่หลากหลาย ตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยว รวมถึงบริบทของพื้นที่และชุมชนในพื้นที่

(5) การท่องเที่ยวเชื่อมโยงภูมิภาค ยกกระดับให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการเชื่อมโยงเส้นทางการท่องเที่ยวภายในภูมิภาคอาเซียน โดยใช้ประโยชน์จากที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ แผนการลงทุนพัฒนาโครงข่ายคมนาคมทั้งทางถนน ราง น้ำ และอากาศ และกรอบความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านเพื่อการเชื่อมโยงเส้นทางการท่องเที่ยวภายในประเทศ อนุภูมิภาค และอาเซียน บนฐานอัตลักษณ์เดียวกัน เพื่อส่งเสริมให้เป็นจุดหมายปลายทางการท่องเที่ยวร่วมกัน

(6) การพัฒนาระบบนิเวศการท่องเที่ยว พัฒนาปัจจัยแวดล้อมให้เอื้อต่อการยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวและการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับการท่องเที่ยวไทย

1.6 แนวคิดการพัฒนาระบบคมนาคมขนส่งภายใต้ยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบคมนาคมขนส่งของไทยระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 – 2579)

การพัฒนาระบบคมนาคมขนส่งของไทยในอนาคต มุ่งเน้นการพัฒนาเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตพฤติกรรมการเดินทางของผู้คนและรูปแบบในการทำธุรกิจ และความต้องการในการเดินทางอันเป็นผลกระทบจากกระแสโลกาภิวัตน์ การกระจายความเจริญไปสู่ภูมิภาคมากขึ้น และบริบทการเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลกระทบต่อพัฒนาระบบคมนาคมขนส่ง สามารถตอบสนองผู้ใช้บริการ มีความทันสมัยและรองรับการเจริญเติบโตในอนาคต ตลอดจนยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน ดังนั้น ในการพัฒนาระบบคมนาคมขนส่งจึงต้องคำนึงถึงประเด็นที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1) การขนส่งที่ปลอดภัยและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (Green and Safe Transport) ส่งเสริมการคมนาคมขนส่งที่ปลอดภัยในทุกรูปแบบการขนส่ง โดยมุ่งเน้นการจัดให้มีโครงสร้างพื้นฐานที่ปลอดภัยได้มาตรฐาน ส่งเสริมการคมนาคมขนส่งที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม สนับสนุนการคมนาคมขนส่งที่ไม่ใช้เครื่องยนต์ การพัฒนาระบบขนส่งสาธารณะหรือขนส่งมวลชนในเมือง ภูมิภาคเพื่อเป็นทางเลือกสำหรับประชาชนในการเดินทาง โดยเฉพาะการขนส่งทางน้ำและทางราง

2) การขนส่งที่มีประสิทธิภาพ (Transport Efficiency) เพิ่มประสิทธิภาพการขนส่งและโลจิสติกส์ โดยพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานคมนาคมขนส่งให้เชื่อมโยงฐานการผลิต แหล่งเกษตรกรรมและอุตสาหกรรม ประตูการค้าและสถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญ เชื่อมต่อระหว่างรูปแบบการขนส่งต่างๆ และเชื่อมโยงระหว่างเมืองหลักในภูมิภาค มีการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพเพื่อลดต้นทุนโลจิสติกส์ ลดปัญหาคอขวด และส่งเสริมการขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบ โดยให้การขนส่งทางรางและทางน้ำเป็นรูปแบบการขนส่งหลัก และมีการขนส่งทางถนนเป็นระบบสนับสนุน การใช้ระบบขนส่งอัจฉริยะและเทคโนโลยีในการยกระดับการใช้บริการขนส่งและบริหารจัดการระบบคมนาคมขนส่งให้มีประสิทธิภาพสูงสุด

3) ระบบคมนาคมขนส่งที่เข้าถึงได้อย่างเสมอภาคและเท่าเทียม (Inclusive Transport) การยกระดับการขนส่งให้สามารถรองรับผู้ใช้งานได้ทุกกลุ่ม ทั้งผู้สูงอายุ ผู้พิการ และเด็ก เพื่อให้ประชาชนทุกกลุ่มสามารถเข้าถึงบริการขนส่งได้อย่างสะดวก มีค่าโดยสารที่เหมาะสม และมีประสิทธิภาพ รวมทั้งการพิจารณามาตรการสนับสนุนค่าโดยสารแก่นักเรียน นักศึกษา ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้มีรายได้น้อย หรือผู้ด้อยโอกาสทางสังคม

1.7 ร่างกรอบแผนพัฒนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570)

แผนพัฒนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เป็นแผนการพัฒนาเชิงพื้นที่ที่จัดทำขึ้นโดยคณะกรรมการบูรณาการนโยบายพัฒนาภาค (ก.บ.ภ) ซึ่งเป็นแผนที่จะกำหนดเป้าหมาย และทิศทาง การดำเนินงานของแต่ละภูมิภาคในประเทศ ซึ่งในส่วนของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ นั้น ได้มีการกำหนดทิศทางการพัฒนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือให้เป็น “ศูนย์กลางเศรษฐกิจของอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง” โดยพัฒนาภาคเกษตรไปสู่เกษตรสมัยใหม่ เพื่อต่อยอดไปสู่เศรษฐกิจชีวภาพ เชื่อมโยงการค้า การลงทุนในภูมิภาค ตามแนวคิดการเป็นฐานการผลิตของประเทศที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เป็นประตูเชื่อมโยงประเทศเพื่อนบ้านเพื่อสร้างโอกาสในการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน และยกระดับคุณภาพชีวิตประชาชน โดยกำหนดทิศทางการพัฒนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (NE Direction) ที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนา 3G ได้แก่ Green พัฒนาเกษตรปลอดภัย เกษตรอินทรีย์ พัฒนาโมเดลเศรษฐกิจสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน (เศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน และเศรษฐกิจสีเขียว หรือ Bio Circular Green Economy) และการบริหารจัดการน้ำอย่างยั่งยืน Growth โดยใช้องค์ความรู้ เทคโนโลยี นวัตกรรม และความคิดสร้างสรรค์ในการพัฒนาพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สนับสนุนการพัฒนาศูนย์กลางบริการทางการแพทย์ พัฒนาเศรษฐกิจฐานรากท่องเที่ยวชุมชน และยกระดับคุณภาพชีวิต และ Gate ใช้โอกาสจากการเชื่อมโยงเศรษฐกิจชายแดนระเบียงเศรษฐกิจพิเศษ พัฒนาการค้า การลงทุน การท่องเที่ยว และโลจิสติกส์

แนวทางการพัฒนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้พิจารณาถึงความเชื่อมโยงกับหมุดหมายการพัฒนาประเทศตามกรอบแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 พร้อมทั้งพิจารณาโอกาส ศักยภาพ ปัญหาและข้อจำกัดของภาคเพื่อกำหนดกรอบแนวทางการพัฒนาไปสู่ “ศูนย์กลางเศรษฐกิจของอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง” โดยใช้ความรู้ เทคโนโลยี นวัตกรรม และความคิดสร้างสรรค์ในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของเศรษฐกิจภายในภาคให้มีความเจริญเติบโตได้อย่างเต็มศักยภาพ และการแสวงหาโอกาสการนำความรู้ ทักษะ เทคโนโลยีและนวัตกรรมมาช่วยขับเคลื่อนการพัฒนา ดังนี้

1) พัฒนาภาคเกษตรไปสู่เกษตรสมัยใหม่เพื่อต่อยอดไปสู่เศรษฐกิจชีวภาพ

1.1) พัฒนาพืชการเกษตรให้ได้มาตรฐานเกษตรปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์ โดยพัฒนากระบวนการผลิต แปรรูป และจำหน่ายสินค้าเกษตรอินทรีย์และเกษตรชีวภาพทั้งระบบ ให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการผลิตและแปรรูปโดยใช้วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม เพื่อเพิ่มมูลค่าผลผลิตทางการเกษตร

1.2) ส่งเสริมการปลูกพืชมูลค่าสูง อาทิ พืชผัก ไม้ดอกไม้ประดับเมืองหนาว และสมุนไพร โดยจัดทำฐานข้อมูลพื้นที่ปลูกพืชสมุนไพรเพื่อการบริหารจัดการ ส่งเสริมการปลูกและการแปรรูปพืชสมุนไพรสำคัญให้มีปริมาณมากพอและมีคุณภาพตามระบบมาตรฐานการเกษตรและตามความต้องการของตลาดทั้งในและต่างประเทศ ส่งเสริมวิจัยและพัฒนาพืชสมุนไพร รวมทั้งประชาสัมพันธ์และการจัดตั้งตลาดกลาง

1.3) ส่งเสริมให้เกิดการเชื่อมโยงและถ่ายทอดเทคโนโลยีจากภาควิชาการในการสร้างมูลค่าเพิ่มสินค้าเกษตรกรต่อยอดไปสู่อุตสาหกรรมชีวภาพอย่างเป็นรูปธรรมโดยให้สถาบันการศึกษาและสถาบันวิจัยในภาคให้มีบทบาทเป็นฐานทางวิชาการสนับสนุนการพัฒนาเชิงพื้นที่ โดยใช้ประโยชน์จากโครงสร้างพื้นฐานดิจิทัลที่กระจายอยู่ทุกพื้นที่ถ่ายทอดความรู้ และนำการวิจัยสู่การใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์

2) บริหารจัดการน้ำให้เพียงพอเพื่อรองรับการพัฒนา

2.1) จัดหาแหล่งน้ำและขยายพื้นที่ชลประทานในพื้นที่ที่มีศักยภาพอย่างต่อเนื่อง เพื่อรองรับการเติบโตของเมืองและกิจกรรมทางเศรษฐกิจพร้อมกับนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการน้ำให้มีประสิทธิภาพ

2.2) บริหารจัดการน้ำแบบบูรณาการเชิงลุ่มน้ำทั้งระบบ โดยดำเนินการในระดับลุ่มน้ำให้มีความสมดุลระหว่างการใช้น้ำทุกกิจกรรมกับปริมาณน้ำต้นทุน และมีการจัดทำแผนบริหารจัดการน้ำทั้งในระยะเร่งด่วนและระยะยาวเพื่อป้องกันความเสียหายจากอุทกภัยและภัยแล้ง

3) พัฒนาผลิตภัณฑ์พื้นถิ่นไปสู่มาตรฐานสากลเพื่อสร้างเศรษฐกิจในชุมชน

3.1) ยกกระดับมาตรฐานสินค้ากลุ่มผ้าไหม ผ้าฝ้าย ผ้าย้อมคราม และส่งเสริมพื้นที่ที่มีศักยภาพให้ก้าวไปสู่การเป็นศูนย์กลางแฟชั่นในระดับภูมิภาค

3.2) พัฒนาผู้ประกอบการและนักออกแบบรุ่นใหม่ ในการออกแบบและการจัดการสินค้าให้ทันสมัย พัฒนาระบบตลาด สร้างความเชื่อมโยงระหว่างวิสาหกิจชุมชนและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมกับภาคอุตสาหกรรม

3.3) ส่งเสริมการจับคู่ธุรกิจเพื่อสร้างโอกาสทางธุรกิจ

4) พัฒนาเมือง เขตเศรษฐกิจพิเศษและเมืองชายแดน รวมทั้งพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (NeEC-Bioeconomy) ให้เป็นพื้นที่เศรษฐกิจหลักของภาค

4.1) พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเชื่อมโยงชายแดน โดยเร่งก่อสร้างสะพานมิตรภาพไทย-ลาวแห่งที่ 5 (บึงกาฬ-ปากซัน) พัฒนาเส้นทางใหม่เชื่อมโยงบึงกาฬ-อุดรธานี และรถไฟความเร็วสูง เพื่อเชื่อมโยงโครงข่ายเส้นทางคมนาคมระหว่างไทย ลาว เวียดนาม และจีน ให้มีความสะดวก ประหยัดเวลาและค่าใช้จ่ายในการเดินทาง

4.2) พัฒนาพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน มุกดาหาร นครพนม และหนองคาย ให้มีความพร้อมสำหรับรองรับกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคมที่เชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้านและเป็นศูนย์กลางความเจริญในการกระจายความเจริญไปยังพื้นที่โดยรอบ

4.3) พัฒนาพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (NeEC-Bioeconomy) ในพื้นที่จังหวัดหนองคาย อุดรธานี ขอนแก่น นครราชสีมา ให้เกิดความเชื่อมโยงไปยังพื้นที่ที่มีศักยภาพ

5) พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวสำคัญและแหล่งท่องเที่ยวชุมชนให้ได้มาตรฐาน

5.1) พัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงประเพณีวัฒนธรรมในทุกพื้นที่ โดยส่งเสริมชุมชนในการสร้างสรรค์กิจกรรม

5.2) พัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยววิถีชีวิตลุ่มแม่น้ำโขง ในพื้นที่จังหวัดเลย หนองคาย บึงกาฬ นครพนม มุกดาหาร อำนาจเจริญ อุบลราชธานี และสกลนคร พัฒนาเส้นทางเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวกับประเทศเพื่อนบ้าน อาทิ สี่เหลี่ยมวัฒนธรรมล้านช้าง เลย - อุดรธานี - หนองบัวลำภู - หนองคาย - สปป.ลาว โดยพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว สินค้าและบริการ ให้สอดคล้องกับกระแสความนิยมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของสองฝั่งโขง พัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวให้มีความหลากหลาย อาทิ การท่องเที่ยว/พักผ่อนชมทัศนียภาพและวิถีชีวิตลุ่มแม่น้ำโขง (Leisure/Lifestyle) การท่องเที่ยวด้วยจักรยานและการเดินทางแบบคาราวาน (Cycling/Caravan Tours) การท่องเที่ยวเชิงมหกรรม (Festivals/Events) เป็นต้น พัฒนากันเชื่อมโยงระหว่างแหล่งท่องเที่ยว พัฒนาท่าเรือและการท่องเที่ยวทางน้ำให้ได้มาตรฐานความปลอดภัย ส่งเสริมการบริหารจัดการที่เกิดจากชุมชนเพื่อสร้างงานและรายได้

5.3) พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและสิ่งอำนวยความสะดวกให้ได้มาตรฐาน ดูแลความปลอดภัยให้นักท่องเที่ยว ประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว และพัฒนาเส้นทางการท่องเที่ยวที่เชื่อมโยงในลักษณะเครือข่าย เพื่อกระจายนักท่องเที่ยวจากเมืองหลักไปสู่ชุมชนและท้องถิ่น เชื่อมโยงกิจกรรมการท่องเที่ยวระหว่างภาคเอกชน กับชุมชนและท้องถิ่นทั้งในประเทศและกับประเทศเพื่อนบ้าน ที่สอดคล้องกับความต้องการของนักท่องเที่ยว รวมทั้งพัฒนาทักษะฝีมือบุคลากรในภาคบริการและการท่องเที่ยว พัฒนาสินค้า OTOP สินค้าวิสาหกิจชุมชน ของที่ระลึก ร้านอาหาร ที่พักให้มีคุณภาพดี โดยเน้นการให้บริการด้านอาหารพื้นถิ่นที่สะอาด ปลอดภัย รวมถึงระบบการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยว

6) ยกระดับคุณภาพชีวิตให้ได้มาตรฐานและแก้ปัญหาความยากจนให้กับผู้มีรายได้น้อย เพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม

6.1) พัฒนาอาชีพและรายได้ของผู้มีรายได้น้อย โดยสร้างโอกาสให้กลุ่มผู้มีรายได้น้อยมีที่ดินทำกินของตนเอง ส่งเสริมการมีอาชีพ สนับสนุนปัจจัยการผลิตและแหล่งเงินทุนในการประกอบอาชีพ ยกระดับฝีมือและอบรมให้ความรู้ เพื่อให้มีรายได้เสริมและเกิดความมั่นคงทางรายได้ ตามแนวทางโคกหนองนาโมเดล และเกษตรทฤษฎีใหม่

6.2) พัฒนาระบบป้องกันและควบคุมโรคเฉพาะถิ่น แก้ปัญหาโรคพยาธิใบไม้ในตับในพื้นที่เสี่ยง โดยส่งเสริมการเรียนรู้ในการป้องกันโรคพยาธิใบไม้ในตับให้แก่ประชาชน ทั้งในชุมชนและเยาวชน ในสถานศึกษา ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมและค่านิยมในการบริโภคอาหารปรุงสุกจากปลาน้ำจืดมีเกล็ด กำจัดสิ่งปฏิกูลจากชุมชนบริเวณรอบแหล่งน้ำอย่างถูกหลักสุขาภิบาล สร้างเครือข่ายโรงพยาบาลในการคัดกรองเฝ้าระวัง วินิจฉัยและรักษาโรคพยาธิใบไม้ในตับและผู้ป่วยมะเร็งท่อน้ำดี พร้อมทั้งพัฒนาระบบคัดกรองกลุ่มเสี่ยงและระบบฐานข้อมูลเพื่อติดตามการทำงาน

6.3) พัฒนาโภชนาการแม่และเด็ก โดยส่งเสริมการบริโภคไอโอดีนและให้ความรู้แก่พ่อแม่ หรือผู้ดูแลเด็กในด้านโภชนาการที่เหมาะสม ตั้งแต่เริ่มตั้งครรภ์ และวิธีการเลี้ยงดูเด็กที่เหมาะสม เพื่อกระตุ้นการพัฒนาเด็กในช่วง 0 - 3 ปีแรก และยกระดับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในชุมชนและพื้นที่ห่างไกลให้ได้มาตรฐาน เพื่อเสริมสร้างศักยภาพเด็กก่อนวัยเรียน ให้มีพัฒนาการความพร้อมทั้งทักษะสมอง ร่างกาย และสังคม

1.8 สรุปประเด็นสำคัญจากนโยบายและแผนงาน ต่อการพัฒนากลุ่มจังหวัด

จากนโยบาย ยุทธศาสตร์ และแผนการพัฒนาข้างต้น จึงได้มีการวิเคราะห์ และรวบรวมประเด็นสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเชิงพื้นที่ของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 โดยแบ่งออกมาเป็นมิติการพัฒนาที่สำคัญๆ ดังนี้

ประเด็นเศรษฐกิจในภาพรวม

- ☞ มุ่งสร้างรายได้ให้เกิดขึ้นทั้งจากภายในและภายนอกประเทศ (การค้าชายแดน/ส่งออก)
- ☞ เศรษฐกิจเติบโตทันศักยภาพของพื้นที่ และสร้างห่วงโซ่มูลค่าเพื่อก่อให้เกิดเศรษฐกิจที่มีมูลค่าสูงและยั่งยืน
- ☞ ผู้ประกอบการ และเกษตรกรรุ่นใหม่ในจังหวัด อุดรธานี และหนองบัวลำภู มีขีดความสามารถในการแข่งขัน สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนอย่างเป็นธรรม
- ☞ กระจายรายได้และพัฒนาเศรษฐกิจในท้องถิ่น

ประเด็นด้านการเกษตร
<ul style="list-style-type: none"> ☑️ ผลผลิตสินค้าเกษตรมาตรฐานสูง ที่สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มได้ เช่น การแปรรูปข้าวเหนียว ข้าวหอมมะลิ ข้าวไรซ์เบอร์รี่ จังหวัดหนองบัวลำภู ☑️ มุ่งต่อยอดไปสู่การผลิตสินค้าเกษตรและอุตสาหกรรมแปรรูปผลผลิต เช่น การแปรรูปส่งออกยางพาราของบึงกาฬ ☑️ นวัตกรรมช่วยสร้างมูลค่าจากวัสดุเหลือทิ้งทางการเกษตร ☑️ ส่งเสริมการสร้างรายได้ให้เกษตรกรในพื้นที่ให้ทั่วถึง ☑️ ใช้ทรัพยากรทางการเกษตรอย่างมีประสิทธิภาพ
ประเด็นด้านอุตสาหกรรม
<ul style="list-style-type: none"> ☑️ พัฒนาอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร โดยใช้นวัตกรรมในการผลิต เช่น โรงงานน้ำตาล (อุดรธานี และหนองบัวลำภู) แฝงยางรมควัน (บึงกาฬ) ☑️ สร้างการผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ☑️ พัฒนาประสิทธิภาพการผลิตและยังสามารถเชื่อมโยงกับฐานการผลิตของท้องถิ่นได้ ☑️ เพิ่มมูลค่าการลงทุน ทั้งในด้านการค้นคว้า และ จำนวนแรงงาน ☑️ ขยายตัวอุตสาหกรรมกลุ่มเป้าหมายไปยังตลาดต่างประเทศ
ประเด็นด้านการค้า
<ul style="list-style-type: none"> ☑️ เชื่อมโยงทางการค้าและบริการภายในกลุ่มจังหวัด ภาค และกับประเทศเพื่อนบ้านและการพัฒนาตามแนวระเบียงเศรษฐกิจและพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษ ☑️ พัฒนาช่องทางการคมนาคมระหว่างประเทศเพื่อนบ้าน เพื่อลดค่าใช้จ่ายลง ☑️ ผลักดัน หนองคาย เลย และบึงกาฬ เป็นพื้นที่ชายแดนยุทธศาสตร์ด้านการค้า การลงทุน ซึ่งจะช่วยให้มีมูลค่าการค้าชายแดนที่เพิ่มขึ้น ☑️ เร่งแก้ปัญหาการค้าชายฝั่งของผิถกกฎหมายข้ามด่าน ในจังหวัดหนองคาย เลย และบึงกาฬ ☑️ จัดการปัญหาแรงงานต่างด้าวข้ามชาติ
ประเด็นด้านการท่องเที่ยว
<ul style="list-style-type: none"> ☑️ สร้างรายได้จากการท่องเที่ยวธรรมชาติและการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ รวมถึงดึงเอาอัตลักษณ์ประวัติศาสตร์มาเพิ่มมูลค่า ☑️ สามารถเพิ่มมูลค่าการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยว ผ่านการพัฒนาผ้าไหมจังหวัดหนองบัวลำภู ซึ่งเป็นผลิตภัณฑ์ประจำท้องถิ่นของจังหวัดและก้าวสู่การเป็นศูนย์กลางแฟชั่น ☑️ พัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยววิถีชีวิตลุ่มแม่น้ำโขง (เลย หนองคาย และบึงกาฬ) และพัฒนาเส้นทางเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวกับประเทศเพื่อนบ้าน (สี่เหลี่ยมวัฒนธรรมล้านช้าง)
ประเด็นด้านสังคม
<ul style="list-style-type: none"> ☑️ ประชาชนผู้ยากไร้ไม่มีที่ดินทำกินหรือที่อยู่อาศัยได้รับการช่วยเหลือให้มีที่ดิน โดยเฉพาะในจังหวัดเลย ที่ประชากรมีจำนวนหนี้สินจำนวนมาก ☑️ ประชากรได้รับการพัฒนาความรู้ทักษะ รองรับการทำงานและกิจกรรมทางเศรษฐกิจ ☑️ ลดจำนวนคนจนในจังหวัดหนองบัวลำภู โดยการส่งเสริมความสำคัญของการออม ☑️ ชุมชนมีความเข้มแข็ง ประชาชนมีความมั่นคงของอาหาร พลังงาน และน้ำ มีที่อยู่อาศัยและความปลอดภัยในชีวิตทรัพย์สิน ☑️ ลดความเสี่ยงของโรคพยาธิใบไม้ในตับประชาชนที่อยู่ในจังหวัดอุดรธานี ผ่านการให้ความรู้ที่เหมาะสม

ประเด็นด้านสิ่งแวดล้อม

- ☑ การจัดการพื้นที่เมืองและชุมชนมุ่งสู่การเป็นเมืองที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม
- ☑ สร้างความสมดุลของระบบนิเวศ เพื่อสนับสนุนการผลิตและคุณภาพชีวิตอย่างยั่งยืน
- ☑ บริหารจัดการน้ำในพื้นที่ลุ่มแม่น้ำเลยได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตอบสนองความต้องการแท้จริงของประชาชนในการแก้ปัญหาน้ำแล้งและน้ำท่วมแบบบูรณาการและยั่งยืน
- ☑ พื้นที่ป่าต้นน้ำในจังหวัดเลยและอุดรธานี ได้รับการฟื้นฟูโดยการมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างยั่งยืน
- ☑ ลดการกระทำที่ให้ขยะปริมาณเพิ่มขึ้น โดยการเพิ่มมูลค่าวัสดุเหลือทิ้งทางเกษตร

ประเด็นด้านความมั่นคง

- ☑ ภาครัฐและเอกชนจับมือกันบริหารความมั่นคงตามแนวชายแดนในจังหวัดเลย หนองคาย และบึงกาฬ
- ☑ ลดปัญหาการทุจริตของภาครัฐโดยให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน
- ☑ ปัญหาการลักลอบเข้าเมืองตามแนวเขตชายแดน
- ☑ การก่อกองร้ายหรือการกระทำผิดกฎหมายในบริเวณชายแดน เช่น การเคลื่อนย้ายยาเสพติดเข้ามาในประเทศ

1.9 สรุปปัญหา และความต้องการในพื้นที่

จากการเก็บข้อมูลและรับฟังปัญหาจากภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง และประชาชนในพื้นที่ต่างๆ ในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 สามารถสรุปประเด็นปัญหา และความต้องการในแต่ละมิติออกมา ได้ดังต่อไปนี้

ประเด็นเศรษฐกิจในภาพรวม

- เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการระบบโลจิสติกส์ทั้งด้านข้อมูลและโครงสร้างพื้นฐาน โดยเฉพาะเส้นทางหลักภายในกลุ่มจังหวัด เช่น ควรก่อสร้างขยายถนน 4 เลน เป็นถนน 6 เลน เชื่อมโยงระหว่างจังหวัดอุดรธานี หนองบัวลำภู เลย และถนนเชื่อมโยงระหว่างจังหวัดหนองคายและจังหวัดบึงกาฬ ตลอดเส้นทาง, ก่อสร้างถนนวงแหวนรอบสองจังหวัดอุดรธานี เพื่อแก้ไขปัญหาการจราจรแออัดและการเชื่อมโยงระบบคมนาคมภายในกลุ่มจังหวัด
- ปรับโครงสร้างการผลิตให้หลากหลายและมีมูลค่าเพิ่มสูงขึ้นและขยายฐานการผลิต โดยการร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน
- เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต และเพิ่มประสิทธิภาพของแรงงานทั้งภาคการเกษตร อุตสาหกรรม และบริการ รวมทั้งส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น ให้ได้รับการพัฒนาต่อยอดทั้งในเชิงพาณิชย์และการใช้ประโยชน์ร่วมกัน
- ควรพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการให้มีขีดความสามารถในการแข่งขัน
- เพิ่มช่องทางการจัดจำหน่าย การเจรจาจับคู่ธุรกิจ พัฒนาเทคโนโลยีการผลิต สนับสนุนข้อมูลการวิจัยด้านการผลิต การตลาดให้ผู้ประกอบการ
- สินค้า OTOP ของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 มีการส่งออกไปต่างประเทศหลากหลายประเภท เช่น อาหาร, เครื่องดื่ม, ผ้าและเครื่องแต่งกาย, สมุนไพรที่ไม่ใช่อาหาร, ประเภทของใช้ ควรมีการประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่องในตลาดเป้าหมายต่างประเทศ และควรส่งเสริมกลุ่มที่มีความพร้อมในการส่งออก ให้ได้รับมาตรฐานผลิตภัณฑ์ เช่น มาตรฐาน อย., มอก., GMP, Q, Organic Thailand, IFOAM เป็นต้น

ประเด็นเศรษฐกิจในภาพรวม

- การจัดทำโครงการ Road Show ควรมีการศึกษาตลาดก่อนนำสินค้าในกลุ่มจังหวัดไปจำหน่ายและสินค้าที่นำไปจำหน่ายต้องมีมาตรฐานผลิตภัณฑ์ เช่น มาตรฐาน ออย.,มอก.,GMP,Q,Organic Thailand,IFORM เป็นต้น การคัดเลือกผลิตภัณฑ์ที่ไปแสดงและจำหน่ายในต่างประเทศควรมีศักยภาพในการผลิตได้ตามความต้องการของลูกค้า ถ้ามีการสั่งซื้อในปริมาณมาก
- ยกระดับจุดผ่อนปรนที่มีศักยภาพและความพร้อมให้เป็นจุดผ่านแดนถาวร เพื่อประโยชน์ทางการค้าและการบริการระหว่างประเทศ

ประเด็นด้านการเกษตรปลอดภัยสู่เกษตรอินทรีย์อย่างเป็นระบบ

- การพัฒนาคุณภาพผลผลิตทางการเกษตรและสินค้าเกษตรหลัก ให้ได้มาตรฐานในรูปแบบของเกษตรปลอดภัยและอาหารปลอดภัย โดยให้ความสนใจการพัฒนาประเด็นปัจจัยการผลิต อันได้แก่ ปริมาณและคุณภาพน้ำ ดิน สิ่งแวดล้อม พันธุ์พืชและด้านปศุสัตว์ที่มีคุณภาพ เพื่อต่อยอดไปสู่ระบบการค้า การลงทุนและอุตสาหกรรม การเกษตร
 - การพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรและการจัดระบบชลประทานอย่างเป็นระบบ ครอบคลุมพื้นที่การเกษตร และมีความยั่งยืน
 - การกำหนดราคาผลผลิตการเกษตรจะต้องให้เกษตรกรผู้ผลิตมีอำนาจต่อรองผลผลิตของตนเองได้ โดยผ่านสถาบันการเกษตรสินค้าแต่ละชนิด ทั้งนี้ เกษตรกรควรพัฒนาสินค้าให้มีคุณภาพที่ดี หรือมีการแปรรูปที่ตอบโจทย์ความต้องการของตลาดเฉพาะ (Niche Market)
 - สนับสนุนให้สถาบันการศึกษาในพื้นที่ ทำการวิจัยและพัฒนา (Research and Development : R&D) ในการเพิ่มผลิตผลทางการเกษตรที่ปลอดภัยและแปรรูปผลิตภัณฑ์เกษตร เพื่อเพิ่มมูลค่าให้สูงขึ้น
 - ส่งเสริมให้เกิดเกษตรกรรุ่นใหม่และมีความรู้ เพื่อสามารถยกระดับขีดความสามารถ ในการผลิตให้สูงขึ้น และให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพ มาตรฐาน ปลอดภัย ตามความต้องการของตลาด
- ส่งเสริมอาชีพ/เพิ่มทักษะการประกอบอาชีพ เพื่อเพิ่มรายได้ให้เกษตรกรในช่วงนอกฤดูทำการเกษตร

ประเด็นด้านอุตสาหกรรม

- สร้างศูนย์กระจายสินค้าและขนถ่ายสินค้าที่ได้มาตรฐาน
- ควรกำหนดพื้นที่รองรับการขยายตัวของภาคอุตสาหกรรมที่ชัดเจน
- กำหนดหลักเกณฑ์การควบคุมมลภาวะให้ผู้ประกอบการโรงงานอุตสาหกรรมปฏิบัติตามอย่างจริงจัง
- กำหนดมาตรการป้องกันอุบัติเหตุในโรงงาน รวมถึงการเตือนภัยพิบัติจากโรงงานที่จะมีผลกระทบต่อชุมชนโดยรอบ
- การก่อสร้างสะพานคู่ขนานสะพานมิตรภาพไทยลาวแห่งที่ 1 จังหวัดหนองคาย-เวียงจันทน์ เพื่อบรรเทาความแออัดในการขนส่งสินค้าและการคมนาคมบริเวณสะพานมิตรภาพไทยลาวแห่งที่ 1
- วางแผนด้านแรงงานร่วมกับสถาบันการศึกษาเพื่อเตรียมคน รองรับเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษนิคมอุตสาหกรรม,ธุรกิจการนำเข้า-ส่งออกโลจิสติกส์เพื่อตอบโจทย์ด้านการผลิตและความต้องการของตลาดแรงงานในอนาคต

ประเด็นด้านการท่องเที่ยว

- การพัฒนาการท่องเที่ยว การบริการและการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมประเพณี ควรให้ความสำคัญการพัฒนาแหล่งและเส้นทางการท่องเที่ยวให้ได้มาตรฐานการท่องเที่ยวที่เป็นสากล ตลอดจนการพัฒนาสินค้า OTOP เพื่อการท่องเที่ยว
- บูรณาการเรื่องการท่องเที่ยวภายในกลุ่มจังหวัด โดยการทำให้เส้นทางการท่องเที่ยวที่เชื่อมโยงกันตามแนวเส้นทางต่างๆ เช่น เส้นทางหมายเลข 210 จากอุดรธานี-หนองบัวลำภู-เลย, เส้นทางหมายเลข 211 เลียบลำน้ำโขงจากหนองคาย-บึงกาฬ, เส้นทางหมายเลข 211 เชื่อมโยงกับเส้นทางหมายเลข 2195 เลียบลำน้ำโขงและลำน้ำเหืองจากหนองคาย-เลย เป็นต้น
- เพิ่มรายละเอียดเรื่องราว (STORY) ของแหล่งท่องเที่ยวแต่ละแห่ง เพื่อสร้างเสน่ห์น่าสนใจยิ่งขึ้น
- ส่งเสริมการท่องเที่ยวที่เชื่อมโยงกับอาหารปลอดภัย โดยเฉพาะกลุ่มนักท่องเที่ยวคนสูงอายุ ที่เดินทางท่องเที่ยวมากขึ้น มีแนวโน้มที่ต้องการบริโภคอาหารเพื่อสุขภาพและสินค้าเกษตรปลอดภัยมากขึ้น

ประเด็นด้านสิ่งแวดล้อม

- การอนุรักษ์ใช้ประโยชน์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ ทั้งดิน น้ำและป่าไม้ ในระบบลุ่มน้ำ โดยเน้นการลดปัญหาการแพร่กระจายดินเค็ม การชะล้างพังทลายของหน้าดิน ลดการพังทลายของตลิ่งริมแม่น้ำโขง และลุ่มแม่น้ำในกลุ่มจังหวัด
- เพิ่มพื้นที่ป่าไม้ในเขตต้นน้ำและป่าสงวนเสื่อมโทรม รวมทั้งการพัฒนาสิ่งแวดล้อมให้น่าอยู่
- เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้มีการใช้ประโยชน์อย่างเหมาะสมทั่วถึง พอเพียง เพื่อให้เป็นฐานการพัฒนาที่สมดุลและยั่งยืน โดยอาศัยกระบวนการมีส่วนร่วมของภาคการพัฒนาทุกภาคส่วน โดยเฉพาะชุมชนในพื้นที่
- การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน ควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาทรัพยากรป่าและระบบนิเวศการจัดการมลพิษด้านขยะมูลฝอยซึ่งเป็นปัญหาสำคัญในการพัฒนาเมืองใหญ่ ซึ่งควรได้รับการพิจารณาแก้ไขอย่างบูรณาการ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการขยะ อย่างเป็นระบบ และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

ประเด็นด้านความมั่นคง

- พัฒนาศักยภาพคน ชุมชน ในพื้นที่ชายแดน รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนการฝึกกำลัง เพื่อเสริมสร้างความมั่นคงชายแดน
- พัฒนาความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านผ่านกลไกความร่วมมือทุกระดับและส่งเสริม/สนับสนุนการพัฒนาพื้นที่และชุมชนตามแนวชายแดนเพื่อความมั่นคงภายใต้การมีส่วนร่วม
- เสริมสร้างความมั่นคงและความปลอดภัยแก่ประชาชน รวมถึงให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมในการแก้ไขปัญหาในท้องถิ่น
- จัดระบบการบริหารจัดการแรงงาน จาก สปป.ลาว และเวียดนาม ตามจุดผ่านแดนถาวรและจุดผ่อนปรนต่างๆ ให้มีความรัดกุม

การวิเคราะห์ศักยภาพของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1

1) การวิเคราะห์ศักยภาพด้านเศรษฐกิจ

ด้านเศรษฐกิจ เศรษฐกิจของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 มีการขยายตัวอย่างต่อเนื่องในช่วงปี 2559 - 2561 โครงสร้างเศรษฐกิจหลักอยู่ในภาคเกษตร (เกษตรกรรม การป่าไม้ และการประมง) รองลงมาคือภาคอุตสาหกรรม (การผลิต) และ ภาคบริการ (การขนส่งและการขายปลีกฯ) ตามลำดับ ส่งผลให้มูลค่าผลิตภัณฑ์เฉลี่ยต่อหัวประชากรเพิ่มขึ้นต่อเนื่องเช่นกัน แต่ยังคงต่ำกว่าค่าเฉลี่ย สอดคล้องกับผลิตภาพแรงงานเฉลี่ยที่เพิ่มสูงขึ้นทุกปี อย่างไรก็ตามอัตราการว่างงานมีแนวโน้มปรับตัวลดลงอย่างต่อเนื่อง และอัตราเงินเพื่อปรับตัวเพิ่มขึ้น โดยในปี 2562 มีอัตราเงินเพื่อทั่วไปอยู่ที่ร้อยละ 1.17 ซึ่งถือว่าอยู่ในกรอบเป้าหมายของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 กำหนดไว้ (ที่มา : รายงานผลการเปรียบเทียบระดับการพัฒนาศักยภาพภายในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 CB)

(1) ผลิตภัณ์มวลรวม กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 ในปี พ.ศ. 2562 ผลิตภัณ์มวลรวมมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ.2561 อัตราการขยายตัวร้อยละ 1.95 จัดอยู่ในลำดับที่ 2 ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีมูลค่าผลิตภัณ์มวลรวมในปี 2562 อยู่ที่ 265,101 ล้านบาท เป็นอันดับที่ 3 ของภาค อันดับที่ 1 คือ กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 (540,057 ล้านบาท) อันดับที่ 2 กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง (409,976 ล้านบาท) อันดับที่ 4 กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2 (247,854 ล้านบาท) และอันดับที่ 5 กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2 (133,106 ล้านบาท) ตารางที่ 8 แสดงข้อมูลผลิตภัณ์ประเทศ/ภาค/กลุ่มจังหวัด ณ ราคาประจำปี

ประเทศ / ภาค /กลุ่มจังหวัด	มูลค่า (ล้านบาท)					อัตราการขยายตัว	
	ปี 2558	ปี 2559	ปี 2560	ปี 2561	ปี 2562p	2561	2562
ประเทศ	13,743,478	14,590,337	15,488,664	16,368,711	16,898,086	5.38	3.13
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	1,099,467	1,147,555	1,197,029	1,263,909	1,299,834	5.29	2.76
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1	225,907	241,989	257,124	259,937	265,101	1.08	1.95
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2	111,798	121,730	126,129	127,788	133,106	1.30	4.00
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง	357,331	374,248	389,678	408,893	409,976	4.70	0.26
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1	455,909	478,483	500,411	529,625	540,057	5.52	1.93
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2	212,618	225,656	237,632	243,760	247,854	2.51	1.65

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ , ผลิตภัณ์ภาคและจังหวัด แบบปริมาณลูกโซ่ ฉบับ พ.ศ. 2554 – 2562

(2) ผลิตภัณ์มวลรวมรายจังหวัด กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 ในปี พ.ศ. 2562 ผลิตภัณ์มวลรวมอยู่ที่ 265,101 ล้านบาท จังหวัดในกลุ่มจังหวัดที่มีผลิตภัณ์มวลรวมสูงเป็นอันดับ 1 คือ จังหวัดอุดรธานี มีผลิตภัณ์มวลรวม 113,887 ล้านบาท รองลงมาได้แก่ จังหวัดเลย (54,985 ล้านบาท) จังหวัดหนองคาย (41,515 ล้านบาท) จังหวัดหนองบัวลำภู (30,003 ล้านบาท) และจังหวัดบึงกาฬ (24,711 ล้านบาท)

มูลค่าทางเศรษฐกิจของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 ในปี พ.ศ. 2562 มีจำนวน 265,101 ล้านบาท และมีผลิตภัณ์มวลรวมต่อคนจำนวน 85,658 บาท ซึ่งหากพิจารณาโดยอ้างอิงตัวชี้วัดระดับการพัฒนาเทียบกับกลุ่มจังหวัดอื่นๆ ถือว่ากลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 มีอัตราการเติบโตในปี พ.ศ. 2561 ในระดับที่ค่อนข้างต่ำ [อัตราการขยายตัวของผลิตภัณ์มวลรวมของกลุ่มจังหวัด (10)] แม้ว่าในช่วงที่ผ่านมาจะมีการเติบโตทางเศรษฐกิจที่เพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยมีอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจเฉลี่ยตั้งแต่ปี พ.ศ. 2557 – 2561 ร้อยละ 3.26 ต่อปี

ตารางที่ 9 มูลค่าผลิตภัณฑ์กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 ณ ราคาประจำปี แบ่งตามจังหวัด (ล้านบาท)

จังหวัด/ กลุ่มจังหวัด	ปี 2558		ปี 2559		ปี 2560		ปี 2561		ปี 2562p		ปี 58 - 62P	
	มูลค่า	สัดส่วน	มูลค่า	สัดส่วน	มูลค่า	สัดส่วน	มูลค่า	สัดส่วน	มูลค่า	สัดส่วน	มูลค่า	สัดส่วน
อุดรธานี	101,400	2.10	105,085	3.63	109,156	3.87	111,641	2.28	113,887	2.01	108,233.80	2.78
เลย	42,560	- 0.20	47,138	10.76	52,496	11.37	55,360	5.46	54,985	- 0.68	50,507.80	5.34
หนองคาย	36,329	5.25	38,712	6.56	39,804	2.82	39,573	- 0.58	41,515	4.91	39,186.60	3.79
หนองบัวลำภู	23,819	- 0.11	26,997	13.34	27,886	3.29	29,137	4.49	30,003	2.97	27,568.40	4.80
บึงกาฬ	21,799	8.90	24,056	10.35	27,782	15.49	24,227	- 12.80	24,711	2.00	24,515.00	4.79
GPCP	225,907	2.53	241,989	7.12	257,124	6.25	259,937	1.09	265,101	1.99	250,011.60	3.80

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ , ผลิตภัณฑ์ภาคและจังหวัด แบบปริมาณลูกโซ่ ฉบับ พ.ศ. 2554 – 2562

หากพิจารณาเป็นรายจังหวัด จะพบว่าในปี 2562 จังหวัดหนองคาย มีสัดส่วนมูลค่าทางเศรษฐกิจสูงที่สุด โดยมีสัดส่วนกว่าร้อยละ 4.91 ของเศรษฐกิจกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 ทั้งหมด อย่างไรก็ตามในช่วงที่ผ่านมาจากปี 2561 พบว่าหนองบัวลำภูมีสัดส่วนเพิ่มขึ้น ส่วนจังหวัดอุดรธานี จังหวัดเลย และจังหวัดบึงกาฬ กลับมีสัดส่วนทางเศรษฐกิจลดลง

สรุปประเด็นสำคัญด้านเศรษฐกิจภาพรวม

- กลุ่มจังหวัดมีการเติบโตภาพรวมในระดับที่ค่อนข้างต่ำ โดยมีภาคการเกษตรเป็นตัวขับเคลื่อนหลัก และมีมูลค่าผลิตภัณฑ์เฉลี่ยต่อหัวที่ต่ำ
- กลุ่มจังหวัดมีสัดส่วนเศรษฐกิจภาคการท่องเที่ยว และการเติบโตภาคบริการที่ต่ำ
- ในช่วงที่ผ่านมา ภาคการเกษตรมีแนวโน้มที่ลดลง ในขณะที่ภาคอุตสาหกรรม และบริการอื่น ๆ มีแนวโน้มเติบโตขึ้น
- จังหวัดอุดรธานี นับว่าเป็นตัวขับเคลื่อนทางเศรษฐกิจหลัก ในขณะที่หนองบัวลำภูมีสัดส่วนทางเศรษฐกิจที่เพิ่มสูงขึ้น และบึงกาฬ กลับมีสัดส่วนทางเศรษฐกิจลดลง
- ปัญหา / ความต้องการ: ปรับโครงสร้างการผลิตให้หลากหลายและมีมูลค่าเพิ่มสูงขึ้นและขยายฐานการผลิต เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต และเพิ่มประสิทธิภาพของแรงงานทั้งภาคการเกษตร อุตสาหกรรม และบริการ ยกกระดับมาตรฐานสินค้า เพิ่มช่องทางการจัดจำหน่าย การเจรจาจับคู่ธุรกิจ พัฒนาเทคโนโลยีการผลิต สนับสนุนข้อมูลการวิจัยด้านการผลิต การตลาดให้ผู้ประกอบการ

(3) การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 ที่แท้จริง ณ ราคาคงที่ (Chain Volume Measure: CVM) เฉลี่ย 5 ปีย้อนหลัง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับร้อยละ 3.80 ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยประเทศ (ร้อยละ 3.97) โดยที่จังหวัดเลย มีอัตราการขยายตัวสูงที่สุด ร้อยละ 5.34 รองลงมาได้แก่ จังหวัดหนองบัวลำภู (4.80) จังหวัดบึงกาฬ (4.79) จังหวัดหนองคาย (3.79) และจังหวัดอุดรธานี (2.42)

ตารางที่ 10 แสดงอัตราการขยายตัวผลิตภัณฑ์มวลรวมกลุ่มจังหวัด ณ ราคาคงที่ (CVM_c)

หน่วย : ล้านบาท

ประเทศ/ ภาค/ กลุ่ม จังหวัด	ปี 2557		ปี 2558		ปี 2559		ปี 2560		ปี 2561		ปี 2562p		อัตราการ* ขยายตัว เฉลี่ย 5 ปี
	GPP (CVMs)	GPP (CVMs)	อัตราการ ขยายตัว	GPP (CVMs)	อัตราการ ขยายตัว	GPP (CVMs)	อัตราการ ขยายตัว	GPP (CVMs)	อัตราการ ขยายตัว	GPP (CVMs)	อัตราการ ขยายตัว		
ประเทศ	13,230,306	13,743,478	3.88	14,590,337	6.16	15,488,664	6.16	16,368,711	5.68	16,898,086	3.23	3.97	
ภาคตอน.	1,113,004	1,099,467	- 1.22	1,147,555	4.37	1,197,029	4.31	1,263,909	5.59	1,299,834	2.84	2.48	
ตอนบน 1	220,335	225,907	2.53	241,989	7.12	257,124	6.25	259,937	1.09	265,101	1.99	3.80	
อุดรธานี	99,310	101,400	2.10	105,085	3.63	109,156	3.87	111,641	2.28	111,887	0.22	2.42	
เลย	42,644	42,560	- 0.20	47,138	10.76	52,496	11.37	55,360	5.46	54,985	- 0.68	5.34	
หนองคาย	34,517	36,329	5.25	38,712	6.56	39,804	2.82	39,573	- 0.58	41,515	4.91	3.79	
หนองบัวลำภู	23,846	23,819	- 0.11	26,997	13.34	27,886	3.29	29,137	4.49	30,003	2.97	4.80	
บึงกาฬ	20,018	21,799	8.90	24,056	10.35	27,782	15.49	24,227	- 12.80	24,711	2.00	4.79	

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ , ผลิตภัณฑ์ภาคและจังหวัด แบบปริมาณลูกโซ่ ฉบับ พ.ศ. 2554 – 2562

หมายเหตุ : เฉลี่ยย้อนหลัง 5 ปี

(4) ผลิตภัณฑ์ภาคต่อหัว (GRP Per Capita) กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 ในปี 2562 ค่าเฉลี่ยต่อหัวเท่ากับ 85,658 บาท/ปี เพิ่มขึ้นจากปี 2561 (83,744 บาท/ปี) คิดเป็นร้อยละ 2.29 จัดอยู่ในอันดับที่ 3 ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อันดับที่ 1 ได้แก่ กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง (86,804 บาท/ปี) อันดับที่ 2 กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 (85,113 บาท/ปี) อันดับที่ 4 กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2 (71,152 บาท/ปี ล้านบาท) และ อันดับที่ 5 กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2 (70,181 บาท/ปี)

ผลิตภัณฑ์กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 รายได้เฉลี่ยต่อหัวประชากร (Per capita GPCP) ในปี 2562 โดยรายได้เฉลี่ยต่อหัวต่อปีส่วนใหญ่มาจากจังหวัดเลย ที่มีรายได้ต่อหัวต่อปี สูงที่สุด 101,527 บาท/ปี รองลงมาได้แก่ จังหวัดหนองคาย (91,068 บาท/ปี) จังหวัดอุดรธานี (90,269 บาท/ปี) จังหวัดบึงกาฬ (68,727 บาท/ปี) และจังหวัดหนองบัวลำภู (63,002 บาท/ปี)

ตารางที่ 11 แสดงรายได้เฉลี่ยต่อหัวต่อปี กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1

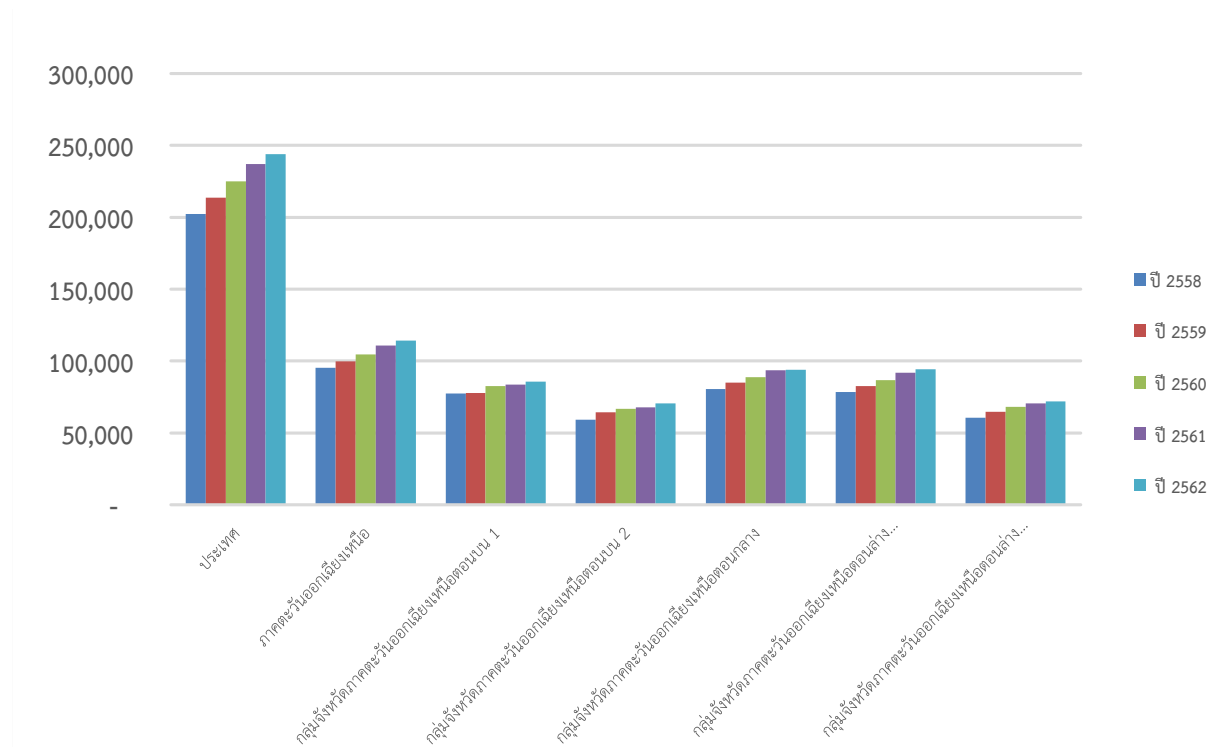
หน่วย : บาท

ประเทศ/ภาค/จังหวัด	ปี 2558	ปี 2559	ปี 2560	ปี 2561	ปี 2562p	ปี 58 - 62P
ประเทศ	202,152	213,553	225,126	236,860	243,787	224,295.60
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	95,321	99,852	104,451	110,656	114,287	104,913.40
กลุ่มจังหวัด ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1	72,286	77,640	82,646	83,744	85,658	80,394.80
อุดรธานี	79,337	82,560	85,963	88,199	90,269	85,265.60
เลย	78,206	86,662	96,562	101,883	101,527	92,968.00
หนองคาย	79,471	84,734	87,175	86,719	91,068	85,833.40
หนองบัวลำภู	49,296	56,081	58,120	60,950	63,002	57,489.80
บึงกาฬ	60,126	66,492	76,898	67,216	68,727	67,891.80
กลุ่มจังหวัด ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2	59,042	64,365	66,680	67,609	70,489	65,637.00
กลุ่มจังหวัด ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง	80,617	84,800	88,648	93,404	94,022	88,298.20
กลุ่มจังหวัด ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1	78,325	82,504	86,576	91,958	94,196	86,711.80
กลุ่มจังหวัด ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2	60,423	64,518	68,264	70,382	71,935	67,104.40

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ , ผลิตภัณฑ์ภาคและจังหวัด แบบปริมาณลูกโซ่ ฉบับ พ.ศ. 2554 – 2562

แผนภาพที่ 1 แสดงการเปรียบเทียบรายได้เฉลี่ยต่อหัวต่อปี กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1

อัตราการเปลี่ยนแปลงของผลิตภัณฑ์มวลรวมต่อประชากร (GPP per Capita) ในปี พ.ศ.2562 จากปี พ.ศ.2561 ของจังหวัดและกลุ่มจังหวัดมีอัตราการเปลี่ยนแปลงที่เพิ่มขึ้น

ตารางที่ 12 แสดงผลิตภัณฑ์มวลรวมต่อประชากรของจังหวัดและกลุ่มจังหวัด (หน่วย : บาท)

	2558	2559	% การเปลี่ยนแปลง	2560	% การเปลี่ยนแปลง	2561	% การเปลี่ยนแปลง	2562p	% การเปลี่ยนแปลง
ประเทศ	202,152	213,553	5.64	225,126	5.42	236,860	5.21	243,787	2.92
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	95,321	99,852	4.75	104,451	4.61	110,656	5.94	114,287	3.28
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1	72,286	77,640	7.41	82,646	6.45	83,744	1.33	85,658	2.29
อุดรธานี	79,337	82,560	4.06	85,963	4.12	88,199	2.60	90,269	2.35
เลย	78,206	86,662	10.81	96,562	11.42	101,883	5.51	101,527	-0.35
หนองคาย	79,471	84,734	6.62	87,175	2.88	86,719	-0.52	91,068	5.02
หนองบัวลำภู	49,296	56,081	13.76	58,120	3.64	60,850	4.70	63,002	3.54
บึงกาฬ	60,126	66,492	10.59	76,898	15.65	67,216	-12.59	68,727	2.25

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ , ผลิตภัณฑ์ภาคและจังหวัด แบบปริมาณลูกโซ่ ฉบับ พ.ศ. 2554 – 2562

การจะหลุดพ้นจากกับดักประเทศรายได้ปานกลาง (Middle Income Trap: MIT) กลุ่มจังหวัดฯ ต้องเพิ่มผลิตภัณฑ์มวลรวมต่อประชากร (GPP Per Capita) ประมาณ 450,000 บาท ในขณะที่ ณ ปี พ.ศ. 2562 เท่ากับ 85,658 บาท ต้องเพิ่มผลิตภัณฑ์มวลรวมต่อประชากรกว่า 5.25 เท่าจากปัจจุบัน จึงจะหลุดพ้นจากกับดักประเทศรายได้ปานกลาง

(5) สาขาการผลิตที่สำคัญ ในปี 2562 มูลค่าสาขาการผลิตที่สูงที่สุดของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 คือ ภาคเกษตรกรรม 57,534 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 21.70 ของมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมของกลุ่มจังหวัดฯ ที่เหลือเป็นภาคนอกการเกษตร 207,567 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 78.30 ของมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมของกลุ่มจังหวัดฯ ซึ่งมีสาขาการเกษตร ป่าไม้และประมง เป็นสาขาที่มีการผลิตสูงที่สุด 57,534 ล้านบาท รองลงมาได้แก่ ด้านอุตสาหกรรม 50,130 ล้านบาท สาขาการผลิต 38,765 ล้านบาท สาขาการค้าส่งและค้าปลีก การซ่อมแซมยานยนต์และรถจักรยานยนต์ 36,733 ล้านบาท และสาขาการศึกษา 32,373 ล้านบาท เป็นต้น

ตารางที่ 13 มูลค่าผลิตภัณฑ์กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1

แบ่งตามอุตสาหกรรม ณ ราคาประจำปี

(ล้านบาท)

กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1	2558	2559	2560	2561	2562p
เกษตร	53,102	55,999	61,084	58,909	57,534
ด้านอุตสาหกรรม	42,303	47,827	49,402	49,304	50,130
การผลิต	29,908	35,894	39,212	38,841	38,765
การขายส่ง ขายปลีก การค้าและการซ่อมแซมยานยนต์	27,036	31,048	34,499	35,862	36,733
การศึกษา	30,367	30,586	31,572	32,136	32,373
ผลิตภัณฑ์มวลรวมกลุ่มจังหวัด	225,907	241,989	257,124	259,937	265,101
ผลิตภัณฑ์มวลรวมต่อคน (บาท)	72,286	77,640	82,646	83,744	85,658

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ , ผลิตภัณฑ์ภาคและจังหวัด แบบปริมาณลูกโซ่ ฉบับ พ.ศ. 2554 – 2562

ตารางที่ 14 แสดงข้อมูลผลิตภัณฑ์ประเทศ/ภาค/กลุ่มจังหวัด ณ ราคาประจำปี

ประเทศ / ภาค / กลุ่มจังหวัด	มูลค่า (ล้านบาท)					ร้อยละ 2562p
	ปี 2558	ปี 2559	ปี 2560	ปี 2561	ปี 2562p	
การเกษตร (Agriculture)	53,126	55,999	61,084	58,909	57,534	-2.33
เกษตรกร กรมป่าไม้ และการประมง (Agriculture, forestry and fishing)	53,126	55,999	61,084	58,909	57,534	-2.33
นอกการเกษตร (Non-Agriculture)	172,781	185,991	196,040	201,027	207,567	3.25
ด้านอุตสาหกรรม (Industrial)	42,303	47,827	49,402	49,304	50,130	1.68
การทำเหมืองแร่และเหมืองหิน (Mining and quarrying)	8,763	8,129	6,219	6,557	6,832	4.19
การผลิต (Manufacturing)	29,908	35,894	39,212	38,841	38,765	-0.20
การไฟฟ้า แก๊ส ไอน้ำและการจัดหาเครื่องปรับอากาศ (Electricity, gas, steam and air conditioning supply)	2,824	2,953	3,056	2,980	3,522	18.19
น้ำประปา การระบายน้ำทิ้ง การจัดการขยะและกิจกรรมการฟื้นฟู (Water supply; sewerage, waste management and remediation activities)	808	852	915	925	1,011	9.30

ประเทศ / ภาค / กลุ่มจังหวัด	มูลค่า (ล้านบาท)					ร้อยละ 2562p
	ปี 2558	ปี 2559	ปี 2560	ปี 2561	ปี 2562p	
งานบริการ (Services)	130,479	138,164	146,638	151,724	157,438	3.77
การก่อสร้าง (Construction)	10,076	10,163	10,156	10,634	10,320	-2.95
การขายส่ง ขายปลีก การค้า และการซ่อมแซมยานยนต์ (Wholesale and retail trade and repair of motor vehicles)	27,036	31,048	34,499	35,862	36,733	2.43
การขนส่งและการเก็บรักษา (Transportation and storage)	7,036	7,798	8,300	7,667	7,993	4.25
ที่พักและกิจกรรมบริการอาหาร (Accommodation and food service activities)	2,183	2,362	2,699	3,048	3,429	11.11
สารสนเทศและการสื่อสาร (Information and communication)	1,933	1,902	2,121	2,267	2,672	17.87
กิจกรรมทางการเงิน และการประกันภัย (Financial and insurance activities)	15,629	17,623	18,349	19,549	20,827	6.53
กิจกรรมด้านอสังหาริมทรัพย์ (Real estate activities)	11,426	10,804	11,740	11,613	11,955	2.94
กิจกรรมทางวิชาชีพวิทยาศาสตร์และ เทคนิค (Professional, scientific and technical activities)	106	101	104	92	113	22.83
กิจกรรมการบริหารและสนับสนุน บริการ (Administrative and support service activities)	1,074	1,089	1,212	1,217	1,257	3.29
การบริหารราชการและป้องกันประเทศ ประกันสังคมภาคบังคับ (Public administration and defence; compulsory social security)	12,956	13,399	13,782	14,726	15,685	6.51
การศึกษา (Education)	30,367	30,586	31,572	32,136	32,373	0.74
กิจกรรมด้านสุขภาพของมนุษย์ (Human health activities)	7,524	8,017	8,553	9,202	10,340	12.37
ศิลปะความบันเทิง และนันทนาการ (Arts, entertainment and recreation)	447	557	662	778	920	18.25
กิจกรรมบริการอื่นๆ (Other service activities)	2,685	2,713	2,887	2,931	2,821	-3.75

ประเทศ / ภาค / กลุ่มจังหวัด	มูลค่า (ล้านบาท)					ร้อยละ 2562p
	ปี 2558	ปี 2559	ปี 2560	ปี 2561	ปี 2562p	
ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GPP) Gross domestic product (GDP)	225,907	241,989	257,124	259,937	265,101	1.99
GPP รายได้ต่อหัวประชากร (บาท) GDP Per capita (Baht)	72,286	77,640	82,646	83,744	85,658	2.29
ประชากร (1,000 คน) Population (1,000 persons)	3,125	3,117	3,111	3,104	3,095	-0.29

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, ผลิตภัณฑ์ภาคและจังหวัด แบบปริมาณลูกโซ่ ฉบับ พ.ศ. 2554 – 2562

ด้านเกษตรกรรม ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในปี พ.ศ. 2562 มีเนื้อที่ถือครองทางด้านการเกษตร ประมาณ 63,857,027 ไร่ ซึ่งกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 มีเนื้อที่ถือครองทางด้านการเกษตร ในปี พ.ศ. 2562 ประมาณ 11,071,733 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 17.34 ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และร้อยละ 7.42 ของประเทศ จัดอยู่ในอันดับ 4 ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

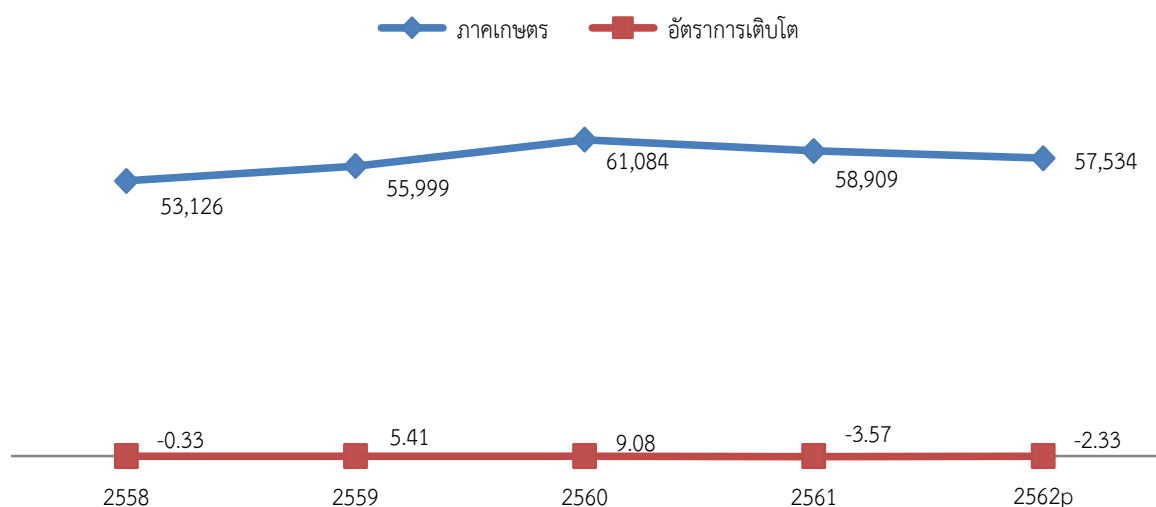
ศักยภาพด้านการเกษตรของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 พบว่า มีมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคเกษตรเท่ากับ 57,534 ล้านบาท โดยในภาพรวมมีพื้นที่ทำการเกษตรรวมทั้งหมด 11.07 ล้านไร่ พืชหลักที่มีการเพาะปลูกได้แก่ ข้าว พืชไร่ (อ้อยโรงงาน ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ มันสำปะหลัง) และสวนผัก/ไม้ดอก/ไม้ประดับ (ข้าวโพดหวาน มะเขือเทศ) ด้านการประมงมีเพียง การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืด ในพื้นที่ 59,155 ไร่ และด้านการปศุสัตว์ พบว่า ไก่พื้นเมือง ไก่ไข่ (ไข่ไก่) และไก่เนื้อ เป็นสัตว์ที่มีการเลี้ยงจำนวนมาก

ตารางที่ 15 มูลค่าด้านเกษตรกรรมของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 ปี 2556 – 2561

(ล้านบาท)

สาขาการผลิต	2558	2559	2560	2561	2562p
ภาคเกษตร	53,126	55,999	61,084	58,909	57,534
อัตราการเติบโต	-0.33	5.41	9.08	-3.57	-2.33

แผนภาพที่ 2 สัดส่วนมูลค่าด้านเกษตรกรรมของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 ปี 2562

เนื้อที่และการใช้ประโยชน์ที่ดิน จากการสำรวจเนื้อที่และการใช้ประโยชน์ที่ดินทางการเกษตร รายจังหวัดในปี พ.ศ. 2562 โดยสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร พบว่า กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 มีเนื้อที่รวมประมาณ 21,466,425 ไร่ ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 20.34 ของเนื้อที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และคิดเป็นร้อยละ 6.69 ของเนื้อที่ทั้งประเทศ การใช้ประโยชน์ที่ดินของกลุ่มจังหวัดฯ ใช้เพื่อการเกษตรร้อยละ 51.58 ใช้ที่ดินของนอกภาคการเกษตร ร้อยละ 48.42 การใช้ประโยชน์ที่ดินในภาคการเกษตรเป็นนาข้าวสูงสุด ร้อยละ 45.81 สวนไม้ผล ไม้ยืนต้น ร้อยละ 24.38 และ พืชไร่ ร้อยละ 20.76 ตามลำดับ

จากการใช้ประโยชน์ที่ดินดังกล่าว ได้ส่งผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 เนื่องจากในปี 2562p การผลิตภาคการเกษตรของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 มีมูลค่า 57,534 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 21.70 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 แต่มีสัดส่วนลดลงจากปี 2561 ที่มีมูลค่า 58,909 ล้านบาท ตารางที่ 16 เนื้อที่และการใช้ประโยชน์ทางการเกษตร ปี พ.ศ. 2562

ประเทศ/ภาค/จังหวัด	เนื้อที่ทั้งหมด	เนื้อที่ป่าไม้	เนื้อที่ประโยชน์ทางการเกษตร	เนื้อที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตร (ไร่)				
				นาข้าว	พืชไร่	สวนไม้ผล/ไม้ยืนต้น	สวนผัก/ไม้ดอก/ไม้ประดับ	การเกษตรอื่นๆ
ทั้งประเทศ	320,696,888	102,484,073	149,252,451	68,722,388	30,736,029	36,936,484	1,402,143	11,455,407
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	105,533,963	15,751,998	63,857,027	41,745,365	11,447,347	5,903,827	318,157	4,442,331
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1	21,466,425	3,441,174	11,071,733	5,071,805	2,298,787	2,699,121	73,763	928,257
อุดรธานี	7,331,439	707,169	3,869,098	2,205,055	754,704	596,165	22,389	290,785
เลย	7,140,382	2,113,593	2,713,863	476,228	1,203,308	749,388	17,264	267,675
หนองคาย	1,892,050	145,419	1,133,000	606,526	32,475	344,785	3,736	145,478
หนองบัวลำภู	2,411,929	300,180	1,687,679	1,077,183	281,869	172,558	5,801	150,268
บึงกาฬ	2,690,625	174,813	1,668,093	706,813	26,431	836,225	24,573	74,051

ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ 2562

1) ด้านเกษตร พืชเศรษฐกิจสำคัญของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 ได้แก่ ข้าวนาปี/ข้าวนาปรัง อ้อยโรงงาน มันสำปะหลัง ยางพารา และข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ มีพื้นที่เพาะปลูกและพื้นที่กรีดยางรวมกันในปี 2562/2563 จำนวน 13,354,921 ไร่ โดยส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ปลูกข้าวนาปี/ข้าวนาปรัง 4,256,235 ไร่ รองลงมาเป็นพื้นที่ปลูกยางพารา 2,255,111 ไร่ พื้นที่ปลูกอ้อยโรงงาน 1,392,588 ไร่ พื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง 698,206 ไร่ และพื้นที่ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ 496,546 ไร่ ของพื้นที่เพาะปลูกพืชเศรษฐกิจสำคัญของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1

ผลผลิตรวมของพืชเศรษฐกิจ ในปี 2563 ผลผลิตรวมเท่ากับ 15,541,519 ตัน ลดลงจากปี 2562 ซึ่งมีผลผลิตรวม 22,521,546 ตัน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 2.25 ซึ่งผลผลิตรวมส่วนใหญ่ มาจากอ้อยโรงงาน มีผลผลิตรวม 9,477,379 ตัน ลดลงจากปี 2562 ร้อยละ 1.83 รองลงมาได้แก่ มันสำปะหลัง ผลผลิตรวม 2,199,824 ตัน ข้าวนาปี/ข้าวนาปรัง ผลผลิตรวม 1,424,645 ตัน และข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ผลผลิตรวม 488,504 ตัน ส่วนยางพาราในปี 2562 ผลผลิตรวม 526,522 ตัน

ในปี 2562p ภาพรวมผลิตภัณฑ์ด้านการเกษตร กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 มีมูลค่าอยู่ที่ประมาณ 57,534 ล้านบาท ซึ่งลดลงจากปีก่อนหน้าในอัตราประมาณร้อยละ 2.33 ในขณะที่ตัวชี้วัดระดับการพัฒนาสะท้อนว่ามีผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคการเกษตร แบบปริมาณลูกโซ่เพิ่มขึ้น ซึ่งอาจเกิดมาจากความผันผวนทางด้านราคาสินค้าเกษตร และหากพิจารณาแนวโน้มของภาคเกษตรตั้งแต่ปี พ.ศ. 2555 เป็นต้นมา จะพบว่าสถานการณ์ทางการเกษตรของกลุ่มจังหวัดมีแนวโน้มที่เพิ่มขึ้นอย่างเห็นได้ชัด ทำให้มีอัตราการลดลงเฉลี่ยต่อปีอยู่ที่ประมาณร้อยละ 4.33 ต่อปี

ตารางที่ 17 ผลผลิต และผลผลิต/ไร่ ของสินค้าเกษตรสำคัญของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
ตอนบน 1 ปี พ.ศ. 2563

	ข้าว ปี 63		ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ปี 63		มันสำปะหลัง ปี 63		ยางพารา ปี 62		อ้อยโรงงาน ปี 63	
	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (กก./ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (กก./ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (กก./ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (กก./ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อ ไร่ (กก./ไร่)
ประเทศ	24,064,170	555	4,535,058	646	28,999,122	3,072	4,813,527	240	66,946,219	7,210
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	11,282,079	298	822,480	567	16,253,447	3,045	1,056,286	223	30,533,681	8,080
กลุ่มจังหวัด ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตอนบน 1	1,424,645	395	488,504	473	2,199,824	3,040	526,522	230	9,477,379	8,440
กลุ่มจังหวัด ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตอนบน 2	1,452,408	428	488	500	867,847	2,898	171,373	216	2,089,269	8,240
กลุ่มจังหวัด ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตอนกลาง	2,920,793	438	4,396	284	2,436,585	3,311	62,339	179	8,545,312	7,743
กลุ่มจังหวัด ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตอนล่าง 1	3,000,456	377	418,580	409	7,961,031	3,196	103,881	214	9,075,493	8,428
กลุ่มจังหวัด ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตอนล่าง 2	3,197,681	413	89,209	646	8,360,160	2,944	192,171	215	1,346,227	8,263

ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ 2559-62 ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย 2562

ข้อมูลผลผลิตสินค้าเกษตรสำคัญ แสดงให้เห็นว่ากลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 เป็นแหล่งผลิตอ้อยโรงงาน มันสำปะหลัง ข้าว ยางพารา และข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ สำคัญของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และของประเทศ เป็นพืชเศรษฐกิจของภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 มีศักยภาพในการผลิตมากกว่ากลุ่มจังหวัดภายในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ทำให้ภาคการเกษตรของกลุ่มจังหวัดมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น

ตารางที่ 18 แสดงพื้นที่เพาะปลูกและผลผลิตพืชเศรษฐกิจสำคัญของกลุ่มจังหวัดฯ

พื้นที่เพาะปลูก/พื้นที่กรีดยังยว (ไร่)									
ลำดับ	ชนิดพืช	ปี 2561	ร้อยละ	ปี 2562	ร้อยละ	yoy	ปี 2563	ร้อยละ	yoy
1	ข้าว	3,971,413	31.18	4,024,769	30.90	1.34	4,256,235	31.87	5.75
	ข้าวนาปี	3,805,245	29.88	3,871,517	29.73	1.74	4,092,970	30.65	5.72
	ข้าวนาปรัง	166,168	1.30	153,252	1.18	- 7.77	163,265	1.22	6.53
2	ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	482,339	3.79	521,824	4.01	8.19	496,546	3.72	- 4.84
3	อ้อยโรงงาน	1,403,617	11.02	1,517,100	11.65	8.09	1,392,588	10.43	- 8.21
4	มันสำปะหลัง	652,422	5.12	680,055	5.22	4.24	698,206	5.23	2.67
5	ยางพารา(พท.กรีดยังยว)	2,255,247	17.71	2,255,111	17.32	- 0.01	2,255,111	16.89	-
รวม		12,736,451	100.00	13,023,628	100.00	2.25	13,354,921	100.00	2.54
ผลผลิต									
		ผลผลิตรวม (ตัน/ปี)			yoy	เฉลี่ย (กก./ไร่)			yoy
		ปี 2561	ปี 2562	ปี 2563		ปี 2561	ปี 2562	ปี 2563	
1	ข้าวนาปี/นาปรัง	1,341,089	1,375,218	1,424,645	2.54	592	422	395	- 28.72
	ข้าวนาปี	1,255,730	1,296,922	1,342,005	3.28	341	346	319	1.47
	ข้าวนาปรัง	85,359	78,296	82,640	- 8.27	502	498	471	- 0.80
2	ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	330,684	341,719	488,504	3.34	446	497	473	11.43
3	อ้อยโรงงาน	16,215,859	16,513,391	9,477,379	1.83	11,750	11,066	8,440	- 5.82
4	มันสำปะหลัง	2,270,668	2,389,478	2,199,824	5.23	3,292	3,425	3,040	4.04
5	ยางพารา(พท.กรีดยังยว)	526,567	526,522	526,522	- 0.01	230	230	230	-
รวม		22,025,956	22,521,546	15,541,519	2.25	978	1,449	1,193	48.173

ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร <http://www2.oae.go.th/>, หมายเหตุ: yoy หมายถึง อัตราการเปลี่ยนแปลง

พืชเศรษฐกิจ

(1) **ข้าว (ข้าวนาปีและข้าวนาปรัง)** เป็นพืชเศรษฐกิจหลักที่สำคัญของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งมีพื้นที่ปลูกมากที่สุดในประเทศ ในปี 2563 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีพื้นที่เพาะปลูกข้าวและเนื้อที่เก็บเกี่ยวข้าวเพิ่มขึ้น ส่วนผลผลิตต่อไร่ลดลงเล็กน้อย

กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 ในปี 2563 มีพื้นที่เพาะปลูกข้าว 4,255,235 ไร่ เพิ่มขึ้นจากปี 2562 คิดเป็นร้อยละ 5.75 ซึ่งมีพื้นที่เพาะปลูกข้าว 4,024,769 ไร่ เนื้อที่เก็บเกี่ยว 4,052,504 ไร่ เพิ่มขึ้นจากปี 2562 คิดเป็นร้อยละ 5.73 ซึ่งมีเนื้อที่เก็บเกี่ยว 3,832,709 ไร่ นอกจากนี้ ในปี 2563 กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 มีผลผลิตต่อไร่/พื้นที่ปลูกรวม 395 กิโลกรัม/ไร่ ซึ่งลดลงจากปี 2562 คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 93.60 โดยจังหวัดที่มีผลผลิตต่อไร่สูงที่สุดคือจังหวัดหนองคาย (444 กก./ไร่) รองลงมาได้แก่ จังหวัดหนองบัวลำภู (432 กก./ไร่) จังหวัดอุดรธานี (423 กก./ไร่) จังหวัดบึงกาฬ (409 กก./ไร่) และจังหวัดเลย (403 กก./ไร่) ตามลำดับ

ตารางที่ 19 แสดงพื้นที่เพาะปลูกและผลผลิตข้าว

พื้นที่เพาะปลูก (ไร่)									
ลำดับ	ชนิดพืช	ปี 2561	ร้อยละ	ปี 2562	ร้อยละ	yoy	ปี 2563	ร้อยละ	yoy
1	ข้าว	3,971,413	0.10	4,024,769	1.34		4,256,235	5.75	
	ข้าวนาปี	3,805,245	0.17	3,871,517	1.74	1.74	4,092,970	5.72	5.72
	ข้าวนาปรัง	166,168	-1.62	153,252	-7.77	- 7.77	163,265	6.53	6.53
ผลผลิต									
		ผลผลิตรวม (ตัน/ปี)			yoy	เฉลี่ย (กก./ไร่)			yoy
		ปี 2561	ปี 2562	ปี 2563		ปี 2561	ปี 2562	ปี 2563	
1	ข้าวนาปี/นาปรัง	1,341,089	1,375,218	1,424,645	2.54	592	422	395	- 28.72
	ข้าวนาปี	1,255,730	1,296,922	1,342,005	3.28	341	346	319	1.47
	ข้าวนาปรัง	85,359	78,296	82,640	- 8.27	502	498	471	- 0.80

ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร <http://www2.oae.go.th/>,หมายเหตุ: yoy หมายถึง อัตราการเปลี่ยนแปลง

ในปี 2563 กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 มีผลผลิตรวมข้าวนาปีและข้าวนาปรัง 1,424,645 ตัน/ปี คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 12.63 ของผลผลิตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งเพิ่มขึ้นจากปี 2562 ที่มีผลผลิตรวม 1,375,218 ตัน/ปี คิดเป็นร้อยละ 3.59 ซึ่งปริมาณผลผลิตรวมดังกล่าว อยู่อันดับ 5 ของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยผลผลิตรวมส่วนใหญ่มาจากจังหวัดอุดรธานี ซึ่งมีผลผลิตรวมมากเป็นอันดับ 1 ของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 ปริมาณ 689,727 ตัน/ปี คิดเป็นร้อยละ 48.41 ของผลผลิตกลุ่มจังหวัดฯ รองลงมาได้แก่ จังหวัดหนองคาย (233,132 ตัน/ปี) จังหวัดหนองบัวลำภู (216,480 ตัน/ปี) จังหวัดบึงกาฬ (149,476 ตัน/ปี) และ จังหวัดเลย (135,830 ตัน/ปี) ตามลำดับ

ตารางที่ 20 ภาพรวมพื้นที่เพาะปลูกข้าว เนื้อที่เก็บเกี่ยว ผลผลิต และผลผลิต/ไร่ ของกลุ่มจังหวัด*

จังหวัด / กลุ่มจังหวัด	พื้นที่เพาะปลูก (ไร่)		เนื้อที่เก็บเกี่ยว (ไร่)		ผลผลิต (ตัน)		ผลผลิตต่อไร่/เนื้อที่ปลูก (กก./ไร่)	
	ปี 2562	ปี 2563	ปี 2562	ปี 2563	ปี 2562	ปี 2563	ปี 2562	ปี 2563
ประเทศ	70,967,205	61,197,134	66,549,635	54,108,276	32,348,114	24,064,170	555	393
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	36,878,181	37,799,154	34,264,578	32,022,751	12,488,365	11,282,079	458	298
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1	4,024,769	4,255,235	3,832,709	4,052,504	1,375,218	1,424,645	422	395
ข้าวนาปี	3,871,517	4,091,970	3,680,458	3,891,452	1,296,922	1,342,005	346	319
ข้าวนาปรัง	153,252	163,265	152,251	161,052	78,296	82,640	498	471
อุตรธานี	1,803,597	1,976,416	1,764,845	1,913,608	648,722	689,727	423	423
ข้าวนาปี	1,759,560	1,932,381	1,721,157	1,869,622	627,752	667,337	365	345
ข้าวนาปรัง	44,037	44,035	43,688	43,986	20,970	22,390	480	508
เลย	436,879	427,463	433,005	402,990	161,761	135,830	403	403
ข้าวนาปี	436,492	427,153	432,618	402,680	161,594	135,705	374	318
ข้าวนาปรัง	387	310	387	310	167	125	432	403
หนองคาย	617,350	658,649	572,933	619,651	219,227	233,132	444	444
ข้าวนาปี	534,607	565,536	490,551	528,358	175,597	185,231	358	328
ข้าวนาปรัง	82,743	93,113	82,382	91,293	43,630	47,901	530	514
หนองบัวลำภู	671,010	688,251	643,256	645,954	215,952	216,480	432	432
ข้าวนาปี	656,134	678,756	628,603	636,631	208,135	212,379	331	313
ข้าวนาปรัง	14,876	9,495	14,653	9,323	7,817	4,101	533	432
บึงกาฬ	495,933	504,456	418,670	470,301	129,556	149,476	409	409
ข้าวนาปี	484,724	488,144	407,529	454,161	123,844	141,353	304	290
ข้าวนาปรัง	11,209	16,312	11,141	16,140	5,712	8,123	513	498
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2	4,166,680	4,239,831	3,857,777	4,113,436	1,388,449	1,452,408	435	428
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง	9,419,456	9,594,214	8,223,334	7,972,977	2,993,799	2,920,793	467	438
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1	11,120,143	11,347,565	9,151,553	8,277,553	3,345,572	3,000,456	453	377
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2	9,553,177	9,661,979	9,199,205	8,892,633	3,385,327	3,197,681	439	413
สัดส่วนกลุ่มจังหวัดฯ ตอนบน 1 ต่อ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ %	10.91	11.26	11.19	12.66	11.01	12.63	11.01	12.63
สัดส่วนกลุ่มจังหวัดฯ ตอนบน 1 ต่อ ประเทศ %	5.67	6.95	5.76	7.49	4.25	5.92	76.04	100.48

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร <http://www2.oae.go.th>

ตารางที่ 21 พื้นที่เพาะปลูกข้าวของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1
ในช่วงปี 2559 – 2563

จังหวัด / กลุ่มจังหวัด	พื้นที่เพาะปลูกข้าว (ไร่)					
	ปี 2559	ปี 2560	ปี 2561	ปี 2562	ปี 2563	ปี 59-63
ประเทศ	58,063,476	69,677,369	71,395,889	70,976,205	61,197,134	66,262,014.60
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	36,193,410	38,050,387	38,326,784	38,284,228	37,799,154	37,730,792.60
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1	3,792,972	3,967,643	3,971,413	4,024,769	4,255,235	4,002,406.40
ข้าวนาปี	3,674,990	3,798,739	3,805,245	3,871,517	4,091,970	3,848,492.20
ข้าวนาปรัง	117,982	168,904	166,168	153,252	163,265	153,914.20
อุดรธานี	1,717,042	1,777,212	1,801,217	1,803,597	1,976,416	1,815,096.80
ข้าวนาปี	1,682,081	1,734,452	1,755,339	1,759,560	1,932,381	1,772,762.60
ข้าวนาปรัง	34,961	42,760	45,878	44,037	44,035	42,334.20
เลย	337,320	414,000	404,997	436,879	427,463	404,131.80
ข้าวนาปี	337,235	413,850	404,045	436,492	427,153	403,755.00
ข้าวนาปรัง	85	150	952	387	310	376.80
หนองคาย	533,098	621,583	606,815	617,350	658,649	607,499.00
ข้าวนาปี	465,700	522,224	519,978	534,607	565,536	521,609.00
ข้าวนาปรัง	67,398	99,359	86,837	82,743	93,113	85,890.00
หนองบัวลำภู	706,324	665,026	669,813	671,010	688,251	680,084.80
ข้าวนาปี	700,367	647,685	647,269	656,134	678,756	666,042.20
ข้าวนาปรัง	5,957	17,341	22,544	14,876	9,495	14,042.60
บึงกาฬ	499,188	489,822	488,571	495,933	504,456	495,594.00
ข้าวนาปี	489,607	480,528	478,614	484,724	488,144	484,323.40
ข้าวนาปรัง	9,581	9,294	9,957	11,209	16,312	11,270.60
ตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2	3,868,587	4,073,467	4,056,577	4,166,680	4,239,831	4,081,028.40
ตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง	9,206,748	9,674,347	9,734,688	9,419,456	9,594,214	9,525,890.60
ตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1	10,932,797	10,773,021	11,062,966	11,120,413	11,347,565	11,047,352.40
ตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2	9,178,061	9,453,382	9,501,140	9,553,177	9,661,979	9,469,547.80
สัดส่วนภาคอีสานตอนบน 1 / ภาคอีสาน %	10.48	10.43	10.36	10.51	11.26	10.61
สัดส่วนภาคอีสานตอนบน 1 / ประเทศ %	6.53	5.69	5.56	5.67	6.95	6.08

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร <http://www2.oae.go.th>

ตารางที่ 22 เนื้อที่เก็บเกี่ยวข้าวของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1
ในช่วงปี 2559 – 2563

จังหวัด / กลุ่มจังหวัด	เนื้อที่เก็บเกี่ยวข้าว (ไร่)					
	ปี 2559	ปี 2560	ปี 2561	ปี 2562	ปี 2563	ปี 59-63
ประเทศ	55,095,547	65,366,015	66,824,306	66,549,635	54,108,276	61,588,755.80
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	34,173,002	34,896,261	34,286,139	34,264,578	32,022,751	33,928,546.20
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตอนบน 1	3,637,097	3,771,242	3,772,880	3,832,709	4,052,504	3,813,286.40
ข้าวนาปี	3,520,587	3,605,838	3,607,902	3,680,458	3,891,452	3,661,247.40
ข้าวนาปรัง	116,510	165,404	164,978	152,251	161,052	152,039.00
อุดรธานี	1,674,235	1,643,327	1,746,227	1,764,845	1,913,608	8,742,242
ข้าวนาปี	1,639,577	1,600,668	1,700,561	1,721,157	1,869,622	1,706,317
ข้าวนาปรัง	34,658	42,659	45,666	43,688	43,986	42,131
เลย	329,666	402,919	399,823	433,005	402,990	393,681
ข้าวนาปี	329,581	402,769	398,871	432,618	402,680	393,304
ข้าวนาปรัง	85	150	952	387	310	377
หนองคาย	515,834	603,963	561,551	572,933	619,651	574,786
ข้าวนาปี	449,279	507,668	475,170	490,551	528,358	490,205
ข้าวนาปรัง	66,555	96,295	86,381	82,382	91,293	84,581
หนองบัวลำภู	673,401	645,161	637,603	643,256	645,954	649,075
ข้าวนาปี	667,557	627,990	615,412	628,603	636,631	635,239
ข้าวนาปรัง	5,844	17,171	22,191	14,653	9,323	13,836
บึงกาฬ	443,961	475,872	427,676	418,670	470,301	447,296
ข้าวนาปี	434,593	466,743	417,888	407,529	454,161	436,183
ข้าวนาปรัง	9,368	9,129	9,788	11,141	16,140	11,113
กลุ่มจังหวัดภาค ตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2	3,710,645	3,495,077	3,799,449	3,857,777	4,113,436	3,795,276.80
กลุ่มจังหวัดภาค ตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง	8,483,781	8,457,244	8,657,825	8,223,334	7,972,977	8,359,032.20
กลุ่มจังหวัดภาค ตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1	10,134,420	10,292,291	897,071	9,151,553	8,277,553	7,750,577.60
กลุ่มจังหวัดภาค ตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2	8,983,946	8,880,407	9,083,914	9,199,205	8,892,633	9,008,021.00
สัดส่วนภาคอีสานตอนบน 1 / ภาคอีสาน %	10.64	10.81	11.00	11.19	12.66	11.26
สัดส่วนภาคอีสานตอนบน 1 / ประเทศ %	6.60	5.77	5.65	5.76	7.49	6.25

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร <http://www2.oae.go.th>

ตารางที่ 23 ผลผลิตรวมข้าวของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1
ในช่วงปี 2559 – 2563

จังหวัด / กลุ่มจังหวัด	ผลผลิต (ตัน)					
	ปี 2559	ปี 2560	ปี 2561	ปี 2562	ปี 2563	ปี 59 - 63
ประเทศ	24,311,539	31,555,194	32,363,299	32,348,114	24,064,170	28,928,463.20
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	12,230,973	12,956,570	12,331,108	12,488,365	11,282,079	12,257,819.00
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตอนบน 1	1,302,816	1,411,989	1,341,633	1,375,218	1,424,645	1,371,260.20
ข้าวนาปี	1,246,765	1,329,696	1,255,730	1,296,922	1,342,005	1,294,223.60
ข้าวนาปรัง	56,051	82,293	85,903	78,296	82,640	77,036.60
อุดรธานี	629,698	635,322	638,435	648,722	689,727	648,381
ข้าวนาปี	614,004	615,656	616,285	627,752	667,337	628,206.80
ข้าวนาปรัง	15,694	19,666	22,150	20,970	22,390	20,174.00
เลย	121,819	158,779	146,944	161,761	135,830	145,026.60
ข้าวนาปี	121,787	158,714	145,992	161,594	135,705	144,758.40
ข้าวนาปรัง	32	65	952	167	125	268.20
หนองคาย	198,646	239,181	212,256	219,227	233,132	220,488.40
ข้าวนาปี	166,023	190,222	166,964	175,597	185,231	176,807.40
ข้าวนาปรัง	32,623	48,959	45,292	43,630	47,901	43,681.00
หนองบัวลำภู	214,389	226,134	214,593	215,952	216,480	217,509.60
ข้าวนาปี	211,386	217,146	202,068	208,135	212,379	210,222.80
ข้าวนาปรัง	3,003	8,988	12,525	7,817	4,101	7,286.80
บึงกาฬ	138,264	152,573	129,405	129,556	149,476	139,854.80
ข้าวนาปี	133,565	147,958	124,421	123,844	141,353	134,228.20
ข้าวนาปรัง	4,699	4,615	4,984	5,712	8,123	5,626.60
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตอนบน 2	1,263,465	1,276,548	1,341,081	1,388,449	1,452,408	1,344,390.20
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตอนกลาง	3,158,156	3,238,428	3,192,489	2,993,799	2,920,793	3,100,733.00
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตอนล่าง 1	3,790,789	3,838,283	3,224,168	3,345,572	3,000,456	3,439,853.60
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตอนล่าง 2	3,115,680	3,191,322	3,232,281	3,385,327	3,197,681	3,224,458.20
สัดส่วนภาคอีสานตอนบน 1 / ภาคอีสาน %	10.65	10.90	10.88	11.01	12.63	11.21
สัดส่วนภาคอีสานตอนบน 1 / ประเทศ %	5.36	4.47	4.15	4.25	5.92	4.83

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร <http://www2.oae.go.th>

ตารางที่ 24 ผลผลิตต่อไร่/เนื้อที่ปลูกข้าวของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1
ในช่วงปี 2559 – 2563

จังหวัด / กลุ่มจังหวัด	ผลผลิตต่อไร่/เนื้อที่ปลูก (กก./ไร่)					
	ปี 2559	ปี 2560	ปี 2561	ปี 2562	ปี 2563	ปี 59 - 63
ประเทศ	419	545	555	555	393	493.30
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	338	440	463	458	298	399.40
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1	562	618	592	422	395	517.80
ข้าวนาปี	332	386	341	346	319	344.80
ข้าวนาปรัง	461	463	502	498	471	479.00
อุดรธานี	589.50	654	605	423	423	538.70
ข้าวนาปี	365	461	362	365	345	379.60
ข้าวนาปรัง	449	385	485	480	508	461.40
เลย	549	630	581	403	403	513.10
ข้าวนาปี	361	433	366	374	318	370.40
ข้าวนาปรัง	376	394	429	432	403	406.80
หนองคาย	599	629	613	444	444	545.80
ข้าวนาปี	357	375	351	358	328	353.80
ข้าวนาปรัง	484	508	524	530	514	512.00
หนองบัวลำภู	554	608	610	432	432	527.10
ข้าวนาปี	302	346	328	331	313	324.00
ข้าวนาปรัง	504	523	564	533	432	511.20
บึงกาฬ	518	570	553	409	409	491.70
ข้าวนาปี	273	317	298	304	290	296.40
ข้าวนาปรัง	490	506	509	513	498	503.20
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2	327	421	421	435	428	406.43
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง	343	475	480	467	438	440.58
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1	347	441	452	453	377	414.08
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2	339	425	435	439	413	410.08
สัดส่วนภาคอีสานตอนบน 1 / ภาคอีสาน %	66.24	40.45	27.88	- 7.86	32.55	31.85
สัดส่วนภาคอีสานตอนบน 1 / ประเทศ %	34.11	13.39	6.78	- 23.96	0.51	6.17

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร <http://www2.oae.go.th>

(2) **ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์** เป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญที่ใช้เป็นวัตถุดิบในการผลิตอาหารสัตว์โดยเฉพาะประเทศไทยที่มีการผลิตปศุสัตว์จำนวนมาก ในปี 2563 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีพื้นที่เพาะปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ผลรวมต่อไร่ลดลงจากปี 2562

ในปี 2563 กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 มีผลผลิตรวมข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ 309,847 ตัน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 37.67 ของผลผลิตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และร้อยละ 6.83 ของประเทศ ซึ่งลดลงจากปี 2562 ที่มีผลผลิตรวม 341,719 ตัน คิดเป็นร้อยละ -9.32 ซึ่งปริมาณผลผลิตดังกล่าว อยู่อันดับ 2 ของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยผลผลิตส่วนใหญ่มาจากจังหวัดเลย ซึ่งมีผลผลิตเป็นอันดับ 1 ของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 ปริมาณ 293,85 ตัน คิดเป็นร้อยละ 94.84 ของผลผลิตกลุ่มจังหวัดฯ รองลงมาได้แก่ จังหวัดหนองบัวลำภู 14,258 ตัน จังหวัดอุดรธานี 1,542 ตัน และจังหวัดหนองคาย 193 ตัน ตามลำดับ ส่วนจังหวัดบึงกาฬไม่มีพื้นที่ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 ในปี 2563 มีพื้นที่เพาะปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ 496,546 ไร่ ลดลงจากปี 2562 ซึ่งมีพื้นที่เพาะปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ 521,824 ไร่ คิดเป็นร้อยละ -4.84 เนื้อที่เก็บเกี่ยว 488,504 ไร่ ลดลงจากปี 2562 ซึ่งมีเนื้อที่เก็บเกี่ยว 520,164 ไร่ คิดเป็นร้อยละ -5.65 นอกจากนี้ ในปี 2563 กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 มีผลผลิตต่อไร่/เนื้อที่ปลูกรวม 473 กก./ไร่ อยู่อันดับ 3 ของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อันดับ 1 คือ กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2 โดยจังหวัดที่มีผลผลิตต่อไร่สูงที่สุดคือ จังหวัดอุดรธานี 631 กิโลกรัม/ไร่ รองลงมาได้แก่ จังหวัดเลย 625 กก./ไร่ จังหวัดหนองบัวลำภู 607 กก./ไร่ และจังหวัดหนองคาย 504 กก./ไร่ ตามลำดับ

ตารางที่ 25 แสดงพื้นที่เพาะปลูกและผลผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

พื้นที่เพาะปลูก (ไร่)									
ลำดับ	ชนิดพืช	ปี 2561	ร้อยละ	ปี 2562	ร้อยละ	yoy	ปี 2563	ร้อยละ	yoy
1	ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	482,339	-12.14	521,824	8.19	8.19	496,546	-4.84	- 4.84
ผลผลิต									
		ผลผลิตรวม (ตัน/ปี)			yoy	เฉลี่ย (กก./ไร่)			yoy
		ปี 2561	ปี 2562	ปี 2563		ปี 2561	ปี 2562	ปี 2563	
1	ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	330,684	341,719	488,504	3.34	446	497	473	11.43

ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร <http://www2.oae.go.th/>,หมายเหตุ: yoy หมายถึง อัตราการเปลี่ยนแปลง

ตารางที่ 26 พื้นที่เพาะปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ เนื้อที่เก็บเกี่ยว ผลผลิต และผลผลิต/ไร่ ของกลุ่มจังหวัดฯ

จังหวัด / กลุ่มจังหวัด	พื้นที่เพาะปลูก (ไร่)		เนื้อที่เก็บเกี่ยว (ไร่)		ผลผลิต (ตัน)		ผลผลิตต่อไร่/เนื้อที่ปลูก (กก./ไร่)	
	ปี 2562	ปี 2563	ปี 2562	ปี 2563	ปี 2562	ปี 2563	ปี 2562	ปี 2563
ประเทศ	6,929,904	7,024,503	6,894,668	6,522,121	5,096,413	4,535,058	735	646
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	1,469,117	1,450,786	1,462,308	1,196,223	1,063,829	822,480	727	567
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1	521,824	496,546	520,164	488,504	341,719	309,847	497	473
อุดรธานี	4,477	2,442	4,328	2,442	2,717	1,542	628	631
เลย	490,015	470,240	488,693	462,775	335,982	293,854	688	625
หนองคาย	3,195	383	3,053	383	1,464	193	480	504
หนองบัวลำภู	24,137	23,481	24,090	22,904	1,556	14,258	687	607
บึงกาฬ	-	-	-	-	-	-	-	-
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2	4,035	927	3,171	927	1,549	448	484	500
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง	13,784	7,255	13,334	7,092	8,686	4,396	319	284
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1	806,124	838,019	802,712	592,360	597,778	418,580	587	409
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2	123,350	108,039	122,927	107,340	99,097	89,209	648	646
สัดส่วนกลุ่มจังหวัดฯ ตอนบน 1 ต่อ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ %	35.52	34.23	35.57	40.84	32.12	37.67	68.31	83.49
สัดส่วนกลุ่มจังหวัดฯ ตอนบน 1 ต่อ ประเทศ %	7.53	7.07	7.54	7.49	6.71	6.83	67.56	73.28

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร <http://www2.oae.go.th>

ตารางที่ 27 พื้นที่เพาะปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 ในช่วงปี 2559 – 2563

จังหวัด / กลุ่มจังหวัด	พื้นที่เพาะปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ (ไร่)					
	ปี 2559	ปี 2560	ปี 2561	ปี 2562	ปี 2563	ปี 59 - 63
ประเทศ	6,587,096	6,489,813	5,679,194	6,929,904	7,024,503	6,542,102
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	1,316,929	1,328,576	1,338,459	1,469,117	1,450,786	1,380,773
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1	600,029	548,983	482,339	521,824	496,546	529,944
อุดรธานี	314	1,214	1,167	4,477	2,442	1,922.80
เลย	586,882	534,067	467,044	490,015	470,240	509,649.60
หนองคาย	1,070	-	179	3,195	383	965.40
หนองบัวลำภู	11,763	13,702	13,949	24,137	23,481	17,406.40
บึงกาฬ	-	-	-	-	-	-
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2	-	-	-	4,035	927	992.40
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง	11,222	6,431	12,992	13,784	7,255	10,336.80
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1	693,954	754,536	803,083	806,124	838,019	779,143.20
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2	11,721	18,626	40,045	123,350	108,039	60,356.20
สัดส่วนภาคอีสานตอนบน 1 / ภาคอีสาน %	45.56	41.32	36.04	35.52	34.23	38.53
สัดส่วนภาคอีสานตอนบน 1 / ประเทศ %	9.11	8.46	8.49	7.53	7.07	8.13

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร <http://www2.oae.go.th>

ตารางที่ 28 เนื้อที่เก็บเกี่ยวข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 ในช่วงปี 2559 – 2563

จังหวัด / กลุ่มจังหวัด	เนื้อที่เก็บเกี่ยวข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ (ไร่)					
	ปี 2559	ปี 2560	ปี 2561	ปี 2562	ปี 2563	ปี 59 - 63
ประเทศ	6,274,796	6,444,886	6,552,902	6,894,668	6,522,121	6,537,874.60
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	1,235,861	1,327,816	1,334,503	1,462,308	1,196,223	1,311,342.20
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1	592,082	548,716	480,388	520,164	488,504	525,970.80
อุดรธานี	314	1,205	1,167	4,328	2,442	1,891.20
เลย	579,188	533,809	465,134	488,693	462,775	505,919.80
หนองคาย	1,067	-	138	3,053	383	928.20
หนองบัวลำภู	11,513	13,702	13,949	24,090	22,904	17,231.60
บึงกาฬ	-	-	-	-	-	-
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2	-	-	-	3,171	927	819.60
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง	11,080	6,342	12,992	13,334	7,092	10,168.00
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1	621,093	754,132	801,078	802,712	592,360	714,275.00
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2	11,606	18,626	40,045	12,927	107,340	38,108.80
สัดส่วนภาคอีสานตอนบน 1 / ภาคอีสาน %	47.91	41.32	36.00	35.57	40.84	40.33
สัดส่วนภาคอีสานตอนบน 1 / ประเทศ %	9.44	8.51	7.33	7.54	7.49	8.06

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร <http://www2.oae.go.th>

ตารางที่ 29 ผลผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 ในช่วงปี 2559 – 2563

จังหวัด / กลุ่มจังหวัด	ผลผลิต (ตัน)					
	ปี 2559	ปี 2560	ปี 2561	ปี 2562	ปี 2563	ปี 59 - 63
ประเทศ	4,029,198	4,390,185	4,820,962	5,096,413	4,535,058	4,574,363.20
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	797,046	880,032	973,186	1,063,829	822,480	907,314.60
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1	377,890	368,253	330,684	341,719	309,847	345,678.60
อุดรธานี	183	757	796	2,717	1,542	1,199
เลย	369,690	358,678	320,465	335,982	293,854	335,734
หนองคาย	743	-	73	1,464	193	495
หนองบัวลำภู	7,274	8,818	9,350	1,556	14,258	8,251
บึงกาฬ	-	-	-	-	-	-
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2	-	-	-	1,549	448	399.40
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง	6,912	4,140	8,538	8,686	4,396	6,534.40
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1	403,492	492,963	602,321	597,778	418,580	503,026.80
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2	8,752	14,676	31,643	99,097	89,209	48,675.40
สัดส่วนภาคอีสานตอนบน 1 / ภาคอีสาน %	47.41	41.85	33.98	32.12	37.67	38.61
สัดส่วนภาคอีสานตอนบน 1 / ประเทศ %	9.38	8.39	6.86	6.71	6.83	7.63

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร <http://www2.oae.go.th>

ตารางที่ 30 ผลผลิตต่อไร่/เนื้อที่ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 ในช่วงปี 2559 – 2563

จังหวัด / กลุ่มจังหวัด	ผลผลิตต่อไร่/เนื้อที่ปลูก (กก./ไร่)					
	ปี 2559	ปี 2560	ปี 2561	ปี 2562	ปี 2563	ปี 59 - 63
ประเทศ	612	681	736	735	646	682
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	605	663	729	727	567	658
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1	630	389	446	497	473	487
อุดรธานี	583	628	796	628	631	653
เลย	630	672	689	688	625	661
หนองคาย	694	-	73	480	504	350
หนองบัวลำภู	618	644	670	687	607	645
บึงกาฬ	-	-	-	-	-	-
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2	-	-	-	484	500	197
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง	616	628	643	319	284	498
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1	581	664	738	587	409	596
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2	747	788	791	648	646	724
สัดส่วนภาคอีสานตอนบน 1 / ภาคอีสาน %	104.13	58.64	61.12	68.36	83.42	75
สัดส่วนภาคอีสานตอนบน 1 / ประเทศ %	102.94	57.09	60.54	67.62	73.22	72

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร <http://www2.oae.go.th>

(3) มันสำปะหลัง เป็นพืชเศรษฐกิจสำคัญที่ไทยเป็นผู้ส่งออกรายใหญ่ของโลก มีส่วนแบ่งการตลาดในการค้าโลกถึงร้อยละ 68 สามารถทำรายได้เข้าประเทศถึงปีละ 85,000 ล้านบาท โดยส่วนใหญ่จะส่งออกไปยังประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน มันสำปะหลังจึงเป็นพืชเศรษฐกิจที่มีความสำคัญอีกชนิดหนึ่งของไทย ในปี 2563 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีเนื้อที่เก็บเกี่ยวเพิ่มขึ้น เนื่องจากบางพื้นที่เกษตรกรได้ขยายปลูกมันสำปะหลังในนาข้าวหลังจากที่เก็บเกี่ยวข้าวนาปีเสร็จแล้ว ผลผลิตต่อไร่เพิ่มขึ้น และมันสำปะหลังที่ปลูกในนาข้าวเป็นมันสำปะหลังระยะสั้นและเก็บเกี่ยวก่อนครบกำหนด

ในปี 2563 กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 มีผลผลิตรวมมันสำปะหลัง 2,199,824 ตัน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 13.53 ของผลผลิตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และร้อยละ 7.59 ของประเทศ ซึ่งมีแนวโน้มลดลงเล็กน้อยจากปี 2562 ที่มีผลผลิตรวม 2,389,478 ตัน คิดเป็นร้อยละ -7.94 ซึ่งปริมาณผลผลิตดังกล่าวอยู่อันดับที่ 4 ของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ รองจากกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2 เป็นอันดับที่ 1 โดยผลผลิตส่วนใหญ่มาจากจังหวัดอุดรธานี ซึ่งมีผลผลิตมากเป็นอันดับ 1 ของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 ปริมาณ 1,078,278 ตัน คิดเป็นร้อยละ 49.12 ของผลผลิตกลุ่มจังหวัดฯ รองลงมาได้แก่ จังหวัดเลย 880,288 ตัน จังหวัดหนองบัวลำภู 191,754 ตัน จังหวัดหนองคาย 31,428 ตัน และจังหวัดบึงกาฬ 18,076 ตัน ตามลำดับ

กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 ในปี 2563 มีพื้นที่เพาะปลูกมันสำปะหลัง 698,206 ไร่ เพิ่มขึ้นจากปี 2562 ซึ่งมีพื้นที่เพาะปลูกมันสำปะหลัง 680,055 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 2.67 ในปี 2563 เนื้อที่เก็บเกี่ยว 686,167 ไร่ เพิ่มขึ้นจากปี 2562 ซึ่งมีเนื้อที่เก็บเกี่ยว 666,705 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 2.92 นอกจากนี้ในปี 2563 กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 มีผลผลิตต่อไร่/เนื้อที่ปลูกรวม 3,040 กก./ไร่ ซึ่งลดลงจากปี 2562 คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ -11.24 โดยจังหวัดที่มีผลผลิตต่อไร่สูงสุดคือ จังหวัดอุดรธานี 3,429 กิโลกรัม/ไร่ รองลงมาได้แก่ จังหวัดหนองบัวลำภู 3,032 กก./ไร่ จังหวัดหนองคาย 2,978 กก./ไร่ จังหวัดเลย 2,899 กก./ไร่ และจังหวัดบึงกาฬ 2,861 กก./ไร่ ตามลำดับ

ตารางที่ 31 แสดงพื้นที่เพาะปลูกและผลผลิตพืชเศรษฐกิจสำคัญของกลุ่มจังหวัดฯ

พื้นที่เพาะปลูก/พื้นที่ที่รีดได้อย่างพารา (ไร่)									
ลำดับ	ชนิดพืช	ปี 2561	ร้อยละ	ปี 2562	ร้อยละ	yoy	ปี 2563	ร้อยละ	yoy
1	มันสำปะหลัง	652,422	0.75	680,055	4.24	4.24	698,206	2.67	2.67
ผลผลิต									
		ผลผลิตรวม (ตัน/ปี)			yoy	เฉลี่ย (กก./ไร่)			yoy
		ปี 2561	ปี 2562	ปี 2563		ปี 2561	ปี 2562	ปี 2563	
1	มันสำปะหลัง	2,270,668	2,389,478	2,199,824	5.23	3,292	3,425	3,040	4.04

ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร <http://www2.oae.go.th/>, หมายเหตุ: yoy หมายถึง อัตราการเปลี่ยนแปลง

ตารางที่ 32 พื้นที่เพาะปลูกมันสำปะหลัง เนื้อที่เก็บเกี่ยว ผลผลิต และผลผลิต/ไร่
ของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1

จังหวัด / กลุ่มจังหวัด	พื้นที่เพาะปลูก (ไร่)		เนื้อที่เก็บเกี่ยว (ไร่)		ผลผลิต (ตัน)		ผลผลิตต่อไร่/เนื้อที่ปลูก (กก./ไร่)	
	ปี 2562	ปี 2563	ปี 2562	ปี 2563	ปี 2562	ปี 2563	ปี 2562	ปี 2563
ประเทศ	8,823,412	9,439,009	8,666,596	8,918,250	31,079,966	28,999,122	3,586	3,072
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	4,891,473	5,337,074	4,782,759	4,957,392	17,531,952	16,253,447	3,666	3,045
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1	680,055	698,206	666,705	686,167	2,389,478	2,199,824	3,425	3,040
อุดรธานี	257,952	314,431	251,527	308,577	950,032	1,078,278	3,777	3,429
เลย	332,874	303,661	327,868	299,470	1,124,470	880,288	3,430	2,899
หนองคาย	12,947	10,554	12,827	10,494	42,509	31,428	3,314	2,978
หนองบัวลำภู	69,145	63,242	67,476	61,308	252,398	191,754	3,741	3,032
บึงกาฬ	7,137	6,318	7,007	6,318	20,069	18,076	2,864	2,861
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2	271,049	289,508	262,052	271,455	890,769	867,847	3,281	2,898
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง	674,515	736,027	664,917	722,935	2,325,038	2,436,585	3,470	3,311
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1	2,441,078	2,672,506	2,390,203	2,450,324	8,998,357	7,961,031	3,863	3,196
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2	824,776	940,827	798,882	1,826,511	2,928,310	8,360,160	3,631	2,944
สัดส่วนกลุ่มจังหวัดฯ ตอนบน 1 ต่อ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ %	13.90	13.08	13.94	13.84	13.63	13.53	93.43	99.83
สัดส่วนกลุ่มจังหวัดฯ ตอนบน 1 ต่อ ประเทศ %	7.71	7.40	7.69	7.69	7.69	7.59	95.52	98.95

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร <http://www2.oae.go.th>

ตารางที่ 33 พื้นที่เพาะปลูกมันสำปะหลังของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 ในช่วงปี 2559 – 2563

จังหวัด / กลุ่มจังหวัด	พื้นที่เพาะปลูกมันสำปะหลัง (ไร่)					
	ปี 2559	ปี 2560	ปี 2561	ปี 2562	ปี 2563	ปี 59 - 63
ประเทศ	9,315,012	8,918,392	8,624,284	8,823,412	9,439,009	9,024,021.80
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	4,867,828	4,807,207	4,764,692	4,891,473	5,337,074	4,933,654.80
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1	761,872	647,534	652,485	680,055	698,206	688,030.40
อุดรธานี	311,802	249,762	238,081	257,952	314,431	274,405.60
เลย	354,728	306,952	329,929	332,874	303,661	325,628.80
หนองคาย	16,533	16,923	12,968	12,947	10,554	13,985.00
หนองบัวลำภู	65,415	65,049	64,301	69,145	63,242	65,430.40
บึงกาฬ	13,394	8,848	7,206	7,137	6,318	8,580.60
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2	309,551	294,329	264,951	271,049	289,508	285,877.60
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง	621,641	674,664	651,130	674,515	736,027	671,595.40
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1	2,406,394	2,414,499	2,398,013	2,441,075	2,672,506	2,466,497.40
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2	768,370	776,181	798,176	824,776	940,827	821,666.00
สัดส่วนภาคอีสานตอนบน 1 / ภาคอีสาน %	15.65	13.47	13.69	13.90	13.08	13.96
สัดส่วนภาคอีสานตอนบน 1 / ประเทศ %	8.18	7.26	7.57	7.71	7.40	7.62

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร <http://www2.oae.go.th>

ตารางที่ 34 เนื้อที่เก็บเกี่ยวมันสำปะหลังของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 ในช่วงปี 2559 – 2563

จังหวัด / กลุ่มจังหวัด	เนื้อที่เก็บเกี่ยวมันสำปะหลัง (ไร่)					
	ปี 2559	ปี 2560	ปี 2561	ปี 2562	ปี 2563	ปี 59 - 63
ประเทศ	9,065,277	8,714,471	8,327,370	8,666,596	8,918,250	8,738,392.80
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	4,829,961	4,688,713	4,559,067	4,782,759	4,957,392	4,763,578.40
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1	749,600	636,023	642,377	666,705	686,167	676,174.40
อุดรธานี	307,248	246,209	234,794	251,527	308,577	269,671.00
เลย	349,315	302,789	325,647	327,868	299,470	321,017.80
หนองคาย	16,100	16,498	12,695	12,827	10,494	13,722.80
หนองบัวลำภู	63,811	61,871	62,306	67,476	61,308	63,354.40
บึงกาฬ	13,126	8,656	6,935	7,007	6,318	8,408.40
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2	306,226	288,082	258,414	262,052	271,455	277,245.80
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง	621,330	634,210	623,507	664,917	722,935	653,379.80
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1	2,405,299	2,367,792	2,268,599	2,390,203	2,450,324	2,376,443.40
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2	747,506	762,606	766,170	798,882	1,826,511	980,335.00
สัดส่วนภาคอีสานตอนบน 1 / ภาคอีสาน %	15.52	13.56	14.09	13.94	13.84	14.19
สัดส่วนภาคอีสานตอนบน 1 / ประเทศ %	8.27	7.30	7.71	7.69	7.69	7.73

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร <http://www2.oae.go.th>

ตารางที่ 35 ผลผลิตมันสำปะหลังของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 ในช่วงปี 2559 – 2563

จังหวัด / กลุ่มจังหวัด	ผลผลิต (ตัน)					
	ปี 2559	ปี 2560	ปี 2561	ปี 2562	ปี 2563	ปี 59 - 63
ประเทศ	31,161,103	30,495,190	29,368,185	31,079,966	28,999,122	30,220,713.20
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	16,956,704	16,835,078	16,460,241	17,531,952	16,253,447	16,807,484.40
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1	2,592,544	2,270,138	2,270,668	2,389,478	2,199,824	2,344,530.40
อุดรธานี	1,130,567	925,753	871,482	950,032	1,078,278	991,222.40
เลย	1,145,494	1,044,323	1,115,774	1,124,470	880,288	1,062,069.80
หนองคาย	50,771	51,926	41,243	42,509	31,428	43,575.40
หนองบัวลำภู	228,279	223,764	222,125	252,398	191,754	223,664.00
บึงกาฬ	37,433	24,372	20,044	20,069	18,076	23,998.80
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2	1,010,588	974,893	874,651	890,769	867,847	923,749.60
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง	2,092,988	2,171,773	2,141,025	2,325,038	2,436,585	2,233,481.80
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1	8,708,181	8,694,167	8,445,890	8,998,357	7,961,031	8,561,525.20
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2	2,552,403	2,723,107	2,728,007	2,928,310	8,362,160	3,858,797.40
สัดส่วนภาคอีสานตอนบน 1 / ภาคอีสาน %	15.29	13.48	13.79	13.63	13.53	13.95
สัดส่วนภาคอีสานตอนบน 1 / ประเทศ %	8.32	7.44	7.73	7.69	7.59	7.75

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร <http://www2.oae.go.th>

ตารางที่ 36 ผลผลิตต่อไร่/เนื้อที่ปลูกมันสำปะหลังของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 ในช่วงปี 2559 – 2563

จังหวัด / กลุ่มจังหวัด	ผลผลิตต่อไร่/เนื้อที่ปลูก (กก./ไร่)					
	ปี 2559	ปี 2560	ปี 2561	ปี 2562	ปี 2563	ปี 59 - 63
ประเทศ	3,345	3,419	3,405	3,586	3,072	3,365.40
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	3,511	3,502	3,455	3,666	3,045	3,435.80
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1	3,403	3,274	3,292	3,425	3,040	3,286.88
อุดรธานี	3,626	3,707	3,661	3,777	3,429	3,640.00
เลย	3,229	3,402	3,382	3,430	2,899	3,268.40
หนองคาย	3,071	3,068	3,180	3,314	978	2,722.20
หนองบัวลำภู	3,490	3,440	3,454	3,741	3,032	3,431.40
บึงกาฬ	2,795	2,755	2,782	2,864	2,861	2,811.40
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2	3,265	3,287	3,218	3,281	2,898	3,189.73
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง	3,367	3,163	3,254	3,470	3,311	3,313.05
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1	3,619	3,668	3,570	3,863	3,196	3,583.20
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2	3,322	3,541	3,483	3,631	2,944	3,384.10
สัดส่วนภาคอีสานตอนบน 1 / ภาคอีสาน %	96.92	93.50	95.28	93.43	99.84	95.79
สัดส่วนภาคอีสานตอนบน 1 / ประเทศ %	101.73	95.77	96.68	95.52	98.96	97.73

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร <http://www2.oae.go.th>

พืชสวน

(4) **ยางพารา** เป็นพืชเศรษฐกิจหลักที่สำคัญของประเทศไทย ที่มีการผลิตมากที่สุดเป็นอันดับ 1 ของโลก ซึ่งประเทศไทยถือว่าเป็นผู้ผลิตและผู้ส่งออกอันดับหนึ่งของโลก จากสถานการณ์ที่ผ่านมาจนถึงปัจจุบัน ถือว่าประเทศไทยยังคงเป็นผู้นำทางเศรษฐกิจของยางพารา โดยประเทศไทยมีพื้นที่ปลูกยางพารา มากเป็นอันดับ 2 ประมาณ 22.20 ล้านไร่ รองจากประเทศอินโดนีเซีย โดยผลผลิตยางพาราส่วนใหญ่อยู่ที่ภาคใต้ รองลงมาคือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลาง และภาคเหนือ

ปัจจุบันการผลิตยางพารานับเป็นสินค้าเกษตรที่มีความสำคัญของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ หากเปรียบเทียบกับข้อมูลการเพาะปลูกเมื่อ 10 ปีที่ผ่านมา พบว่ามีพื้นที่ปลูกยางพาราในปี 2558 เพียงร้อยละ 8.39 ของประเทศ แต่ปัจจุบันมีพื้นที่ปลูกยางพาราเพิ่มมากขึ้น คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 10.12 ของประเทศ ถือว่าเป็นรายได้ใหม่ให้กับภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งในอดีต ข้าวเจ้าวนาปี มันสำปะหลัง และอ้อย เป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของภาค และสร้างรายได้ให้กับภาค แต่ในปัจจุบันนับว่ายางพาราเป็นพืชเศรษฐกิจ ที่สำคัญของภาค

ปี 2563 ประเทศไทยมีเนื้อที่ยืนต้นยางพารา 22,626,277 ไร่ เพิ่มขึ้นในปี 2562 ที่มีเนื้อที่ยืนต้นยางพาราที่ 22,852,178 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 0.99 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีพื้นที่ปลูกยางพารามากเป็นอันดับที่ 2 ของประเทศ ในปี 2563 มีเนื้อที่ยืนต้นยางพารา 5,225,749 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 23.10 ของพื้นที่ทั้งหมดในประเทศ อันดับที่ 1 ได้แก่ ภาคใต้ 13,584,115 ไร่ อันดับที่ 3 ภาคกลาง 2,466,078 ไร่ และอันดับที่ 4 ภาคเหนือ 1,350,335 ไร่

ปี 2563 กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 มีเนื้อที่ยืนต้นยางพารา 2,471,954 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 10.93 ของประเทศ และร้อยละ 47.30 ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เป็นอันดับที่ 1 ของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่มีเนื้อที่ยืนต้นยางพารามากที่สุด รองลงมาได้แก่ กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2 (939,991 ไร่) กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2 (860,441 ไร่) กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 (581,354 ไร่) และกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง (372,010 ไร่)

ปี 2562 กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 มีผลผลิตรวม 526,522 ตัน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 49.85 ของผลผลิตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และร้อยละ 10.94 ของประเทศ ซึ่งลดลงจากปี 2561 ที่มีผลผลิตรวม 526,567 ตัน คิดเป็นร้อยละ 0.01 ในปี 2562 ปริมาณผลผลิตดังกล่าว อยู่อันดับ 1 ของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยผลผลิตส่วนใหญ่มาจากจังหวัดบึงกาฬ ซึ่งมีผลผลิตมากเป็นอันดับ 1 ของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 ปริมาณ 188,124 ตัน คิดเป็นร้อยละ 64.24 ของผลผลิตกลุ่มจังหวัดฯ รองลงมาได้แก่ จังหวัดเลย 150,136 ตัน จังหวัดอุดรธานี 107,941 ตัน จังหวัดหนองคาย 58,975 ตัน และจังหวัดหนองบัวลำภู 21,346 ตัน ตามลำดับ

ในปี 2562 กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 มีพื้นที่กรีดยางพาราได้ 2,255,111 ไร่ ลดลงจากปี 2561 ซึ่งมีพื้นที่กรีดยางพาราได้ 2,255,247 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 7.36 นอกจากนี้ ในปี 2562 กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 มีผลผลิตต่อไร่/พื้นที่กรีดยางพาราได้ 230 กก./ไร่ โดยจังหวัดที่มีผลผลิตต่อไร่สูงที่สุดคือ จังหวัดบึงกาฬ 243 กก./ไร่ รองลงมาได้แก่ จังหวัดเลย 236 กก./ไร่ จังหวัดหนองคาย 231 กก./ไร่ จังหวัดหนองบัวลำภู 221 กก./ไร่ และจังหวัดอุดรธานี 219 กก./ไร่ ตามลำดับ

ตารางที่ 37 แสดงพื้นที่เพาะปลูกและผลผลิตพืชเศรษฐกิจสำคัญของกลุ่มจังหวัดฯ

พื้นที่เพาะปลูก/พื้นที่กรีดยางพารา (ไร่)									
ลำดับ	ชนิดพืช	ปี 2561	ร้อยละ	ปี 2562	ร้อยละ	yoy	ปี 2563	ร้อยละ	yoy
1	ยางพารา(พท.กรีดยาง)	2,255,247	7.36	2,255,111	-0.01	- 0.01		0.00	- 100.00
ผลผลิต									
		ผลผลิตรวม (ตัน/ปี)			yoy	เฉลี่ย (กก./ไร่)			yoy
		ปี 2561	ปี 2562	ปี 2563		ปี 2561	ปี 2562	ปี 2563	
1	ยางพารา(พท.กรีดยาง)	526,567	526,522	-	- 0.01	230	230	0	-

ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร <http://www2.oae.go.th/>, หมายเหตุ: yoy หมายถึง อัตราการเปลี่ยนแปลง

ตารางที่ 38 พื้นที่กรีดยางพารา ผลผลิต และผลผลิต/ไร่ของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1

จังหวัด / กลุ่มจังหวัด	เนื้อที่กรีดยาง (ไร่)		ผลผลิต (ตัน)		ผลผลิตต่อไร่/เนื้อที่กรีดยาง (กก./ไร่)	
	ปี 2561	ปี 2562	ปี 2561	ปี 2562	ปี 2561	ปี 2562
ประเทศ	19,973,345	20,023,099	4,844,950	4,813,527	243	240
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	4,745,928	4,742,345	1,057,047	1,056,286	223	223
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1	2,255,247	2,255,111	526,567	526,522	230	230
อุดรธานี	492,816	492,881	107,927	107,941	219	219
เลย	633,187	636,168	149,432	150,136	236	236
หนองคาย	255,930	255,301	59,120	58,975	231	231
หนองบัวลำภู	96,680	96,587	21,366	21,346	221	221
บึงกาฬ	776,634	774,174	188,722	188,124	243	243
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2	794,930	794,477	171,470	171,373	216	216
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง	333,554	332,668	62,504	62,339	179	179
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1	477,608	477,447	103,915	103,881	214	214
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2	884,589	882,642	192,591	192,171	215	215
สัดส่วนกลุ่มจังหวัดฯ ตอนบน 1 ต่อ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ %	47.52	47.55	49.81	49.85	103.14	103.14
สัดส่วนกลุ่มจังหวัดฯ ตอนบน 1 ต่อ ประเทศ %	11.29	11.26	10.87	10.94	94.65	95.83

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร <http://www2.oae.go.th/>, สถิติการเกษตรของประเทศไทย

หมายเหตุ : 1. เนื้อที่ยืนต้น เป็นข้อมูลผลสำรวจเบื้องต้น ณ เดือนกุมภาพันธ์ 2563

2. เนื้อที่กรีดยาง ผลผลิต ผลผลิตต่อไร่ เป็นข้อมูลผลพยากรณ์ ณ เดือนธันวาคม 2562

ตารางที่ 39 เนื้อที่กรีดยางพาราของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 ในช่วงปี 2558 – 2562

จังหวัด / กลุ่มจังหวัด	เนื้อที่กรีดยางพารา (ไร่)					
	ปี 2558	ปี 2559	ปี 2560	ปี 2561	ปี 2562	ปี 58 - 62
ประเทศ	18,846,009	18,517,659	19,106,742	19,973,345	20,023,099	19,293,370.80
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	3,260,734	3,864,477	4,303,757	4,745,928	4,742,345	4,183,448.20
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1	1,581,285	1,868,981	2,100,733	2,255,247	2,255,111	2,012,271.40
อุดรธานี	355,129	372,836	435,921	492,816	492,881	429,916.60
เลย	381,702	505,096	568,048	633,187	636,168	544,840.20
หนองคาย	232,279	220,198	238,182	255,930	255,301	240,378.00
หนองบัวลำภู	52,343	78,752	86,685	96,680	96,587	82,209.40
บึงกาฬ	559,832	692,099	771,897	776,634	774,174	714,927.20
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2	529,549	645,567	704,032	645,567	794,477	663,838.40
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง	199,612	260,705	295,238	260,705	332,668	269,785.60
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1	337,101	380,973	429,839	380,973	477,447	401,266.60
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2	613,187	708,251	773,915	708,251	882,642	737,249.20
สัดส่วนภาคอีสานตอนบน 1 / ภาคอีสาน %	48.49	48.36	48.81	47.52	47.55	48.15
สัดส่วนภาคอีสานตอนบน 1 / ประเทศ %	8.39	10.09	10.99	11.29	11.26	10.41

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร <http://www2.oae.go.th>, สถิติการเกษตรของประเทศไทย

หมายเหตุ : 1. เนื้อที่ยืนต้น เป็นข้อมูลผลสำรวจเบื้องต้น ณ เดือนกุมภาพันธ์ 2563

2. เนื้อที่กรีดยาง ผลิตผล ผลิตต่อไร่ เป็นข้อมูลผลพยากรณ์ ณ เดือนธันวาคม 2562

ตารางที่ 40 ผลผลิตยางพาราของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 ในช่วงปี 2558 – 2562

จังหวัด / กลุ่มจังหวัด	ผลผลิต (ตัน)					
	ปี 2558	ปี 2559	ปี 2560	ปี 2561	ปี 2562	ปี 58 -62
ประเทศ	4,466,063	4,350,004	4,503,101	4,844,950	4,813,527	4,595,529
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1	649,585	808,432	938,524	1,057,047	1,056,286	901,975
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1	326,431	414,806	478,192	526,567	526,522	454,504
อุดรธานี	64,010	77,825	93,123	107,927	107,941	90,165
เลย	67,180	112,677	131,219	149,432	150,136	122,129
หนองคาย	44,830	48,615	52,937	59,120	58,975	52,895
หนองบัวลำภู	9,893	15,996	18,838	21,366	21,346	17,488
บึงกาฬ	140,518	159,693	182,075	188,722	188,124	171,826
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2	99,631	136,320	152,680	171,470	171,373	146,295
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง	38,915	49,039	54,225	62,504	62,339	53,404
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1	63,883	74,192	91,684	103,915	103,881	87,511
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2	120,725	134,075	162,037	192,591	192,171	160,320
สัดส่วนภาคอีสานตอนบน 1 / ภาคอีสาน %	50.25	51.31	50.95	49.81	49.85	50.44
สัดส่วนภาคอีสานตอนบน 1 / ประเทศ %	7.31	9.54	10.62	10.87	10.94	9.85

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร <http://www2.oae.go.th>, สถิติการเกษตรของประเทศไทย

หมายเหตุ : 1. เนื้อที่ยืนต้น เป็นข้อมูลผลสำรวจเบื้องต้น ณ เดือนกุมภาพันธ์ 2563

2. เนื้อที่กรี๊ดได้ ผลผลิต ผลผลิตต่อไร่ เป็นข้อมูลผลพยากรณ์ ณ เดือนธันวาคม 2562

ตารางที่ 41 ผลผลิตต่อไร่/เนื้อที่ที่กรีดยางพาราได้ของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1
ในช่วงปี 2558 – 2562

จังหวัด / กลุ่มจังหวัด	ผลผลิตต่อไร่/เนื้อที่ที่กรีดยาง (กก./ไร่)					
	ปี 2558	ปี 2559	ปี 2560	ปี 2561	ปี 2562	ปี 58 - 62
ประเทศ	237	235	236	243	240	238.20
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	200	209	218	223	223	214.60
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1	209	217	224	230	230	222.08
อุดรธานี	191	223	214	219	219	213.20
เลย	176	203	231	236	236	216.40
หนองคาย	193	209	222	231	231	217.20
หนองบัวลำภู	189	221	217	221	221	213.80
บึงกาฬ	251	231	236	243	243	240.80
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2	188	211	217	216	216	209.53
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง	195	181	176	179	179	181.90
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1	190	185	210	214	214	202.65
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2	197	189	209	215	215	204.90
สัดส่วนภาคอีสานตอนบน 1 / ภาคอีสาน %	104.50	104.02	102.75	103.14	103.14	103.51
สัดส่วนภาคอีสานตอนบน 1 / ประเทศ %	88.19	92.51	94.92	94.65	95.83	93.22

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร <http://www2.oae.go.th>, สถิติการเกษตรของประเทศไทย

หมายเหตุ : 1. เนื้อที่ยืนต้น เป็นข้อมูลผลสำรวจเบื้องต้น ณ เดือนกุมภาพันธ์ 2563

2. เนื้อที่กรีดยางได้ ผลผลิต ผลผลิตต่อไร่ เป็นข้อมูลผลพยากรณ์ ณ เดือนธันวาคม 2562

(5) อ้อยโรงงาน เป็นพืชเศรษฐกิจหลักที่สำคัญของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งมีพื้นที่ปลูกมากที่สุดในประเทศ ในปี 2563 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีพื้นที่ปลูกอ้อยทั้งหมด 4,594,444 ไร่ ลดลงจากปี 2562 ที่มีพื้นที่เพาะปลูก 5,345,711 ไร่ คิดเป็นร้อยละ -14.05 และมีเนื้อที่เก็บเกี่ยวทั้งหมด 3,793,962 ไร่ ลดลงจากปี 2562 ที่มีเนื้อที่เก็บเกี่ยว 5,279,917 ไร่ คิดเป็นร้อยละ -28.14

ในปี 2563 กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 มีผลผลิตรวมอ้อยโรงงาน 9,477,379 ตัน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 31.04 ของผลผลิตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และร้อยละ 14.16 ของประเทศ ลดลงจากปี 2562 ที่มีผลผลิตรวม 16,513,391 ตัน คิดเป็นร้อยละ -42.61 ซึ่งปริมาณผลผลิตดังกล่าวอยู่อันดับ 2 ของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยผลผลิตส่วนใหญ่มาจากจังหวัดอุดรธานี ซึ่งมีผลผลิตมากเป็นอันดับ 1 ของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 ปริมาณ 4,648,793 ตัน คิดเป็นร้อยละ 49.05 ของผลผลิตกลุ่มจังหวัดฯ รองลงมาได้แก่ จังหวัดหนองบัวลำภู 2,229,036 ตัน จังหวัดเลย 2,080,170 ตัน จังหวัดหนองคาย 492,181 ตัน และจังหวัดบึงกาฬ 27,199 ตัน ตามลำดับ

ในปี 2563 กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 มีพื้นที่เพาะปลูกอ้อยโรงงาน 1,392,588 ไร่ ลดลงจากปี 2562 ซึ่งมีพื้นที่เพาะปลูกอ้อยโรงงาน 1,517,100 ไร่ เนื้อที่เก็บเกี่ยว 1,244,229 ไร่ ลดลงจากปี 2562 ซึ่งมีเนื้อที่เก็บเกี่ยว 1,493,854 ไร่

นอกจากนี้ ในปี 2563 กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 มีผลผลิตต่อไร่/เนื้อที่ปลูกรวม 8,440 กก./ไร่ ซึ่งลดลงจากปี 2562 คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ -23.73 โดยจังหวัดที่มีผลผลิตต่อไร่สูงที่สุดคือ จังหวัดหนองคาย 9,040 กก./ไร่ รองลงมาได้แก่ จังหวัดหนองบัวลำภู 8,500 กก./ไร่ จังหวัดเลย 8,390 กก./ไร่ จังหวัดบึงกาฬ 8,200 กก./ไร่ และจังหวัดอุดรธานี 8,070 กก./ไร่ ตามลำดับ

ตารางที่ 42 พื้นที่เพาะปลูกอ้อยโรงงาน เนื้อที่เก็บเกี่ยว ผลผลิต และผลผลิตไร่กลุ่มจังหวัดฯ

จังหวัด / กลุ่มจังหวัด	พื้นที่เพาะปลูก (ไร่)		เนื้อที่เก็บเกี่ยว (ไร่)		ผลผลิต (ตัน)		ผลผลิตต่อไร่/เนื้อที่ปลูก (กก./ไร่)	
	ปี 2562	ปี 2563	ปี 2562	ปี 2563	ปี 2562	ปี 2563	ปี 2562	ปี 2563
ประเทศ	12,236,074	10,862,610	10,157,201	9,283,258	128,529,862	66,946,219	10,750	7,210
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	5,345,711	4,594,444	5,279,917	3,793,962	58,051,703	30,533,681	10,990	8,080
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1	1,517,100	1,392,588	1,493,854	1,244,229	16,513,391	9,477,379	11,066	8,440
อุดรธานี	758,755	699,332	753,374	576,283	8,309,719	4,648,793	11,030	8,070
เลย	321,385	302,132	314,766	347,924	3,519,084	2,080,170	11,180	8,390
หนองคาย	73,372	67,894	71,795	54,445	798,363	492,181	11,120	9,040
หนองบัวลำภู	355,608	319,214	349,020	262,260	3,832,243	2,229,036	10,980	8,500
บึงกาฬ	7,980	4,016	4,899	3,317	53,982	27,199	11,020	8,200
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2	330,697	314,624	326,221	256,485	3,695,219	2,089,269	36,322	8,240
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง	1,496,103	1,345,217	1,476,587	1,106,337	16,396,565	8,545,312	11,113	7,743
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1	1,766,964	1,340,305	1,749,819	1,119,191	18,804,149	9,075,493	10,860	8,428
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2	237,847	198,710	233,435	167,721	2,592,380	1,346,227	10,995	8,263
สัดส่วนกลุ่มจังหวัดฯ ตอนบน 1 ต่อ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ %	28.38	30.31	28.29	32.79	28.45	31.04	0.69	4.46
สัดส่วนกลุ่มจังหวัดฯ ตอนบน 1 ต่อ ประเทศ %	12.40	12.82	14.71	13.40	12.85	14.16	2.94	17.06

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาล ปีการผลิต 2563/2564

ตารางที่ 43 พื้นที่เพาะปลูกอ้อยโรงงานของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 ในช่วงปี 2559 – 2563

จังหวัด / กลุ่มจังหวัด	พื้นที่เพาะปลูกอ้อยโรงงาน (ไร่)					
	ปี 2559	ปี 2560	ปี 2561	ปี 2562	ปี 2563	ปี 59 - 63
ประเทศ	11,012,839	10,988,489	11,542,550	12,236,074	10,862,610	11,328,512.40
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	4,786,376	4,750,671	5,044,952	5,345,711	4,594,444	4,904,430.80
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1	1,324,384	1,135,902	1,403,617	1,517,100	1,392,588	1,354,718.20
อุดรธานี	710,188	700,016	711,900	758,755	699,332	716,038.20
เลย	278,426	285,766	305,001	321,385	302,132	298,542.00
หนองคาย	56,389	64,352	68,782	73,372	67,894	66,157.80
หนองบัวลำภู	276,774	83,897	315,706	355,608	319,214	270,239.80
บึงกาฬ	2,607	1,871	2,228	7,980	4,016	3,740.40
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2	268,707	267,372	303,246	330,697	314,324	296,869.20
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง	1,326,052	1,302,511	1,414,455	1,496,103	1,345,217	1,376,867.60
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1	1,701,318	1,678,239	1,720,753	1,766,964	1,340,305	1,641,515.80
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2	165,915	166,644	202,882	237,847	198,710	194,399.60
สัดส่วนภาคอีสานตอนบน 1 / ภาคอีสาน %	27.67	23.91	27.82	28.38	30.31	27.62
สัดส่วนภาคอีสานตอนบน 1 / ประเทศ %	12.03	10.34	12.16	12.40	12.82	11.95

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาล ปีการผลิต 2563/2564

ตารางที่ 44 เนื้อที่เก็บเกี่ยวอ้อยโรงงานของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 ในช่วงปี 2559 – 2563

จังหวัด / กลุ่มจังหวัด	เนื้อที่เก็บเกี่ยวอ้อยโรงงาน (ไร่)					
	ปี 2559	ปี 2560	ปี 2561	ปี 2562	ปี 2563	ปี 59 - 63
ประเทศ	10,278,045	9,864,668	11,188,802	10,157,201	9,283,258	10,154,394.80
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	4,591,541	4,137,059	4,960,971	5,279,917	36,969,634	11,187,824.40
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1	1,270,686	1,163,027	1,380,317	1,493,854	1,244,229	1,310,422.60
อุดรธานี	681,212	609,154	700,055	753,374	576,283	664,015.60
เลย	267,707	248,756	299,939	314,766	347,924	295,818.40
หนองคาย	54,009	56,385	67,644	71,795	54,445	60,855.60
หนองบัวลำภู	265,260	247,104	310,488	349,020	262,260	286,826.40
บึงกาฬ	2,498	1,628	2,191	4,899	3,317	2,906.60
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2	257,648	232,847	398,209	326,221	256,485	294,282.00
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง	1,271,913	1,134,442	1,390,783	1,476,587	1,106,337	1,276,012.40
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1	1,631,790	1,461,847	1,692,170	1,749,819	1,119,191	1,530,963.40
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2	159,504	144,891	199,543	233,435	167,721	181,018.80
สัดส่วนภาคอีสานตอนบน 1 / ภาคอีสาน %	27.67	28.11	27.82	28.29	3.37	23.05
สัดส่วนภาคอีสานตอนบน 1 / ประเทศ %	12.36	11.79	12.34	14.71	13.40	12.92

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาล ปีการผลิต 2563/2564

ตารางที่ 45 ผลผลิตอ้อยโรงงานของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 ในช่วงปี 2559 – 2563

จังหวัด / กลุ่มจังหวัด	ผลผลิต (ตัน)					
	ปี 2559	ปี 2560	ปี 2561	ปี 2562	ปี 2563	ปี 59 - 63
ประเทศ	116,712,776	100,784,554	92,989,092	128,529,862	66,946,219	101,192,501
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	50,998,403	43,855,964	58,115,277	58,051,703	30,533,681	48,311,006
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1	14,234,376	11,949,563	10,978,064	16,513,391	9,477,379	12,630,555
อุดรธานี	7,712,190	6,278,062	5,665,131	8,309,719	4,648,793	6,522,779
เลย	2,889,392	2,603,283	2,400,527	3,519,084	2,080,170	2,698,491
หนองคาย	622,791	512,012	522,691	798,363	492,181	589,608
หนองบัวลำภู	2,982,025	2,532,482	2,374,669	3,832,243	2,229,036	2,790,091
บึงกาฬ	27,978	23,724	15,046	53,982	27,199	29,586
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2	2,804,094	2,611,811	2,197,558	3,695,219	2,089,269	2,679,590
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง	14,184,500	12,122,320	10,517,019	16,396,565	8,545,312	12,353,143
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1	18,346,404	15,704,199	13,501,478	18,804,149	9,075,493	15,086,345
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2	1,429,029	1,468,070	1,316,188	2,592,380	1,346,227	1,630,379
สัดส่วนภาคอีสานตอนบน 1 / ภาคอีสาน %	27.91	27.25	18.89	28.45	31.04	26.71
สัดส่วนภาคอีสานตอนบน 1 / ประเทศ %	12.20	11.86	11.81	12.85	14.16	12.57

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาล ปีการผลิต 2563/2564

ตารางที่ 46 ผลผลิตต่อไร่/เนื้อที่ปลูกอ้อยโรงงานของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 ในช่วงปี 2559 – 2563

จังหวัด / กลุ่มจังหวัด	ผลผลิตต่อไร่/เนื้อที่ปลูก (กก/ไร่)					
	ปี 2559	ปี 2560	ปี 2561	ปี 2562	ปี 2563	ปี 59 - 63
ประเทศ	9,152	9,430	11,680	10,750	7,210	9,644.40
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	9,163	9,310	11,700	10,990	8,080	9,848.60
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1	9,023	9,410	11,750	11,066	8,440	9,937.80
อุดรธานี	8,840	9,300	11,720	11,030	8,070	9,792.00
เลย	9,350	9,650	11,750	11,180	8,390	10,064.00
หนองคาย	9,080	9,270	11,790	11,120	9,040	10,060.00
หนองบัวลำภู	9,150	9,610	11,800	10,980	8,500	10,008.00
บึงกาฬ	9,100	9,240	11,700	11,020	8,200	9,852.00
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2	9,720	9,440	11,700	36,322	8,240	15,084.40
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง	9,142	9,260	11,650	11,113	7,743	9,781.60
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1	9,231	9,320	11,790	10,860	8,428	9,925.80
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2	8,848	9,010	11,690	10,995	8,263	9,761.20
สัดส่วนภาคอีสานตอนบน 1 / ภาคอีสาน %	- 1.53	1.07	0.43	0.69	4.46	1.02
สัดส่วนภาคอีสานตอนบน 1 / ประเทศ %	- 1.41	- 0.21	0.60	2.94	17.06	3.80

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาล ปีการผลิต 2563/2564

(6) เงาะ ในปี 2563 ประเทศไทยมีเนื้อที่ยืนต้นปลูกเงาะจำนวน 230,762 ไร่ โดยมี ภาคกลางมีเนื้อที่ยืนต้นปลูกเงาะมากที่สุด จำนวน 118,206 ไร่ รองลงมาได้แก่ ภาคใต้ 74,668 ไร่ ภาคเหนือ 28,942 ไร่ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 8,946 ไร่ เป็นพืชเศรษฐกิจหลักอีกชนิดหนึ่งที่สำคัญของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ในปี 2563 กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 มีผลผลิตรวมเงาะ 2,852 ตัน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 50.06 ของผลผลิตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และร้อยละ 1.06 ของประเทศ เพิ่มขึ้นจากปี 2562 ที่มีผลผลิตรวม 2,727 ตัน คิดเป็นร้อยละ 4.58 ซึ่งปริมาณผลผลิตดังกล่าวอยู่อันดับ 1 ของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยผลผลิตส่วนใหญ่มาจากจังหวัดเลย ซึ่งมีผลผลิตมากเป็นอันดับ 1 ของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 ปริมาณ 1,169 ตัน คิดเป็นร้อยละ 40.99 ของผลผลิตกลุ่มจังหวัดฯ รองลงมาได้แก่ จังหวัดบึงกาฬ 881 ตัน จังหวัดหนองคาย 758 ตัน และจังหวัดหนองบัวลำภู 44 ตัน ตามลำดับ

ในปี 2563 กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 มีพื้นที่ยืนต้นปลูกเงาะรวม 5,523 ไร่ เพิ่มขึ้นจากปี 2562 ซึ่งมีพื้นที่ยืนต้นปลูกเงาะรวม 5,085 ไร่ เนื้อที่ให้ผลผลิตเงาะรวม 4,153 ไร่ เพิ่มขึ้นจากปี 2562 ซึ่งมีเนื้อที่ให้ผลผลิตเงาะรวม 3,684 ไร่

นอกจากนี้ ในปี 2563 กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 มีผลผลิตต่อไร่/เนื้อที่ปลูกรวม 675 กก./ไร่ ซึ่งลดลงจากปี 2562 คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ -7.79 โดยจังหวัดที่มีผลผลิตต่อไร่สูงที่สุดคือ จังหวัดบึงกาฬ 1,197 กก./ไร่ รองลงมาได้แก่ จังหวัดหนองบัวลำภู 880 กก./ไร่ จังหวัดหนองคาย 818 กก./ไร่ และจังหวัดเลย 479 กก./ไร่ ตามลำดับ

ตารางที่ 47 พื้นที่ยืนต้นเงาะ เนื้อที่ให้ผลผลิต ผลผลิต และผลผลิตไร่/เนื้อที่ปลูก

จังหวัด / กลุ่มจังหวัด	พื้นที่ยืนต้น (ไร่)		เนื้อที่ให้ผลผลิต (ไร่)		ผลผลิต (ตัน)		ผลผลิตต่อไร่/เนื้อที่ปลูก (กก./ไร่)	
	ปี 2562	ปี 2563	ปี 2562	ปี 2563	ปี 2562	ปี 2563	ปี 2562	ปี 2563
ประเทศ	232,501	230,762	213,609	211,377	379,980	270,053	1,311	1,278
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	8,102	8,946	6,123	6,648	5,567	5,697	909	857
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1	5,085	5,523	3,684	4,153	2,727	2,852	732	675
อุดรธานี	-	-	-	-	-	-	-	-
เลย	2,937	3,097	1,994	2,440	1,018	1,169	511	479
หนองคาย	1,247	1,529	904	927	629	758	696	818
หนองบัวลำภู	111	91	50	50	53	44	1,060	880
บึงกาฬ	790	806	736	736	1,027	881	1,395	1,197
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2	-	-	-	-	-	-	-	-
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง	-	-	-	-	-	-	-	-
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1	2,096	2,126	1,914	1,911	2,221	2,107	364	387
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2	921	1,297	525	584	619	738	483	489
สัดส่วนกลุ่มจังหวัดฯ ตอนบน 1 ต่อ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ %	62.76	61.74	60.17	62.47	48.99	50.06	80.57	78.74
สัดส่วนกลุ่มจังหวัดฯ ตอนบน 1 ต่อ ประเทศ %	2.19	2.39	1.72	1.96	0.72	1.06	55.87	52.80

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 48 พื้นที่ให้ผลผลิตเงาะของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 ในช่วงปี 2559 – 2563

จังหวัด / กลุ่มจังหวัด	พื้นที่ให้ผลผลิตเงาะ (ไร่)					
	ปี 2559	ปี 2560	ปี 2561	ปี 2562	ปี 2563	ปี 59 - 63
ประเทศ	249,305	242,792	223,618	213,609	211,377	228,140.20
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	2,506	4,087	5,172	6,123	6,648	4,907.20
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1	2,106	2,211	2,809	3,684	4,153	2,992.60
อุดรธานี	-	-	-	-	-	-
เลย	737	751	1,353	1,994	2,440	1,455.00
หนองคาย	674	798	793	904	927	819.20
หนองบัวลำภู	19	19	24	50	50	32.40
บึงกาฬ	676	643	639	736	736	686.00
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2	-	-	-	-	-	-
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง	-	-	-	-	-	-
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1	1,973	1,390	1,836	1,914	1,911	1,804.80
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2	506	486	527	522	1,297	667.60
สัดส่วนภาคอีสานตอนบน 1 / ภาคอีสาน %	84.04	54.10	54.31	60.17	62.47	63.02
สัดส่วนภาคอีสานตอนบน 1 / ประเทศ %	0.84	0.91	1.26	1.72	1.96	1.34

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 49 ผลผลิตเงาะของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 ในช่วงปี 2559 – 2563

จังหวัด / กลุ่มจังหวัด	ผลผลิต (ตัน)					
	ปี 2559	ปี 2560	ปี 2561	ปี 2562	ปี 2563	ปี 59 - 63
ประเทศ	190,380	247,837	259,770	279,980	270,053	249,604
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	2,484	5,159	6,085	5,567	5,697	4,998
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1	1,093	2,376	2,745	2,727	2,847	2,358
อุดรธานี	-	-	-	-	-	-
เลย	394	542	933	1,018	1,164	810
หนองคาย	396	804	830	629	758	683
หนองบัวลำภู	12	30	38	53	44	35
บึงกาฬ	291	1,000	944	1,027	881	829
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2	-	-	-	-	-	-
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง	-	-	-	-	-	-
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1	994	2,073	2,631	2,221	2,107	2,005
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2	397	710	709	619	738	635
สัดส่วนภาคอีสานตอนบน 1 / ภาคอีสาน %	44.00	46.06	45.11	48.99	49.97	46.83
สัดส่วนภาคอีสานตอนบน 1 / ประเทศ %	0.57	0.96	1.06	0.97	1.05	0.92

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 50 ผลผลิตต่อไร่/เนื้อที่ให้ผลผลิตเงาะของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 ในช่วงปี 2559 – 2563

จังหวัด / กลุ่มจังหวัด	ผลผลิตต่อไร่/เนื้อที่ให้ผลผลิต (กก./ไร่)					
	ปี 2559	ปี 2560	ปี 2561	ปี 2562	ปี 2563	ปี 59 - 63
ประเทศ	764	1,021	1,162	1,311	1,278	1,107.20
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	617	1,262	1,177	909	857	964.40
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1	437	973	959	732	675	755.28
อุดรธานี	-	-	-	-	-	-
เลย	535	722	690	511	479	587.40
หนองคาย	588	1,008	1,047	696	818	831.40
หนองบัวลำภู	632	1,579	1,583	1,060	880	1,146.80
บึงกาฬ	430	1,555	1,477	1,395	1,197	1,210.80
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2	-	-	-	-	-	-
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง	-	-	-	-	-	-
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1	322	9,320	467	364	387	2,171.95
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2	254	9,010	615	483	489	2,170.30
สัดส่วนภาคอีสานตอนบน 1 / ภาคอีสาน %	- 29.17	- 22.92	- 18.49	- 19.43	- 21.26	- 22.25
สัดส่วนภาคอีสานตอนบน 1 / ประเทศ %	- 42.80	- 4.72	- 17.44	- 44.13	- 47.20	- 31.26

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

(7) ลำไย ในปี 2563 ประเทศไทยมีเนื้อที่ยืนต้นปลูกลำไยจำนวน 1,724,365 ไร่ โดยภาคเหนือมีเนื้อที่ยืนต้นปลูกลำไยมากที่สุด จำนวน 1,281,691 ไร่ รองลงมาได้แก่ ภาคกลาง (408,126 ไร่) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (31,117 ไร่) และภาคใต้ (341 ไร่) เป็นพืชเศรษฐกิจหลักอีกชนิดหนึ่งที่สำคัญของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ในปี 2563 กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 มีผลผลิตลำไยรวม 9,841 ตัน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 53.73 ของผลผลิตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และร้อยละ 0.83 ของประเทศ เพิ่มขึ้นจากปี 2562 ที่มีผลผลิตรวม 8,325 ตัน คิดเป็นร้อยละ 18.21 ซึ่งปริมาณผลผลิตดังกล่าวอยู่อันดับ 1 ของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยผลผลิตส่วนใหญ่มาจากจังหวัดเลย ซึ่งมีผลผลิตมากเป็นอันดับ 1 ของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 ปริมาณ 8,505 ตัน คิดเป็นร้อยละ 86.42 ของผลผลิตกลุ่มจังหวัดฯ รองลงมาได้แก่ จังหวัดหนองบัวลำภู (611 ตัน) จังหวัดหนองคาย (504 ตัน) จังหวัดอุดรธานี (197 ตัน) และจังหวัดบึงกาฬ (24 ตัน) ตามลำดับ

ในปี 2563 กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 มีพื้นที่ยืนต้นปลูกลำไยรวม 18,718 ไร่ ลดลงจากปี 2562 ซึ่งมีพื้นที่ยืนต้นปลูกลำไยรวม 22,191 ไร่ เนื้อที่ให้ผลผลิตลำไยรวม 18,326 ไร่ ลดลงจากปี 2562 ซึ่งมีเนื้อที่ให้ผลผลิตลำไยรวม 21,870 ไร่

นอกจากนี้ ในปี 2563 กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 มีผลผลิตต่อไร่/เนื้อที่ให้ปลูกรวม 473 กก./ไร่ ซึ่งเพิ่มขึ้นจากปี 2562 คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 38.71 โดยจังหวัดที่มีผลผลิตต่อไร่สูงสุดคือ จังหวัดหนองคาย 685 กก./ไร่ รองลงมาได้แก่ จังหวัดเลย 552 กก./ไร่ จังหวัดหนองบัวลำภู 395 กก./ไร่ จังหวัดบึงกาฬ 387 กก./ไร่ และจังหวัดอุดรธานี 347 กก./ไร่ ตามลำดับ

ตารางที่ 51 พื้นที่ยืนต้นลำไย เนื้อที่ให้ผลผลิต ผลผลิต และผลผลิตไร่ของกลุ่มจังหวัดฯ

จังหวัด / กลุ่มจังหวัด	พื้นที่ยืนต้น (ไร่)		เนื้อที่ให้ผลผลิต (ไร่)		ผลผลิต (ตัน)		ผลผลิตต่อไร่/เนื้อที่ปลูก (กก./ไร่)	
	ปี 2562	ปี 2563	ปี 2562	ปี 2563	ปี 2562	ปี 2563	ปี 2562	ปี 2563
ประเทศ	1,201,678	1,724,365	1,169,496	1,581,590	1,011,276	1,181,617	865	747
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	28,706	34,117	27,704	30,965	11,198	18,315	404	591
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1	22,191	18,718	21,870	18,326	8,325	9,841	341	473
อุดรธานี	572	581	572	567	72	197	126	347
เลย	18,787	15,642	18,567	15,414	7,380	8,505	397	552
หนองคาย	706	753	659	736	444	504	674	685
หนองบัวลำภู	2,060	1,675	2,010	1,547	410	611	204	395
บึงกาฬ	66	67	62	62	19	24	306	387
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2	-	1,761	-	1,675	-	805	-	419
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง	-	1,235	-	1,245	-	468	-	361
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1	3,849	9,395	3,289	7,250	1,222	5,439	190	811
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2	2,666	3,008	2,545	2,652	1,651	1,762	427	569
สัดส่วนกลุ่มจังหวัดฯ ตอนบน 1 ต่อ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ %	77.30	54.86	78.94	59.18	74.34	53.73	84.50	80.07
สัดส่วนกลุ่มจังหวัดฯ ตอนบน 1 ต่อ ประเทศ %	1.85	1.09	1.87	1.16	0.82	0.83	39.47	63.35

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 52 พื้นที่ให้ผลผลิตลำไยของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 ในช่วงปี 2559 – 2563

จังหวัด / กลุ่มจังหวัด	พื้นที่ให้ผลผลิตลำไย (ไร่)					
	ปี 2559	ปี 2560	ปี 2561	ปี 2562	ปี 2563	ปี 59 - 63
ประเทศ	1,074,202	1,099,860	1,512,429	1,169,496	1,581,590	1,287,515.35
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	30,031	29,879	30,189	27,704	30,965	29,753.55
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1	24,483	24,283	19,555	21,870	18,326	21,703.40
อุดรธานี	1,339	1,317	1,253	572	567	1,009.60
เลย	19,998	19,900	15,527	18,567	15,414	17,881.20
หนองคาย	822	819	659	659	736	739.00
หนองบัวลำภู	2,263	2,186	2,055	2,010	1,547	2,012.20
บึงกาฬ	61	61	61	62	62	61.40
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2	-	-	1,022	-	1,675	539.40
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง	-	-	1,035	-	1,063	419.55
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1	3,321	3,185	5,741	3,289	7,250	4,557.20
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2	2,227	2,411	2,836	2,545	2,652	2,534.20
สัดส่วนภาคอีสานตอนบน 1 / ภาคอีสาน %	81.53	81.27	64.78	78.94	59.18	73.14
สัดส่วนภาคอีสานตอนบน 1 / ประเทศ %	2.28	2.21	1.29	1.87	1.16	1.76

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 53 ผลผลิตลำไยของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 ในช่วงปี 2559 – 2563

จังหวัด / กลุ่มจังหวัด	ผลผลิตลำไย (ตัน)					
	ปี 2559	ปี 2560	ปี 2561	ปี 2562	ปี 2563	ปี 59 - 63
ประเทศ	775,784	1,039,240	1,246,421	1,011,276	1,181,607	1,050,865.60
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	10,540	17,564	17,654	11,198	18,315	15,054.08
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1	8,314	15,096	10,947	8,325	9,841	10,504.60
อุดรธานี	940	268	470	72	197	389.40
เลย	6,916	13,768	9,267	7,380	8,505	9,167.20
หนองคาย	287	432	474	444	504	428.20
หนองบัวลำภู	131	597	704	410	611	490.60
บึงกาฬ	40	31	32	19	24	29.20
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2	-	-	1,245	-	805	410.04
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง	-	-	679	-	468	229.43
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1	1,445	1,402	2,625	1,222	5,439	2,426.60
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2	781	1,066	2,157	1,651	1,762	1,483.40
สัดส่วนภาคอีสานตอนบน 1 / ภาคอีสาน %	78.88	85.95	62.01	74.34	53.73	70.98
สัดส่วนภาคอีสานตอนบน 1 / ประเทศ %	1.07	1.45	0.88	0.82	0.83	1.01

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 54 ผลผลิตต่อไร่/เนื้อที่ให้ผลผลิตลำไยของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 ในช่วงปี 2559 – 2563

จังหวัด / กลุ่มจังหวัด	ผลผลิตต่อไร่/เนื้อที่ให้ผลผลิต (กก./ไร่)					
	ปี 2559	ปี 2560	ปี 2561	ปี 2562	ปี 2563	ปี 59 - 63
ประเทศ	722	945	824	865	747	820.60
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	351	588	585	404	591	503.80
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1	422	973	512	341	473	544.28
อุดรธานี	702	-	375	126	347	310.00
เลย	346	722	597	397	552	522.80
หนองคาย	349	1,008	719	674	685	687.00
หนองบัวลำภู	58	1,579	343	204	395	515.80
บึงกาฬ	656	1,555	525	306	387	685.80
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2	-	-	1,053	-	419	294.47
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง	-	-	499	-	361	171.90
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1	224	9,320	475	190	811	2,203.80
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2	231	9,010	689	427	569	2,185.10
สัดส่วนภาคอีสานตอนบน 1 / ภาคอีสาน %	20.28	65.44	12.51	15.50	19.93	7.56
สัดส่วนภาคอีสานตอนบน 1 / ประเทศ %	41.52	2.94	37.89	60.53	36.65	34.73

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

(8) **ปาล์มน้ำมัน** เป็นพืชเศรษฐกิจหลักที่สำคัญอีกชนิดหนึ่งของประเทศ มีเนื้อที่ยืนต้นในปี 2562 จำนวน 6,102,852 ไร่ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีพื้นที่ปลูกในปี 2562 จำนวน 225,318 ไร่ กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 มีเนื้อที่ยืนต้น 110,378 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 1.81 ของประเทศ และร้อยละ 48.99 ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีเนื้อที่ยืนต้นมากที่สุดในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ในปี 2562 กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 มีผลผลิตรวมปาล์มน้ำมัน 143,981 ตัน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 53.14 ของผลผลิตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และร้อยละ 0.88 ของประเทศ เพิ่มขึ้นจากปี 2561 ที่มีผลผลิตรวม 136,423 ตัน คิดเป็นร้อยละ 5.54 ซึ่งปริมาณผลผลิตดังกล่าวอยู่อันดับ 1 ของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยผลผลิตส่วนใหญ่มาจากจังหวัดบึงกาฬ ซึ่งมีผลผลิตมากเป็นอันดับ 1 ของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 ปริมาณ 44,801 ตัน คิดเป็นร้อยละ 31.12 ของผลผลิตกลุ่มจังหวัดฯ รองลงมาได้แก่ จังหวัดเลย 32,535 ตัน จังหวัดอุดรธานี 31,699 ตัน จังหวัดหนองคาย 29,072 ตัน และจังหวัดหนองบัวลำภู 5,874 ตัน ตามลำดับ

ในปี 2562 กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 มีเนื้อที่ยืนต้นรวม 110,378 ไร่ เพิ่มขึ้นจากปี 2561 ที่มีเนื้อที่ยืนต้นอยู่ที่ 101,694 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 8.54 เนื้อที่ให้ผลผลิตรวม 93,553 ไร่ เพิ่มขึ้นจากปี 2561 ซึ่งมีเนื้อที่ให้ผลผลิตรวม 85,510 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 9.41 โดยเนื้อที่ให้ผลผลิตส่วนใหญ่มาจากจังหวัดบึงกาฬ ซึ่งมีเนื้อที่ให้ผลผลิต 24,819 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 26.53 ของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 รองลงมาได้แก่ จังหวัดอุดรธานี 24,749 ไร่ จังหวัดหนองคาย 18,734 ไร่ จังหวัดเลย 18,696 ไร่ และจังหวัดหนองบัวลำภู 6,555 ไร่

นอกจากนี้ ในปี 2562 กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 มีผลผลิตต่อไร่/เนื้อที่ยืนต้น 1,455 กก./ไร่ ซึ่งลดลงจากปี 2561 คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ -3.71 โดยจังหวัดที่มีผลผลิตต่อไร่สูงที่สุดคือ จังหวัดบึงกาฬ 1,805 กก./ไร่ รองลงมาได้แก่ จังหวัดเลย 1,740 กก./ไร่ จังหวัดหนองคาย 1,552 กก./ไร่ จังหวัดอุดรธานี 1,281 กก./ไร่ และจังหวัดหนองบัวลำภู 896 กก./ไร่ ตามลำดับ

ตารางที่ 55 เนื้อที่ยืนต้น เนื้อที่ให้ผลผลิต ผลผลิต และผลผลิตไร่กลุ่มจังหวัดฯ

จังหวัด / กลุ่มจังหวัด	เนื้อที่ยืนต้น (ไร่)		เนื้อที่ให้ผลผลิต (ไร่)		ผลผลิต (ตัน)		ผลผลิตต่อไร่/เนื้อที่ปลูก (กก./ไร่)	
	ปี 2561	ปี 2562	ปี 2561	ปี 2562	ปี 2561	ปี 2562	ปี 2561	ปี 2562
ประเทศ	5,878,127	6,102,852	5,352,641	5,662,997	15,534,984	16,408,440	2,902	2,897
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	203,694	225,318	167,247	189,178	257,966	270,954	1,542	1,432
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1	101,694	110,378	85,510	93,553	136,423	143,981	1,511	1,455
อุดรธานี	24,857	29,577	24,171	24,749	30,700	31,699	1,270	1,281
เลย	20,572	21,566	16,541	18,696	31,827	32,535	1,924	1,740
หนองคาย	19,430	19,621	17,285	18,734	25,896	29,072	1,498	1,552
หนองบัวลำภู	9,783	7,553	5,934	6,555	5,226	5,874	881	896
บึงกาฬ	27,052	32,061	21,579	24,819	42,774	44,801	1,982	1,805
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2	33,280	36,828	24,271	30,052	27,304	32,222	5,544	1,173
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง	9,023	10,290	8,732	9,703	11,971	12,359	1,260	1,150
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1	24,845	27,527	17,830	20,043	34,451	32,901	1,885	1,568
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2	37,847	39,968	30,904	34,827	42,417	49,491	1,455	1,316
สัดส่วนกลุ่มจังหวัดฯ ตอนบน 1 ต่อ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ %	49.92	48.99	51.13	49.45	52.88	53.14	97.99	101.59
สัดส่วนกลุ่มจังหวัดฯ ตอนบน 1 ต่อ ประเทศ %	1.73	1.81	1.60	1.65	0.88	0.88	52.07	50.22

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 56 เนื้อที่ให้ผลผลิตปาล์มน้ำมันของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 ในช่วงปี 2558 – 2562

จังหวัด / กลุ่มจังหวัด	เนื้อที่ให้ผลผลิตปาล์มน้ำมัน (ไร่)					
	ปี 2558	ปี 2559	ปี 2560	ปี 2561	ปี 2562	ปี 58 - 62
ประเทศ	4,317,615	4,520,960	4,982,050	5,352,641	5,662,997	4,967,252.60
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	106,730	127,033	153,980	167,247	189,178	148,833.60
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1	49,110	63,693	78,531	85,510	90,583	73,485.40
อุดรธานี	15,866	20,499	22,852	24,171	24,779	21,633.40
เลย	7,843	11,241	14,993	16,541	18,696	13,862.80
หนองคาย	10,903	14,443	16,680	17,285	18,734	15,609.00
หนองบัวลำภู	2,111	2,913	4,895	5,934	6,555	4,481.60
บึงกาฬ	12,387	14,597	19,111	21,579	21,819	17,898.60
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2	19,197	21,348	23,708	24,271	30,052	23,715.20
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง	5,172	5,867	7,489	8,732	9,703	7,392.60
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1	9,941	11,389	15,839	17,830	21,043	15,208.40
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2	10,854	23,736	28,413	30,904	34,827	25,746.80
สัดส่วนภาคอีสานตอนบน 1 / ภาคอีสาน %	46.01	50.14	51.00	51.13	47.88	49.23
สัดส่วนภาคอีสานตอนบน 1 / ประเทศ %	1.14	1.41	1.58	1.60	1.60	1.46

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 57 ผลผลิตปาล์มน้ำมันของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 ในช่วงปี 2558 – 2562

จังหวัด / กลุ่มจังหวัด	ผลผลิต (ตัน)					
	ปี 2558	ปี 2559	ปี 2560	ปี 2561	ปี 2562	ปี 58 - 62
ประเทศ	12,396,682	11,662,559	144,522,561	15,534,984	16,408,440	40,105,045.20
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	119,961	153,454	212,880	257,966	270,954	203,043.00
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1	54,888	84,329	116,624	136,423	143,981	107,249.00
อุดรธานี	14,084	21,174	26,297	30,700	31,699	24,790.80
เลย	8,090	18,754	25,574	31,827	32,535	23,356.00
หนองคาย	12,483	17,416	23,187	25,896	29,072	21,610.80
หนองบัวลำภู	1,272	2,257	3,486	5,226	5,874	3,623.00
บึงกาฬ	18,959	24,728	38,080	42,774	44,801	33,868.40
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2	20,318	21,076	24,047	27,304	32,222	24,993.40
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง	4,484	4,887	7,719	11,971	12,359	8,284.00
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1	13,097	15,903	26,042	37,451	32,901	25,078.80
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2	27,174	27,259	38,448	11,971	49,491	30,868.60
สัดส่วนภาคอีสานตอนบน 1 / ภาคอีสาน %	45.75	54.95	54.78	52.88	53.14	52.30
สัดส่วนภาคอีสานตอนบน 1 / ประเทศ %	0.44	0.72	0.08	0.88	0.88	0.60

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 58 ผลผลิตต่อไร่/เนื้อที่ขึ้นต้นปาล์มน้ำมันของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 ในช่วงปี 2558 – 2562

จังหวัด / กลุ่มจังหวัด	ผลผลิตต่อไร่/เนื้อที่ขึ้นต้น (กก/ไร่)					
	ปี 2558	ปี 2559	ปี 2560	ปี 2561	ปี 2562	ปี 58 - 62
ประเทศ	2,871	2,580	2,901	2,902	2,897	2,830.20
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	1,124	1,208	1,383	1,542	1,432	1,337.80
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1	1,040	1,275	1,390	1,511	1,455	1,334.20
อุดรธานี	888	1,033	1,151	1,270	1,281	1,124.60
เลย	1,031	1,668	1,706	1,924	1,740	1,613.80
หนองคาย	1,145	1,206	1,390	1,498	1,552	1,358.20
หนองบัวลำภู	603	775	712	881	896	773.40
บึงกาฬ	1,531	1,694	1,993	1,982	1,805	1,801.00
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2	928	1,019	1,065	1,211	1,173	1,079.07
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง	644	734	893	1,260	1,150	936.00
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1	1,143	1,312	1,579	1,885	1,568	1,497.30
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2	1,074	1,052	1,275	1,455	1,316	1,234.50
สัดส่วนภาคอีสานตอนบน 1 / ภาคอีสาน %	- 7.51	- 5.56	- 0.54	- 2.01	- 1.59	- 0.37
สัดส่วนภาคอีสานตอนบน 1 / ประเทศ %	- 63.79	- 50.57	- 52.07	- 47.93	- 49.78	- 52.83

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ทั้งนี้ จะเห็นได้ว่า จากตารางที่ 47 – 58 กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 มีพืชสวนที่เกษตรกรให้ความสำคัญในการปลูกมีพื้นที่เพิ่มขึ้นมา ได้แก่ เงาะ ลำไย และปาล์ม เนื่องจาก

1. พื้นที่ภายในกลุ่มจังหวัดสามารถปลูกได้
 2. เกษตรกรได้รับการส่งเสริมและพัฒนาวิธีการปลูก
 3. สามารถสร้างรายได้ โดยมีศักยภาพด้านการตลาดให้แก่เกษตรกรในพื้นที่
- ดังนั้น จึงเป็นพืชสวนเศรษฐกิจที่สมควรได้รับการส่งเสริมและพัฒนาต่อไป

ด้านประมง ในปี 2562 กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 มีการทำประมงที่สำคัญ ได้แก่ การเลี้ยงปลานิล ปลาดุก และปลาตะเพียน มีจำนวนฟาร์มรวม 50,814 ฟาร์ม เนื้อที่เพาะเลี้ยงการทำประมงรวม 55,959 ไร่ มีปริมาณการผลิตรวม 14,058 ตัน และมีมูลค่ารวม 812,449 พันบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2561 ที่มีจำนวนฟาร์มรวม 46,939 ฟาร์ม เนื้อที่เพาะเลี้ยงการทำประมงรวม 55,764 ไร่ แต่มีปริมาณการผลิตรวมลดลงจากปี 2561 จำนวน 15,209 ตัน และมีมูลค่ารวมลดลงจำนวน 858,630 พันบาท โดยมีผลผลิตมาจากจังหวัดในกลุ่มจังหวัด ดังนี้

จังหวัดอุดรธานี มีจำนวนฟาร์มรวม 15,791 ฟาร์ม เนื้อที่เพาะเลี้ยงรวม 21,485 ไร่ ปริมาณการผลิตรวม 4,870 ตัน มูลค่ารวม 247,932 พันบาท

จังหวัดเลย มีจำนวนฟาร์มรวม 13,468 ฟาร์ม เนื้อที่เพาะเลี้ยงรวม 7,195 ไร่ ปริมาณการผลิตรวม 1,274 ตัน มูลค่ารวม 96,190 พันบาท

จังหวัดหนองคาย มีจำนวนฟาร์มรวม 6,880 ฟาร์ม เนื้อที่เพาะเลี้ยงรวม 11,266 ไร่ ปริมาณการผลิตรวม 4,813 ตัน มูลค่ารวม 271,574 พันบาท

จังหวัดหนองบัวลำภู มีจำนวนฟาร์มรวม 6,559 ฟาร์ม เนื้อที่เพาะเลี้ยงรวม 8,627 ไร่ ปริมาณการผลิตรวม 1,182 ตัน มูลค่ารวม 66,110 พันบาท

จังหวัดบึงกาฬ มีจำนวนฟาร์มรวม 8,116 ฟาร์ม เนื้อที่เพาะเลี้ยงรวม 7,386 ไร่ ปริมาณการผลิตรวม 1,919 ตัน มูลค่ารวม 130,643 พันบาท

ตารางที่ 59 จำนวนฟาร์ม เนื้อที่เพาะเลี้ยง ปริมาณ และมูลค่าด้านประมง
ของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1

จังหวัด / กลุ่มจังหวัด	จำนวนฟาร์ม			เนื้อที่เพาะเลี้ยง (ไร่)			ปริมาณ (ตัน)			มูลค่า (พันบาท)		
	ปี 2560	ปี 2561	ปี 2562	ปี 2560	ปี 2561	ปี 2562	ปี 2660	ปี 2561	ปี 2562	ปี 2660	ปี 2561	ปี 2562
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1	46,764	46,939	50,814	60,766	55,764	55,959	15,470	15,209	14,058	896,560	858,630	812,449
ปลาไนล์	32,882	34,272	36,723	45,259	42,178	41,990	10,563	10,157	9,519	610,257	561,306	540,764
ปลาดุก	6,833	7,137	7,749	7,481	7,767	7,418	2,933	3,014	2,786	180,133	188,692	169,964
ปลาตะเพียน	7,049	5,530	6,342	8,026	5,819	6,551	1,974	2,038	1,753	106,170	108,632	101,721
อุดรธานี	14,177	15,059	15,791	21,129	21,086	21,485	5,375	4,744	4,870	316,698	277,549	247,932
ปลาไนล์	10,455	10,319	10,801	16,174	14,636	15,461	3,746	3,165	3,015	223,632	183,507	152,407
ปลาดุก	2,426	2,736	2,863	3,132	3,761	3,197	987	1,208	1,329	59,797	74,075	67,812
ปลาตะเพียน	1,296	2,004	2,127	1,823	2,689	2,827	642	371	526	33,269	19,967	27,713
เลย	14,617	12,934	13,468	14,108	10,209	7,195	1,921	1,815	1,274	117,849	114,183	96,190
ปลาไนล์	11,368	11,905	12,310	10,184	9,290	6,428	1,324	819	993	81,675	54,742	72,182
ปลาดุก	210	128	143	303	290	96	144	141	34	8,529	7,768	2,389
ปลาตะเพียน	3,039	901	1,015	3,621	629	671	453	855	247	27,645	51,673	21,619
หนองคาย	5,049	5,892	6,880	10,276	10,116	11,266	4,660	5,188	4,813	257,464	244,592	271,574
ปลาไนล์	4,114	4,814	5,382	9,147	8,827	9,518	3,543	4,055	3,753	190,105	185,410	207,431
ปลาดุก	544	623	730	565	527	626	745	692	522	47,617	40,558	35,629
ปลาตะเพียน	391	455	768	564	762	1,122	372	441	538	19,742	18,624	28,514
หนองบัวลำภู	5,936	5,842	6,559	8,261	7,635	8,627	1,292	1,271	1,182	78,305	72,076	66,110
ปลาไนล์	3,996	3,898	4,403	6,745	6,276	7,055	923	879	841	58,662	50,657	48,363
ปลาดุก	575	625	723	474	460	567	124	119	115	7,165	6,853	6,810
ปลาตะเพียน	1,365	1,319	1,433	1,042	899	1,005	245	273	226	12,478	14,566	10,937
บึงกาฬ	6,985	7,212	8,116	6,992	6,718	7,386	2,222	2,191	1,919	126,244	150,230	130,643
ปลาไนล์	2,949	3,336	3,827	3,009	3,149	3,528	1,027	1,239	917	56,183	86,990	60,381
ปลาดุก	3,078	3,025	3,290	3,007	2,729	2,932	933	854	786	57,025	59,438	57,324
ปลาตะเพียน	958	851	999	976	840	926	262	98	216	13,036	3,802	12,938

ที่มา : กรมประมง

(1) การเลี้ยงปลานิล ในปี 2562 กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 มีจำนวนฟาร์มรวม 36,723 ฟาร์ม เนื้อที่เพาะเลี้ยงรวม 41,990 ไร่ ปริมาณการผลิตรวม 9,519 ตัน และมีมูลค่ารวม 540,764 พันบาท

จังหวัดอุดรธานี มีจำนวนฟาร์มรวม 10,801 ฟาร์ม เนื้อที่เพาะเลี้ยงรวม 15,461 ไร่ ปริมาณการผลิตรวม 3,015 ตัน มูลค่ารวม 152,407 พันบาท

จังหวัดเลย มีจำนวนฟาร์มรวม 12,310 ฟาร์ม เนื้อที่เพาะเลี้ยงรวม 6,428 ไร่ ปริมาณการผลิตรวม 993 ตัน มูลค่ารวม 72,182 พันบาท

จังหวัดหนองคาย มีจำนวนฟาร์มรวม 5,382 ฟาร์ม เนื้อที่เพาะเลี้ยงรวม 9,518 ไร่ ปริมาณการผลิตรวม 3,753 ตัน มูลค่ารวม 207,431 พันบาท

จังหวัดหนองบัวลำภู มีจำนวนฟาร์มรวม 4,403 ฟาร์ม เนื้อที่เพาะเลี้ยงรวม 7,055 ไร่ ปริมาณการผลิตรวม 841 ตัน มูลค่ารวม 48,363 พันบาท

จังหวัดบึงกาฬ มีจำนวนฟาร์มรวม 3,827 ฟาร์ม เนื้อที่เพาะเลี้ยงรวม 3,528 ไร่ ปริมาณการผลิตรวม 917 ตัน มูลค่ารวม 60,381 พันบาท

(2) การเลี้ยงปลาตูก ในปี 2562 กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 มีจำนวนฟาร์มรวม 7,749 ฟาร์ม เนื้อที่เพาะเลี้ยงรวม 7,418 ไร่ ปริมาณการผลิตรวม 2,786 ตัน และมีมูลค่ารวม 169,964 พันบาท

จังหวัดอุดรธานี มีจำนวนฟาร์มรวม 2,863 ฟาร์ม เนื้อที่เพาะเลี้ยงรวม 3,197 ไร่ ปริมาณการผลิตรวม 1,329 ตัน มูลค่ารวม 67,812 พันบาท

จังหวัดเลย มีจำนวนฟาร์มรวม 143 ฟาร์ม เนื้อที่เพาะเลี้ยงรวม 96 ไร่ ปริมาณการผลิตรวม 34 ตัน มูลค่ารวม 2,389 พันบาท

จังหวัดหนองคาย มีจำนวนฟาร์มรวม 730 ฟาร์ม เนื้อที่เพาะเลี้ยงรวม 626 ไร่ ปริมาณการผลิตรวม 522 ตัน มูลค่ารวม 35,629 พันบาท

จังหวัดหนองบัวลำภู มีจำนวนฟาร์มรวม 723 ฟาร์ม เนื้อที่เพาะเลี้ยงรวม 567 ไร่ ปริมาณการผลิตรวม 115 ตัน มูลค่ารวม 6,810 พันบาท

จังหวัดบึงกาฬ มีจำนวนฟาร์มรวม 3,290 ฟาร์ม เนื้อที่เพาะเลี้ยงรวม 2,932 ไร่ ปริมาณการผลิตรวม 786 ตัน มูลค่ารวม 57,324 พันบาท

(3) การเลี้ยงปลาตะเพียน ในปี 2562 กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 มีจำนวนฟาร์มรวม 6,342 ฟาร์ม เนื้อที่เพาะเลี้ยงรวม 6,551 ไร่ ปริมาณการผลิตรวม 1,753 ตัน และมีมูลค่ารวม 101,721 พันบาท

จังหวัดอุดรธานี มีจำนวนฟาร์มรวม 2,127 ฟาร์ม เนื้อที่เพาะเลี้ยงรวม 2,827 ไร่ ปริมาณการผลิตรวม 526 ตัน มูลค่ารวม 27,713 พันบาท

จังหวัดเลย มีจำนวนฟาร์มรวม 1,015 ฟาร์ม เนื้อที่เพาะเลี้ยงรวม 671 ไร่ ปริมาณการผลิตรวม 247 ตัน มูลค่ารวม 21,619 พันบาท

จังหวัดหนองคาย มีจำนวนฟาร์มรวม 768 ฟาร์ม เนื้อที่เพาะเลี้ยงรวม 1,122 ไร่ ปริมาณการผลิตรวม 538 ตัน มูลค่ารวม 28,514 พันบาท

จังหวัดหนองบัวลำภู มีจำนวนฟาร์มรวม 1,433 ฟาร์ม เนื้อที่เพาะเลี้ยงรวม 1,005 ไร่ ปริมาณการผลิตรวม 226 ตัน มูลค่ารวม 10,937 พันบาท

จังหวัดบึงกาฬ มีจำนวนฟาร์มรวม 999 ฟาร์ม เนื้อที่เพาะเลี้ยงรวม 926 ไร่ ปริมาณการผลิตรวม 216 ตัน มูลค่ารวม 12,938 พันบาท

ด้านปศุสัตว์ ในปี 2563 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีการทำปศุสัตว์ที่สำคัญ ได้แก่ การเลี้ยงโคเนื้อ-โคนม สุกร กระบือ ไก่ เป็ด แพะ แกะ จำนวน 110,233,394 ตัว คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 21.83 ของประเทศ สัตว์เลี้ยงที่นิยมเลี้ยงเพื่อการปศุสัตว์มากที่สุดในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คือ ไก่ จำนวน 98,734,591 ตัว รองลงมาได้แก่ เป็ด 6,603,376 ตัว โคเนื้อ 3,056,486 ตัว สุกร 734,753 ตัว กระบือ 734,753 ตัว โคนม 224,511 ตัว แพะ 139,579 ตัว และแกะ 5,345 ตัว ตามลำดับ

ในปี 2563 กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 มีสัตว์เลี้ยงเพื่อการปศุสัตว์ จำนวนทั้งสิ้น 10,839,577 ตัว คิดเป็นร้อยละ 9.83 ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และร้อยละ 2.15 ของประเทศ ซึ่งกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 มีการเลี้ยงสัตว์เพื่อการปศุสัตว์ อันดับที่ 4 ของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ กลุ่มจังหวัดที่เลี้ยงสัตว์เพื่อทำการปศุสัตว์สูงที่สุด ได้แก่ กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 อันดับที่ 1 (62,155,615 ตัว) กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง อันดับที่ 2 (17,855,624 ตัว) กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2 อันดับที่ 3 (15,100,284 ตัว) และกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2 อันดับที่ 5 (5,778,604 ตัว)

สัตว์เลี้ยงที่นิยมเลี้ยงเพื่อการปศุสัตว์มากที่สุดในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 คือ ไก่ (9,070,381 ตัว) รองลงมาได้แก่ เป็ด 1,065,370 ตัว โคเนื้อ 212,461 ตัว สุกร 90,153 ตัว กระบือ 90,153 ตัว แพะ 20,135 ตัว โคนม 17,489 ตัว และแกะ 545 ตัว เลี้ยงมากที่สุดในจังหวัดอุดรธานี จำนวน 4,594,124 ตัว รองลงมาได้แก่ จังหวัดหนองคาย 1,692,956 ตัว จังหวัดเลย 1,643,720 ตัว จังหวัดหนองบัวลำภู 1,598,863 ตัว และจังหวัดบึงกาฬ 1,309,914 ตัว

ตารางที่ 60 ข้อมูลปศุสัตว์ในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 ปี พ.ศ. 2563

จังหวัด / กลุ่มจังหวัด	โคเนื้อ (ตัว)	โคนม (ตัว)	สุกร (ตัว)	กระบือ (ตัว)	ไก่ (ตัว)	เป็ด (ตัว)	แพะ (ตัว)	แกะ (ตัว)	รวมทั้งหมด (ตัว)
ประเทศ	6,230,140	707,236	12,228,255	1,256,074	452,097,543	31,457,867	962,884	83,222	505,023,221
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	3,056,486	224,511	734,753	734,753	98,734,591	6,603,376	139,579	5,345	110,233,394
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1	212,461	17,489	90,153	90,153	9,070,381	1,065,370	20,135	545	10,839,577
อุดรธานี	93,588	9,152	192,354	46,282	3,864,928	378,143	9,538	139	4,594,124
เลย	32,061	5,373	58,064	10,433	1,359,924	174,024	3,700	141	1,643,720
หนองคาย	27,034	30	42,549	9,646	1,397,547	213,813	2,315	22	1,692,956
หนองบัวลำภู	32,006	1,879	40,244	8,020	1,386,564	126,979	3,042	129	1,598,863
บึงกาฬ	27,772	1,055	29,832	15,772	1,061,418	172,411	1,540	114	1,309,914
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2	360,996	4,115	175,137	134,153	4,664,428	435,046	4,436	293	5,778,604
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง	711,544	38,914	482,186	163,272	14,816,497	1,624,876	17,697	638	17,855,624
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1	1,026,970	160,897	889,456	291,124	57,216,927	2,478,118	88,768	3,355	62,155,615
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2	744,515	3,096	321,241	56,051	12,966,358	999,966	8,543	514	15,100,284
สัดส่วนกลุ่มจังหวัดฯ ตอนบน 1 ต่อภาคตะวันออกเฉียงเหนือ %	6.95	7.79	12	12.27	9.19	16.13	14.43	10.20	9.83
สัดส่วนกลุ่มจังหวัดฯ ตอนบน 1 ต่อประเทศ %	3.41	2.47	1	7.18	2.01	3.39	2.09	0.65	2.15

ที่มา : กลุ่มสารสนเทศและข้อมูลสถิติ ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กรมปศุสัตว์

ด้านอุตสาหกรรม ภาคอุตสาหกรรมของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 มีมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคอุตสาหกรรมเท่ากับ 49,438 ล้านบาท ซึ่งขยายตัวอย่างต่อเนื่องคิดเป็นร้อยละ 12.6 ทั้งนี้ ข้อมูล ณ เดือน ธันวาคม 2562 มีโรงงานอุตสาหกรรมรวม 7,576 แห่ง เงินลงทุนทั้งสิ้น 87,664 ล้านบาท โดยมีจำนวนคนงานที่อยู่ในระบบ 48,365 คน โดยหากพิจารณาเทียบจากปีที่ผ่านมาขยายตัว อย่างต่อเนื่อง (ที่มา : รายงานผลการเปรียบเทียบระดับการพัฒนาศักยภาพภายในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 CB)

กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 ในปี 2562p มีมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคอุตสาหกรรม อยู่ที่ประมาณ 50,130 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2561 ซึ่งมีมูลค่า 49,304 ล้านบาท อย่างไรก็ตามหากคำนวณการเติบโตของภาคอุตสาหกรรม แบบปริมาณลูกโซ่ จะพบว่าอัตราการเติบโตของภาคอุตสาหกรรมของกลุ่มจังหวัด ถือว่า มีการเติบโตที่เพิ่มขึ้น และหากพิจารณาแนวโน้มของภาคอุตสาหกรรมตั้งแต่ปี 2558 เป็นต้นมา จะพบว่า แนวโน้มมูลค่าภาคอุตสาหกรรมเพิ่มขึ้น

อย่างไรก็ตาม หากพิจารณาสัดส่วนภาคอุตสาหกรรมของกลุ่มจังหวัดฯ เทียบกับของทั้งประเทศ จะพบว่า มีสัดส่วนเพียงร้อยละ 1 เท่านั้น โดยในปี 2561 จังหวัดอุดรธานีนั้นมีสัดส่วนสูงที่สุดอยู่ที่ 37 โรงงาน ในขณะที่จังหวัดหนองคาย มีสัดส่วนที่น้อยที่สุดอยู่ที่ 12 โรงงาน

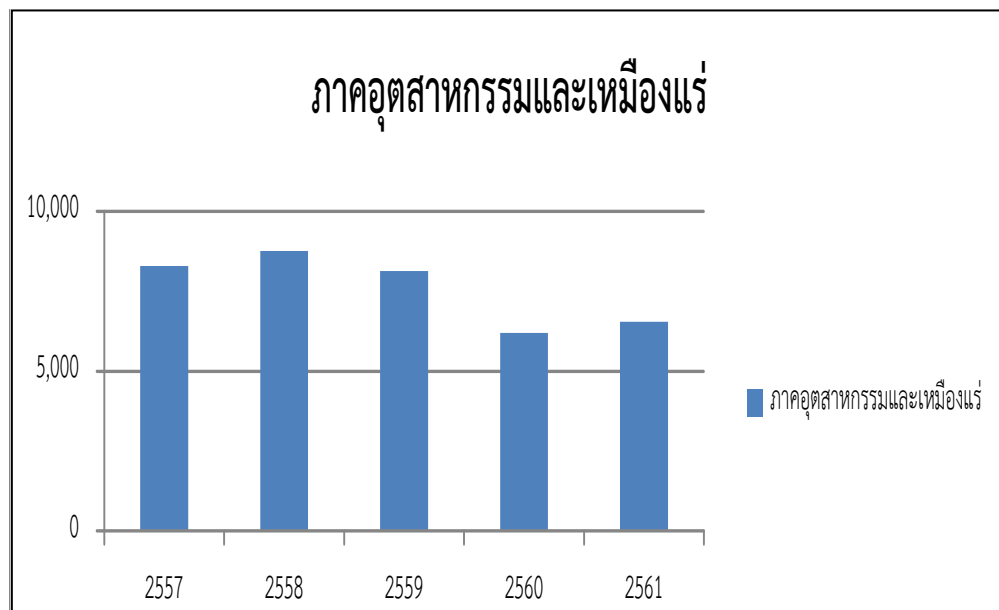
ตารางที่ 61 โรงงานอุตสาหกรรมที่จดทะเบียนกับกระทรวงอุตสาหกรรมและได้รับอนุญาตให้ประกอบ

กิจการใหม่ (ตาม พ.ร.บ. โรงงาน พ.ศ. 2535) ของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1

ประเด็นอุตสาหกรรม	2557	2558	2559	2560	2561
จำนวนโรงงาน (โรงงาน)	141	130	126	95	114
อัตราการเปลี่ยนแปลง	18.49	-26.83	-3.08	-24.60	20.00
จำนวนเงินลงทุน (ล้านบาท)	17,695	3,730	4,197	2,677	8,890
อัตราการเปลี่ยนแปลง	161.26	-78.91	12.52	-36.22	232.09
จำนวนคนงาน (ราย)	2,701	3,358	1,607	1,213	1,665
อัตราการเปลี่ยนแปลง	56.58	24.32	-52.14	-24.52	37.26

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แบบปริมาณลูกโซ่ ฉบับ พ.ศ. 2554 – 2561

แผนภาพที่ 3 สัดส่วนมูลค่าด้านอุตสาหกรรมของกลุ่มจังหวัดภาคอีสานตอนบน 1 ปี พ.ศ. 2557 - 2561

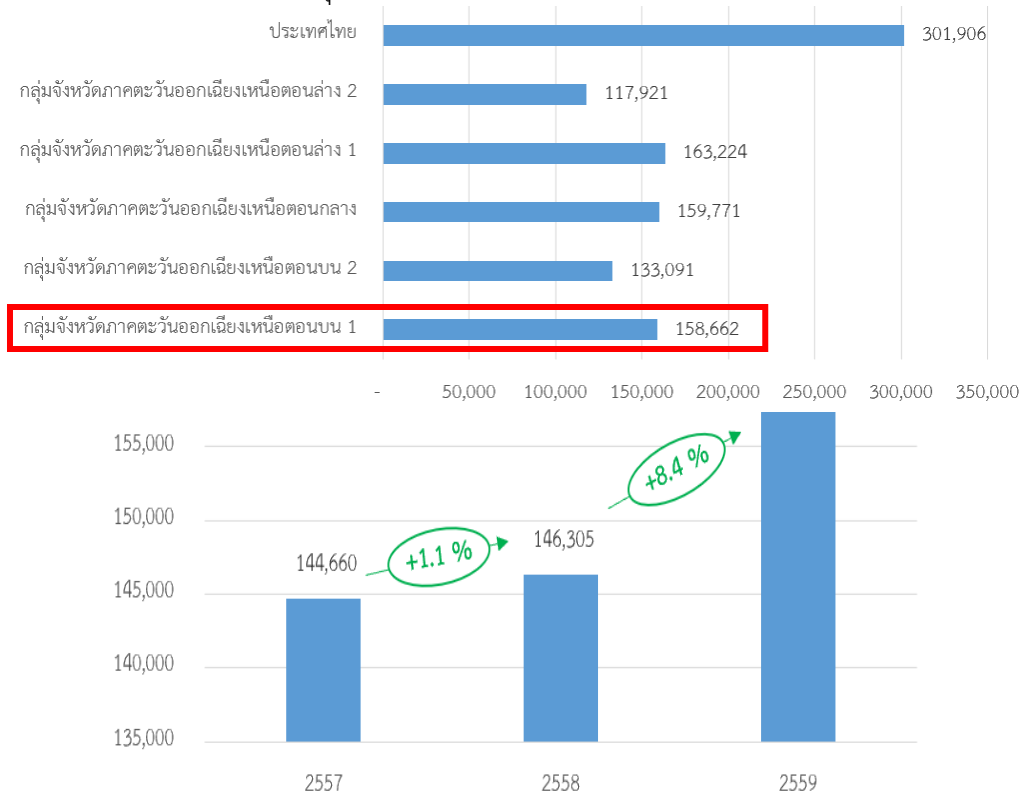

แผนภาพที่ 4 ศักยภาพสาขาภาคอุตสาหกรรมของกลุ่มจังหวัดภาคอีสานตอนบน 1

ในประเด็นสถานการณ์ด้านอุตสาหกรรมของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 พบว่าจำนวนโรงงานของกลุ่มจังหวัดเพิ่มขึ้น ในขณะที่จำนวนเงินลงทุน และจำนวนคนงานกลับมีความผันผวนระหว่างปี โดยในปี 2560 จำนวนคนงานลดลง ซึ่งอาจสะท้อนถึงการปรับเปลี่ยนจากแรงงานคนไปสู่เครื่องจักรหรือการเปลี่ยนประเภทของอาชีพของคนงานในพื้นที่

แผนภาพที่ 5 ผลผลิตภาพแรงงานของกลุ่มจังหวัดภาคอีสานตอนบน 1

ผลิตภาพแรงงานของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 ในปี พ.ศ. 2561 อยู่ที่ประมาณ 158,662 บาทต่อหัวต่อปี ซึ่งถือว่าสูงเป็นลำดับที่ 3 ของกลุ่มจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือทั้งหมด แต่อยู่ในลำดับที่ 15 ของทั้งประเทศ อย่างไรก็ตาม จากจำนวนผลิตภาพแรงงานดังกล่าว จะเห็นได้ว่ามี การเติบโตขึ้นอย่างต่อเนื่องในช่วงที่ผ่านมา นับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2557 เป็นต้นมา

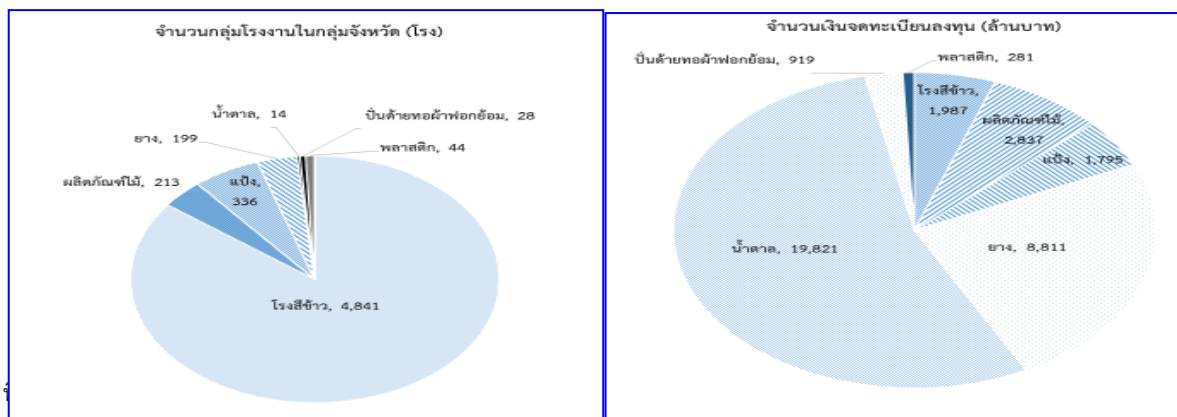
หากพิจารณาร่วมกับข้อมูลจำนวนแรงงานก่อนหน้า อาจสรุปได้ว่ากลุ่มจังหวัดมีการเน้นการพัฒนาภาคอุตสาหกรรมผ่านเครื่องจักรกลเพิ่มมากขึ้น ทำให้จำนวนแรงงานลดลง แต่กลับมีผลผลิตเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง กรมโรงงาน กระทรวงอุตสาหกรรมได้บันทึกการจดทะเบียนโรงงานในจังหวัดและกลุ่มจังหวัด (มิถุนายน 2560) ดังนี้

ตารางที่ 62 จำนวนโรงงานจดทะเบียนในจังหวัดและกลุ่มจังหวัด (โรงงาน)

	โรงสีข้าว	ผลิตภัณฑ์ไม้	แป้ง	ยาง	น้ำตาล	ปั่นด้ายทอผ้า พอกย้อม	พลาสติก
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1	4,841	213	336	199	14	28	44
อุดรธานี	2,593	111	180	101	11	23	29
เลย	577	29	51	68	2	2	2
หนองคาย	518	39	43	11	-	-	9
หนองบัวลำภู	1,032	18	28	3	1	3	2
บึงกาฬ	121	16	34	16	-	-	2

ที่มา : กรมโรงงานอุตสาหกรรม

แผนภาพที่ 6 จำนวนโรงงานจดทะเบียนในจังหวัดและกลุ่มจังหวัด

(1) เขตอุตสาหกรรม นิคมอุตสาหกรรม เขตเศรษฐกิจพิเศษ

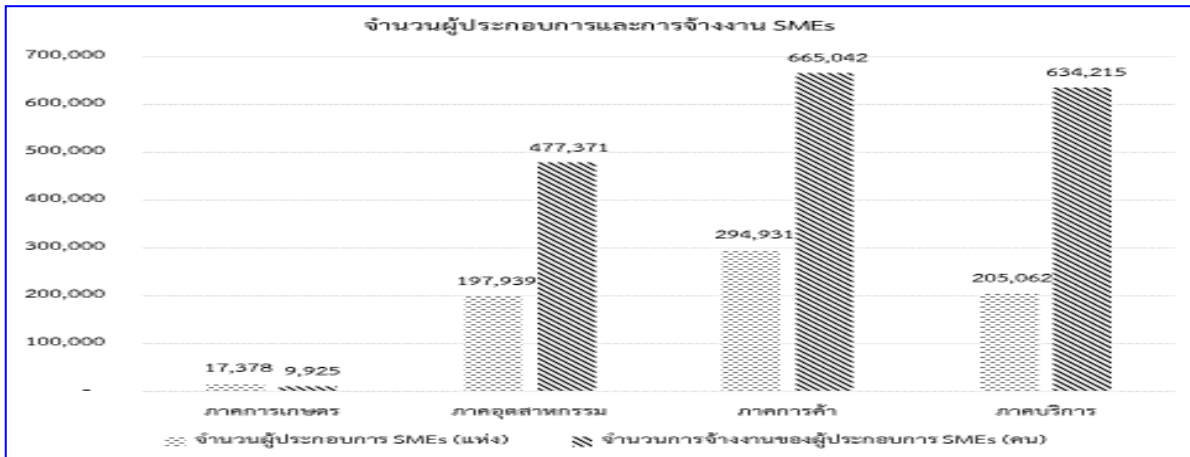
จังหวัดอุดรธานี กำหนดพื้นที่อุตสาหกรรมและคลังสินค้าในบริเวณตำบลโนนสูงและหนองไผ่ อำเภอมือเพียง พื้นที่ประมาณ 5,000 ไร่ เป็นเขตนิคมอุตสาหกรรมอุดรธานี 2,213-3-12 ไร่ พื้นที่รองรับอุตสาหกรรมและคลังสินค้า ประมาณ 2,786.7 ไร่ และบริเวณโรงแต่งแร่โปแตช 1,260 ไร่ (อ้างอิงเขตตามการขอประทานบัตรสำรวจแร่ คำขอที่ 5/2547 วันที่ 29 ต.ค.47) มีการจัดตั้งเขตนิคมอุตสาหกรรมอุดรธานี เป็นแห่งที่ 56 ของประเทศ บริหารงานโดย บจก. เมืองอุตสาหกรรมอุดรธานี กำหนดเป็นกลุ่มอุตสาหกรรมหรือคลัสเตอร์ (Cluster) อุตสาหกรรมไฟฟ้า และเทคโนโลยี

จังหวัดหนองคาย กำหนดเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ กำหนดพื้นที่ตามคำสั่งหัวหน้ารักษาความสงบแห่งชาติ ที่ 17/2558 เรื่อง การจัดหาที่ดินเพื่อใช้ประโยชน์ในเขตพัฒนาเศรษฐกิจ ที่ดินในท้องที่ตำบลสระใคร อำเภอสระใคร จังหวัดหนองคาย กำหนดพัฒนาด้านอุตสาหกรรมศูนย์กลางตลาดค้าส่ง/ปลีก และสินค้าระหว่างประเทศ เพื่อผลิตภัณฑ์ครัวไทยสู่อาเซียน อุตสาหกรรมประเภทการคมนาคมขนส่งทั้งภายในประเทศและต่างประเทศหรือโลจิสติกส์ และอุตสาหกรรมประเภทอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว

(2) วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (Small and Medium Enterprises: SMEs)

แผนภาพที่ 7 แสดงจำนวนผู้ประกอบการ SMEs และการจ้างงานในจังหวัดและกลุ่มจังหวัด

ที่มา : สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

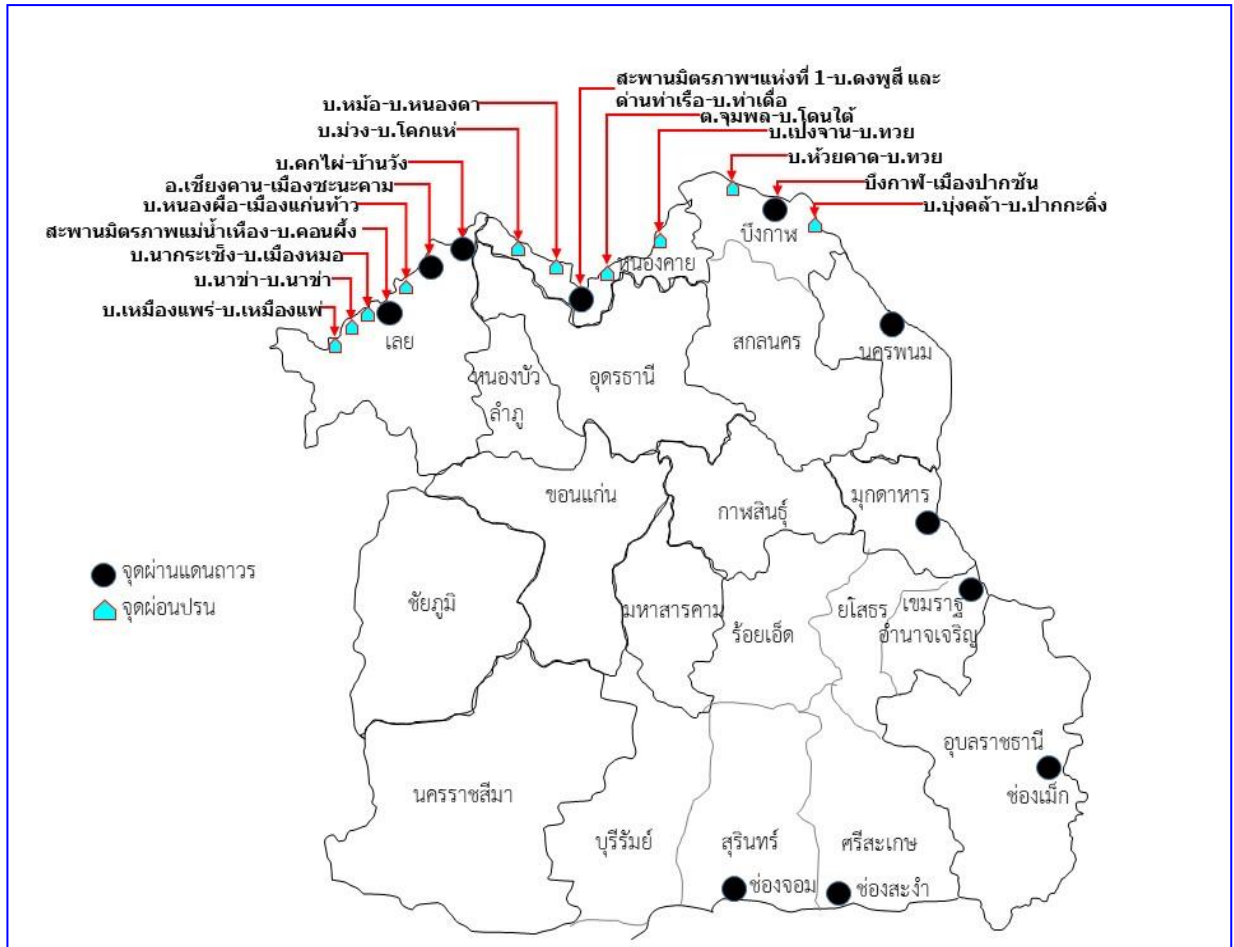
สรุปประเด็นสำคัญด้านอุตสาหกรรม

- สัดส่วนภาคอุตสาหกรรมของกลุ่มจังหวัดอีสานบน 1 ค่อนข้างต่ำ
- ผลผลิตภาพแรงงานของกลุ่มจังหวัดที่ต่ำ
- มีรูปแบบการใช้พลังงานที่ค่อนข้างดี โดยเฉพาะในส่วนของ การใช้พลังงานทดแทน
- ปัญหา / ความต้องการ: ศูนย์กระจายสินค้าและขนถ่ายสินค้า การดูแลสิ่งแวดล้อม การก่อสร้างสะพานคู่ขนานสะพานมิตรภาพไทยลาวแห่งที่ 1 จังหวัดหนองคาย-เวียงจันทน์ เพื่อลดความแออัดวางแผนด้านแรงงานร่วมกับสถาบันการศึกษาเพื่อเตรียมบุคลากร

ด้านการค้า

(1) การค้าชายแดน กลุ่มจังหวัดฯ มีด่านศุลกากร 4 แห่ง ได้แก่ ด่านศุลกากรบึงกาฬ ด่านศุลกากรท่าลี่ ด่านศุลกากรเชียงคาน ด่านศุลกากรหนองคาย มีจุดผ่านแดนถาวร 6 แห่ง ได้แก่ จุดผ่านแดนถาวรสะพานมิตรภาพข้ามแม่น้ำเหืองไทย-ลาว อำเภอท่าลี่ จังหวัดเลย จุดผ่านแดนถาวรเชียงคาน อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย จุดผ่านแดนถาวรคกไฟ อำเภอปากชม จังหวัดเลย จุดผ่านแดนถาวรสะพานมิตรภาพไทย-ลาว แห่งที่ 1 หนองคาย-เวียงจันทน์ จุดผ่านแดนถาวรท่าเรือเทศบาลเมืองหนองคาย วัดหายโศก อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย และจุดผ่านแดนถาวรบึงกาฬ อำเภอเมือง จังหวัดบึงกาฬ และจุดผ่อนปรน 10 แห่ง ในจังหวัดเลย 4 แห่ง ได้แก่ จุดผ่อนปรนบ้านเหมืองแร่ อำเภอนาแห้ว จุดผ่อนปรนบ้านนาขา อำเภอด่านซ้าย จุดผ่อนปรนบ้านนากระเซิง อำเภอท่าลี่ จุดผ่อนปรนบ้านหนองฝือ อำเภอท่าลี่ จุดผ่อนปรนในจังหวัดหนองคาย 4 แห่ง ได้แก่ จุดผ่อนปรนบ้านสังคม อำเภอสังคม จุดผ่อนปรนบ้านหม้อ อำเภอศรีเชียงใหม่ จุดผ่อนปรนบ้านโพนพิสัย อำเภอโพนพิสัย จุดผ่อนปรนบ้านเปงจาน อำเภอรันทนวาปี จุดผ่อนปรนในจังหวัดบึงกาฬ 2 แห่ง ได้แก่ จุดผ่อนปรนบ้านห้วยคาด อำเภอปากคาด และจุดผ่อนปรน บ้านบุงคล้า อำเภอบุงคล้า

การค้าส่วนใหญ่ของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 ยังคงเป็นการค้ากับ สปป. ลาว เป็นหลัก โดยในช่วงที่ผ่านมามีแนวโน้มการค้าที่เพิ่มขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการนำเข้าที่เพิ่มสูงขึ้นอย่างมาก แต่ในการค้ากับเวียดนาม และจีนกลับมีสัดส่วนที่ค่อนข้างต่ำ และผันผวน

ทั้งนี้ ด่านหนองคายถือว่ายังคงเป็นด่านการค้าสำคัญของกลุ่มจังหวัด โดยมีสัดส่วนการค้ากับ สปป. ลาว กว่าร้อยละ 90 และเป็นด่านที่มีสัดส่วนการค้ากับ จีน เกือบทั้งหมด

มูลค่าการค้าชายแดนที่เกิดขึ้นในกลุ่มจังหวัด สินค้าในสิบอันดับแรกที่ส่งออก และนำเข้า ส่วนใหญ่ เป็นการส่งออกสินค้าที่ผลิตจากส่วนกลาง หรือจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และนำเข้าเพื่อเป็นส่วนประกอบ หรือผลิตในเขตอุตสาหกรรมภาคกลาง หรือภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีสินค้าที่ผลิตในพื้นที่กลุ่มจังหวัดน้อยมาก

มูลค่าการค้าชายแดนระหว่างไทย - สปป.ลาว ที่ผ่านด่านศุลกากรในกลุ่มจังหวัดมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น แต่สัดส่วนที่น้อย ในขณะที่การนำเข้ามีแนวโน้มเพิ่มขึ้น

การค้าผ่านด่านชายแดนระหว่างไทย-เวียดนาม ที่ผ่านด่านศุลกากรในกลุ่มจังหวัด มูลค่าโดยรวม มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเล็กน้อย

การค้าผ่านแดนระหว่างไทย - จีน ที่ผ่านด่านศุลกากรในกลุ่มจังหวัด มูลค่าโดยรวมซึ่งส่วนใหญ่ เป็นการส่งออกมีแนวโน้มลดลง

รายการสินค้าส่งออกใน 10 อันดับแรกของแต่ละด่านศุลกากรไม่แตกต่างกันมาก ได้แก่ รถยนต์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ น้ำมันดีเซล ผลิตภัณฑ์เหล็กและเหล็กกล้า เชื้อเพลิงอื่นๆ ปูนซีเมนต์ เครื่องดื่มที่ไม่มีแอลกอฮอล์ สินค้าอุตสาหกรรมอื่น ๆ ซึ่งส่วนใหญ่ผลิตจากส่วนกลาง หรือนิคมอุตสาหกรรมในภาคกลาง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เป็นสินค้าในพื้นที่น้อยมาก

สินค้านำเข้าจาก สปป.ลาว ส่วนใหญ่เป็นสินค้าชั้นกลางนำมาเป็นปัจจัยการผลิตในประเทศ ได้แก่ แร่ ผลิตภัณฑ์จากพืช เป็นต้น สินค้านำเข้าจากจีน ส่วนใหญ่เป็นอาวุธ กระสุน วัตถุระเบิด และส่วนประกอบพืชและผลิตภัณฑ์จากพืชอื่น ๆ เป็นต้น

มูลค่าการค้าชายแดนที่เกิดขึ้นในกลุ่มจังหวัด สินค้าในสิบอันดับแรกที่ส่งออก และนำเข้า ส่วนใหญ่เป็นการส่งออกสินค้าที่ผลิตจากส่วนกลาง หรือจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และนำเข้าเพื่อเป็นส่วนประกอบ หรือผลิตในเขตอุตสาหกรรมภาคกลาง หรือภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีสินค้าที่ผลิตในพื้นที่กลุ่มจังหวัดน้อยมาก

การค้าชายแดนไทยกับ สปป.ลาว ในปี 2563 กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 มีการค้ากับสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป.ลาว) มูลค่ารวม 79,444.57 ล้านบาท ซึ่งเพิ่มขึ้นจากปี 2562 ที่มีมูลค่า 70,841.42 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 12.14 โดยด้านศุลกากรที่มีมูลค่าการค้าชายแดนกับ สปป.ลาว มากที่สุดคือ ด้านศุลกากรหนองคาย (60,653.38 ลบ.) รองลงมาได้แก่ ด้านศุลกากรท่าลี่ (16,367.12 ลบ.) ด้านศุลกากรบึงกาฬ (2,267.86 ลบ.) และด้านศุลกากรเชียงคาน (156.21) ตามลำดับ

ตารางที่ 63 แสดงมูลค่าการค้าชายแดนไทยกับ สปป.ลาว (ล้านบาท)

ด้าน	ปี 2559	ปี 2560	ปี 2561	ปี 2562	ปี 2563
ด้านศุลกากรหนองคาย	64,031.78	60,081.13	62,067.52	59,302.32	60,653.38
ด้านศุลกากรท่าลี่ จ.เลย	4,896.44	5,224.74	5,430.02	8,708.95	16,367.12
ด้านศุลกากรเชียงคาน จ.เลย	765.09	856.97	779.66	532.80	156.21
ด้านศุลกากรบึงกาฬ	2,414.20	3,463.42	4,052.53	2,297.35	2,267.86
รวม	72,107.51	69,626.26	72,329.73	70,841.42	79,444.57

ที่มา : กองความร่วมมือการค้าและการลงทุน กรมการค้าต่างประเทศ

ในปี 2563 กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 มีการส่งออกสินค้ากับ สปป.ลาว มูลค่า 52,740.96 ล้านบาท ลดลงจากปี 2562 ซึ่งมีมูลค่า 58,579.41 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ -9.97 ด้านศุลกากรที่มีการส่งสินค้าออกกับ สปป.ลาว มากที่สุด คือ ด้านศุลกากรหนองคาย 47,181.85 ลบ. รองลงมาได้แก่ ด้านศุลกากรท่าลี่ 3,933.25 ลบ. ด้านศุลกากรบึงกาฬ 1,551.20 ลบ. และด้านศุลกากรเชียงคาน 74.66 ลบ.

ในปี 2563 กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 มีการนำเข้าสินค้าจาก สปป.ลาว มูลค่า 26,703.61 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2562 ซึ่งมีมูลค่า 12,262.01 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 17.78 ด้านศุลกากรที่มีการนำเข้าสินค้ากับ สปป.ลาว มากที่สุด คือ ด้านศุลกากรหนองคาย 13,471.53 ลบ. รองลงมาได้แก่ ด้านศุลกากรท่าลี่ 12,433.87 ลบ. ด้านศุลกากรบึงกาฬ 716.66 ลบ. และด้านศุลกากรเชียงคาน 81.55 ลบ.

ตารางที่ 64 แสดงมูลค่าการค้าชายแดนไทยกับ สปป.ลาว (ล้านบาท)

ด้าน	ปี 2562				ปี 2563			
	รวม	ส่งออก	นำเข้า	ดุลการค้า	รวม	ส่งออก	นำเข้า	ดุลการค้า
ด้านศุลกากรหนองคาย	59,302.32	51,543.00	7,759.32	43,783.68	60,653.38	47,181.85	13,471.53	33,710.32
ด้านศุลกากรท่าลี่	8,708.95	4,775.19	3,933.76	841.43	16,367.12	3,933.25	12,433.87	- 8,050.63
ด้านศุลกากรเชียงคาน	532.80	393.04	139.76	253.28	156.21	74.66	81.55	- 6.88
ด้านศุลกากรบึงกาฬ	2,297.35	1,868.18	429.17	1,439.01	2,267.86	1,551.20	716.66	834.54
รวม	70,841.42	58,579.41	12,262.01	46,317.40	79,444.57	52,740.96	26,703.61	26,487.35

ที่มา : กองความร่วมมือการค้าและการลงทุน กรมการค้าต่างประเทศ

การค้าชายแดนไทยกับจีน ในปี 2563 กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 มีการค้ากับจีน มูลค่ารวม 2.20 ล้านบาท ซึ่งลดลงจากปี 2561 ที่มีมูลค่า 217.91 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ -98.59 โดยด้านศุลกากรที่มีมูลค่าการค้าชายแดนกับจีนมากที่สุดคือ ด้านศุลกากรหนองคาย 1.87 ลบ. รองลงมาได้แก่ ด้านศุลกากรเชียงคาน จ.เลย 0.26 ลบ. และด้านศุลกากรบึงกาฬ 0.07 ล้านบาท

ตารางที่ 65 แสดงมูลค่าการค้าชายแดนไทยกับจีน

(ล้านบาท)

ด้าน	ปี 2559	ปี 2560	ปี 2561	ปี 2562	ปี 2563
ด้านศุลกากรหนองคาย	9.72	259.46	214.56	155.29	1.87
ด้านศุลกากรเชียงคาน จ.เลย	17.17	0.41	3.35	0.05	0.26
ด้านศุลกากรบึงกาฬ	0.01	23.58	-	0.30	0.07
รวม	26.90	283.45	217.91	155.64	2.20

ที่มา : กองความร่วมมือการค้าและการลงทุน กรมการค้าต่างประเทศ

ในปี 2563 กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 มีการค้ามีการส่งออกสินค้ากับจีน มูลค่า 0.44 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2562 (0.31 ล้านบาท) คิดเป็นร้อยละ 41.93 มีการนำเข้าสินค้าจากจีน มูลค่า 1.76 ล้านบาท ลดลงจากปี 2562 (155.33 ล้านบาท) คิดเป็นร้อยละ -51.08 ด้านศุลกากรที่มีการส่งออกสินค้ากับจีนมากที่สุด คือ ด้านศุลกากรหนองคาย (0.44 ลบ.) ซึ่งด้านศุลกากรเชียงคาน จ.เลย และด้านศุลกากรบึงกาฬ ไม่มีการนำเข้าสินค้าจากจีนเลย ส่วนด้านศุลกากรที่มีการนำเข้าสินค้าจากจีนมากที่สุด คือ ด้านศุลกากรหนองคาย 1.43 ล้านบาท รองลงมาได้แก่ ด้านศุลกากรเชียงคาน จ.เลย 0.26 ล้านบาท และด้านศุลกากรบึงกาฬ 0.07 ล้านบาท

ตารางที่ 66 แสดงมูลค่าการค้าชายแดนไทยกับจีน

(ล้านบาท)

ด้าน	ปี 2562				ปี 2563			
	รวม	ส่งออก	นำเข้า	ดุลการค้า	รวม	ส่งออก	นำเข้า	ดุลการค้า
ด้านศุลกากรหนองคาย	155.29	0.01	155.28	- 155.27	1.87	0.44	1.43	- 0.99
ด้านศุลกากรเชียงคาน จ.เลย	0.05	-	0.05	- 0.05	0.26	-	0.26	- 0.26
ด้านศุลกากรบึงกาฬ	0.30	0.30	-	0.30	0.07	-	0.07	- 0.07
รวม	155.64	0.31	155.33	- 155.02	2.20	0.44	1.76	- 1.32

ที่มา : กองความร่วมมือการค้าและการลงทุน กรมการค้าต่างประเทศ

การค้าชายแดนไทยกับเวียดนาม ในปี 2563 กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 มีการค้ากับเวียดนาม มูลค่ารวม 703.68 ล้านบาท ซึ่งเพิ่มขึ้นจากปี 2562 ที่มีมูลค่า 607.88 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 15.76 โดยด้านศุลกากรที่มีมูลค่าการค้าชายแดนกับเวียดนาม มากที่สุดคือ ด้านศุลกากรบึงกาฬ 698.17 ลบ. รองลงมาได้แก่ ด้านศุลกากรหนองคาย 5.41 ลบ. และด้านศุลกากรท่าลี่ จ.เลย 0.10 ลบ.

ตารางที่ 67 แสดงมูลค่าการค้าชายแดนไทยกับเวียดนาม

(ล้านบาท)

ด้าน	ปี 2559	ปี 2560	ปี 2561	ปี 2562	ปี 2563
ด้านศุลกากรหนองคาย	6.93	28.42	2.07	0.44	5.41
ด้านศุลกากรท่าลี่ จ.เลย	-	-	-	3.40	0.10
ด้านศุลกากรบึงกาฬ	1,030.74	1,089.48	956.80	604.04	698.17
รวม	1,037.67	1,117.90	958.87	607.88	703.68

ที่มา : กองความร่วมมือการค้าและการลงทุน กรมการค้าต่างประเทศ

ในปี 2563 กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 มีการส่งออกสินค้ากับเวียดนาม มูลค่า 675.02 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2562 ซึ่งมีมูลค่า 568.41 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 18.76 ด้านศุลกากรที่มีการส่งออกสินค้ากับเวียดนาม มากที่สุด คือ ด้านศุลกากรบึงกาฬ 671.39 ลบ. รองลงมาได้แก่ ด้านศุลกากรหนองคาย 3.63 ลบ. ส่วนด้านศุลกากรท่าลี่ จ.เลย ไม่มีการส่งออกสินค้ากับเวียดนาม

ในปี 2563 กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 มีการนำเข้าสินค้าจากเวียดนาม มูลค่า 28.65 ล้านบาท ลดลงจากปี 2562 ซึ่งมีมูลค่า 39.47 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ -27.41 ด้านศุลกากรที่มีการนำเข้าสินค้ากับเวียดนาม มากที่สุด คือ ด้านศุลกากรบึงกาฬ 26.77 ลบ. รองลงมาได้แก่ ด้านศุลกากรหนองคาย 1.78 ลบ. และด้านศุลกากรท่าลี่ จ.เลย 0.10 ลบ.

ตารางที่ 68 แสดงมูลค่าการค้าชายแดนไทยกับเวียดนาม

(ล้านบาท)

ด้าน	ปี 2562				ปี 2563			
	รวม	ส่งออก	นำเข้า	ดุลการค้า	รวม	ส่งออก	นำเข้า	ดุลการค้า
ด้านศุลกากรหนองคาย	0.44	-	0.44	- 0.44	5.41	3.63	1.78	1.86
ด้านศุลกากรท่าลี่ จ.เลย	3.40	-	3.40	- 3.40	0.10	-	0.10	- 0.10
ด้านศุลกากรบึงกาฬ	604.04	568.41	35.63	532.78	698.17	671.39	26.77	644.62
รวม	607.88	568.41	39.47	528.94	703.68	675.02	28.65	646.38

ที่มา : กองความร่วมมือการค้าและการลงทุน กรมการค้าต่างประเทศ

ตารางที่ 69 รายการสินค้าและมูลค่าการนำเข้า – ส่งออกไป 10 อันดับ ประจำปี พ.ศ. 2563
ณ ด้านศุลกากรหนองคาย

10 อันดับสินค้านำเข้า			10 อันดับสินค้าส่งออก		
ที่	ชนิดสินค้า	มูลค่า (บาท)	ที่	ชนิดสินค้า	มูลค่า (บาท)
1	พลังงานไฟฟ้า	5,318,101,634.88	1	น้ำมันปิโตรเลียมและน้ำมันที่ได้จากแร่ บิทูมินัส นอกจากน้ำมันดิบ รวมทั้งสิ่ง ประจุแต่ง (น้ำมันเบนซิน, น้ำมันดีเซล, น้ำมันเครื่องบิน, น้ำมันหล่อลื่น, น้ำมันเกียร์, น้ำมันเครื่อง, น้ำมันเบรก, น้ำมันก๊าด ฯลฯ)	9,865,983,136.08
2	ชุดสายไฟสำเร็จรูป, สายเคเบิล	682,943,370.10	2	รถยนต์ พร้อมเครื่องปรับอากาศ ขับเคลื่อนสี่ล้อ	4,493,239,859.40
3	พื้นรองเท้าด้านนอก และส่วนรองเท้าทำด้วยยาง พลาสติก	353,498,805.08	3	สารอินทรีย์ที่เป็นตัวลดแรงตึงผิว	1,222,552,483.65
4	ซิลิคอลเมททิล (28046900)	281,279,520.44	4	รถบรรทุก	1,192,455,713.73
5	เครื่องดื่มสำเร็จรูป	277,718,724.55	5	เครื่องดื่มรวมถึงน้ำอัดลมที่มีน้ำตาลหรือสารทำให้หวานอื่นๆ (ไม่มีแอลกอฮอล์)	1,172,667,803.55
6	หม้อแปลงไฟฟ้า	128,971,897.38	6	รถจักรยานยนต์	967,005,496.45
7	ไฮโดรมิเตอร์และอุปกรณ์ที่คล้ายกัน	114,668,287.08	7	เครื่องโทรศัพท์สำหรับเครือข่ายเซลลูลาร์หรือเครือข่ายสำหรับไร้สายอื่นๆ โมเด็ม เครื่องส่งวิทยุ และเครื่องรับวิทยุ	893,210,772.16
8	ส่วนประกอบของตัวควบคุมอุณหภูมิ	108,352,539.64	8	อาหารสัตว์สำเร็จรูป	522,723,075.65
9	ลูกขีดเชื่อม	96,272,560.08	9	พาสต้า สปาเก็ตตี้ มักกะโรนี	478,191,455.63
10	กระดาษหรือกระดาษแข็ง	51,232,912.15	10	เหล็กแผ่นรีดเย็น	292,877,349.13
	รวม 10 ชนิด	7,413,040,251.38		รวม 10 ชนิด	21,100,907,145.43
11	อื่นๆ	1,370,031,475.12	11	อื่นๆ	28,744,122,697.30
	รวมทั้งสิ้น	8,783,071,726.50		รวมทั้งสิ้น	49,845,029,842.73

ที่มา : ด้านศุลกากรหนองคาย

ตารางที่ 70 รายการสินค้าและมูลค่าการนำเข้า – ส่งออกไป 10 อันดับ ประจำปี พ.ศ. 2563
ณ ด้านศุลกากรท่าลี่

10 อันดับสินค้านำเข้า			10 อันดับสินค้าส่งออก		
ที่	ชนิดสินค้า	มูลค่า (บาท)	ที่	ชนิดสินค้า	มูลค่า (บาท)
1	มันสำปะหลังเส้น	285,373,912.59	1	น้ำมันดีเซล	1,381,160,949.98
2	ข้าวโพด	216,612,843.72	2	น้ำมันเบนซิน	1,337,469,949.82
3	รถบรรทุกเฉพาะกิจ	76,071,005.60	3	อุปกรณ์ก่อสร้าง	864,904,725.67
4	ถั่วแดง	44,143,211.64	4	สินค้าอุปโภคบริโภค	514,820,092.53
5	วงกบบานประตูหน้าต่าง	26,107,798.86	5	ปูนซีเมนต์	237,604,659.74
6	งา	21,645,313.25	6	อะไหล่รถ	96,783,699.17
7	มันสำปะหลัง	20,362,421.99	7	รถแทรกเตอร์	92,240,927.31
8	อุปกรณ์โรงโม่หิน	20,270,015.00	8	ยางมะตอย	78,592,576.73
9	ถั่วลิสง	18,254,038.28	9	โครงรถไถนาพร้อมอุปกรณ์	38,395,920.24
10	ไม้ชั้นบันได	17,326,049.99	10	น้ำมันหล่อลื่น	28,495,187.83
	รวม 10 ชนิด	746,166,643.92		รวม 10 ชนิด	4,670,468,389.02
11	อื่นๆ	185,685,051.94	11	อื่นๆ	233,388,706.80
	รวมทั้งสิ้น	931,851,695.86		รวมทั้งสิ้น	4,903,857,095.82

ที่มา : ด้านศุลกากรท่าลี่

ตารางที่ 71 รายการสินค้าและมูลค่าการนำเข้า – ส่งออกไป 10 อันดับ ประจำปี พ.ศ. 2563
ณ ด้านศุลกากรบึงกาฬ

10 อันดับสินค้านำเข้า			10 อันดับสินค้าส่งออก		
ที่	ชนิดสินค้า	มูลค่า (บาท)	ที่	ชนิดสินค้า	มูลค่า (บาท)
1	พลังงานไฟฟ้า	339,718,477.16	1	น้ำมันปิโตรเลียมและน้ำมันที่ได้จาก แร่บิทูมินัส นอกจากที่เป็น น้ำมันดิบรวมทั้งปรุงแต่ง (น้ำมันเบนซิน น้ำมันดีเซล)	1,544,722,767.19
2	ไม้ผสมแปรรูปและสำเร็จรูป (ไม้ที่เลื่อยหรือถากตามยาว ผ่านหรือลอก จะไส ขัด หรือต่อปลายหรือไม่ก็ตาม มีความหนาเกิน 6 มิลลิเมตร)	71,503,186.49	2	น้ำรวมถึงน้ำแร่และน้ำอัดลม ที่เติมน้ำตาลที่ทำให้หวานอื่นๆ หรือปรุงกลิ่นรสและเครื่องดื่มอื่นๆ ที่ไม่มีแอลกอฮอล์ (เครื่องดื่ม กระทิ้งแดง น้ำอัดลม ชาไออิชิ นมแลคตาซอย ฯลฯ)	1,117,720,854.88
3	รถยนต์นั่งใหม่พวงมาลัยซ้าย อุปกรณ์ครบชุด รถยนต์นั่งที่ มีกระบะใหม่พวงมาลัยซ้าย	48,058,301.02	3	รถยนต์นั่งเก๋ง รถยนต์นั่งกึ่ง บรรทุกใหม่สำเร็จรูป รถยนต์นั่ง ใหม่ รถยนต์นั่งที่มีกระบะพร้อม เครื่องปรับอากาศขับเคลื่อนสอง ล้อและสี่ล้อ	7686,967,295.43
4	มันสำปะหลังตากแห้ง (มันเส้น)	37,044,591.38	4	หม้อแปลงไฟฟ้าสำเร็จรูปแยก ชิ้นส่วนประกอบได้พร้อมอุปกรณ์ ครบชุด	121,860,888.78

10 อันดับสินค้านำเข้า			10 อันดับสินค้าส่งออก		
ที่	ชนิดสินค้า	มูลค่า (บาท)	ที่	ชนิดสินค้า	มูลค่า (บาท)
5	ชาผง	23,176,914.16	5	สิ่งปรุงแต่งที่ใช้แต่งเสริมความงามหรือแต่งหน้า และสิ่งปรุงแต่งสำหรับบำรุงผิวรวมถึงสิ่งปรุงแต่งที่ใช้ทากันแดดหรือผิวคล้ำ (ครีมบำรุงผิว)	117,726,712.73
6	ไม้ตะเกียบ	5,290,258.67	6	สิ่งปรุงแต่งสำหรับใช้กับผม (แชมพู ครีมนวด)	88,967,238.26
7	ก้านไม้ (สำหรับทำรูป)	2,978,266.20	7	ปูนซีเมนต์	81,019,006.30
8	ชั้นก้อน	2,930,752.13	8	น้ำผลไม้และน้ำมันพืชผักที่ไม่ได้หมักและไม่เติมสุราแต่เติมน้ำตาลหรือสารอื่นๆที่ทำให้หวาน (น้ำมะม่วง น้ำอุนัน น้ำแอปเปิ้ล น้ำส้ม ตีโต้ น้ำมะพร้าว ฯลฯ)	72,871,819.93
9	ชิ้นไม้กฤษณา	2,152,068.75	9	ท่อพลาสติกทำด้วยโพลีเอททิลีน	67,827,187.90
10		958,173.25	10	รถใช้งานที่มีปั่นจั่นติดตั้ง รถครน มีล้อ ปั่นจั่น (เก่าใช้งานแล้ว)	54,732,399.92
	รวม 10 ชนิด	533,810,989.21		รวม 10 ชนิด	4,054,416,171.32
11	อื่นๆ	12,843,368.82	11	อื่นๆ	1,019,279,042.40
	รวมทั้งสิ้น	546,654,358.03		รวมทั้งสิ้น	5,073,695,213.72

ที่มา : ด่านศุลกากรท่าลี่

สรุปประเด็นสำคัญด้านการค้า

- สัดส่วนมูลค่าทางเศรษฐกิจที่เกี่ยวข้องกับทางการค้าค่อนข้างสูง
- มีจำนวนวิสาหกิจชุมชนที่จดทะเบียนที่สูง
- มียอดขายผลิตภัณฑ์ OTOP ที่ค่อนข้างสูงและต่อเนื่อง โดยจังหวัดอุดรธานีมีส่วนการจำหน่ายสูงที่สุด
- กลุ่มจังหวัดมีการค้ากับ สปป. ลาว มากที่สุด โดยในช่วงที่ผ่านมาแนวโน้มการนำเข้าเพิ่มสูงขึ้น
- ด้านการค้าชายแดนพบว่าสินค้าที่มีการค้าขายเป็นสินค้าอุปโภค บริโภค และวัตถุดิบ เป็นส่วนใหญ่

การท่องเที่ยว ศักยภาพด้านท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 พบว่ารายได้จากการท่องเที่ยวมีการขยายตัว อย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี 2560 2561 และ 2562 นี้มีมูลค่ารวมเท่ากับ 66,371.51 ล้านบาท ซึ่งสอดคล้องกับมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวม สาขาที่พักแรมและบริการด้านอาหารที่มีการปรับตัวเพิ่มขึ้นต่อเนื่องในสามปีย้อนหลัง ด้านจำนวนผู้เยี่ยมเยือน พบว่า มีจำนวนผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยมากกว่าชาวต่างชาติ และเพิ่มขึ้นต่อเนื่องทุกปี โดยในปี 2562 มีจำนวนผู้เยี่ยมเยือนรวม เท่ากับ 10 ล้านคน ด้านการใช้จ่ายเพื่อการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นต่อเนื่องทุกปีเช่นกัน โดยปี 2562 เท่ากับ 1,144 บาท/คน/วัน มีจำนวนห้องพักที่ลงทะเบียนไว้รวม 20,988 ห้อง ซึ่งเพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา ทั้งนี้ มีอัตราการเข้าพักอยู่ที่ร้อยละ 61 จำนวนวันพักเฉลี่ยของนักท่องเที่ยวอยู่ที่ประมาณ 2.23 วัน ในส่วนนี้สะท้อนให้เห็นว่า ระยะเวลาพำนักอยู่ที่ 2 วัน และยังมีช่วง ที่ห้องพักว่างอยู่ถึงร้อยละ 49 ซึ่งยังมีช่องว่างการพัฒนาด้านการท่องเที่ยว ทั้งการเพิ่มกิจกรรมการท่องเที่ยว ยืดระยะเวลาพำนักสร้างรายได้ให้จังหวัด และเพื่อเพิ่มอัตราการเข้าพักเพื่อให้เต็มความสามารถในการให้บริการ

กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 มีจำนวนนักท่องเที่ยวผู้เยี่ยมเยือน มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทุกปี โดยในปี 2562 จำนวนนักท่องเที่ยวในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 มีจำนวนนักท่องเที่ยวรวม 10,053,020 คน และมีรายได้จากการท่องเที่ยว 23,239 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2561 ซึ่งมีจำนวนนักท่องเที่ยวอยู่ที่ 9,703,109 คน และมีรายได้จากการท่องเที่ยวอยู่ที่ 22,562.59 ล้านบาท

ในปี 2563 กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 มีจำนวนนักท่องเที่ยวลดลงอยู่ที่ 5,540,263 คน และมีรายได้จากการท่องเที่ยวอยู่ที่ 11,527 ล้านบาท จังหวัดในกลุ่มจังหวัดที่มีจำนวนผู้มาเยือนมากที่สุดในปี พ.ศ. 2563 ได้แก่ จังหวัดอุดรธานี 2,236,292 คน รองลงมาได้แก่ จังหวัดเลย 1,408,856 คน จังหวัดหนองคาย 1,344,823 คน จังหวัดบึงกาฬ 359,268 คน และจังหวัดหนองบัวลำภู 191,384 คน ตามลำดับ

ตารางที่ 72 จำนวนนักท่องเที่ยว (ผู้เยี่ยมเยือน) และรายได้จากการท่องเที่ยว

กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1

กลุ่มจังหวัดฯ	ปี 2559	ปี 2560	ปี 2561	ปี 2562(R)	ปี 2563(P)	ปี 59 - 63(P)
จำนวนผู้มาเยือน (คน)	8,859,912	9,334,843	9,703,109	10,053,020	5,540,623	8,698,301.40
อัตราการเติบโต	3.30	5.36	3.95	3.61	- 44.89	- 5.74
รายได้จากการท่องเที่ยว (ลบ.)	18,363.44	20,569.92	22,562.59	23,239.00	11,527.00	19,252.39
อัตราการเติบโต	7.29	12.02	9.69	3.00	- 50.40	- 3.68

ที่มา : กรมการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 มีแนวโน้มด้านการท่องเที่ยว (ผู้เยี่ยมเยือน) ที่เพิ่มสูงขึ้นต่อเนื่อง โดยเฉพาะในปี 2560 ที่มีจำนวนนักท่องเที่ยว และรายได้เติบโตสูงขึ้นมา ทั้งนี้ในปี 2563 มีจำนวนนักท่องเที่ยวที่มาเยือนทั้งสิ้น 5,540,623 คน ในขณะที่มีรายได้จากการท่องเที่ยวอยู่ที่ 11,527 ล้านบาท เนื่องจากการเกิดสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ทำให้จำนวนนักท่องเที่ยวและรายได้จากการท่องเที่ยวลดลงเป็นจำนวนมาก

หากพิจารณาเป็นรายจังหวัด พบว่าจังหวัดอุดรธานีเป็นจังหวัดที่มีสัดส่วนนักท่องเที่ยว และรายได้สูงที่สุดในกลุ่มจังหวัด โดยจังหวัดอุดรธานียังเป็นจังหวัดเดียวที่มีสัดส่วนรายได้จากการท่องเที่ยว (ร้อยละ 49.38) สูงกว่าสัดส่วนนักท่องเที่ยวที่ (ร้อยละ 40.36) ในขณะที่จังหวัดอื่น ๆ มีสัดส่วนนักท่องเที่ยวที่สูงกว่า สัดส่วนรายได้จากการท่องเที่ยวทั้งสิ้น ซึ่งอาจสะท้อนถึงการใช้จ่ายจากการท่องเที่ยวในจังหวัดเหล่านั้น ทั้งนี้ จังหวัดหนองบัวลำภูเป็นจังหวัดที่มีสัดส่วนจำนวนนักท่องเที่ยว และรายได้จากการท่องเที่ยวที่น้อยที่สุดในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1

ตารางที่ 73 สถิติด้านการท่องเที่ยวที่สำคัญของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1

จังหวัด	รายการ	ปี 2560	ปี 2561	ปี 2562®	ปี 2563(P)
อุดรธานี	จำนวนผู้มาเยือน (คน)	3,581,296	3,720,457	4,019,924	2,236,292
	รายได้จากการท่องเที่ยว (ล้านบาท)	9,892.51	10,841.24	11,425.00	5,692.00
	ค่าใช้จ่ายเฉลี่ย (บาท/คน/วัน)	2,762.27	2,913.95	2,842.09	2,545.28
	อัตราการเข้าพัก	69.52	72.10	72.42	42.00
เลย	จำนวนผู้มาเยือน (คน)	2,131,525	2,233,130	2,257,616	1,408,856
	รายได้จากการท่องเที่ยว (ล้านบาท)	4,152.59	4,610.14	4,660.00	2,508.00
	ค่าใช้จ่ายเฉลี่ย (บาท/คน/วัน)	1,948.18	2,064.43	2,064.12	1,780.17
	อัตราการเข้าพัก	57.70	61.00	61.08	36.06
หนองคาย	จำนวนผู้มาเยือน (คน)	2,664,292	2,761,191	2,787,870	1,344,823
	รายได้จากการท่องเที่ยว (ล้านบาท)	5,152.84	5,638.61	5,676.00	2,559.00
	ค่าใช้จ่ายเฉลี่ย (บาท/คน/วัน)	1,934.04	2,042.09	2,035.96	1,900.62
	อัตราการเข้าพัก	58.85	61.40	61.86	34.99
หนองบัวลำภู	จำนวนผู้มาเยือน (คน)	376,066	385,359	381,416	191,384
	รายได้จากการท่องเที่ยว (ล้านบาท)	395.37	418.29	408.00	178.00
	ค่าใช้จ่ายเฉลี่ย (บาท/คน/วัน)	1,051.33	1,085.46	1,069.70	930.07
	อัตราการเข้าพัก	50.69	52.62	51.18	23.30
บึงกาฬ	จำนวนผู้มาเยือน (คน)	581,664	602,972	606,194	359,268
	รายได้จากการท่องเที่ยว (ล้านบาท)	976.61	1,054.31	1,070.00	590.00
	ค่าใช้จ่ายเฉลี่ย (บาท/คน/วัน)	1,678.99	1,748.52	1,765.11	1,642.23
	อัตราการเข้าพัก	55.70	57.59	57.92	34.04

ที่มา : กรมการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

ข้อมูลสถิติด้านการท่องเที่ยวอื่นๆ ที่สำคัญของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 ชี้ให้เห็นว่าจังหวัดอุดรธานีมีทั้งนักท่องเที่ยว ค่าใช้จ่ายต่อหัว และอัตราการเข้าพักสูงที่สุดและยังมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น สะท้อนให้เห็นถึงกิจกรรมสนับสนุนด้านการท่องเที่ยวในจังหวัดที่มีจำนวนมากหากเทียบกับจังหวัดอื่นๆ ในกลุ่ม ในส่วนของจังหวัดอื่นๆ จะเห็นได้ว่าแม้ว่าค่าใช้จ่ายต่อหัวจะเพิ่มสูงขึ้นทั้งหมด แต่เวลาพำนักกลับลดลง โดยเฉพาะของจังหวัดหนองบัวลำภู และบึงกาฬ ที่มีอัตราค่าใช้จ่ายต่อหัว และเวลาพำนักต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สะท้อนให้เห็นถึงการขาดกิจกรรม และสิ่งดึงดูดให้เกิดการจับจ่ายหรือพักอยู่ในพื้นที่

สรุปประเด็นสำคัญด้านการท่องเที่ยว

- สัดส่วนของภาคการท่องเที่ยวต่อเศรษฐกิจของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 ยังไม่สูงมากนัก แต่ในช่วงที่ผ่านมาพบว่ามีจำนวนนักท่องเที่ยว และรายได้จากการท่องเที่ยวที่เติบโตสูงชันมาก (อัตราการเติบโตของรายได้ สูงกว่า อัตราการเติบโตของจำนวนนักท่องเที่ยว)
- จังหวัดอุดรธานี เป็นจังหวัดที่มีการเติบโตทางด้านการท่องเที่ยวสูงที่สุด และเป็นเพียงจังหวัดเดียว ที่มีสัดส่วนรายได้จากการท่องเที่ยวสูงกว่าสัดส่วนจำนวนนักท่องเที่ยว และยังมีค่าใช้จ่ายต่อหัว และจำนวนวันพำนักที่เพิ่มสูงขึ้น (จังหวัดอื่นๆ มีค่าใช้จ่ายต่อหัวเพิ่มขึ้น แต่มีวันพำนักลดลง) แสดงให้เห็นถึงกิจกรรม หรือค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นในพื้นที่
- ปัญหา / ความต้องการ: การพัฒนาเส้นทางและแหล่งการท่องเที่ยวให้ได้มาตรฐานสากล ทำเส้นทางท่องเที่ยวที่เชื่อมโยงกัน เพิ่มรายละเอียดเรื่องราว ส่งเสริมการท่องเที่ยวที่เชื่อมโยงกับอาหารปลอดภัย พัฒนาสินค้า OTOP เพื่อการท่องเที่ยว

2) การวิเคราะห์ศักยภาพด้านสังคมและความมั่นคง

การศึกษา การศึกษาไทยในปัจจุบันมีการจัดการศึกษาตามบริบทของการจัดการศึกษาอันเป็นไปตามแผน การศึกษาของชาติคือ พัฒนาคณะพัฒนาครูอาจารย์ พัฒนาสังคม ในหลากหลายรูปแบบที่เน้นการมีส่วนร่วมขององค์กรภาครัฐและเอกชน เป็นการจัดการศึกษาที่เน้นด้านอาชีวศึกษามากขึ้น การมุ่งเน้นให้มีการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานและระดับปริญญาตรีเพื่อเน้นการมีงานทำโดยอาศัยปัจจัยหลักในองค์กรหลักจากภายนอกหลายปัจจัย เช่น ปัจจัยด้านเทคโนโลยี ด้านเศรษฐกิจ ด้านระบบราชการ ด้านการเมือง การปกครอง ด้านคุณธรรมจริยธรรม ซึ่งส่งผลให้จัดระบบบริหารจัดการกระทรวงศึกษาธิการรูปแบบใหม่ โดยบูรณาการ องค์กรหลักของกระทรวงทั้ง 5 องค์กรหลัก โดยให้ปลัดกระทรวงศึกษาธิการเป็นผู้มีอำนาจสูงสุดกระจาย อำนาจไปสู่ส่วนภูมิภาคไปยังศึกษาธิการภาค 1-18 โดยแต่ละภาคจะประกอบไปด้วยกลุ่มจังหวัดในแต่ละจังหวัดมีศึกษาธิการจังหวัดเป็นฝ่ายกำกับดูแลหน่วยงานทางการศึกษาในจังหวัด เขตพื้นที่ และสถานศึกษา ซึ่งเป็นการกระจายอำนาจโดยให้มีการกำกับควบคุมดูแลกันอย่างเป็นระบบมากขึ้น

การเตรียมประเทศไทยให้เดินหน้าไปสู่ความพร้อมในการสร้างประชาคมอาเซียน โดยอย่างน้อยที่สุดที่จะต้องทำในเวลานี้คือ ควรจะต้องมีการเร่งรัดกำหนดกรอบมาตรฐานคุณวุฒิการศึกษาในระดับต่างๆ ซึ่งในขณะนี้ระดับอุดมศึกษาได้จัดทำและประกาศใช้แล้วคือ TQF (Thai Qualifications Framework หรือ กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ) และต้องไปเน้นระดับอาชีวศึกษาต่อไปด้วย ขณะเดียวกันต้องมีการผลักดันให้กลุ่มประเทศอาเซียนมี TQF กลางเกิดขึ้นด้วย (พิตติภรณ์สิงคราช, การศึกษาไทยในยุคปัจจุบัน, ออนไลน์)

อย่างไรก็ตาม การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่มีประสิทธิภาพได้นั้น ไม่สามารถจะจำกัดอยู่แค่การให้การศึกษาได้เท่านั้น รายงานการพัฒนาโลกได้ระบุว่า สิ่งสำคัญที่สุดที่ภาครัฐจะต้องคำนึงถึง 3 ประการ คำถามคือ 1) โอกาส 2) สมรรถนะ และ 3) โอกาสเป้าหมายสำคัญของการบริหารช่วงเปลี่ยนผ่านของชีวิต จึงเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์โดยกรอบนโยบายของรัฐจะช่วยสนับสนุนในการพัฒนาทุนมนุษย์แก่เยาวชน เพื่อให้สามารถก้าวผ่านช่วงเปลี่ยนในชีวิตของเยาวชนไปได้และพร้อมเป็นกำลังสำคัญของประเทศชาติต่อไป

ปัจจัยต่างๆ ที่มีผลต่อแนวโน้มของการศึกษาในประเทศ แท้จริงแล้วไม่ได้มีเพียงเรื่องของกระบวนการสอน ครูผู้สอน หรือตัวเด็กเองเท่านั้น แต่รวมไปถึงปัจจัยภายนอกที่สำคัญและมีผลกับความสำเร็จและการพัฒนาของการศึกษาในประเทศจะพัฒนาได้ดีขึ้นมากน้อยเพียงใด จะเจริญทัดเทียมหรือมากกว่าประเทศอื่น ๆ ได้นั้นจึงจำเป็นต้องวิเคราะห์ศึกษาปัจจัยภายนอกต่างๆ ด้วย ดังเช่น 5 ประการที่สำคัญที่มีผลต่อแนวโน้มของการศึกษาไทยในอนาคต ดังต่อไปนี้ ปัจจัยด้านเทคโนโลยี ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ปัจจัยด้านระบบราชการ ปัจจัยด้านการเมือง และปัจจัยด้านวัฒนธรรม

จำนวนนักเรียนในปี 2562 มีจำนวนนักเรียนทั้งสิ้น 12,283,830 คน แยกเป็น ก่อนประถมศึกษา 1,690,551 คน ประถมศึกษา 4,750,207 คน มัธยมศึกษาตอนต้น 2,297,835 คน มัธยมศึกษาตอนปลาย 1,878,153 คน ปริญญาตรีและต่ำกว่าปริญญาตรี 1,667,084 คน

จำนวนประชากรในวัยเรียนปี 2562 จำนวน 14,905,856 คน แยกเป็น ก่อนประถมศึกษา 2,079,738 คน ประถมศึกษา 4,638,057 คน มัธยมศึกษาตอนต้น 2,394,240 คน มัธยมศึกษาตอนปลาย 2,392,673 คน ปริญญาตรีและต่ำกว่าปริญญาตรี 3,401,148 คน

จากข้อมูลเฉพาะในเขตสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในปี 2563 พบว่ามีอัตราส่วนครูต่อนักเรียนอยู่ที่ 1:11 คน และมีอัตราส่วนนักเรียนเฉลี่ยต่อห้องอยู่ที่ 15 คน และมีจำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยเท่ากับ 7 ปี ซึ่งปรับตัวเพิ่มขึ้นจากปี 2560 ในด้านคุณภาพการศึกษาที่พิจารณาจากข้อมูลคะแนน O-NET มีการปรับตัวเพิ่มขึ้น และ IQ มีการปรับตัวลดลงเล็กน้อย และอยู่ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยภาพรวม อย่างไรก็ตาม ค่าสัดส่วนของเด็กที่มี EQ ไม่ต่ำกว่าเกณฑ์ มาตรฐาน อยู่ที่ร้อยละ 80.73 ซึ่งสูงกว่าค่าเฉลี่ย ในด้านการอ่านของประชากรในจังหวัด พบว่า มีอัตราการอ่านในปี 2561 อยู่ที่ร้อยละ 73.6 และมีเวลาที่ใช้อ่านเฉลี่ยต่อวันเพิ่มสูงขึ้นมากจากปี 2558 ปรับสูงขึ้นมาอยู่ที่ 75 นาที ต่อวัน

ในปี 2562 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีประชากรไทยอายุระหว่าง 15 – 59 ปี อยู่ที่ร้อยละ 8.8 อายุ 60 ปีขึ้นไปอยู่ที่ร้อยละ 4.6 กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 มีประชากรอายุระหว่าง 15 – 59 ปี อยู่ที่ร้อยละ 8.7 อายุ 60 ปีขึ้นไปอยู่ที่ร้อยละ 4.5 ซึ่งจังหวัดที่มีประชากรอายุระหว่าง 15 – 59 ปี มากที่สุด คือ จังหวัดหนองคาย ร้อยละ 9.2 รองลงมาได้แก่ จังหวัดอุดรธานี ร้อยละ 9.0 จังหวัดเลย ร้อยละ 8.6 จังหวัดหนองบัวลำภู ร้อยละ 8.4 และจังหวัดบึงกาฬ ร้อยละ 8.3

ตารางที่ 74 จำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยของประชากรไทย จำแนกตามอายุและภูมิภาค ปีการศึกษา 2562

หน่วยนับ : ร้อยละ

ภูมิภาค/จังหวัด	กลุ่มอายุ	ปี 2558	ปี 2559	ปี 2560	ปี 2561	ปี 2562	
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	15 – 39 ปี	10.1	10.2	10.2	10.3	10.4	
	40 – 59 ปี	6.7	6.9	7.0	7.0	7.2	
	15 – 59 ปี	8.4	8.5	8.6	8.7	8.8	
	15 ปีขึ้นไป	7.5	7.6	7.6	7.7	7.7	
	60 ปีขึ้นไป	4.4	4.6	4.5	4.5	4.6	
	กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1	15 – 39 ปี	10.0	7.9	10.0	10.1	10.2
	40 – 59 ปี	6.7	6.7	6.8	6.9	7.2	
	15 – 59 ปี	8.4	8.3	8.4	8.5	8.7	
	15 ปีขึ้นไป	7.3	7.5	7.5	7.6	7.7	
	60 ปีขึ้นไป	4.2	4.3	4.5	4.6	4.5	
	อุดรธานี	15 – 39 ปี	10.5	10.3	9.8	10.1	10.4
		40 – 59 ปี	7.7	7.1	6.8	6.9	7.5
15 – 59 ปี		9.2	8.8	8.4	8.6	9.0	
15 ปีขึ้นไป		8.0	7.9	7.6	7.7	8.1	
60 ปีขึ้นไป		5.1	4.6	4.7	4.8	4.6	
เลย		15 – 39 ปี	9.7	9.6	9.8	10.2	9.9
	40 – 59 ปี	6.3	6.3	6.8	7.1	7.4	
	15 – 59 ปี	8.0	7.9	8.3	8.6	8.6	
	15 ปีขึ้นไป	7.2	7.1	7.3	7.6	7.6	
	60 ปีขึ้นไป	4.0	4.1	4.2	4.3	4.4	
	หนองคาย	15 – 39 ปี	9.6	10.1	10.3	10.2	10.8
40 – 59 ปี		6.8	7.1	7.4	7.3	7.5	
15 – 59 ปี		8.2	8.6	8.8	8.8	9.2	
15 ปีขึ้นไป		7.4	7.7	8.1	7.9	8.2	
60 ปีขึ้นไป		4.6	4.7	5.3	5.1	5.2	
หนองบัวลำภู		15 – 39 ปี	10.2	10.0	10.2	10.2	10.1
	40 – 59 ปี	6.3	6.6	6.8	6.7	6.9	
	15 – 59 ปี	8.2	8.2	8.4	8.4	8.4	
	15 ปีขึ้นไป	7.0	7.3	7.4	7.4	7.4	
	60 ปีขึ้นไป	3.4	3.9	4.1	4.2	4.3	

ภูมิภาค/จังหวัด	กลุ่มอายุ	ปี 2558	ปี 2559	ปี 2560	ปี 2561	ปี 2562
บึงกาฬ	15 – 39 ปี	10.0	9.8	9.8	9.8	10.0
	40 – 59 ปี	6.5	6.5	6.4	6.5	6.6
	15 – 59 ปี	8.3	8.2	8.1	8.2	8.3
	15 ปีขึ้นไป	7.1	7.3	7.3	7.3	7.3
	60 ปีขึ้นไป	4.0	4.2	4.3	4.4	4.2

ที่มา : สถิติการศึกษา สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

หมายเหตุ : * ข้อมูลจากสำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง ธันวาคม 2562

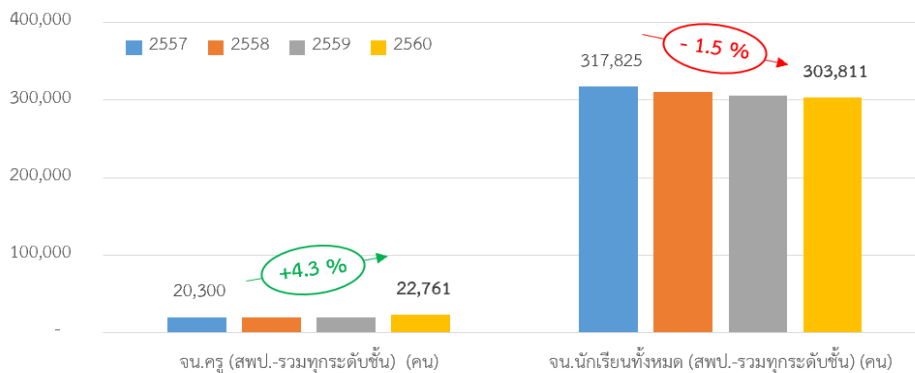
** ร้อยละของนักเรียนต่อประชากรในวัยเรียนในช่วงอายุเดียวกัน บางชั้นปี เกิน 100%

เนื่องจากการคำนวณอัตราการเข้าเรียนอย่างหยاب ซึ่งมีจำนวนนักเรียนมากกว่าจำนวนประชากร

แผนภาพที่ 8 สรุปตัวชี้วัดการพัฒนาเกี่ยวกับประเด็นการศึกษา

อันดับ	ตัวชี้วัด	ค่าเฉลี่ย	กลุ่มจังหวัดตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1		
			ค่าสถิติ	หน่วย	อันดับ
1	จำนวนนักเรียนที่การเรียนร่วมเฉลี่ยต่อโรงเรียน	11.48	14.90	คนต่อโรงเรียน	2
18	จำนวนผู้มีภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือปราชญ์ชาวบ้านเฉลี่ยต่อหมู่บ้าน	44.53	50.76	คน	6
	สัดส่วนนักเรียนต่อโอกาสต่อนักเรียนทั้งหมด	59.33	66.63	ร้อยละ	11
	จำนวนปีการศึกษาเฉลี่ย	8.05	7.50	ปี	12
	คะแนนเฉลี่ยสติปัญญา (IQ) เด็กนักเรียนไทย	98.10	96.64	คะแนน	13
	ระดับคะแนนเฉลี่ย O-NET	32.22	30.07	คะแนน	16
	สัดส่วนเด็กที่มีพัฒนาการสมวัย	95.43	93.80	ร้อยละ	17
	สัดส่วนผู้ใช้อินเทอร์เน็ตต่อจำนวนประชากร	47.75	41.41	ร้อยละ	17

แผนภาพที่ 9 จำนวนครู และนักเรียนของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 (คน)

หมายเหตุ: ปี 2560 รวมจำนวนครูและลูกจ้าง

ตารางที่ 75 อัตราส่วนทางการศึกษาสำคัญของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1

อัตราส่วนครูต่อนักเรียน (สพป.-รวมทุกชั้น)	2557	2558	2559	2560*
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1	15.70	15.60	15.70	13.30
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	15.40	15.30	15.50	13.20
ประเทศไทย	16.40	16.40	16.50	13.70
จำนวนนักเรียนเฉลี่ยต่อห้อง (สพป.-รวมทุกชั้น)	2557	2558	2559	2560
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1	15.90	15.90	15.60	15.50
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	15.90	15.60	15.50	15.20
ประเทศไทย	16.90	16.70	16.70	16.40

หมายเหตุ: ปี 2560 รวมจำนวนครูและลูกจ้าง

ในช่วงปีที่ผ่านมาจำนวนนักเรียนเฉลี่ยต่อห้องของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 มีแนวโน้มที่ลดลงอย่างต่อเนื่อง ในขณะที่มีจำนวนครู (และครูลูกจ้าง) เพิ่มสูงขึ้น ทำให้สัดส่วนของครูต่อนักเรียน และจำนวนนักเรียนเฉลี่ยต่อห้องของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 มีแนวโน้มลดลง ซึ่งในปี 2560 พบว่าครูในกลุ่มจังหวัดฯ 1 คน สามารถรองรับนักเรียนได้ที่ 13.3 คน ซึ่งถือว่าสูงกว่าค่าเฉลี่ยของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ แต่กลับมีจำนวนนักเรียนเฉลี่ยต่อห้องอยู่ที่ 15.5 คน ซึ่งถือว่าสูงกว่าค่าเฉลี่ยของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

สรุปประเด็นสำคัญด้านการศึกษา

- คุณภาพการศึกษาต้องมีการพัฒนา [ปีการศึกษาเฉลี่ยของคนไทย(12) / คะแนนเฉลี่ยสติปัญญา (IQ) (13) / ระดับคะแนนเฉลี่ย O-Net (16) / สัดส่วนเด็กที่มีการพัฒนาการที่สมวัย (17)]
- สถานการณ์ของจำนวนนักเรียนลดลงอย่างต่อเนื่อง ทำให้สัดส่วนจำนวนนักเรียนต่อห้อง และครูต่อนักเรียนมีแนวโน้มที่ดีขึ้น (จากการที่มีจำนวนนักเรียนลดลง)
- มีการเปิดโอกาสให้กลุ่มคนพิการได้ดี [จำนวนนักเรียนพิการเรียนร่วม (2)] แต่ยังคงมีปัญหาการเข้าถึงการศึกษาสำหรับคนด้อยโอกาสบางกลุ่ม [สัดส่วนนักเรียนด้อยโอกาสต่อนักเรียนทั้งหมด(11)]

สาธารณสุข ด้านสุขภาพของประชากรของกลุ่มจังหวัด มีอายุยืนเพิ่มมากขึ้นและภาวะอ้วนลงพุงปรับตัวลดลง อย่างไรก็ตามยังพบปัญหา สุขภาพที่อาจเพิ่มขึ้นจากสัดส่วนคนดื่มสุราที่ปรับตัวเพิ่มขึ้น ในขณะที่สัดส่วนคนที่สูบบุหรี่ที่ปรับตัวลดลง (ข้อมูลจากการสำรวจ) และอัตราการเจ็บป่วยด้วย 5 โรคสำคัญเพิ่มขึ้นในทุกโรค ซึ่งควรต้องมีการเฝ้าระวังและรณรงค์การรักษาสุขภาพ กับประชากรต่อไป

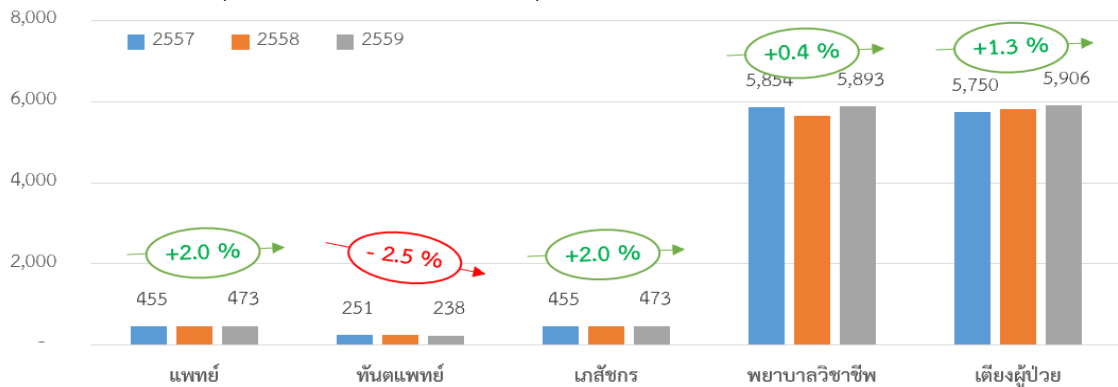
ในปี 2562 กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 มีจำนวนสถานพยาบาล 66 แห่ง 5,357 เตียง จัดอยู่อันดับ 4 ของกลุ่มจังหวัด อันดับที่ 1 ได้แก่ กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 (107 แห่ง 12,008 เตียง) อันดับที่ 2 กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง (90 แห่ง 9,324 เตียง) อันดับที่ 3 กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2 (74 แห่ง 7,071 เตียง) และอันดับที่ 5 กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2 (44 แห่ง 4,037 เตียง)

แผนภาพที่ 10 สรุปตัวชี้วัดการพัฒนาเกี่ยวกับประเด็นสาธารณสุข

อันดับ	ตัวชี้วัด	ค่าเฉลี่ย	กลุ่มจังหวัดตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1		
			ค่าสถิติ	หน่วย	อันดับ
1	18				
	สัดส่วนคนอายุ 6 ปีขึ้นไป ออกกำลังกายอย่างน้อยสัปดาห์ละ 3 วัน ๆ ละ 30 นาที	99.12	99.70	ร้อยละ	2
	สัดส่วนประชากรที่มีภาวะอ้วนและหรืออ้วนลงพุง	33.16	30.57	ร้อยละ	4
	อัตราการคลอดในมารดาอายุน้อยกว่า 15 ปี	1.43	1.20	รายต่อหญิงวัยเดียวกัน พันคน	4
	อัตราเพิ่มของการเจ็บป่วยด้วย 5 โรคไม่เรื้อรังที่สำคัญ (โรคหัวใจ เบาหวาน หลอดเลือดสมอง ความดันโลหิตสูง หรือมะเร็ง)	5.10	2.36	ร้อยละ	4
	สัดส่วนคนอายุ 35 ปีขึ้นไป ได้รับการตรวจสุขภาพประจำปี	95.09	97.69	ร้อยละ	5
	สัดส่วนครัวเรือนกินอาหารถูกสุขลักษณะ ปลอดภัยและได้มาตรฐาน	98.63	98.92	ร้อยละ	7
	สัดส่วนครัวเรือนมีการใช้ยาเพื่อบำบัด บรรเทาอาการเจ็บป่วยเบื้องต้นอย่างเหมาะสม	98.73	98.84	ร้อยละ	7
	สัดส่วนค่าใช้จ่ายประเภทเวชภัณฑ์และค่าตรวจรักษาพยาบาล ต่อค่าใช้จ่ายทั้งหมดของครัวเรือน เฉลี่ยต่อเดือน	2.18	1.81	ร้อยละ	7
	อัตราผู้ป่วยทางสุขภาพจิต	3,259.73	2,713.57	รายต่อประชากรแสนคน	7
	อัตราการฆ่าตัวตายต่อประชากรแสนคน	6.52	6.12	รายต่อประชากรแสนคน	9
	สัดส่วนคนดื่มสุรา	6.52	7.61	ร้อยละ	11
	อัตราการเกิดมีชีพ	10.45	9.10	รายต่อประชากรพันคน	11
	อัตราการคลอดในมารดาอายุ 15-19 ปี	43.40	44.20	รายต่อหญิงวัยเดียวกัน พันคน	11
	สัดส่วนคนสูบบุหรี่	7.19	7.82	ร้อยละ	13
	สัดส่วนคนพิการได้รับการดูแลจากคนในครัวเรือน ชุมชน หรือภาครัฐ	99.84	99.81	ร้อยละ	15
	สัดส่วนคนอายุยืน ตั้งแต่ 80 ปีขึ้นไป	2.32	1.62	ร้อยละ	17
	สัดส่วนประชากรต่อแพทย์ 1 คน	6,419.46	7,724.00	คน	17
	สัดส่วนประชากรผู้ไปใช้สิทธิประกันสุขภาพ	20.40	17.11	ร้อยละ	18

แผนภาพที่ 11 จำนวนบุคลากรทางการแพทย์ของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 (คน)

ตารางที่ 76 บุคลากรทางการแพทย์ของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1

รายการ	ปี 2557	ปี 2558	ปี 2559	ปี 2560	ปี 2561	รวม
แพทย์	942	1,007	971	1,104	1,143	5,167
ทันตแพทย์	251	255	238	318	311	1,373
เภสัชกร	455	469	473	516	543	2,456
พยาบาลวิชาชีพ	5,854	5,652	5,893	6,058	6,592	30,049
พยาบาลเทคนิค	224	123	120	84	84	635
รวม	7,726	7,506	7,695	8,080	8,673	39,680

ที่มา : สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงสาธารณสุข

ในภาพรวม บุคลากรทางการแพทย์ของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 มีแนวโน้มที่เพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องในช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2557 - 2562 ยกเว้นในส่วนของท่านตแพทย์ที่กลับมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเล็กน้อย ทั้งนี้หากคิดเป็นสัดส่วนการรองรับต่อประชากรในพื้นที่ จะเห็นได้ว่าแพทย์ เภสัชกร พยาบาล และเติง ต่างมีสัดส่วนการรองรับประชากรที่ดีขึ้นทั้งหมด (บุคลากรทางการแพทย์ 1 คน รองรับประชากรได้น้อยลง) ยกเว้นในส่วนของท่านตแพทย์ ที่กลับมีแนวโน้มลดลง

สรุปประเด็นสำคัญด้านสาธารณสุข

- จำนวนคนสูงอายุ และเด็กทารกแรกเกิดมีความเสี่ยงค่อนข้างสูง [สัดส่วนอายุยืน (ตั้งแต่ 80 ปีขึ้นไป) (17)/ อัตราการเกิดมีชีพ(11)]
- สุขภาพโดยรวมของประชากรอยู่ในเกณฑ์ที่ค่อนข้างดี [ประชากรมีภาวะอ้วน (4) / อัตราการเพิ่มของโรคเรื้อรัง (4)] แต่ยังคงมีปัญหาในเรื่องของสุขภาพจิตในพื้นที่อยู่บ้าง [อัตราผู้ป่วยสุขภาพจิต (7) / อัตราฆ่าตัวตายต่อประชากรแสนคน (9)]
- คนในพื้นที่จะมีการดูแลสุขภาพเบื้องต้นอยู่บ้าง [คนอายุ 6 ปีขึ้นไป ออกกำลังกาย (2) / สัดส่วนคนไปตรวจสุขภาพ (5) / คนในครัวเรือนกินอาหารถูกสุขลักษณะ ปลอดภัย และได้มาตรฐาน (7) / คนในครัวเรือนมีการใช้ยาเพื่อบำบัด บรรเทาอาการเจ็บป่วยเบื้องต้นอย่างเหมาะสม (7)] แต่ยังคงพบปัญหาในเรื่องของพฤติกรรมกรรมการบริโภคอยู่ [ดื่มสุรา(11)/ยาสูบ(13)]
- ทรัพยากรทางการแพทย์โดยรวมมีแนวโน้มที่เพิ่มขึ้น แต่ยังคงมีอัตราส่วนการรองรับประชาชนที่สูงอยู่ [สัดส่วนประชากรต่อแพทย์ 1 คน (17)] ยกเว้นในส่วนของทันตแพทย์ที่มีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง
- การดูแลสุขภาพยังอยู่ในระดับต่ำ [สัดส่วนคนพิการได้รับการดูแล (15)]
- คนไปใช้สิทธิประกันสุขภาพน้อย [สัดส่วนผู้ใช้สิทธิประกันสุขภาพ (18)]

ความยากจน ในปี 2562 ประเทศไทยมีจำนวนคนจน (ด้านรายจ่าย) รวม 4,326 พันคน โดยภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีจำนวนคนจน (ด้านรายจ่าย) รวม 1,551 พันคน คิดเป็นร้อยละ 35.85 ซึ่งกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 มีจำนวนคนจน (ด้านรายจ่าย) จำนวน 150.50 พันคน ลดลงจากปี 2561 ซึ่งมีจำนวน 280.30 พันคน คิดเป็นร้อยละ 53.69

ด้านรายได้ และความเหลื่อมล้ำ มีอัตราการพึ่งพิงอยู่ที่ร้อยละ 48.35 ซึ่งต่ำกว่าค่าเฉลี่ยเล็กน้อย ทั้งนี้ 3 ปีที่ผ่านมา ประชากรผู้สูงอายุมีจำนวนเพิ่มขึ้น ขณะที่ประชากรวัยแรงงานและประชากรวัยเด็กลดลง ด้านรายได้ปรับตัวเพิ่มขึ้นจากปี 2560 ขณะที่เงินออมเฉลี่ยต่อครัวเรือนขยายตัวอย่างต่อเนื่อง โดยปัจจุบันครัวเรือนมีรายได้เฉลี่ยเท่ากับ 22,660 บาท/เดือน และมีเงินออมเฉลี่ยเท่ากับ 2,833 บาท/เดือน ทั้งนี้ ค่าสัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาคด้านรายได้ปี 2562 ลดลงมาอยู่ที่ 0.406 และมีคนจนในสัดส่วนที่ลดลงเหลือร้อยละ 4.94 แสดงให้เห็นถึงความเหลื่อมล้ำมีการปรับตัวลดลง

ซึ่งในปี 2562 กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 มีสัดส่วนคนจน (ด้านรายจ่าย) น้อยที่สุดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จังหวัดในกลุ่มจังหวัดที่มีจำนวนคนจน (ด้านรายจ่าย) น้อยที่สุด คือ จังหวัดบึงกาฬ 4.60 พันคน รองลงมาได้แก่ จังหวัดหนองคาย 8.80 พันคน จังหวัดเลย 22.80 พันคน จังหวัดอุดรธานี 51.60 พันคน ส่วนจังหวัดหนองบัวลำภูมีจำนวนคนจน (ด้านรายจ่าย) มากที่สุดในกลุ่มจังหวัดฯ จำนวน 62.70 พันคน

ตารางที่ 77 จำนวนคนจน (ด้านรายจ่าย) ในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1

หน่วย : พันคน

จังหวัด	ปี 2558	ปี 2559	ปี 2560	ปี 2561	ปี 2562	ปี 58 - 62
ประเทศ	4,847.20	5,810.10	5,324.80	6,682.50	4,326.20	5,398.16
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	1,929.80	2,419.70	2,126.50	2,468.00	1,550.90	2,098.98
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1	183.40	265.30	214.90	280.30	150.50	218.88
อุดรธานี	57.60	152.40	104.50	130.50	51.60	99.32
เลย	52.10	21.60	19.30	1.50	22.80	23.46
หนองคาย	19.20	16.90	15.80	18.20	8.80	15.78
หนองบัวลำภู	46.20	47.80	55.80	88.70	62.70	60.24
บึงกาฬ	8.30	26.60	19.50	41.40	4.60	20.08
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2	298.00	368.10	278.30	246.40	187.60	275.68
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง	350.80	605.50	471.50	537.60	258.10	444.70
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1	744.60	686.90	781.80	911.20	620.50	749.00
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2	353.30	493.80	379.90	492.50	334.30	410.76

ที่มา : ข้อมูลจากการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน สำนักงานสถิติแห่งชาติ

กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 ในปี 2562 มีเส้นความยากจน (ด้านรายจ่าย) จำนวน 2,435 บาท/คน/เดือน เพิ่มขึ้นจากปี 2561 ซึ่งมีจำนวน 2,393 บาท/คน/เดือน ซึ่งกลุ่มจังหวัดฯ มีเส้นความยากจน (ด้านรายจ่าย) เป็นอันดับที่ 4 ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อยู่ที่ 2,435 บาท/คน/เดือน จังหวัดในกลุ่มจังหวัดที่มีเส้นความยากจนสูงที่สุด ได้แก่ จังหวัดหนองคาย จำนวน 2,412 บาท/คน/เดือน รองลงมาได้แก่ จังหวัดเลย 2,412 บาท/คน/เดือน จังหวัดอุดรธานี 2,431 บาท/คน/เดือน จังหวัดบึงกาฬ 2,435 บาท/คน/เดือน และจังหวัดหนองบัวลำภู 2,486 บาท/คน/เดือน

ตารางที่ 78 เส้นความจน (ด้านรายจ่าย) ในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1

หน่วย : บาท/คน/เดือน

จังหวัด	ปี 2558	ปี 2559	ปี 2560	ปี 2561	ปี 2562	ปี 58 - 62
ประเทศ	2,644	2,667	2,686	2,710	2,763	2,694
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	2,355	2,396	2,403	2,417	2,479	2,410
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1	2,309	2,359	2,360	2,393	2,435	2,371
อุดรธานี	2,313	2,372	2,364	2,428	2,431	2,382
เลย	2,287	2,351	2,351	2,332	2,412	2,347
หนองคาย	2,291	2,359	2,350	2,360	2,412	2,354
หนองบัวลำภู	2,344	2,393	2,395	2,453	2,486	2,414
บึงกาฬ	2,309	2,320	2,341	2,394	2,435	2,360
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2	2,418	2,444	2,450	2,467	2,573	2,470
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง	2,445	2,465	2,482	2,480	2,571	2,489
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1	2,311	2,349	2,355	2,358	2,413	2,357
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2	2,328	2,377	2,383	2,426	2,470	2,397

ที่มา : ข้อมูลจากการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน สำนักงานสถิติแห่งชาติ

สัดส่วนคนจนในพื้นที่ส่วนใหญ่ของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 ในปี 2562 มีแนวโน้มลดลง โดยจังหวัดหนองบัวลำภูยังมีสัดส่วนคนจนเพิ่มขึ้น ร้อยละ 13.16 รองลงมาได้แก่ จังหวัดเลย 4.21 จังหวัดอุดรธานี 4.09 จังหวัดหนองคาย 1.93 และจังหวัดบึงกาฬ 1.29 ซึ่งหากเทียบกับสัดส่วนคนจนของภาคตะวันออกเฉียงเหนือทั้งหมด ในปี 2562 จะพบว่ากลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 มีสัดส่วนคนจนน้อยกว่ากลุ่มจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ตารางที่ 79 สัดส่วนคนจน (ด้านรายจ่าย) ในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 หน่วย : ร้อยละ

จังหวัด	ปี 2558	ปี 2559	ปี 2560	ปี 2561	ปี 2562	ปี 58 - 62
ประเทศ	7.21	8.61	7.78	9.85	6.24	7.94
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	10.30	12.96	11.42	13.30	8.37	11.27
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1	6.10	7.52	6.58	9.14	4.94	6.85
อุดรธานี	4.56	12.10	8.33	10.45	4.09	7.91
เลย	9.64	4.01	3.59	0.28	4.21	4.35
หนองคาย	4.26	3.77	3.55	4.11	1.93	3.52
หนองบัวลำภู	9.71	10.09	11.82	18.91	13.16	12.74
บึงกาฬ	2.34	7.61	5.60	11.94	1.29	5.76
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2	15.53	21.38	16.62	13.71	10.33	15.51
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง	8.97	15.40	13.39	14.25	7.22	11.85
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1	12.58	12.10	12.86	15.54	9.54	12.52
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2	11.53	16.31	12.10	16.61	8.41	12.99

ที่มา : ข้อมูลจากการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน สำนักงานสถิติแห่งชาติ

ตารางที่ 80 สัดส่วนรายได้ และหนี้สินต่อครัวเรือนของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 (บาท)

จังหวัด	รายการ	ปี 2558	ปี 2560	ปี 2562	ปี 2560/2562	ปี 58 - 62
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1	หนี้สิน	174,616.88	163,621.71	184,964.77	0.88	174,401.12
	รายได้	22,266.68	21,657.25	22,660.28	0.96	22,194.74
	หนี้สิน/รายได้	7.84	7.56	8.16		7.85
อุดรธานี	หนี้สิน	197,756.50	171,114.39	238,094.19	0.72	202,321.69
	รายได้	22,817.40	20,718.24	25,766.53	0.80	23,100.72
	หนี้สิน/รายได้	8.67	8.26	9.24		8.72
เลย	หนี้สิน	169,523.40	148,123.99	244,140.09	0.61	187,262.49
	รายได้	20,990.40	21,076.99	25,422.29	0.83	22,496.56
	หนี้สิน/รายได้	8.08	7.03	9.60		8.24
หนองคาย	หนี้สิน	107,736.30	98,462.62	77,923.94	1.26	94,707.62
	รายได้	21,206.50	21,175.28	20,579.85	1.03	20,987.21
	หนี้สิน/รายได้	5.08	4.65	3.79		4.51
หนองบัวลำภู	หนี้สิน	140,079.00	187,626.14	143,822.45	1.30	157,175.86
	รายได้	22,552.50	22,647.58	18,745.43	1.21	21,315.17
	หนี้สิน/รายได้	6.21	8.28	7.67		7.39
บึงกาฬ	หนี้สิน	257,989.20	212,781.39	220,843.18	0.96	230,537.92
	รายได้	23,766.60	22,668.18	22,787.29	0.99	23,074.02
	หนี้สิน/รายได้	10.86	9.39	9.69		9.98

ที่มา : การสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน สำนักงานสถิติ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

ในปี 2562 กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 หนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือนส่วนใหญ่มาจาก จังหวัดเลย ซึ่งมีหนี้สินต่อครัวเรือนอยู่ที่ 244,140.09 บาท รองลงมาได้แก่ จังหวัดอุดรธานี 238,094.19 บาท จังหวัดบึงกาฬ 220,787.29 บาท จังหวัดหนองบัวลำภู 143,822.45 บาท ส่วนจังหวัดหนองคายหนี้สินต่อครัวเรือนต่ำ ที่สุดอยู่ที่ 77,923.94 บาท

ในปี 2562 กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่อครัวเรือนอยู่ที่ 184,964.77 บาท โดยจังหวัดที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่อครัวเรือนมากที่สุด คือ จังหวัดอุดรธานี 25,766.53 บาท รองลงมาได้แก่ จังหวัดเลย 25,422.29 บาท จังหวัดบึงกาฬ 22,787.29 บาท จังหวัดหนองคาย 20,579.85 บาท และจังหวัดหนองบัวลำภู 18,745.43 บาท ตามลำดับ

ข้อมูลสถานการณ์ด้านรายได้ และหนี้สินของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 ชี้ให้เห็นว่าโดยส่วนใหญ่จังหวัดมีรายได้เพิ่มขึ้นเล็กน้อยและมีหนี้สินลดลง โดยจังหวัดอุดรธานีเป็นจังหวัด ที่มีรายได้และหนี้สินสูงที่สุดในกลุ่มจังหวัด

หากพิจารณาในเชิงสัดส่วนหนี้สินต่อรายได้ จะพบว่าจังหวัดในกลุ่มจังหวัดส่วนใหญ่มีสัดส่วนดังกล่าวลดลง มีเพียงจังหวัดหนองบัวลำภูที่มีสัดส่วนเพิ่มขึ้น

สรุปประเด็นสำคัญด้านความยากจน

- สัดส่วนประชาชนในจังหวัดมีอาชีพ ส่งผลให้อัตราการพึ่งพิงที่ค่อนข้างต่ำ [คนอายุ 15-59 ปี มีอาชีพและมีรายได้ (3) / สัดส่วนคนอายุ 60 ปีขึ้นไปมีอาชีพและมีรายได้ (4) / อัตราพึ่งพิง (4)]
- ประชากรในจังหวัดมีรายได้ที่ค่อนข้างต่ำ [รายได้ครัวเรือนเฉลี่ย (9) / อัตราการออม (18)] แต่สถานการณ์คนยากจนในภาพรวมของกลุ่มจังหวัด ยังอยู่ในเกณฑ์ที่ค่อนข้างดี [สัดส่วนคนจน (6)] โดยในช่วงที่ผ่านมาจะมีความผันผวนในเรื่องของสัดส่วนคนจนอยู่ในแต่ละจังหวัดในกลุ่ม แต่โดยรวม ก็ยังถือว่าต่ำกว่าของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
- ในเชิงเปรียบเทียบแม้ว่าสัดส่วนหนี้สินครัวเรือนของกลุ่มจังหวัดจะยังถือว่าอยู่ในเกณฑ์ที่ค่อนข้างดี [หนี้สินเฉลี่ยต่อรายได้ (5) / สัดส่วนครัวเรือนที่มีหนี้ในระบบต่อหนี้ทั้งหมด (6)] แต่จะพบว่าในช่วงปี ที่ผ่านมาสัดส่วนหนี้สินต่อรายได้มีการเพิ่มขึ้นสูงมาก (โดยเกือบทุกจังหวัดมีสัดส่วนที่ใกล้เคียง และสูงกว่าค่าเฉลี่ยของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ)
- เส้นความยากจนของจังหวัดในกลุ่ม ยังคงอยู่ต่ำกว่าของภาคตะวันออกเฉียงเหนือทั้งสิ้น

ยาเสพติด การจับกุมคดียาเสพติดทั่วประเทศในปี 2562 มีจำนวน 182,781 คดี ผู้ต้องหา 189,841 คน และเป็นคดีที่ไม่ทราบผู้กระทำความผิด จำนวน 2,278 คดี จำแนกเป็นคดียาบ้า 138,150 คน ของกลาง ประมาณ 396,567,340.06 เม็ด ยาไอซ์ 23,688 คดี ของกลาง 17,504.72 กิโลกรัม เฮโรอีน 1,005 คดี ของกลาง 723.45 กิโลกรัม โคเคน 55 คดี ของกลาง 41.91 กิโลกรัม กัญชาแห้ง 6,926 คดี ของกลาง 27,560.21 กิโลกรัม พิษกระท่อม 12,819 คดี ของกลาง 92,929.94 กิโลกรัม คีตามัน 682 คดี ของกลาง 1,106.03 กิโลกรัม และเอ็กซ์ตาซี 213 คดี ของกลาง 265,699.36 เม็ด เมื่อเปรียบเทียบการจับกุมในปี 2562 พบว่า ยาเสพติดที่สำคัญมีการจับกุม และตรวจยึดปริมาณของกลางลดลง เมื่อเทียบกับปี 2561

ในปี 2562 จังหวัดที่พบคดีมากที่สุดในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 ได้แก่ จังหวัดเลย 2,098 คดี รองลงมาได้แก่ จังหวัดหนองคาย 1,927 คดี จังหวัดบึงกาฬ 1,823 คดี จังหวัดอุดรธานี 958 คดี และจังหวัดหนองบัวลำภู 267 คดี ตามลำดับ

ตารางที่ 81 สถิติจำนวนคดีอาชญากรรมของจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 (คดี)

จังหวัด / กลุ่มจังหวัด	ปี 2558	ปี 2559	ปี 2560	ปี 2561	ปี 2562
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	78,851	66,208	56,805	68,368	65,615
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1	17,516	12,116	10,895	13,234	7,073
อุดรธานี	4,934	3,576	3,129	3,806	958
เลย	5,113	3,737	2,967	3,144	2,098
หนองคาย	2,601	1,834	2,087	2,957	1,927
หนองบัวลำภู	1,196	1,105	687	670	267
บึงกาฬ	3,672	1,864	2,025	2,657	1,823
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2	12,743	7,203	6,932	8,375	3,924
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง	20,210	11,676	12,562	14,375	10,582
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1	14,166	18,095	13,629	17,130	22,986
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2	14,216	17,118	12,787	15,254	21,050

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด กระทรวงยุติธรรม

คดีอาชญากรรมในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 ในปี 2561 มีผู้ต้องหาจำนวน 7,330 ราย จัดอยู่ในอันดับที่ 4 ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งกลุ่มจังหวัดที่มีจำนวนผู้ต้องหาคดีอาชญากรรมสูงสุด คือ กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 (23,687 ราย) รองลงมาได้แก่ กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2 (21,452 ราย) กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง (10,922 ราย) และกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2 (4,143 ราย)

จังหวัดในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 ที่มีจำนวนผู้ต้องหาคดีอาชญากรรมมากเป็นอันดับ 1 คือ จังหวัดเลย 2,231 ราย รองลงมาได้แก่ จังหวัดหนองคาย 1,918 ราย จังหวัดบึงกาฬ 1,889 ราย จังหวัดอุดรธานี 1,014 ราย และจังหวัดหนองบัวลำภู 278 ราย ตามลำดับ

ตารางที่ 82 สถิติจำนวนผู้ต้องหาคดีอาชญากรรมของจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 (คน)

จังหวัด / กลุ่มจังหวัด	ปี 2558	ปี 2559	ปี 2560	ปี 2561	ปี 2562
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	94,450	81,969	68,869	59,748	67,534
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1	19,574	18,142	12,648	11,574	7,330
อุดรธานี	8,017	5,160	3,793	3,348	1,014
เลย	6,074	5,296	3,857	3,135	2,231
หนองคาย	2,661	2,672	1,884	2,164	1,918
หนองบัวลำภู	282	1,244	1,152	735	278
บึงกาฬ	2,540	3,770	1,962	2,192	1,889
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2	13,462	13,177	7,586	7,353	4,143
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง	20,399	20,760	12,202	13,106	10,922
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1	20,795	15,009	18,792	14,383	23,687
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2	20,220	14,881	17,641	13,332	21,452

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด กระทรวงยุติธรรม

คดีอาญารฐานความผิดพิเศษ ในปี 2561 กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 มีคดีอาญารฐานความผิดพิเศษ 1,668 คดี แยกเป็นรับแจ้ง 756 ราย จับกุม 456 ราย ผู้ต้องหา 456 ราย เพิ่มขึ้นจากปี 2560 ซึ่งมีคดีอาญารฐานความผิดพิเศษอยู่ที่ 1,515 คดี คิดเป็นร้อยละ 10.10 อยู่อันดับ 4 ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อันดับ 1 คือ กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 (4,053 คดี) อันดับ 2 กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2 (3,632 คดี) อันดับ 3 กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง (2,120 คดี) และอันดับ 5 กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2 (1,001 คดี)

ปี 2561 คดีอาญารฐานความผิดพิเศษของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 ส่วนใหญ่มาจากจังหวัดอุดรธานี 539 คดี รองลงมาได้แก่ จังหวัดเลย 425 คดี จังหวัดหนองบัวลำภู 297 คดี จังหวัดหนองคาย 245 คดี และจังหวัดบึงกาฬ 162 คดี

ตารางที่ 83 สถิติคดีอาญารฐานความผิดพิเศษของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 (คน)

จังหวัด / กลุ่มจังหวัด	ปี 2560 (คน)				ปี 2561 (คน)			
	รับแจ้ง	จับกุม	ผู้ต้องหา	รวม	รับแจ้ง	จับกุม	ผู้ต้องหา	รวม
ประเทศ	26,761	13,879	17,206	57,846	23,921	18,435	18,513	60,869
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	6,179	3,110	3,787	13,076	4,702	3,886	3,886	12,474
อุดรธานี	223	106	153	482	251	144	144	539
เลย	314	95	160	569	189	118	118	425
หนองคาย	103	48	73	224	95	75	75	245
หนองบัวลำภู	59	28	31	118	147	75	75	297
บึงกาฬ	61	23	38	122	74	44	44	162
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1	760	300	455	1,515	756	456	456	1,668
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2	585	247	336	1,168	481	260	260	1,001
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง	808	392	527	1,727	752	684	684	2,120
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1	1,909	1,254	1,034	4,197	1,227	1,413	1,413	4,053
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2	2,117	917	1,435	4,469	1,486	1,073	1,073	3,632

ที่มา : สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

คดีอาญาคดีความผิดที่รัฐเป็นผู้เสียหาย ในปี 2561 กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 มีคดีอาญาคดีความผิดที่รัฐเป็นผู้เสียหาย 18,085 ราย แยกเป็นรับแจ้ง 15,233 ราย จับกุม 18,085 ราย ลดลงจากปี 2560 ซึ่งมีคดีอาญาคดีความผิดที่รัฐเป็นผู้เสียหายอยู่ที่ 22,807 ราย คิดเป็นร้อยละ 79.30

ในปี 2561 คดีอาญาคดีความผิดที่รัฐเป็นผู้เสียหายของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 ส่วนใหญ่มาจากจังหวัดอุดรธานี (5,671 ราย) รองลงมาได้แก่ จังหวัดหนองคาย (4,175 ราย) จังหวัดเลย (3,604 ราย) จังหวัดบึงกาฬ (3,071 ราย) และจังหวัดหนองบัวลำภู (1,564 ราย)

ตารางที่ 84 สถิติคดีอาญาคดีความผิดที่รัฐเป็นผู้เสียหายของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1

จังหวัด / กลุ่มจังหวัด	ปี 2560 (ราย)			ปี 2561 (ราย)		
	รับแจ้ง	จับกุม	รวม	รับแจ้ง	จับกุม	รวม
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1	18,840	18,295	22,807	15,233	18,085	18,085
อุดรธานี	6,516	6,371	8,510	4,424	5,671	5,671
เลย	3,647	3,583	4,206	3,043	3,604	3,604
หนองคาย	3,911	3,712	4,306	3,910	4,175	4,175
หนองบัวลำภู	1,422	1,388	2,060	1,104	1,564	1,564
บึงกาฬ	3,344	3,241	3,725	2,752	3,071	3,071

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ

คดีอาญาคดีความผิดเกี่ยวกับชีวิตในปี 2561 กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 มีคดีอาญาคดีความผิดเกี่ยวกับชีวิต 624 ราย แยกเป็นรับแจ้ง 530 ราย จับกุม 624 ราย ลดลงจากปี 2560 ซึ่งมีคดีอาญาคดีความผิดเกี่ยวกับชีวิตอยู่ที่ 782 ราย คิดเป็นร้อยละ 79.80

ในปี 2561 คดีอาญาคดีความผิดเกี่ยวกับชีวิตของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 ส่วนใหญ่มาจากจังหวัดอุดรธานี 214 ราย รองลงมาได้แก่ จังหวัดหนองคาย 123 ราย จังหวัดเลย 120 ราย จังหวัดหนองบัวลำภู 101 ราย และจังหวัดบึงกาฬ 66 ราย

ตารางที่ 85 สถิติคดีอาญาคดีความผิดเกี่ยวกับชีวิตของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1

จังหวัด / กลุ่มจังหวัด	ปี 2560 (ราย)			ปี 2561 (ราย)		
	รับแจ้ง	จับกุม	รวม	รับแจ้ง	จับกุม	รวม
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1	685	602	782	530	624	624
อุดรธานี	278	251	323	203	214	214
เลย	141	125	153	101	120	120
หนองคาย	96	79	95	94	123	123
หนองบัวลำภู	101	78	111	74	101	101
บึงกาฬ	69	69	100	58	66	66

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ

สรุปประเด็นสำคัญด้านความมั่นคง

- กลุ่มจังหวัดมีจำนวนคดียาเสพติดที่ค่อนข้างสูง (13)
- แนวโน้มการเกิดคดีความยังคงผันผวน แต่มีแนวโน้มที่ลดลง ในขณะที่เดียวกันอัตราความสำเร็จในการจับกุมมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น
- ปัญหา / ความต้องการ: พัฒนาศักยภาพคน ชุมชน ในพื้นที่ชายแดน เสริมสร้างความมั่นคงและความปลอดภัยแก่ประชาชน และจัดระบบการบริหารจัดการแรงงาน จาก สปป.ลาว และ เวียดนาม

ความเสมอภาค คุณภาพชีวิต และความอบอุ่น

น้ำประปา กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 ในปี 2563 มีจำนวนผู้ใช้น้ำประปาทั้งหมด 218,084 ราย เพิ่มขึ้นจากปี 2562 ซึ่งมีผู้ใช้น้ำประปา 211,227 ราย คิดเป็นร้อยละ 3.25 ของผู้ใช้น้ำประปาในกลุ่มจังหวัด และในปี 2563 มีกำลังการผลิต 393,891 ลูกบาศก์เมตร/วัน การผลิตน้ำประปาอยู่ที่ 6,434,359 ลูกบาศก์เมตร มีการจ่ายน้ำ 5,984,329 ลูกบาศก์เมตร เฉลี่ยการใช้น้ำประปาอยู่ที่ 20.42 ลูกบาศก์เมตร/ราย/เดือน ซึ่งผู้ใช้น้ำประปาส่วนใหญ่มาจากจังหวัดอุดรธานี 116,730 ราย รองลงมาได้แก่ จังหวัดเลย 43,686 ราย จังหวัดหนองคาย 37,108 ราย จังหวัดหนองบัวลำภู 13,474 ราย และจังหวัดบึงกาฬ 7,086 ราย

ในปี 2563 กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 มีผู้ใช้น้ำประปาจำนวน 281,084 ราย อยู่อันดับที่ 3 ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อันดับที่ 1 คือ กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง (341,771 ราย) อันดับที่ 2 กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 (297,718 ราย) อันดับที่ 4 กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2 (160,163 ราย) และอันดับที่ 5 กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2 (100,754 ราย)

ตารางที่ 86 จำนวนผู้ใช้น้ำประปาของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1

จังหวัด/กลุ่มจังหวัด	ปี 2559	ปี 2560	ปี 2561	ปี 2562	ปี 2563
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1	193,533	198,725	203,978	211,227	218,084
อุดรธานี	103,228	106,017	108,560	113,467	116,730
เลย	39,121	39,985	41,417	42,633	43,686
หนองคาย	32,035	33,029	33,995	34,985	37,108
หนองบัวลำภู	12,905	13,235	13,382	13,242	13,474
บึงกาฬ	6,244	6,459	6,624	6,900	7,086
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2	89,249	92,026	94,630	98,822	100,754
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง	301,870	313,050	320,612	329,334	341,771
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1	327,966	338,719	349,938	287,080	297,718
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2	137,758	143,778	148,093	82,044	160,163

ที่มา : การประปาส่วนภูมิภาค

ไฟฟ้า ปี 2563 การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค (กฟภ.) มีการจำหน่ายไฟฟ้าลดลง เนื่องจากในช่วงไตรมาสที่ 1 – 2 จากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ส่งผลให้ภาครัฐต้องดำเนินการป้องกันโดยห้ามนักท่องเที่ยวต่างชาติเดินทางเข้ามาในประเทศและปิดห้างสรรพสินค้าเป็นการชั่วคราว ประกอบกับกลุ่มอุตสาหกรรมที่ได้รับผลกระทบจากการส่งออกสินค้าและปิดโรงงานการผลิต โดยเฉพาะยานยนต์มีการปิดโรงงานติดต่อกันหลายเดือน รวมถึงต่างประเทศมีคำสั่งซื้อสินค้าจากประเทศไทยลดลงทำให้มียอดการส่งออกหดตัว

ในปี 2563 กฟภ. มีการจำหน่ายไฟฟ้ารวมทั้งสิ้น 134,867.12 ล้านหน่วย หดตัวร้อยละ 2.40 กลุ่มบ้านอยู่อาศัยขยายตัวร้อยละ 6.48 จากมาตรการป้องกันการแพร่ระบาด และอัตราการว่างงานที่สูงขึ้นทำให้ประชาชนใช้เวลาอยู่ภายในบ้านพักอาศัยเพิ่มมากขึ้น ประกอบกับสถานการณ์ที่ร้อนในช่วงต้นปี

กิจการขนาดเล็ก หดตัวร้อยละ 1.16, กิจการขนาดกลางหดตัวร้อยละ 3.82 และกิจการขนาดใหญ่ หดตัวร้อยละ 5.41 ผลกระทบจากภาวะเศรษฐกิจภายในประเทศที่ถดถอยโดยสอดคล้องในทิศทางเดียวกันกับภาวะเศรษฐกิจโลก

ในปี 2563 มีจำนวนผู้ใช้ไฟฟ้าภายในประเทศรวมทั้งสิ้น 20,734,717 ราย เพิ่มขึ้นจากปี 2562 ที่มีจำนวนผู้ใช้ไฟฟ้ารวมทั้งสิ้น 20,193,865 ราย คิดเป็นร้อยละ 2.68 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีจำนวนผู้ใช้ไฟฟ้าทั้งสิ้น 6,922,341 ราย คิดเป็นร้อยละ 33.37 ของประเทศ และมีจำนวนผู้ใช้ไฟฟ้าเพิ่มขึ้นจากปี 2562 ที่มีจำนวนผู้ใช้ไฟฟ้าทั้งสิ้น 6,736,256 ราย คิดเป็นร้อยละ 2.77

ในปี 2561 กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 มีจำนวนผู้ใช้ไฟฟ้าทั้งหมด 1,086,391 ราย เพิ่มขึ้นจากปี 2560 ซึ่งมีผู้ใช้ไฟฟ้า 1,064,988 ราย คิดเป็นร้อยละ 2.01 ของผู้ใช้ไฟฟ้าในกลุ่มจังหวัด และในปี 2561 ผู้ใช้ไฟฟ้าส่วนใหญ่มาจากจังหวัดอุดรธานี 468,786 ราย รองลงมาได้แก่ จังหวัดเลย 195,829 ราย จังหวัดหนองคาย 156,707 ราย จังหวัดหนองบัวลำภู 143,609 ราย และจังหวัดบึงกาฬ 121,460 ราย

ในปี 2561 กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 มีผู้ใช้ไฟฟ้าอยู่อันดับ 4 ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อันดับที่ 1 คือ กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง (1,522,649 ราย) อันดับที่ 2 กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2 (1,296,792 ราย) อันดับที่ 3 กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 (1,296,792 ราย) และอันดับที่ 5 กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2 (662,968 ราย)

ตารางที่ 87 จำนวนผู้ใช้ไฟฟ้าของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1

จังหวัด/กลุ่มจังหวัด	ปี 2557	ปี 2558	ปี 2559	ปี 2560	ปี 2561
อุดรธานี	426,974	39,348	448,078	459,920	468,786
เลย	180,729	184,827	187,956	192,074	195,829
หนองคาย	143,037	146,254	149,792	153,828	156,707
หนองบัวลำภู	130,737	133,488	136,788	140,338	143,609
บึงกาฬ	109,720	112,733	115,246	118,828	121,460
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1	991,197	616,650	1,037,860	1,064,988	1,086,391
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2	599,589	615,023	632,371	648,571	662,968
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง	1,389,506	1,420,007	1,455,113	1,489,726	1,522,649
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1	1,792,864	1,836,662	1,878,966	1,921,958	196,070
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2	1,171,896	1,201,725	1,234,131	1,267,328	1,296,792

ที่มา : การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค

สรุปประเด็นสำคัญด้านความเสมอภาค

- ยังคงมีความเสมอภาคทางด้านรายได้ที่ค่อนข้างต่ำ [ค่าสัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาคด้านรายได้ / รายได้เฉลี่ยต่อหัวของประชากรที่มีรายได้ต่ำสุด / สัดส่วนครัวเรือนที่มีรายได้มากกว่ารายจ่ายร้อยละ 10 ขึ้นไป]
- ผู้หญิงยังไม่มีบทบาทในการทำงานมากนัก [สัดส่วนแรงงาน เพศหญิง ต่อประชากรทั้งหมด/ สัดส่วนผู้หญิงในระดับบริหารหรือในระดับการตัดสินใจ]
- ผู้สูงอายุได้รับการดูแลที่ดี [สัดส่วนผู้สูงอายุอยู่ลำพัง] แต่ยังคงต้องมีการพัฒนาการดูแลผู้สูงอายุเพิ่มขึ้น [ผู้สูงอายุพักอยู่ชั้นล่าง/ สัดส่วนผู้สูงอายุที่มีรูปแบบห้องน้ำที่เหมาะสม]

สรุปประเด็นสำคัญด้านการเข้าถึงสาธารณูปโภค

- ครัวเรือนในพื้นที่ที่มีน้ำใช้เพียงพอ [ครัวเรือนมีการเข้าถึงน้ำประปา / ครัวเรือนมีน้ำสะอาด]
- ครัวเรือนในพื้นที่มีไฟฟ้าเพียงพอ

สรุปประเด็นสำคัญด้านความอบอุ่น

- คนในพื้นที่มีการทำกิจกรรมร่วมกันที่สูง [คนในครัวเรือนมีส่วนร่วมทำกิจกรรมสาธารณะ เพื่อประโยชน์ของหมู่บ้าน/ชุมชน หรือท้องถิ่น/ คนอายุ 6 ปีขึ้นไป ปฏิบัติกิจกรรมทางศาสนา อย่างน้อยสัปดาห์ละ 1 ครั้ง]
- ยังคงมีปัญหาสังคมในพื้นที่ที่ค่อนข้างสูงอยู่ [อัตราเหตุการณ์ความรุนแรงในครอบครัว / อัตราเด็กที่อยู่ในการคุมประพฤติ / อัตราการจดทะเบียนหย่า]

3) การวิเคราะห์ศักยภาพด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ในปี 2562 เนื้อที่ป่าไม้ของไทยมีทั้งหมด 102,484,072.71 ไร่ ในส่วนของภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีเนื้อที่ 15,751,998.41 ไร่ ซึ่งกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 มีพื้นที่ป่าไม้ในปี 2562 ทั้งสิ้น 3,441,174.36 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 21.85 ของพื้นที่ป่าไม้ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และร้อยละ 3.36 ของพื้นที่ป่าไม้ทั่วประเทศ จัดอยู่ในอันดับ 2 ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และความต้องการใช้พื้นที่เพื่อการเกษตรมีพื้นที่เพิ่มขึ้น โดยกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 มีพื้นที่ป่าไม้มากที่สุด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 5,505,695.47 ไร่ อันดับ 3 กลุ่มจังหวัดตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2 จำนวน 2,815,449.88 ไร่ อันดับ 4 กลุ่มจังหวัดตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2 จำนวน 2,402,063 ไร่ และอันดับ 5 กลุ่มจังหวัดตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง จำนวน 1,587,615.70 ไร่

ตารางที่ 88 แสดงเนื้อที่ป่าไม้ของกลุ่มจังหวัดฯ ภาค และประเทศ

ประเทศ / ภาค จังหวัด / กลุ่มจังหวัด	พ.ศ. 2560	พ.ศ. 2561	พ.ศ. 2562
	เนื้อที่ป่า (ไร่)	เนื้อที่ป่า (ไร่)	เนื้อที่ป่า (ไร่)
ประเทศ	102,156,350.53	102,488,302.00	102,484,072.71
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	15,655,553.80	15,750,099.00	15,751,998.41
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1	3,455,890.19	3,452,762.57	3,441,174.36
อุดรธานี	721,226.15	714,637.07	707,169.28
เลย	2,119,436.94	2,118,591.03	2,113,593.41
หนองคาย	145,918.80	146,521.95	145,418.92
หนองบัวลำภู	293,822.34	297,403.52	300,180.12
บึงกาฬ	175,485.96	175,609.00	174,812.63
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2	2,408,708.28	2,412,946.69	2,402,063.00
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง	1,555,496.56	1,580,640.58	1,587,615.70
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1	5,393,781.76	5,483,972.24	5,505,695.47
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2	2,852,677.01	2,819,776.46	2,815,449.88

ที่มา : สำนักจัดการที่ดิน กรมป่าไม้

ขยะมูลฝอย ในปี 2562 กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 มีปริมาณขยะเท่ากับ 3,700.60 ตันต่อวัน จัดอยู่ในอันดับ 4 ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 มีปริมาณขยะต่อวันมากที่สุดเป็นอันดับที่ 1 (6,494.90 ตัน/วัน) รองลงมาได้แก่ อันดับที่ 2 กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง (5,041 ตัน/วัน) อันดับที่ 3 กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2 (4,047.20 ตัน/วัน) และอันดับที่ 5 กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2 (2,147.60 ตัน/วัน)

ในปี 2562 จังหวัดที่มีปริมาณขยะมูลฝอยมากที่สุดในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 คือ จังหวัดอุดรธานี จำนวน 1,634.30 ตัน/วัน รองลงมาได้แก่ จังหวัดเลย 662.80 ตัน/วัน จังหวัดหนองคาย 504.10 ตัน/วัน จังหวัดหนองบัวลำภู 496.70 ตัน/วัน และจังหวัดบึงกาฬ 402.70 ตัน/วัน

ตารางที่ 89 ปริมาณขยะของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 (ตัน/วัน)

จังหวัด / กลุ่มจังหวัด	ปี 2558	ปี 2559	ปี 2560	ปี 2561	ปี 2562	ปี 58 - 62
ประเทศ	73,273.70	73,329.90	61,676.00	76,504.90	78,660.90	72,689.08
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	19,577.30	20,049.10	20,024.80	21,306.20	21,431.30	20,477.74
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1	3,712.90	3,500.40	3,584.40	3,673.30	3,700.60	3,634.32
อุดรธานี	1,679.40	1,622.00	1,601.10	1,632.50	1,634.30	1,633.86
เลย	630.60	630.30	603.10	649.90	662.80	635.34
หนองคาย	508.60	357.40	498.10	500.60	504.10	473.76
หนองบัวลำภู	497.60	494.00	487.10	496.60	496.70	494.40
บึงกาฬ	396.70	396.70	395.00	393.70	402.70	396.96
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2	1,968.70	1,969.20	1,903.90	2,143.40	2,147.60	2,026.56
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง	4,624.70	4,757.60	4,619.40	5,050.80	5,041.00	4,818.70
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1	6,220.00	6,489.20	6,289.10	6,404.80	6,494.90	6,379.60
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2	3,051.00	3,332.70	3,628.00	4,033.90	4,047.20	3,618.56

ที่มา : กรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

สรุปประเด็นสำคัญด้านสิ่งแวดล้อม

- กลุ่มจังหวัดมีสัดส่วนพื้นที่ป่าไม้ที่ค่อนข้างน้อย [สัดส่วนพื้นที่ป่าไม้ต่อพื้นที่จังหวัด] และมีสัดส่วนที่ลดลงจากช่วงที่ผ่านมา จังหวัดเลยเป็นจังหวัดที่มีสัดส่วนพื้นที่ป่าสูงที่สุด
- กลุ่มจังหวัดมีปริมาณขยะที่ค่อนข้างสูง [ปริมาณขยะมูลฝอย (ตันต่อวัน)] โดยจังหวัดอุดรธานี เป็นจังหวัดที่มีปริมาณขยะสูงที่สุด นอกจากนี้ยังมีสัดส่วนของปริมาณขยะเทียบกับของทั้งประเทศ ยังคงสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง
- คุณภาพน้ำยังคงมีปัญหา [ดัชนีคุณภาพน้ำผิวดิน (WQI)]

1.3 ประเด็นปัญหาและความต้องการเชิงพื้นที่ของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1

จากการตรวจสอบถามปัญหาและความต้องการในพื้นที่ของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 ซึ่งต้องได้รับการพิจารณาแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยได้จัดเรียงลำดับความสำคัญ ดังนี้

- 1) โครงสร้างพื้นฐาน สิ่งอำนวยความสะดวกในพื้นที่กลุ่มจังหวัด ไม่มีความพร้อมรองรับด้านการค้า การลงทุน การค้าชายแดน และการท่องเที่ยว
- 2) ขาดความเชื่อมโยงการพัฒนาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวในกลุ่มจังหวัด
- 3) ผลผลิตภาพแรงงานด้านการค้า การลงทุน และการท่องเที่ยว ที่มีทักษะฝีมือของกลุ่มจังหวัดค่อนข้างต่ำ
- 4) การบริหารจัดการน้ำทั้งระบบในพื้นที่กลุ่มจังหวัด ยังไม่มีประสิทธิภาพและไม่ครอบคลุมทุกพื้นที่
- 5) ปัญหาเรื่องความเหลื่อมล้ำทางรายได้ และปัญหานี้สืบทอดจากรุ่น
- 6) ผลผลิตภัณฑ์การเกษตรขาดการพัฒนา การต่อยอด การวิจัย และภูมิปัญญาท้องถิ่นให้ได้มาตรฐานสู่การเป็นนวัตกรรมและเทคโนโลยี เพื่อเพิ่มมูลค่าของสินค้า
- 7) ขาดการพัฒนาทักษะบุคลากรด้านการท่องเที่ยว
- 8) จุดกระจายสินค้า จุดพักสินค้า มีไม่เพียงพอต่อการรองรับการค้า การลงทุน
- 9) ปัญหาด้านการอนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- 10) ปัญหาด้านการตลาดและช่องทางการจำหน่ายสินค้าและบริการ

1.4 ผลการพัฒนาและแก้ไขปัญหากลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1

การจัดทำแผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2561 – 2565) ที่ผ่านมามีภาพรวมมีคุณภาพและความชัดเจนที่ดีขึ้นจากที่ผ่านมา โดยได้มีการนำเสนอข้อมูลประกอบการพัฒนาการวิเคราะห์และกำหนดประเด็นการพัฒนาของกลุ่มจังหวัดที่สอดคล้องกับศักยภาพ โอกาสปัญหาของพื้นที่ รวมทั้งเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ชาติ ทิศทางการพัฒนาภาค โดยแผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 ในระยะ 5 ปีที่ผ่านมา ได้ดำเนินการตามประเด็นการพัฒนา ดังนี้

ประเด็นการพัฒนาที่ 1 เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคเศรษฐกิจในพื้นที่ ประกอบไปด้วย โครงการ/กิจกรรม

1. โครงการเพิ่มศักยภาพโครงสร้างพื้นฐานการผลิตสินค้าเกษตร
 2. โครงการเพิ่มศักยภาพโครงสร้างพื้นฐานและระบบสาธารณูปโภคเพื่อรองรับการค้า การลงทุน และสนับสนุนการเกษตรทั้งระบบ
 3. โครงการเพิ่มศักยภาพการผลิตโคเนื้อ-โคขุนนาวิก
 4. โครงการส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยสู่มาตรฐานอินทรีย์อย่างเป็นระบบ (Green Economy)
 5. โครงการเพิ่มขีดความสามารถของผู้ประกอบการเพื่อการแข่งขันมาตรฐานสากล
 6. โครงการพัฒนาศักยภาพเกษตรกรและการบริหารจัดการผลิตภัณฑ์ เพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร อัตรากาขยายตัวมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมกลุ่มจังหวัดตั้งเป้าหมายไว้ร้อยละ 3 เพิ่มขึ้นร้อยละ 3.80
- ประเด็นการพัฒนาที่ 2 การส่งเสริมการท่องเที่ยววิถีชีวิตลุ่มแม่น้ำโขง ประกอบไปด้วย โครงการ/กิจกรรม**
1. โครงการพัฒนาระบบโลจิสติกส์ เพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงอัตลักษณ์ เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยววิถีชีวิตลุ่มแม่น้ำโขง (บนเส้นทาง โรแมนติก รุท (Romantic Route) และ นาฮี รุท (Nakhee Route)
 2. โครงการจัดทำเส้นทางท่องเที่ยวโรแมนติก รุท (Romantic Route) และ นาฮี รุท (Nakhee Route)

3. โครงการพัฒนาศักยภาพสถานที่ท่องเที่ยวตามเส้นทางโรแมนติก รูท (Romantic Route) และนาคี รูท (Nakhee Route)

4. โครงการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้ได้มาตรฐานสากล

5. โครงการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอัตลักษณ์เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว วิถีชีวิตลุ่มแม่น้ำโขง (บนเส้นทาง โรแมนติก รูท (Romantic Route) และ นาคี รูท (Nakhee Route))

อัตราการขยายตัวรายได้จากการท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดตั้งค่าเป้าหมายไว้ร้อยละ 5 เพิ่มขึ้นร้อยละ 8 รายได้จากการท่องเที่ยวตั้งค่าเป้าหมายไว้ร้อยละ 5 เพิ่มขึ้นร้อยละ 8

ประเด็นการพัฒนาคำที่ 3 การพัฒนาทุนมนุษย์และยกระดับคุณภาพชีวิต ประกอบไปด้วย โครงการ/กิจกรรม

1. โครงการเฝ้าระวังป้องกันและควบคุมโรคติดต่อเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)

2. โครงการยกระดับขีดความสามารถของกลุ่มอาชีพเพื่อรองรับการปรับตัว สร้างภูมิคุ้มกัน เพิ่มสมรรถภาพให้มีขีดความสามารถในการแข่งขัน

ประเด็นการพัฒนาคำที่ 4 การรักษาสมดุลทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน ประกอบไปด้วย โครงการ/กิจกรรม

1. โครงการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรป่าไม้

จากการดำเนินงานตามแผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2561 – 2565) ที่ผ่านมา พบว่า ส่วนใหญ่ดำเนินการได้และเป็นไปตามตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ตามประเด็น การพัฒนาที่ 1 เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคเศรษฐกิจในพื้นที่ และประเด็นการพัฒนาที่ 2 การส่งเสริม การท่องเที่ยววิถีชีวิตลุ่มแม่น้ำโขง ส่วนที่เหลือ ประเด็นการพัฒนาที่ 3 การพัฒนาทุนมนุษย์และยกระดับ คุณภาพชีวิต และประเด็นการพัฒนาที่ 4 การรักษาสมดุลทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อการพัฒนา อย่างยั่งยืน นั้น กลุ่มจังหวัดได้บรรลุไว้ในแผนพัฒนาและขอรับการสนับสนุนงบประมาณในการพัฒนา แต่ไม่ได้รับ การพิจารณาจัดสรรงบประมาณ เนื่องจากขาดรายละเอียดไม่ครบถ้วนในการเสนอของงบประมาณดังกล่าว จึงส่งผล ให้การขับเคลื่อนประเด็นการพัฒนาทั้ง 2 ประเด็นไม่ได้รับการพัฒนาเท่าที่ควร ดังนั้น จึงจำเป็นต้องตระหนัก และให้ความสำคัญกับการจัดทำข้อมูลรายละเอียดประกอบการเสนอโครงการ/กิจกรรมเพื่อผลักดันและส่งเสริม ให้เกิดการพัฒนาต่อไปเพื่อให้การพัฒนาไปพร้อมกันได้ครบทุกมิติ

สำหรับการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณที่ผ่านมา 5 ปี พบว่า โครงการ/กิจกรรม ที่อยู่ภายใต้ประเด็นการพัฒนาสามารถขับเคลื่อนไปได้ด้วยดีในห้วงระหว่างปี 2561 – 2562 แต่ในระยะช่วงหลัง เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดต่อเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) จึงส่งผลให้การดำเนินงาน ไม่เป็นไปตามตัวชี้วัดที่กำหนดไว้

2. ประเด็นการพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1

กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 ประกอบด้วย 5 จังหวัด ได้แก่ อุดรธานี เลย หนองคาย หนองบัวลำภู และบึงกาฬ ตั้งอยู่ตอนบนของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีชัยภูมิที่โดดเด่นในการเป็นจังหวัดที่เชื่อมต่อ “ประตูการค้า การลงทุนในภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขง” ไปยังประเทศเพื่อนบ้าน โดยสามารถเดินทางจากจังหวัดเลย หนองคาย และบึงกาฬ ข้ามไปยังฝั่งประเทศลาวได้ และจากจุดกำหนดการก่อสร้างสะพานข้ามแม่น้ำโขงแห่งที่ 1 สะพานมิตรภาพไทย – ลาว จังหวัดหนองคาย และแห่งที่ 5 จังหวัดบึงกาฬสามารถใช้ประโยชน์จากเส้นทางหมายเลข 8 เข้าสู่ประเทศเวียดนามตอนเหนือและเขตปกครองพิเศษกว่างซีจ้วงของประเทศจีนตอนใต้ มีเอกลักษณ์ในด้านการท่องเที่ยวเฉพาะตัวที่ไม่เหมือนที่ใด โดยมุ่งเน้นการท่องเที่ยวในพื้นที่และตำแหน่งที่มีภูมิประเทศเป็นธรรมชาติและเชิงอัตลักษณ์ในเรื่องของอารยธรรมและประวัติศาสตร์ อาทิ อารยธรรมล้านช้างที่มีความเจริญรุ่งเรืองทั้งการเมืองการปกครอง ด้านศิลปวัฒนธรรม ตลอดจนพระพุทธศาสนา และมีพัฒนาการเคียงคู่มาร่วมกันอารยธรรมอื่นๆ ใกล้เคียง ทั้งล้านนา สยาม พม่า และเขมร เป็นต้น มีแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ที่มีชื่อเสียงระดับโลก เช่น แหล่งโบราณคดีบ้านเชียง อำเภอหนองหาน จังหวัดอุดรธานี เป็นแหล่งโบราณคดีสำคัญและมีคุณค่าทางประวัติศาสตร์ ซึ่งมีอายุในสมัยก่อนประวัติศาสตร์ย้อนหลังไปกว่า 5,000 ปี พิพิธภัณฑสถานหอยหินโบราณ 150 ล้านปี และซากฟอสซิลไดโนเสาร์ ตั้งอยู่บ้านห้วยเตือ ตำบลโนนทัน อำเภอเมือง จังหวัดหนองบัวลำภู เป็นต้น กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 นั้น มีจังหวัดอุดรธานีเป็นศูนย์กลางที่เชื่อมต่อไปยังจังหวัดทั้ง 4 ในกลุ่มจังหวัดการเดินทางไปยังกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 สามารถเดินทางได้สะดวกสบายทั้งทางรถยนต์ที่มีถนนที่เชื่อมต่อกันได้ทุกจังหวัดภายในกลุ่มจังหวัด รถไฟที่มีขบวนรถมาจากกรุงเทพมหานครไปยังอุดรธานี และหนองคาย มีสนามบินนานาชาติอุดรธานี ที่ผู้โดยสารที่จะเดินทางจากจังหวัดหนองคาย หนองบัวลำภู และบึงกาฬสามารถเดินทางจากจังหวัดของตนเอง มาขึ้นเครื่องบินที่ท่าอากาศยานนานาชาติอุดรธานีได้ และมีสนามบินจังหวัดเลย ที่สามารถรองรับนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดเลย ซึ่งเป็น 1 ใน 12 “เมืองต้องห้ามพลาด” นอกจากนี้ จังหวัดบึงกาฬ ซึ่งเป็นจังหวัดน้องใหม่เป็นจังหวัดที่มีศักยภาพในด้านการท่องเที่ยวสูง มีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่สวยงาม อาทิ น้ำตกชะแนน น้ำตกเจ็ดสี น้ำตกถ้ำพระ ภูทอก และยังมีสถานที่แห่งใหม่ หินสามวาฬ ภูลังกา (ถ้ำนาคา) เป็นต้น และจังหวัดหนองคาย ซึ่งถือว่าเป็นมนต์เสน่ห์แห่งเมืองลุ่มแม่น้ำโขงที่ไม่ว่านักท่องเที่ยวหรือผู้มาเยือนจะต้องกลับมาที่จังหวัดนี้อยู่เสมอ และในปัจจุบันได้มีการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญๆ ที่สามารถดึงดูดความสนใจนักท่องเที่ยวได้จำนวนมาก อาทิ ผาตากเสื้อ อำเภอสังคม จังหวัดหนองคาย มีการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในธีมของทัศนียภาพและการผจญภัยที่สวยงามมีการสร้างสกายวอล์คที่ยื่นจากหน้าผาทำให้สามารถมองเห็นทิวทัศน์ทั้งดงามชายฝั่งแม่น้ำโขงได้และสกายวอล์คแห่งใหม่ที่ภูคกั๊ว (ภูพระ) อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย ซึ่งกำลังเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่ผู้คนนิยมสำหรับนักเดินทางที่เข้ามาในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1

การจัดทำแผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 รอบใหม่ (พ.ศ. 2566 - 2570) มีเป้าหมายสำคัญที่จะพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันทั้งในด้านเศรษฐกิจและสังคม การค้า การลงทุน การค้าชายแดน การท่องเที่ยว และการเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตร เพื่อให้ครอบคลุมการพัฒนาในทุกๆ ด้าน มีศักยภาพในการแข่งขันและรองรับการค้า การลงทุนกับกลุ่มประเทศภูมิภาคแม่น้ำโขง และต่างประเทศได้มีการเชื่อมโยงการพัฒนาในแต่ละด้านที่สามารถสร้างรายได้และยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนให้ดีขึ้น การท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดจะสามารถสร้างรายได้ให้กับผู้ประกอบการ นักลงทุน และประชาชนในพื้นที่ โดยมีผลิตภัณฑ์การเกษตร และอุตสาหกรรมเกษตร รองรับบนเส้นทางการท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวจะต้องส่งเสริมให้ประชาชนในพื้นที่ และกลุ่มเกษตรกรสามารถสร้างรายได้จากการขายสินค้าทางการเกษตร OTOP และสินค้าแปรรูปต่างๆ ได้ ถนนที่เชื่อมโยงสู่กลุ่มจังหวัดนั้น จะต้องเป็นถนนที่มีความปลอดภัยสามารถเดินทางท่องเที่ยว และขนส่งสินค้าได้อย่างสะดวกสบายดี สร้างความเชื่อมั่นให้กับนักลงทุนว่าถ้าได้ตัดสินใจมาลงทุนภาคอุตสาหกรรมและอุตสาหกรรมเกษตรในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 แล้ว จะต้องเป็นฐานการผลิตที่มีศักยภาพได้แรงงานมีการพัฒนาความรู้ และทักษะที่จำเป็นต่อการผลิตสามารถตอบสนองความต้องการของผู้ประกอบการได้ การท่องเที่ยวจะต้องมีเอกลักษณ์และอัตลักษณ์ มีการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้สวยงาม มีความสะอาด และมีการดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติให้มีความอุดมสมบูรณ์ และมีการใช้นวัตกรรมในการพัฒนาทุกๆ ด้าน เน้นการใช้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาประยุกต์ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการพัฒนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 ให้เป็นกลุ่มจังหวัดที่มีความเข้มแข็งและยั่งยืนต่อไป

แนวคิดและหลักการ

กรอบแนวคิด การจัดทำแผนพัฒนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 นั้น ได้ยึดแนวคิดยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี แผนแม่บท แผนปฏิรูปประเทศ ร่างแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 นโยบายรัฐบาล รวมทั้งแผนรายสาขา/เฉพาะด้านต่างๆ ที่ผ่านความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีแล้ว และข้อสั่งการของคณะรัฐมนตรี ในการพัฒนาตามร่างแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 ซึ่งมีบริบทของการพัฒนาในด้านต่างๆ ที่ต้องแข่งขันและอาจก่อให้เกิดความเสี่ยงทั้งจากภายในและภายนอกประเทศ อาทิ กระแสการเปิดเศรษฐกิจเสรี ความท้าทายของเทคโนโลยีใหม่ๆ การเข้าสู่สังคมของผู้สูงอายุ การเกิดภัยธรรมชาติที่รุนแรง ภัยแล้ง ประกอบกับสถานการณ์ด้านต่างๆ ทั้งเศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ปัญหาผลิตภาพการผลิตคุณภาพการศึกษา ความเหลื่อมล้ำทางสังคม เป็นต้น โดยนำหลักการของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 มาเป็นกรอบแนวคิดในการจัดทำแผนพัฒนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 นอกจากนี้ ยังได้นำยุทธศาสตร์เศรษฐกิจภาคตะวันออกเฉียงเหนือมาเป็นกรอบแนวคิดในการจัดทำแผนพัฒนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 ทั้งนี้ เพื่อให้สอดคล้องกับการพัฒนาในระดับภาค และระดับประเทศอีกด้วย มุ่งเน้นในเรื่อง

- (1) การน้อมนำและประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- (2) คนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนาอย่างมีส่วนร่วม
- (3) การสนับสนุนและส่งเสริมแนวคิดการปฏิรูปประเทศ
- (4) การพัฒนาสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน สังคมน่าอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

แนวทางการพัฒนาภาค

- (1) พัฒนาภาคเกษตรไปสู่เกษตรสมัยใหม่เพื่อต่อยอดไปสู่เศรษฐกิจชีวภาพ
- (2) บริหารจัดการน้ำให้เพียงพอเพื่อรองรับการพัฒนา

- (3) พัฒนาผลิตภัณฑ์พื้นถิ่นไปสู่มาตรฐานสากลเพื่อสร้างเศรษฐกิจในชุมชน
- (4) พัฒนาเมือง เขตเศรษฐกิจพิเศษและเมืองชายแดน รวมทั้งพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (NeEC-Bioeconomy) ให้เป็นพื้นที่เศรษฐกิจหลักของภาค
- (5) พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวสำคัญและแหล่งท่องเที่ยวชุมชนให้ได้มาตรฐาน
- (6) ยกระดับคุณภาพชีวิตให้ได้มาตรฐานและแก้ปัญหาความยากจนให้กับผู้มีรายได้น้อย เพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม

หลักการ การจัดทำแผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 นั้น เป็นการจัดทำแผนที่สามารถพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันทั้งในด้านเศรษฐกิจและสังคม การค้าและการลงทุน การท่องเที่ยว และการเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตร โดยเป็นการพัฒนาที่สอดคล้องกับศักยภาพและพื้นที่ของกลุ่มจังหวัด เพื่อสร้างความเข้มแข็งและการเจริญเติบโตอย่างมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน พัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐาน และต่อยอดสู่การพัฒนาที่เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน

ตลอดจนนำนวัตกรรม เทคโนโลยี 4.0 และ ICT เข้ามาใช้ในการพัฒนา มีการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมที่สร้างความสมดุลระหว่างคนกับธรรมชาติ เน้นการพัฒนาศักยภาพของประชาชน กำลังแรงงาน เกษตรกร และผู้ประกอบการให้สามารถแข่งขันกับตลาดเศรษฐกิจทั้งประเทศอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขงและต่างประเทศ ส่งเสริมแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรให้สามารถเข้าสู่ตลาดการบริโภค และสามารถนำไปใช้เป็นพลังงานทดแทนในภาคอุตสาหกรรมและครัวเรือนได้

2.1 สรุปผลการวิเคราะห์ศักยภาพของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1

(1) สรุปผลการวิเคราะห์ศักยภาพ (SWOT Analysis)

จุดแข็ง (Strengths)

1. ที่ตั้งเชิงยุทธศาสตร์ของกลุ่มจังหวัดเชื่อมโยงติดต่อกับ 3 ประเทศ ได้แก่ ประเทศลาว ประเทศเวียดนาม และประเทศจีน
2. มีระบบคมนาคม การขนส่งและโลจิสติกส์ที่เชื่อมโยงทั้งในและนอกภูมิภาค ตลอดจนประเทศเพื่อนบ้าน
3. มีแหล่งท่องเที่ยวที่หลากหลาย โดยเฉพาะแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ เชิงทางธรรมชาติและวัฒนธรรมที่โดดเด่น
4. มีศักยภาพทางผลิตผลทางการเกษตรที่หลากหลาย
5. เป็นศูนย์กลางการค้า การลงทุน การค้าชายแดน และระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (NeEC)

จุดอ่อน (Weaknesses)

1. การคมนาคมขนส่ง และโลจิสติกส์ยังขาดประสิทธิภาพ และไม่ครอบคลุมในทุกพื้นที่
2. ระบบโครงสร้างพื้นฐาน และสิ่งอำนวยความสะดวก ไม่พร้อมรองรับการขยายตัวทางเศรษฐกิจ การค้า การลงทุน การค้าชายแดน และการท่องเที่ยว
3. ขาดการต่อยอดยกระดับเพิ่มมูลค่าผลผลิตทางการเกษตร
4. ปัญหาการจัดการน้ำขาดประสิทธิภาพและไม่ครอบคลุม
5. ปัญหาความเหลื่อมล้ำทางรายได้ และหนี้สินครัวเรือน
6. ขาดการพัฒนาด้านทรัพยากรมนุษย์ที่มีทักษะขั้นสูง

โอกาส (Opportunities)

1. นโยบายภาครัฐที่ส่งเสริมการพัฒนาด้านการคมนาคมและโลจิสติกส์ ด้านการค้าการลงทุน ด้านการเกษตรครบวงจร ด้านการท่องเที่ยว ด้านการบริหารจัดการน้ำอย่างยั่งยืน
2. การขยายตัวทางเศรษฐกิจของประเทศเพื่อนบ้าน ส่งผลดีต่อการค้าการลงทุน และการค้าชายแดน
3. การพัฒนาด้านเกษตรปลอดภัย เกษตรอินทรีย์โดยมีมูลค่าสูง
4. การเพิ่มขึ้นของจำนวนนักท่องเที่ยว อันเป็นผลมาจากการเปิดเส้นทางรถไฟจีน-ลาว

อุปสรรค (Threats)/ ภัยคุกคาม (Threats)

1. การเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศของโลก
2. การเกิดโรคอุบัติใหม่ทั้งในคน พืช และสัตว์
3. การแข่งขันทางเศรษฐกิจของประเทศเพื่อนบ้าน
4. ปัญหายาเสพติด
5. การลักลอบเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย
6. ปัญหาการลักลอบนำเข้าสินค้าโดยผิดกฎหมาย

(2) การวิเคราะห์ทิศทางกลยุทธ์ (TOWS Matrix)

จากการวิเคราะห์ศักยภาพผ่านเครื่องมือ SWOT Analysis ข้างต้น ทำให้สามารถวิเคราะห์และกำหนดทิศทางกลยุทธ์เพื่อใช้เป็นกรอบของประเด็นการพัฒนาสำคัญของกลุ่มจังหวัดตามกรอบแนวคิด TOWS Matrix ได้ ดังนี้

ยุทธศาสตร์เชิงรุก (SO)

<p>จุดแข็ง (S)</p> <p>S1 ที่ตั้งเชิงยุทธศาสตร์ของกลุ่มจังหวัดเชื่อมโยงติดต่อกัน 3 ประเทศ ได้แก่ ประเทศลาว ประเทศเวียดนาม และประเทศจีน</p> <p>S2 มีเส้นทางคมนาคมที่จะพัฒนาไปสู่ระบบขนส่งและโลจิสติกส์ ทั้งทางบก ทางราง ทางอากาศที่สามารถเชื่อมโยงทั้งในและนอกภูมิภาค ตลอดจนประเทศเพื่อนบ้าน</p> <p>S3 มีแหล่งท่องเที่ยวที่หลากหลาย โดยเฉพาะแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ เชิงทางธรรมชาติ และวัฒนธรรมที่โดดเด่น</p>	<p>ยุทธศาสตร์เชิงรุก (SO)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. พัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานและระบบสาธารณสุขโรค เพื่อรองรับการขยายตัวทางเศรษฐกิจ การค้าการลงทุน และการค้าชายแดน [S1/O1/O2] 2. พัฒนาและยกระดับสินค้าทางการเกษตรและบริการ รวมถึงแหล่งท่องเที่ยวให้ได้มาตรฐาน [S1/S3/O1/O3] 3. ส่งเสริมและพัฒนาความร่วมมือด้านการค้า การลงทุน และการท่องเที่ยว เชื่อมโยงกับประเทศในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงอย่างเป็นรูปธรรม [S1/O1]
<p>โอกาส (O)</p> <p>O1 นโยบายภาครัฐที่ส่งเสริมการพัฒนาด้านการคมนาคมและโลจิสติกส์ ด้านการค้าการลงทุน ด้านการเกษตรครบวงจร ด้านการท่องเที่ยว ด้านการบริหารจัดการน้ำอย่างยั่งยืน</p> <p>O2 การขยายตัวทางเศรษฐกิจของประเทศเพื่อนบ้าน ส่งผลดีต่อการค้าการลงทุน และการค้าชายแดน</p> <p>O3 การพัฒนาด้านการเกษตรปลอดภัยสู่เกษตรอินทรีย์ให้มีมูลค่าสูง</p>	

ยุทธศาสตร์เชิงป้องกัน (ST)

<p>จุดแข็ง (S)</p> <p>S1 ที่ตั้งเชิงยุทธศาสตร์ของกลุ่มจังหวัดเชื่อมโยงติดต่อกับ 3 ประเทศ ได้แก่ ประเทศลาว ประเทศเวียดนาม และประเทศจีน</p> <p>S2 มีเส้นทางคมนาคมที่จะพัฒนาไปสู่ระบบขนส่งและโลจิสติกส์ ทั้งทางบก ทางราง ทางอากาศที่สามารถเชื่อมโยงทั้งใน และนอกภูมิภาค ตลอดจนประเทศเพื่อนบ้าน</p> <p>S3 มีแหล่งท่องเที่ยวที่หลากหลาย โดยเฉพาะแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ เชิงทางธรรมชาติ และวัฒนธรรมที่โดดเด่น</p> <p>S4 มีศักยภาพทางผลิตผลทางการเกษตรที่หลากหลาย</p>	<p>ยุทธศาสตร์เชิงป้องกัน (ST)</p> <ol style="list-style-type: none"> ยกระดับมาตรฐานสินค้าการเกษตรและบริการให้ได้มาตรฐาน [S4/T3] ยกระดับการท่องเที่ยวให้ได้มาตรฐานสากล และเชื่อมโยงเส้นทางการท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 [S3/T3] ยกระดับและเพิ่มมาตรการในการป้องกันและเฝ้าระวังโรคอุบัติใหม่ทั้งในคน พืช และสัตว์ [S3/S4/T2]
<p>ภัยคุกคาม (T)</p> <p>T1 การเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศของโลก</p> <p>T2 การเกิดโรคอุบัติใหม่ทั้งในคน พืช และสัตว์</p> <p>T3 การแข่งขันทางเศรษฐกิจของประเทศเพื่อนบ้าน</p>	

ยุทธศาสตร์เชิงแก้ไข (WO)

<p>จุดอ่อน (W)</p> <p>W1 การคมนาคมขนส่ง และโลจิสติกส์ยังขาดประสิทธิภาพและไม่ครอบคลุมในทุกพื้นที่</p> <p>W2 ระบบโครงสร้างพื้นฐาน และสิ่งอำนวยความสะดวกไม่พร้อมรองรับการขยายตัวทางเศรษฐกิจ การค้า การลงทุน และการท่องเที่ยว</p> <p>W3 ขาดการต่อยอดยกระดับเพิ่มมูลค่าผลิตผลทางการเกษตร</p> <p>W4 ปัญหาการจัดการน้ำขาดประสิทธิภาพและไม่ครอบคลุมพื้นที่</p> <p>W6 ขาดการพัฒนาด้านทรัพยากรมนุษย์ที่มีฝีมือแรงงานมาตรฐานและทักษะขั้นสูง</p>	<p>ยุทธศาสตร์เชิงแก้ไข (WO)</p> <ol style="list-style-type: none"> ส่งเสริมการผลิตและแปรรูปผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรให้ได้มาตรฐาน [W3/O1/O2/O3] เพิ่มจุดกระจายสินค้า และจุดพักสินค้าเพื่อรองรับการส่งออก [W1/W2/O1/O2] พัฒนาทักษะฝีมือแรงงาน เพื่อรองรับการค้า การลงทุน และการค้าชายแดน [W6/O1] เพิ่มช่องทางการจัดจำหน่ายสินค้าในรูปแบบที่หลากหลาย [W2/W6/O2/O3] พัฒนาระบบการบริหารจัดการน้ำให้มีประสิทธิภาพและครอบคลุมในทุกพื้นที่ [W4/O1]
<p>โอกาส (O)</p> <p>O1 นโยบายภาครัฐที่ส่งเสริมการพัฒนาด้านการคมนาคม และโลจิสติกส์ ด้านการค้าการลงทุน ด้านการเกษตรครบวงจร ด้านการท่องเที่ยว ด้านการบริหารจัดการน้ำอย่างยั่งยืน</p> <p>O2 การขยายตัวทางเศรษฐกิจของประเทศเพื่อนบ้าน ส่งผลดีต่อการค้าการลงทุน และการค้าชายแดน</p> <p>O3 การพัฒนาด้านการเกษตรปลอดภัยสู่เกษตรอินทรีย์ให้มีมูลค่าสูง</p>	

ยุทธศาสตร์เชิงรับ (WT)

<p>จุดอ่อน (W)</p> <p>W1 การคมนาคมขนส่ง และโลจิสติกส์ยังขาดประสิทธิภาพ และไม่ครอบคลุมในทุกพื้นที่</p> <p>W2 ระบบโครงสร้างพื้นฐาน และสิ่งอำนวยความสะดวกไม่พร้อมรองรับการขยายตัวทางเศรษฐกิจ การค้า การลงทุน และการค้าชายแดน</p> <p>W3 ขาดการต่อยอดยกระดับเพิ่มมูลค่าผลผลิตทางการเกษตร</p> <p>W6 ขาดการพัฒนาด้านทรัพยากรมนุษย์ที่มีฝีมือ แรงงานมาตรฐานและให้มีคุณภาพอย่างรอบด้านทักษะขั้นสูง</p>	<p>ยุทธศาสตร์เชิงรับ (WT)</p> <ol style="list-style-type: none"> พัฒนาเพื่อยกระดับโครงสร้างพื้นฐาน และสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อรองรับการค้า การลงทุน และการค้าชายแดน[W1/W2/T3] ส่งเสริม พัฒนา และยกระดับภาคการเกษตรด้วยเทคโนโลยี และนวัตกรรมการผลิตที่ทันสมัย เพื่อการส่งออก [W3/T3] เพิ่มช่องทางการตลาด ในการจำหน่ายสินค้าทางการเกษตรที่หลากหลาย [W1/W3/T3] ส่งเสริมและพัฒนาทักษะฝีมือแรงงานให้มีคุณภาพอย่างรอบด้าน [W6/T3]
<p>ภัยคุกคาม (T)</p> <p>T3 การแข่งขันทางเศรษฐกิจของประเทศเพื่อนบ้าน</p>	

สรุป TOWS Matrix

<p>ยุทธศาสตร์เชิงรุก (SO)</p> <ol style="list-style-type: none"> พัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานและระบบสาธารณูปโภค เพื่อรองรับการขยายตัวทางเศรษฐกิจ การค้า การลงทุน และการค้าชายแดน [S1/O1/O2] พัฒนาและยกระดับสินค้าทางการเกษตรและบริการ รวมถึงแหล่งท่องเที่ยวให้ได้มาตรฐาน [S1/S3/O1/O3] ส่งเสริมและพัฒนาความร่วมมือด้านการค้า การลงทุน และการท่องเที่ยว เชื่อมโยงกับประเทศในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงอย่างเป็นรูปธรรม [S1/O1] 	<p>ยุทธศาสตร์เชิงป้องกัน (ST)</p> <ol style="list-style-type: none"> ยกระดับมาตรฐานสินค้าการเกษตรและบริการให้ได้มาตรฐาน [S4/T3] ยกระดับการท่องเที่ยวให้ได้มาตรฐานสากล และเชื่อมโยงเส้นทางการท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 [S3/T3] ยกระดับและเพิ่มมาตรการในการป้องกันและเฝ้าระวังโรคอุบัติใหม่ทั้งในคน พืช และสัตว์ [S3/S4/T2]
<p>ยุทธศาสตร์เชิงแก้ไข (WO)</p> <ol style="list-style-type: none"> ส่งเสริมการผลิตและแปรรูปผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรให้ได้มาตรฐาน [W3/O1/O2/O3] เพิ่มจุดกระจายสินค้า และจุดพักสินค้า เพื่อรองรับการส่งออก [W1/W2/O1/O2] พัฒนาทักษะฝีมือแรงงาน เพื่อรองรับการค้า การลงทุน และการท่องเที่ยว [W6/O1] เพิ่มช่องทางการบริหารจัดการสินค้าที่หลากหลายในรูปแบบต่าง ๆ [W2/W6/O2/O3] พัฒนาระบบการบริหารจัดการน้ำให้มีประสิทธิภาพและครอบคลุมในทุกพื้นที่ [W4/O1] 	<p>ยุทธศาสตร์เชิงรับ (WT)</p> <ol style="list-style-type: none"> พัฒนาเพื่อยกระดับโครงสร้างพื้นฐาน และสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อรองรับการค้า การลงทุน และการท่องเที่ยว [W1/W2/T3] ส่งเสริม พัฒนา และยกระดับ ภาคการเกษตรด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรมการผลิตที่ทันสมัย เพื่อการส่งออก [W3/T3] เพิ่มช่องทางการตลาด ในการจำหน่ายสินค้าทางการเกษตรที่หลากหลาย [W1/W3/T3] ส่งเสริมและพัฒนาทักษะฝีมือแรงงานให้มีคุณภาพอย่างรอบด้าน [W6/T3]

2.2 เป้าหมายการพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1

“เกษตรอุตสาหกรรมชั้นนำ ศูนย์กลางการค้าและโลจิสติกส์ การท่องเที่ยวมาตรฐานสากล เมืองน่าอยู่อย่างยั่งยืน”

ความหมาย

เกษตรอุตสาหกรรมชั้นนำ กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 มีการเกษตรชั้นนำ (การเพาะปลูกพืชต่าง ๆ รวมทั้งการเลี้ยงสัตว์และการประมง)

เกษตรกรในกลุ่มจังหวัดมีอาชีพ มีรายได้ ผลผลิตจากการเกษตรชั้นนำเพื่อการแปรรูปสร้างมูลค่าเพิ่มในพื้นที่ตามความต้องการของตลาด ด้วยเทคโนโลยี นวัตกรรมชั้นนำ

ศูนย์กลางการค้าและโลจิสติกส์ กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 มีการค้า การลงทุน การค้าชายแดน และการบริการ เช่น ค้าปลีก ค้าส่ง การส่งออก การธนาคาร การประกันภัย ฯลฯ รวมถึงสาขาที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ โลจิสติกส์ เป็นต้น ที่จะขยายสู่การค้าสากลกับนานาชาติอารยประเทศ การขนส่งที่มีประสิทธิภาพ (Transport Efficiency) เพิ่มประสิทธิภาพการขนส่งและโลจิสติกส์ โดยพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานคมนาคมขนส่งให้เชื่อมโยงฐานการผลิต แหล่งเกษตรกรรมและอุตสาหกรรม ประตูการค้าและสถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญ เชื่อมต่อระหว่างรูปแบบการขนส่งต่างๆ และเชื่อมโยงระหว่างเมืองหลักในภูมิภาค

การท่องเที่ยวมาตรฐานสากล กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 มีอุตสาหกรรม การท่องเที่ยวมาตรฐานสากล สนองความต้องการของตลาดท่องเที่ยว เชื่อมโยงกับแหล่งท่องเที่ยวชั้นนำในระดับประเทศ และระดับโลก

เมืองน่าอยู่อย่างยั่งยืน กระบวนการพัฒนาเมืองเพื่อให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีมีความสุข ได้รับโอกาสที่เท่าเทียมมีความสามารถในการแข่งขันทั้งในด้านสังคม เศรษฐกิจ อันจะก่อให้เกิดความเป็นเอกภาพของเมืองและชุมชน และมีการบริหารราชการอย่าง โปร่งใส ยุติธรรม โดยให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาทุกขั้นตอน

- (1) เป็นเมืองที่มีสิ่งแวดล้อมทางกายภาพและที่อยู่อาศัยที่สะอาดและปลอดภัย
- (2) มีระบบนิเวศอยู่ในภาวะสมดุลภาพและยั่งยืน
- (3) มีชุมชนเข้มแข็งช่วยเหลือเกื้อกูลไม่เอารัดเอาเปรียบ
- (4) ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนด ควบคุม ตัดสินใจ เกี่ยวกับเรื่องที่มีผลกระทบต่อสุขภาพ
- (5) ประชาชนได้รับการตอบสนองต่อความจำเป็นพื้นฐานของชีวิต

กรอบการดำเนินงานการพัฒนา

โดยให้มีความสอดคล้องกับหลักการบริหารงานเชิงพื้นที่แบบบูรณาการไปจนถึงยุทธศาสตร์ชาติ สามารถบริหารงาน แก้ปัญหา และพัฒนาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตอบสนองความต้องการของประชาชน ให้ได้รับประโยชน์สูงสุด กรอบการดำเนินงานการพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 ระยะ 5 ปี (พ.ศ.2566 - 2570) อยู่ภายใต้นโยบาย หลักเกณฑ์ และวิธีการจัดทำแผนพัฒนากลุ่มจังหวัด ที่คณะกรรมการบูรณาการนโยบายพัฒนาภาค (ก.บ.ภ.) คณะกรรมการนโยบายการบริหารงานจังหวัด และกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ (ก.น.จ.) คณะกรรมการบริหารงานกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ (ก.บ.ก.) และคณะกรรมการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ (ก.บ.จ.) กำหนดไว้ เป็นเครื่องมือในการกำหนดเป้าหมาย และความต้องการด้านพัฒนาพื้นที่ของภาคที่ต้องมีความเชื่อมโยงกันในระดับภูมิภาคและ/หรือระหว่างประเทศ โดยผ่านช่องทางการดำเนินงานของกลุ่มจังหวัดฯ เพื่อขับเคลื่อนและเชื่อมโยงให้เป็นไปตามเป้าหมายการพัฒนา กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 ระยะ 5 ปี (พ.ศ.2566 - 2570) ร่วมกันระหว่างภาคราชการ ภาคเอกชน

ภาคประชาสังคม ประชาชน สถาบันการศึกษา ส่งเสริม สนับสนุน กระตุ้นให้เกิดการดำเนินงานพัฒนาในพื้นที่ โดยได้กำหนดตำแหน่งการพัฒนา “ศูนย์กลางการท่องเที่ยวอารยธรรมลุ่มน้ำโขง” ประกอบไปด้วย

1. ศูนย์กลางการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติและวัฒนธรรมของอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง
2. การพัฒนาเศรษฐกิจ การค้า และการลงทุน เชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน
3. ผลิตภัณฑ์และสินค้าทางการเกษตรมูลค่าสูงและได้มาตรฐาน

เป้าประสงค์การพัฒนา

1. เศรษฐกิจของกลุ่มจังหวัดมีการเติบโตอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน
2. ยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันทางการผลิต การค้า การลงทุน การค้าชายแดน และการท่องเที่ยว โดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น เทคโนโลยีและนวัตกรรม
3. รักษาสมดุลทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน
4. ยกระดับการพัฒนาคุณภาพชีวิต

2.3 ตัวชี้วัดความสำเร็จตามเป้าหมายการพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1

- (1) อัตราการขยายตัวมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมกลุ่มจังหวัดสบายดี เพิ่มขึ้นร้อยละ 5
- (2) ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของมูลค่าการค้าชายแดนของกลุ่มสบายดี เพิ่มขึ้นร้อยละ 5
- (3) รายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นร้อยละ 5
- (4) สัดส่วนคนจนในพื้นที่กลุ่มจังหวัดสบายดี ลดลงร้อยละ 5
- (5) สัดส่วนปริมาณขยะที่กำจัดถูกต้องต่อปริมาณขยะที่เกิดขึ้นร้อยละ 3

2.4 ประเด็นการพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1

ระยะ 5 ปี (พ.ศ.2566 - 2570)

- ประเด็นการพัฒนาที่ 1 เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการค้า การลงทุน และการค้าชายแดน
- ประเด็นการพัฒนาที่ 2 พัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวในกลุ่มจังหวัดสบายดีให้ได้มาตรฐานสากล
- ประเด็นการพัฒนาที่ 3 พัฒนาและยกระดับสินค้าเกษตรปลอดภัยสู่เกษตรอินทรีย์อย่างเป็นระบบ
- ประเด็นการพัฒนาที่ 4 พัฒนาทุนมนุษย์และยกระดับคุณภาพชีวิตในทุกช่วงวัยอย่างเท่าเทียม
- ประเด็นการพัฒนาที่ 5 การรักษาสมดุลทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน

ประเด็นการพัฒนาที่ 1 เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการค้า การลงทุน และการค้าชายแดน

วัตถุประสงค์	ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย
1. พัฒนาความสามารถในการแข่งขันด้านการผลิต การค้า การลงทุน การค้าชายแดน และการตลาดทั้งในและต่างประเทศ	1. อัตราการขยายตัวมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมกลุ่มจังหวัดสบายดีเพิ่มขึ้นร้อยละ 5
2. เพื่อเพิ่มมูลค่าภาคอุตสาหกรรมของกลุ่มจังหวัด	2. อัตราการขยายตัวภาคอุตสาหกรรม เพิ่มขึ้นร้อยละ 5
3. เพื่อเพิ่มมูลค่าการค้าชายแดน	3. ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของมูลค่าการค้าชายแดนของกลุ่มสบายดีเพิ่มขึ้นร้อยละ 5

แนวทางการพัฒนา (กลยุทธ์)

1. พัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานและระบบสาธารณูปโภค เพื่อรองรับการขยายตัวทางเศรษฐกิจ การค้า การลงทุน และการค้าชายแดน
2. พัฒนาระบบการบริหารจัดการน้ำให้มีประสิทธิภาพและครอบคลุมในทุกพื้นที่
3. ยกระดับและพัฒนาศักยภาพสินค้าและบริการให้มีมาตรฐานในการแข่งขัน
4. ส่งเสริมและพัฒนาความร่วมมือด้านการค้า การลงทุน การค้าชายแดน เชื่อมโยงทั้งภายในและระหว่างประเทศ

โครงการ

1. โครงการเพิ่มศักยภาพโครงสร้างพื้นฐานและระบบสาธารณูปโภคด้านการค้า การลงทุน และการค้าชายแดน
2. โครงการยกระดับและพัฒนาสินค้าและบริการมุ่งสู่มาตรฐานสากล
3. โครงการส่งเสริมการค้า การลงทุน และการค้าชายแดนเชื่อมโยงทั้งภายในและระหว่างประเทศ

ต้นทาง	กลางทาง	ปลายทาง
แนวทางการพัฒนาที่ 1 พัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานและระบบสาธารณูปโภค เพื่อรองรับการขยายตัวทางเศรษฐกิจ การค้า การลงทุน และการค้าชายแดน	แนวทางการพัฒนาที่ 3 ยกระดับและพัฒนาศักยภาพสินค้าและบริการให้มีมาตรฐานในการแข่งขัน	แนวทางการพัฒนาที่ 4 ส่งเสริมและพัฒนาความร่วมมือด้านการค้า การลงทุน การค้าชายแดน เชื่อมโยงทั้งภายในและระหว่างประเทศ
แผนงาน : ส่งเสริมด้านการผลิต การค้า การลงทุน และการตลาดทั้งในและต่างประเทศ		
1. โครงการเพิ่มศักยภาพโครงสร้างพื้นฐานและระบบสาธารณูปโภคด้านการค้า การลงทุน และการค้าชายแดน	2. โครงการยกระดับและพัฒนาสินค้าและบริการมุ่งสู่มาตรฐานสากล	3. โครงการส่งเสริมการค้า การลงทุน และการค้าชายแดนเชื่อมโยงทั้งในและระหว่างประเทศ

ประเด็นการพัฒนาที่ 2 พัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวในกลุ่มจังหวัดสบายดีให้ได้มาตรฐานสากล

วัตถุประสงค์	ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย
1. พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อรองรับการท่องเที่ยว	1. อัตราการขยายตัวรายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นร้อยละ 5
2. ยกระดับการท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดสบายดีให้ได้มาตรฐานสากล และเชื่อมโยงกับประเทศในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงอย่างเป็นรูปธรรม	2. รายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นร้อยละ 5
3. เพื่อส่งเสริมการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดสบายดี	

แนวทางการพัฒนา (กลยุทธ์)

- พัฒนาและยกระดับโครงสร้างพื้นฐาน และสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยวให้ได้มาตรฐาน
- ส่งเสริมความร่วมมือและพัฒนาทักษะบุคลากรด้านการท่องเที่ยว เพื่อเชื่อมโยงเส้นทางการท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 และประเทศในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงอย่างเป็นรูปธรรม
- พัฒนาประชาสัมพันธ์ด้านการท่องเที่ยวและเพิ่มช่องทางการตลาด

โครงการ

- โครงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยวให้ได้มาตรฐานเพื่อรองรับเส้นทางการท่องเที่ยวเชิงอัตลักษณ์และส่งเสริมเส้นทางการท่องเที่ยววิถีชีวิตลุ่มแม่น้ำโขง (บนเส้นทางโรแมนติก รูท (Romantic Route) และ นาคี รูท (Nakhee Route)
- โครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวเพิ่มศักยภาพของบุคลากรด้านการท่องเที่ยวเชิงผสมผสานสู่ความยั่งยืน
- โครงการส่งเสริมการประชาสัมพันธ์และพัฒนาช่องทางตลาดการท่องเที่ยวเชิงรุก

ต้นทาง	กลางทาง	ปลายทาง
แนวทางการพัฒนาที่ 1 พัฒนาและยกระดับโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยวให้ได้มาตรฐาน	แนวทางการพัฒนาที่ 2 ส่งเสริมความร่วมมือและพัฒนาทักษะบุคลากรด้านการท่องเที่ยวเพื่อเชื่อมโยงเส้นทางการท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 และประเทศในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงอย่างเป็นรูปธรรม	แนวทางการพัฒนาที่ 3 พัฒนาประชาสัมพันธ์ด้านการท่องเที่ยวและเพิ่มช่องทางการตลาด
แผนงาน : ส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1		
1. โครงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยวให้ได้มาตรฐาน เพื่อรองรับเส้นทางการท่องเที่ยวเชิงอัตลักษณ์และส่งเสริมเส้นทางการท่องเที่ยววิถีชีวิตลุ่มแม่น้ำโขง (บนเส้นทางโรแมนติก รูท (Romantic Route) และ นาคี รูท (Nakhee Route)	2. โครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวเพิ่มศักยภาพของบุคลากรด้านการท่องเที่ยวเชิงผสมผสานสู่ความยั่งยืน	3. โครงการส่งเสริมการประชาสัมพันธ์และพัฒนาช่องทางตลาดการท่องเที่ยวเชิงรุก

ประเด็นการพัฒนาที่ 3 พัฒนาและยกระดับสินค้าเกษตรปลอดภัยสู่เกษตรกรอินทรีย์อย่างเป็นระบบ

วัตถุประสงค์	ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย
1. พัฒนาระดับผลิตภัณฑ์สินค้าเกษตรปลอดภัยสู่เกษตรกรอินทรีย์ให้ได้มาตรฐานสากล	1. ผลผลิตทางการเกษตรภายในกลุ่มจังหวัดสบายดีเพิ่มขึ้นร้อยละ 5
2. เพิ่มช่องทางตลาดในการผลิตสินค้าและการจำหน่ายสินค้าเกษตรให้มีมูลค่าสูง	2. อัตราการขยายตัวภาคเกษตร เพิ่มขึ้นร้อยละ 5

แนวทางการพัฒนา (กลยุทธ์)

- พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบสาธารณูปโภคให้ครอบคลุมในทุกพื้นที่
- เพิ่มมาตรฐานสินค้าการเกษตรในการป้องกัน ฝ้าระวังโรคอุบัติใหม่ในพืชและสัตว์สู่การบริการให้ได้มาตรฐาน
- ยกระดับและส่งเสริมการผลิต แปรรูปผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร ด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรมการผลิตที่ทันสมัยเพื่อการส่งออก
- เพิ่มช่องทางการจัดจำหน่ายสินค้าในรูปแบบที่หลากหลาย

โครงการ

- โครงการเพิ่มศักยภาพโครงสร้างพื้นฐานและระบบสาธารณูปโภคเพื่อสนับสนุนการเกษตรทั้งระบบ
- โครงการส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยสู่มาตรฐานอินทรีย์อย่างเป็นระบบ (Green economy)
- โครงการเพิ่มขีดความสามารถของผู้ประกอบการ เพื่อการแข่งขันสู่มาตรฐานสากล
- โครงการส่งเสริมการตลาดและจำหน่ายสินค้าผลิตภัณฑ์การเกษตร

ต้นทาง		กลางทาง	ปลายทาง
แนวทางการพัฒนาที่ 1 พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบสาธารณูปโภคให้ครอบคลุมในทุกพื้นที่	แนวทางการพัฒนาที่ 2 ยกระดับและเพิ่มมาตรฐานสินค้าการเกษตรในการป้องกัน ฝ้าระวังโรคอุบัติใหม่ในพืชและสัตว์สู่การบริการให้ได้มาตรฐาน	แนวทางการพัฒนาที่ 3 ยกระดับและส่งเสริมการผลิตแปรรูปผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร ด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรมการผลิตที่ทันสมัยเพื่อการส่งออก	แนวทางการพัฒนาที่ 4 เพิ่มช่องทางการจัดจำหน่ายสินค้าในรูปแบบที่หลากหลาย
แผนงาน : ส่งเสริมการผลิต แปรรูปผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร และยกระดับภาคการเกษตร			
1. โครงการเพิ่มศักยภาพโครงสร้างพื้นฐานและระบบสาธารณูปโภคเพื่อสนับสนุนการเกษตรทั้งระบบ	2. โครงการส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยสู่มาตรฐานอินทรีย์อย่างเป็นระบบ (Green economy)	3. โครงการเพิ่มขีดความสามารถของผู้ประกอบการ เพื่อการแข่งขันสู่มาตรฐานสากล	4. โครงการส่งเสริมการตลาดและจำหน่ายสินค้าผลิตภัณฑ์การเกษตร

ประเด็นการพัฒนาที่ 4 พัฒนาทุนมนุษย์และยกระดับคุณภาพชีวิตในทุกช่วงวัยอย่างเท่าเทียม

วัตถุประสงค์	ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย
1. เพื่อยกระดับศักยภาพแรงงานและผู้ประกอบการในกลุ่มจังหวัดสบายดี	1. อัตราการขยายตัวของผลิตภาพแรงงานเพิ่มขึ้นร้อยละ 3
2. เพื่อให้ประชาชนในกลุ่มจังหวัดสบายดีมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น	2. สัดส่วนรายได้ต่อหนี้สินต่อครัวเรือนของกลุ่มจังหวัดสบายดี เพิ่มขึ้นร้อยละ 5

แนวทางการพัฒนา (กลยุทธ์)

1. พัฒนาด้านสาธารณสุขสู่การเป็นศูนย์กลางด้านสุขภาพในกลุ่มอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง
2. พัฒนาและยกระดับศักยภาพแรงงานและผู้ประกอบการให้มีทักษะฝีมือได้มาตรฐาน
3. พัฒนาคอนให้พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงสถานการณ์โลกที่อุบัติขึ้นใหม่

โครงการ

1. โครงการส่งเสริมความมั่นคง ปลอดภัยเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิต
2. โครงการยกระดับศักยภาพแรงงานให้ได้มาตรฐาน
3. โครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตเพื่อรองรับโรคอุบัติใหม่

ต้นทาง	กลางทาง	ปลายทาง
แนวทางการพัฒนาที่ 1 พัฒนาด้านสาธารณสุขสู่การเป็นศูนย์กลางด้านสุขภาพในกลุ่มอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง	แนวทางการพัฒนาที่ 2 พัฒนาและยกระดับศักยภาพแรงงานและผู้ประกอบการให้มีทักษะฝีมือได้มาตรฐาน	แนวทางการพัฒนาที่ 3 พัฒนาคอนให้พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงสถานการณ์โลกที่อุบัติขึ้นใหม่
แผนงาน : พัฒนาทุนมนุษย์และยกระดับคุณภาพชีวิต		
1. โครงการส่งเสริมความมั่นคง ปลอดภัยเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิต	2. โครงการยกระดับศักยภาพแรงงานให้ได้มาตรฐาน	3. โครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตเพื่อรองรับโรคอุบัติใหม่

ประเด็นการพัฒนาที่ 5 การรักษาสมดุลทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์	ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย
1. พื้นฟูและอนุรักษ์พื้นที่ป่าให้มีความอุดมสมบูรณ์เพิ่มขึ้น	1. สัดส่วนของพื้นที่สีเขียวในกลุ่มจังหวัดสบายดีเพิ่มขึ้นร้อยละ 3
2. เพื่อบริหารจัดการขยะและมลภาวะอย่างเป็นระบบ	2. ร้อยละของปริมาณขยะและมลภาวะลดลง ร้อยละ 5
3. เพื่อส่งเสริมศักยภาพในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของโลกและภัยพิบัติในรูปแบบต่างๆ ตามสถานการณ์โลก	

แนวทางการพัฒนา (กลยุทธ์)

1. ส่งเสริมการบริหารจัดการระบบอนุรักษ์ พื้นฟูและป้องกันการทำลายทรัพยากรลุ่มน้ำแบบบูรณาการของกลุ่มจังหวัด
2. ส่งเสริมมาตรการป้องกัน การแก้ไขปัญหา และเยียวยา จากปัญหาทางธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นในพื้นที่
3. การเตรียมความพร้อมรับมือกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของโลก (Climate change) และภัยพิบัติในรูปแบบต่างๆตามสถานการณ์โลก

โครงการ

1. โครงการอนุรักษ์ พื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ
2. โครงการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมและมลภาวะ
3. โครงการเสริมสร้างนวัตกรรม เพื่อเตรียมความพร้อมรับมือกับการเปลี่ยนแปลง สภาพภูมิอากาศของโลก และภัยพิบัติในรูปแบบต่างๆตามสถานการณ์โลก

ต้นทาง	กลางทาง	ปลายทาง
แนวทางการพัฒนาที่ 1 ส่งเสริมการบริหารจัดการระบบอนุรักษ์ ฟื้นฟูและป้องกันการทำลายทรัพยากร ลุ่มน้ำแบบบูรณาการของกลุ่มจังหวัด	แนวทางการพัฒนาที่ 2 ส่งเสริมมาตรการป้องกันการแก้ไขปัญหา และเยียวยา จากปัญหาทางธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นในพื้นที่	แนวทางการพัฒนาที่ 3 การเตรียมความพร้อมรับมือกับการ เปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของโลก (Climate change) และภัยพิบัติ ในรูปแบบต่างๆ ตามสถานการณ์โลก
แผนงาน: การส่งเสริมอนุรักษ์ฟื้นฟูพื้นที่ป่าต้นน้ำและการพัฒนาสู่การเป็นเมืองสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน		
1.โครงการอนุรักษ์ พื้นฟู ทรัพยากรธรรมชาติ	2. โครงการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อม และมลภาวะ	3. โครงการเสริมสร้างนวัตกรรม เพื่อเตรียมความพร้อม รับมือ กับการเปลี่ยนแปลง สภาพภูมิอากาศ ของโลก และภัยพิบัติในรูปแบบต่างๆ ตามสถานการณ์โลก

แบบฟอร์มแผนงานและโครงการสำคัญของกลุ่มจังหวัด (พ.ศ. 2566 – 2570)

กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1

เป้าหมายการพัฒนาพื้นที่ : เกษตรอุตสาหกรรมชั้นนำ ศูนย์กลางการค้าและโลจิสติกส์
การท่องเที่ยวมาตรฐานสากล เมืองน่าอยู่อย่างยั่งยืน

ประเด็นการพัฒนา	ตัวชี้วัดของ ประเด็นการพัฒนา	ฐานข้อมูล	ค่าเป้าหมาย					
			พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ. 2568	พ.ศ. 2569	พ.ศ. 2570	พ.ศ.2566 - 2570
ประเด็นการพัฒนาที่ 1 : เพิ่มขีดความสามารถ ในการแข่งขันด้านการค้า และการลงทุน	1. อัตราการขยายตัวมูลค่า ผลิตภัณฑ์มวลรวม กลุ่มจังหวัดสบายดีเพิ่มขึ้น ร้อยละ 5	ปี 2558- 2562P ร้อยละ 3.80	4	4	4	4	5	5
	2. อัตราการขยายตัว ภาคอุตสาหกรรม เพิ่มขึ้น ร้อยละ 5	ปี 2558 – 2562 ร้อยละ 4.23	4	4	4	4	4	5
	3. ร้อยละที่เพิ่มขึ้น ของมูลค่าการค้าชายแดน ของกลุ่มสบายดี เพิ่มขึ้น ร้อยละ 5	ปี 2559 – 2563 ร้อยละ 4.76	5	5	5	5	5	5
ประเด็นการพัฒนาที่ 2 : พัฒนาและส่งเสริม การท่องเที่ยวในกลุ่มจังหวัด ให้ได้มาตรฐาน	1. อัตราการขยายตัว รายได้จากการท่องเที่ยว เพิ่มขึ้นร้อยละ 5	ปี 2559 – 2562 ร้อยละ 8	4	4	4	4	5	5
	2. รายได้จากการท่องเที่ยว เพิ่มขึ้นร้อยละ 5	ปี 2559 – 2562 ร้อยละ 8	4	4	4	4	5	5
ประเด็นการพัฒนาที่ 3 : พัฒนาและยกระดับสินค้า เกษตรปลอดภัย สู่เกษตรอินทรีย์ อย่างเป็นระบบ	1. ผลผลิตทางการเกษตร ภายในกลุ่มจังหวัดสบายดี เพิ่มขึ้นร้อยละ 5	ปี 2558 – 2562 ร้อยละ 4.14	3	3	3	4	5	5
	2. อัตราการขยายตัว ภาคเกษตรเพิ่มขึ้น ร้อยละ 5	ปี 2558 – 2562 ร้อยละ 4.14	3	3	3	4	5	5
ประเด็นการพัฒนาที่ 4 : พัฒนาทุนมนุษย์และ ยกระดับคุณภาพชีวิต ในทุกช่วงวัย อย่างเท่าเทียม	1. อัตราการขยายตัว ของผลิตภาพแรงงาน เพิ่มขึ้นร้อยละ 3	ปี 2557 – 2559 ร้อยละ 3.17	3	3	3	3	3	3
	2. สัดส่วนรายได้ ต่อหนี้สินของ กลุ่มจังหวัดสบายดี เพิ่มขึ้นร้อยละ 5	ปี 2558 - 2562 ร้อยละ 7.85	5	5	5	5	5	5
ประเด็นการพัฒนาที่ 5 : การรักษาสมดุล ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม เพื่อการพัฒนา อย่างยั่งยืน	1. สัดส่วนของพื้นที่ สีเขียวในกลุ่มจังหวัดสบายดี เพิ่มขึ้นร้อยละ 3	ปี 2561 – 2562 ร้อยละ 3	3	3	3	3	3	3
	2. ร้อยละของปริมาณขยะ และมลภาวะลดลง ร้อยละ 3	ปี 2563 ปริมาณขยะ 3,700 ตัน/วัน	3	3	3	3	3	3

แบบ กจ.1-1
(Project Brief รายการโครงการ)

แบบฟอร์มโครงการแบบย่อ (Project Brief) ของโครงการสำคัญภายใต้งบประมาณของกลุ่มจังหวัด
ประเด็นการพัฒนาที่ 1 เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการค้า การลงทุน และการค้าชายแดน

หัวข้อ	รายละเอียด
1. ชื่อโครงการ	1. โครงการเพิ่มศักยภาพโครงสร้างพื้นฐานและระบบสาธารณูปโภคด้านการค้า การลงทุน และการค้าชายแดน
2. แผนงาน	ส่งเสริมด้านการผลิต การค้า การลงทุน การค้าชายแดน และการตลาดทั้งในและต่างประเทศ
3. แนวทาง	พัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานและระบบสาธารณูปโภค เพื่อรองรับการขยายตัวทางเศรษฐกิจ การค้า การลงทุน และการค้าชายแดน
4. หลักการและเหตุผล	<p>กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 มีสภาพเศรษฐกิจในภาพรวมขยายตัวอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่ ปี 2559 - 2562 โดยโครงสร้างเศรษฐกิจหลักอยู่ในภาคเกษตร (เกษตรกรรม การป่าไม้ และการประมง) รองลงมาคือภาคอุตสาหกรรม (การผลิต) และ ภาคบริการ (การขายส่งและการขายปลีก) ตามลำดับ ในส่วนของการเติบโตของภาคอุตสาหกรรมของกลุ่มจังหวัด ถือว่ามีการเติบโตที่เพิ่มขึ้น และหากพิจารณาแนวโน้มของภาคอุตสาหกรรมตั้งแต่ปี 2558 เป็นต้นมา จะพบว่าแนวโน้มมูลค่าภาคอุตสาหกรรมเพิ่มขึ้น และจุดแข็งสำคัญเชิงเศรษฐกิจของกลุ่มจังหวัด ๓ คือ ด้านมูลค่าการค้าชายแดน เนื่องจากกลุ่มจังหวัดมีอาณาเขตที่ติดกับสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว 3 จังหวัด ประกอบด้วย จังหวัดหนองคาย เลย และบึงกาฬ มีด่านศุลกากร 4 แห่ง ได้แก่ ด่านศุลกากรบึงกาฬ ด่านศุลกากรท่าลี่ ด่านศุลกากรเชียงคาน ด่านศุลกากรหนองคาย มีจุดผ่านแดนถาวร 6 แห่ง และจุดผ่อนปรน 10 แห่ง ส่งผลให้มูลค่าการค้ากับสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป.ลาว) มีมูลค่าสูงถึง 79,444.57 ล้านบาท ซึ่งเพิ่มขึ้นจากปี 2562 ที่มีมูลค่า 70,841.42 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 12.14 โดยด่านศุลกากรที่มีมูลค่าการค้าชายแดนกับ สปป.ลาว มากที่สุดคือ ด่านศุลกากรหนองคาย (60,653.38 ลบ.) รองลงมาได้แก่ ด่านศุลกากรท่าลี่ (16,367.12 ลบ.) ด่านศุลกากรบึงกาฬ (2,267.86 ลบ.) และด่านศุลกากรเชียงคาน (156.21) ตามลำดับ นอกจากนี้ ในวันที่ 2 ธันวาคม 2564 จะมีการเปิดให้บริการเดินรถไฟจีน – ลาว อันเป็นการสร้างโอกาสครั้งสำคัญด้านการค้า การลงทุน และการค้าชายแดนในมิติของการนำเข้า – ส่งออกสินค้าตามแนวชายแดนของกลุ่มจังหวัด ๓ เพิ่มมากขึ้น และเป็นช่องทางเชื่อมโยงกับตลาดขนาดใหญ่ของโลกอย่างสาธารณรัฐประชาชนจีน</p> <p>แนวคิดในการพัฒนาด้านการค้า การลงทุน และการค้าชายแดน ในเชิงนโยบายระดับประเทศ ในช่วง พ.ศ. 2566 - 2570 มีจุดมุ่งเน้นในการพัฒนาและเพิ่มศักยภาพโครงสร้างพื้นฐานและระบบสาธารณูปโภคของจังหวัดในพื้นที่ตามแนวชายแดนสู่การเป็นประตูเชื่อมต่อการค้าการลงทุน และจุดยุทธศาสตร์ทางโลจิสติกส์ที่สำคัญของภูมิภาค ซึ่งจะเห็นได้จากกรอบแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570) หมวดหมายที่ 5 ไทยจะเป็นประตูการค้า การลงทุน และจุดยุทธศาสตร์ทางโลจิสติกส์ที่สำคัญของภูมิภาค และร่างกรอบแผนพัฒนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่จะพัฒนาเมือง เขตเศรษฐกิจพิเศษ และเมืองชายแดน รวมทั้งพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (NeEC-Bioeconomy) ให้เป็นพื้นที่เศรษฐกิจหลักของภาค ซึ่งมีความสอดคล้องกับแนวคิดในการพัฒนาและความต้องการของในเชิงพื้นที่ของกลุ่มจังหวัดเป็นอย่างดี</p> <p>กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 ยังคงมีปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญด้านโครงสร้างพื้นฐานและระบบสาธารณูปโภคในด้านระบบโครงสร้างพื้นฐาน การคมนาคมขนส่ง โลจิสติกส์ และสิ่งอำนวยความสะดวก ไม่พร้อมรองรับการขยายตัวทางเศรษฐกิจ การค้า การลงทุน ที่จะเกิดขึ้นในอนาคตอันใกล้ อาทิ ข้อจำกัดความสามารถในการรองรับน้ำหนักบรรทุกได้เพียง 20 ตันต่อตู้ของสะพานมิตรภาพไทย - ลาว แห่งที่ 1 ทำให้การขนส่งทางรถไฟไม่สามารถบรรทุกสินค้าได้เต็มประสิทธิภาพส่งผลให้การขนส่งสินค้าส่วนใหญ่ยังคงต้องพึ่งพาการขนส่งทางถนน และปัญหาการตรวจปล่อยสินค้าหน้าด่านศุลกากร โดยเฉพาะการขนส่งสินค้าขาออก มีความแออัด และเกิดการรอคอยบริเวณพื้นที่โดยรอบด่านศุลกากร ส่งผลให้ไม่สะดวกต่อการสัญจรของประชาชนในพื้นที่ นอกจากนี้ การคมนาคมขนส่งโลจิสติกส์ยังไม่สามารถเชื่อมต่อกันภายในกลุ่มจังหวัดได้อย่างครอบคลุมและทั่วถึงในทุกมิติ (Missing Link)</p> <p>ดังนั้น กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 ในช่วง พ.ศ. 2566 - 2570 จึงต้องเร่งรัดการดำเนินการเพิ่มศักยภาพโครงสร้างพื้นฐานและระบบสาธารณูปโภคด้านการค้า การลงทุน และการค้าชายแดน เพื่อให้เกิดการยกระดับศักยภาพการผลิต การค้า การลงทุน และการตลาดทั้งในและต่างประเทศ และรองรับการขยายตัวทางเศรษฐกิจ การค้า การลงทุน</p>

หัวข้อ	รายละเอียด
5. วัตถุประสงค์	พัฒนาความสามารถในการแข่งขัน ด้านการผลิต การค้า การลงทุน และการตลาดทั้งในและต่างประเทศ
6. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	อัตราการขยายตัวมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมกลุ่มจังหวัดสบายดีเพิ่มขึ้นร้อยละ 5
7. พื้นที่เป้าหมาย	ทุกจังหวัดในกลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1
8. กิจกรรมหลัก	<p>8.1 กิจกรรมการยกระดับและพัฒนาระบบการเชื่อมโยงเส้นทางการขนส่งสายหลักและสายรองระหว่างประตูการค้ากับแหล่งการค้า แหล่งวัตถุดิบ และแหล่งผลิตสินค้า ให้มีคุณภาพและได้รับการพัฒนาสู่มาตรฐานสากล (ขยายไหล่ทาง, ขยายช่องจราจรจาก 2 ช่อง เป็น 4 ช่อง, ขยายช่อง 4 ช่อง เป็น 6 ช่อง, ทางยกระดับ, ทางเลี่ยงเมือง)</p> <p>8.2 กิจกรรมปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานของกลุ่มจังหวัดที่ได้รับความเสียหายจากอายุการใช้งาน และการเพิ่มมาตรฐานความปลอดภัยในการใช้ถนน เพื่อเสริมศักยภาพด้านการค้า การลงทุน และการค้าชายแดนของกลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 (ปรับปรุงถนนบูรณะผิวทาง, อุปกรณ์ความปลอดภัย, เสาไฟส่องสว่าง, ระบบระบายน้ำ)</p> <p>8.3 กิจกรรมการพัฒนาและยกระดับจุดผ่านแดนถาวร และจุดผ่อนปรนให้มีศักยภาพเพื่อประโยชน์ทางการค้า การลงทุน การค้าชายแดน และการบริการระหว่างประเทศ</p> <p>8.4 กิจกรรมสร้างศูนย์กระจายสินค้า จุดตรวจปล่อยสินค้าขนถ่ายสินค้า จุดจอดพักรถบรรทุก (Truck Rest Area) และศูนย์บริการพักรถบรรทุก (Truck Service Area) ที่ได้มาตรฐานและรองรับการค้าชายแดน</p> <p>8.5 กิจกรรมก่อสร้างสะพานคู่ขนานสะพานมิตรภาพไทยลาว (จังหวัดหนองคาย – เวียงจันทน์) เพื่อบรรเทาความแออัดในการขนส่งสินค้าและการคมนาคมบริเวณสะพานมิตรภาพไทยลาวแห่งที่ 1</p> <p>8.6 การจัดตั้งศูนย์บริการเบ็ดเสร็จ One Stop Service เพื่อให้คำแนะนำข้อมูลทางด้านเศรษฐกิจ และสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ ที่จะได้รับจากการลงทุนและทำธุรกิจในพื้นที่ ให้กับนักลงทุนทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ</p>
9. หน่วยงานดำเนินการ	แขวงทางหลวง แขวงทางหลวงชนบท ด้านศุลกากร สำนักงานพาณิชย์จังหวัด ร่วมกับองค์การบริหารส่วนจังหวัด สำนักงานโยธาธิการและผังเมือง และส่วนราชการ/หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในกลุ่มจังหวัด
10. ระยะเวลาดำเนินการ	ปี 2566 -2570
11. งบประมาณรวม	20,000 ล้านบาท
12. ผลผลิต (Output)	<p>12.1 มีระบบโครงสร้างพื้นฐาน การคมนาคม และโลจิสติกส์ในถนนเส้นทางการค้าและสายรองได้รับการพัฒนาและมีมาตรฐาน สามารถเชื่อมโยงระหว่างประตูการค้ากับแหล่งการค้า แหล่งวัตถุดิบ และแหล่งผลิตสินค้าทั้งภายในและต่างประเทศ</p> <p>12.2 มีโครงสร้างพื้นฐาน สิ่งอำนวยความสะดวก และระบบสาธารณูปโภคที่รองรับการค้า การลงทุน การค้าชายแดน และการบริการระหว่างประเทศ</p> <p>12.3 มีศูนย์บริการเบ็ดเสร็จ One Stop Service เพื่อให้คำแนะนำข้อมูลทางด้านเศรษฐกิจ ส่งเสริมการค้า การท่องเที่ยว และการลงทุน สามารถเชื่อมโยงผู้ประกอบการภายในประเทศและต่างประเทศ จะเข้ามาประกอบธุรกิจในไทยเพิ่มขึ้น</p>
13. ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ (Outcome)	<p>13.1 กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบนมีขีดความสามารถในการแข่งขัน ด้านการผลิต การค้า การลงทุน และการตลาดทั้งในและต่างประเทศเพิ่มมากขึ้น</p> <p>13.2 กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบนสามารถเพิ่มโอกาสทางเศรษฐกิจ และการขยายการลงทุนที่ก่อให้เกิดการพัฒนาเชิงพื้นที่และคุณภาพชีวิตของประชาชน</p> <p>13.3 ก่อให้เกิดการขยายตัวของเมือง และเกิดการเชื่อมโยงด้านการเดินทางและการขนส่งในอนุภูมิภาคและในอาเซียนอย่างเป็นระบบ</p> <p>13.4 กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือก้าวสู่การเป็นศูนย์กลางศูนย์กลางในการผลิตสินค้าและกระจายสินค้าแห่งใหม่ของภูมิภาค ก่อให้เกิดการกระจายรายได้ลงสู่ชุมชน และลดความเหลื่อมล้ำ</p>

	ของประชาชน และส่งผลให้การขยายตัวมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมกลุ่มจังหวัดเพิ่มขึ้น
หัวข้อ	รายละเอียด
1. ชื่อโครงการ	2. โครงการยกระดับและพัฒนาสินค้าและบริการมุ่งสู่มาตรฐานสากล
2. แผนงาน	ส่งเสริมด้านการผลิต การค้า การลงทุน การค้าชายแดน และการตลาดทั้งในและต่างประเทศ
3. แนวทาง	ยกระดับและพัฒนาศักยภาพสินค้าและบริการให้มีมาตรฐานในการแข่งขัน
4. หลักการและเหตุผล	<p>ประชากร ในปี พ.ศ.2563 ประชากรในประเทศไทยมีทั้งสิ้น 66,186,727 คน ประชากรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 21,848,228 คน ซึ่งกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 มีจำนวนประชากรประมาณ 3,655,666 คน คิดเป็นร้อยละ 5.52 ของประเทศ และร้อยละ 16.73 ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยจังหวัดอุดรธานีมีประชากรมากที่สุด 1,567,983 คน รองลงมา คือ จังหวัดเลย 638,736 คน จังหวัดหนองคาย 517,435 คน จังหวัดหนองบัวลำภู 509,470 คน และจังหวัดบึงกาฬ 422,042 คน ตามลำดับ ความหนาแน่นของประชากรประมาณ 106.44 คนต่อตารางกิโลเมตร ประมาณการตามช่วงอายุของประชากร จะเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุอย่างสมบูรณ์ในปี พ.ศ.2564 ประมาณการอัตราส่วนการเป็นภาระวัยแรงงานต่อผู้สูงอายุ ในปี พ.ศ.2573 คือ 2.4 ต่อ 1 อัตราการเพิ่ม/ลดของประชากรเฉลี่ยย้อนหลัง 5 ปี มีอัตราการเพิ่ม/ลด ร้อยละ -0.91 เมื่อเทียบกับประชากรในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 ทั้งหมด ซึ่งเมื่อแยกรายจังหวัดแล้วพบว่าในปี 2563 จังหวัดอุดรธานีมีอัตราการลดลงของประชากรที่ลดลงมากที่สุด ร้อยละ -1.19</p> <p>แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 มุ่งเน้นการนำนวัตกรรมมาเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน ในขณะที่เศรษฐกิจไทยขยายตัวต่ำกว่าศักยภาพมาต่อเนื่องหลายปี ทั้งจากผลกระทบของเศรษฐกิจโลกซบเซา โรคระบาด และข้อจำกัดภายในประเทศ ที่เป็นอุปสรรคต่อการเพิ่มผลิตภาพและขีดความสามารถเศรษฐกิจไทยให้กลับมาขยายตัวได้สูงขึ้น ขณะเดียวกัน 5 ปีต่อจากนี้เป็นช่วงของการปฏิรูปเศรษฐกิจในหลายด้านเพื่อวางพื้นฐานให้สามารถพัฒนาต่อยอดให้ประเทศไทยเป็นประเทศรายได้สูงได้ภายในปี 2570 ตามกรอบยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี โดยการใช้นวัตกรรม คุณภาพคน และการปรับปรุงด้านกฎระเบียบและการบริหารจัดการที่ดีเป็นปัจจัยในการสร้างความเข้มแข็งของเศรษฐกิจ ยุทธศาสตร์การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน ควบคู่กับการดำเนินยุทธศาสตร์สร้างความเข้มแข็งให้กับเศรษฐกิจรายสาขา ทั้งภาคเกษตร อุตสาหกรรม และบริการที่เป็นฐานรายได้เดิมและขยายสาขาการผลิตและบริการใหม่ๆ ให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้บริโภคมีความต้องการที่หลากหลาย</p> <p>กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 ได้ระดมความคิดเห็นความต้องการในเชิงพื้นที่ร่วมกันเกี่ยวกับการยกระดับและพัฒนาสินค้าและบริการมุ่งสู่มาตรฐานสากล มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต และเพิ่มประสิทธิภาพของแรงงานทั้งภาคการเกษตร อุตสาหกรรม และบริการ รวมทั้งส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น ให้ได้รับการพัฒนาต่อยอดทั้งในเชิงพาณิชย์และการใช้ประโยชน์ร่วมกัน และมีมาตรฐานการส่งออกสินค้าและบริการของกลุ่มจังหวัด ฯ ไปต่างประเทศ เช่น อาหาร, เครื่องดื่ม, ผ้าและเครื่องแต่งกาย, สมุนไพรที่ไม่ใช่อาหาร, ประเภทของใช้</p> <p>ดังนั้น กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 จำเป็นต้องผลิตสินค้าและบริการที่มีรูปแบบผลิตภัณฑ์หลากหลายและตรงตามความต้องการของผู้บริโภค รวมทั้ง รองรับพฤติกรรมกรรมการซื้อของผู้บริโภคมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นในการตลาดออนไลน์ทั้งภายในและต่างประเทศ ควบคู่กับการพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการ การส่งเสริมด้านการตลาดออนไลน์ และการสร้างโอกาสและการเตรียมความพร้อมทางธุรกิจในพื้นที่ด้วยองค์ความรู้ เทคโนโลยี และนวัตกรรมจากสถานบันการศึกษาในพื้นที่ จึงได้จัดทำโครงการยกระดับและพัฒนาสินค้าและบริการมุ่งสู่มาตรฐานสากล</p>
5. วัตถุประสงค์	เพื่อเพิ่มมูลค่าภาคอุตสาหกรรมของกลุ่มจังหวัด
6. ตัวชี้วัด	อัตราการขยายตัวภาคอุตสาหกรรม เพิ่มขึ้นร้อยละ 5

และคำเป้าหมาย	
หัวข้อ	รายละเอียด
7. พื้นที่เป้าหมาย	ทุกจังหวัดในกลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1
8. กิจกรรมหลัก	<p>8.1 กิจกรรมยกระดับและพัฒนาผลิตภัณฑ์ สินค้า และบริการของกลุ่มจังหวัด ด้วยภูมิปัญญาท้องถิ่น เทคโนโลยี และนวัตกรรม</p> <p>8.2 กิจกรรมการส่งเสริมและพัฒนามาตรฐานผลิตภัณฑ์ สินค้า บรรจุภัณฑ์ และบริการของกลุ่มจังหวัดให้ได้มาตรฐาน (เช่น มาตรฐาน ออ.,มอก.,GMP,Q,Organic Thailand,IFORM เป็นต้น)</p> <p>8.3 กิจกรรมการสร้าง Brand Story Telling เพื่อดึงดูดนักลงทุน/ประชาสัมพันธ์สินค้าและผลิตภัณฑ์เด่นของกลุ่มจังหวัดฯ ให้เป็นที่รับรู้ของผู้บริโภคทั้งในและต่างประเทศ</p> <p>8.4 กิจกรรมการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพผู้ประกอบการ SMEs และวิสาหกิจชุมชน (การจัดทำหลักสูตรพัฒนาอุตสาหกรรมชีวภาพ, Reskill/Upskill บุคลากร/แรงงานให้เพียงพอต่อความต้องการในภาคอุตสาหกรรม)</p> <p>8.5 กิจกรรมการพัฒนาผลิตภัณฑ์ สินค้า และบริการสู่อุตสาหกรรมอาหารที่เป็นที่ต้องการของตลาดโลก (อาหารเพื่อสุขภาพ อาหารที่มีประโยชน์เฉพาะ อาหารเสริมและอาหารที่มีผลในเชิงการรักษา และอาหารแห่งอนาคต)</p> <p>8.6 กิจกรรมพัฒนาผ้าทอมือและผลิตภัณฑ์พื้นถิ่นกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1</p> <p>8.7 กิจกรรมส่งเสริมและสนับสนุนให้สถาบันการศึกษาในพื้นที่ ส่งเสริมต่อยอดวิจัยและพัฒนา (Research and Development : R&D) ในการเพิ่มเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ สินค้า และบริการของกลุ่มจังหวัดให้สูงขึ้น</p>
9. หน่วยงานดำเนินการ	สำนักงานพาณิชย์ สำนักงานอุตสาหกรรม สำนักงานพัฒนาชุมชน สำนักงานพัฒนาฝีมือแรงงาน และสถานบันการศึกษา และส่วนราชการ/หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในกลุ่มจังหวัด
10. ระยะเวลาดำเนินการ	ปี 2566 -2570
11. งบประมาณรวม	200 ล้านบาท
12. ผลผลิต (Output)	<p>12.1 ผู้ประกอบการ SMEs แรงงาน และวิสาหกิจชุมชน มีขีดความสามารถเพิ่มขึ้น สามารถแข่งขันได้ในระดับสากล</p> <p>12.2 ผลิตสินค้าที่มีรูปแบบผลิตภัณฑ์ใหม่ๆ ตามความต้องการของผู้บริโภค รวมทั้งรองรับพฤติกรรมซื้อของผู้บริโภคมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นในการตลาดออนไลน์</p> <p>12.3 ผลิตภัณฑ์ สินค้า และบริการของกลุ่มจังหวัดมีมาตรฐานสากล</p>
13. ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ (Outcome)	กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 มีผลิตภัณฑ์ สินค้า และบริการที่เป็นที่ต้องการของตลาดทั้งภายในและต่างประเทศ รวมถึงผู้ประกอบการ SMEs แรงงาน และวิสาหกิจชุมชน สามารถปรับตัวสอดคล้องกับบริบทของเศรษฐกิจโลกที่เปลี่ยนแปลง ส่งผลให้มีมูลค่าภาคอุตสาหกรรมของกลุ่มจังหวัดขยายตัว เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

หัวข้อ	รายละเอียด
1. ชื่อโครงการ	3. โครงการส่งเสริมการค้า การลงทุน และการค้าชายแดนเชื่อมโยงทั้งภายในและระหว่างประเทศ
2. แผนงาน	ส่งเสริมด้านการผลิต การค้า การลงทุน การค้าชายแดน และการตลาดทั้งในและต่างประเทศ
3. แนวทาง	ส่งเสริมและพัฒนาความร่วมมือด้านการค้า การลงทุน การค้าชายแดน เชื่อมโยงทั้งภายในและระหว่างประเทศ
4. หลักการและเหตุผล	<p>ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ได้ให้ความสำคัญกับการสร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศ พร้อมทั้ง การส่งเสริมและสนับสนุนจากภาครัฐ ให้ประเทศไทยสามารถขยายโอกาสทางการค้า การลงทุนในเวทีโลก โดยกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 มีภารกิจในการส่งเสริมและพัฒนาการค้ากับประเทศเพื่อนบ้าน การค้าชายแดน และโลจิสติกส์การค้า รวมทั้งเสริมสร้างขีดความสามารถให้กับผู้ประกอบการและวิสาหกิจ สร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน ส่งผลในภาพรวมของการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก (Local Economy) อันจะก่อให้เกิดรายได้ที่ยั่งยืนบนฐานขององค์ความรู้ความคิดสร้างสรรค์ ภูมิปัญญาท้องถิ่น นวัตกรรม และทุนวัฒนธรรม สร้างความเชื่อมโยงกับเศรษฐกิจในภูมิภาคอาเซียนและจีนตอนใต้</p> <p>กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 มีความหลากหลายทางศิลปวัฒนธรรม และมีอาณาเขตติดต่อกับสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว โดยสามารถเดินทางต่อเนื่องไปยังเวียดนาม สาธารณรัฐประชาชนจีน (ตอนใต้) ได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว เมื่อเปรียบเทียบกับเส้นทางอื่นๆ และรัฐบาลยังกำหนดให้จังหวัดอุดรธานีและจังหวัดหนองคาย เป็นระเบียบเศรษฐกิจภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (NeEC) และเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษตามแนวชายแดน มีช่องทางการค้าชายแดนกับ สปป.ลาว มีจุดผ่านแดนถาวร 6 แห่ง และจุดผ่อนปรน 10 แห่ง และจุดผ่านแดนที่สำคัญคือ ด่านสะพานมิตรภาพไทย – ลาว แห่งที่ 1 หนองคาย-นครหลวงเวียงจันทน์ ซึ่งจังหวัดหนองคายมีมูลค่าการค้าชายแดนไทย - สปป.ลาว สูงเป็นอันดับหนึ่งของประเทศ</p> <p>ประกอบกับในปี 2564 สาธารณรัฐประชาชนจีน และสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว มีกำหนดเปิดเส้นทางรถไฟความเร็วสูง จีน – สปป.ลาว ตามยุทธศาสตร์ “เส้นทางสายไหม” (One Belt One Road) ของสาธารณรัฐประชาชนจีนโดยเส้นทางรถไฟเริ่มต้นที่คุนหมิง สาธารณรัฐประชาชนจีน และสิ้นสุด ที่นครหลวงเวียงจันทน์ ซึ่งห่างจากจังหวัดหนองคายเพียง 25 กิโลเมตร ถือเป็นโอกาสอันดีที่จะประชาสัมพันธ์และส่งเสริมการค้า การลงทุน และการท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดฯ และประเทศไทย</p> <p>กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 ได้ระดมความคิดเห็นความต้องการในเชิงพื้นที่ร่วมกันเกี่ยวกับการส่งเสริมการค้า การลงทุน และการค้าชายแดนเชื่อมโยงทั้งภายในและระหว่างประเทศ โดยจำเป็นต้องปรับโครงสร้างการผลิตให้หลากหลายและมีมูลค่าเพิ่มสูงขึ้นและขยายฐานการผลิต โดยการร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน และเพิ่มช่องทางการจัดจำหน่าย การเจรจาจับคู่ธุรกิจให้ผู้ประกอบการ จึงได้จัดทำโครงการส่งเสริมการค้า การลงทุน และการค้าชายแดนเชื่อมโยงทั้งภายในและระหว่างประเทศ</p>
5. วัตถุประสงค์	เพื่อเพิ่มมูลค่าการค้าชายแดน
6. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของมูลค่าการค้าชายแดนของกลุ่มสภายดี เพิ่มขึ้นร้อยละ 5
7. พื้นที่เป้าหมาย	จังหวัดในกลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1

หัวข้อ	รายละเอียด
8. กิจกรรมหลัก งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	<p>1. กิจกรรมศึกษา สำรวจ และจัดทำฐานข้อมูลด้านการค้า การลงทุน การค้าชายแดน ความต้องการของตลาด พฤติกรรมการซื้อของผู้บริโภค และเส้นทางการค้าของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 กับประเทศ สปป.ลาว และสปป.จีน</p> <p>2. กิจกรรมพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการและวิสาหกิจด้านการค้า การลงทุน การค้าชายแดน และธุรกิจการค้าระหว่างประเทศ</p> <p>3. กิจกรรมการจัดประชุมความร่วมมือด้านการค้า การลงทุน การค้าชายแดน เพื่อเชื่อมโยงการค้า การลงทุน และการค้าชายแดน ระหว่างภาครัฐและเอกชนของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 กับประเทศ สปป.ลาว และสปป.จีน</p> <p>4. กิจกรรมการจัดงานแสดงและจำหน่ายสินค้ากลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 ในประเทศและต่างประเทศ</p> <p>5. กิจกรรมการจับคู่ธุรกิจการค้าและการตลาดทั้งในประเทศและระหว่างประเทศ</p> <p>6. กิจกรรมประชาสัมพันธ์และส่งเสริมการตลาดและการสร้างแบรนด์สินค้าเพื่อสร้างการรับรู้ เชื่อมโยงธุรกิจ และจับคู่ธุรกิจทั้งในประเทศและระหว่างประเทศ</p>
9. หน่วยงานดำเนินการ	สำนักงานพาณิชย์ สำนักงานอุตสาหกรรม สำนักงานพัฒนาชุมชน และสถาบันการศึกษา และส่วนราชการ/หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในกลุ่มจังหวัด
10. ระยะเวลา ดำเนินการ	ปี 2566 - 2570
11. งบประมาณรวม	200 ล้านบาท
12. ผลผลิต (Output)	<p>12.1 มีฐานข้อมูลด้านการค้า การลงทุน การค้าชายแดน และพฤติกรรมการซื้อของผู้บริโภค</p> <p>12.2 ผู้ประกอบการและวิสาหกิจมีศักยภาพด้านการค้า การลงทุน การค้าชายแดน และธุรกิจการค้าระหว่างประเทศ</p> <p>12.3 มีช่องทางจัดแสดง จำหน่ายสินค้า และประชาสัมพันธ์สินค้าและบริการของกลุ่มจังหวัดฯ ทั้งในประเทศและระหว่างประเทศ</p> <p>12.4 มีการจับคู่ธุรกิจการค้าและการตลาดทั้งในประเทศและระหว่างประเทศ</p>
13. ผลลัพธ์ จากการดำเนินโครงการ (Outcome)	<p>13.1 ได้มีฐานข้อมูลในการพยากรณ์และคาดการณ์พฤติกรรมผู้บริโภค ความนิยม และรสชาติสินค้า เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้ตรงตามความต้องการของตลาดทั้งในประเทศและระหว่างประเทศ</p> <p>13.2 ผู้ประกอบการและวิสาหกิจ และหน่วยงานภาครัฐของกลุ่มจังหวัดฯ ได้สร้างเครือข่าย และสัมพันธ์อันดีกับจังหวัดชายแดนอื่นและในต่างประเทศ เพื่อต่อยอด และสร้างโอกาสทางธุรกิจในอนาคต</p> <p>13.3 ผู้ประกอบการและวิสาหกิจของจังหวัดในกลุ่มจังหวัดฯ มีรายได้จากการการค้า การลงทุน การค้าชายแดนสูงขึ้น</p> <p>13.4 มูลค่าการค้าชายแดนของจังหวัดในกลุ่มจังหวัดฯ เพิ่มขึ้น</p>

แบบฟอร์มโครงการแบบย่อ (Project Brief) ของโครงการสำคัญภายใต้งบประมาณของกลุ่มจังหวัด
ประเด็นการพัฒนาที่ 2 พัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวในกลุ่มจังหวัดสบายก็ให้ได้มาตรฐานสากล

หัวข้อ	รายละเอียด
1. ชื่อโครงการ	1. โครงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยวให้ได้มาตรฐานเพื่อรองรับเส้นทางการท่องเที่ยวเชิงอัตลักษณ์และส่งเสริมเส้นทางการท่องเที่ยววิถีชีวิตลุ่มแม่น้ำโขง (บนเส้นทางโรแมนติก รุท (Romantic Route) และ นาฮีรุท (Nakhee Route)
2. แผนงาน	ส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1
3. แนวทาง	พัฒนาและยกระดับโครงสร้างพื้นฐาน และสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยวให้ได้มาตรฐาน
4. หลักการและเหตุผล	<p>รัฐบาลได้มีนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยกำหนดให้การท่องเที่ยวเป็นเครื่องมือสำคัญในการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจ สร้างงานและเพิ่มรายได้ให้กับประชาชนในระดับชุมชนของแต่ละท้องถิ่นและประเทศ รวมทั้ง ส่งเสริมให้การท่องเที่ยวมีบทบาทสำคัญในการช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนทุกภูมิภาค โดยใช้แผนยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัดเป็นเครื่องมือสำคัญในการนำนโยบายของรัฐบาลและวาระแห่งชาติ ไปสู่การปฏิบัติในระดับกลุ่มจังหวัดเป็นระเบียบวาระแห่งชาติที่มีความสอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่และสภาพปัญหาความต้องการของประชาชน และเป็นแผนชี้้นำการพัฒนากลุ่มจังหวัดในระยะยาว นำเอาปัญหาและความต้องการของประชาชนเป็นแนวทางในการทำงาน และคณะกรรมการนโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติได้ประกาศเขตพัฒนาการท่องเที่ยววิถีชีวิตลุ่มน้ำโขง (หนองคาย เลย บึงกาฬ มุกดาหาร นครพนม) เมื่อวันที่ 12 พฤษภาคม 2559 เป็นการส่งเสริมความสัมพันธ์ของชุมชนริมฝั่งแม่น้ำโขง เพื่อพัฒนาชีวิตและวัฒนธรรมที่นำมาซึ่งการเพิ่มแหล่งท่องเที่ยวคุณภาพ ในพื้นที่และก่อให้เกิดการเชื่อมโยงการท่องเที่ยวของประเทศเพื่อนบ้านในคราวการประชุมคณะรัฐมนตรีอย่างเป็นทางการนอกสถานที่ ครั้งที่ 7/2561 และการตรวจราชการ ณ จังหวัดเลยและเพชรบูรณ์ ระหว่างวันที่ 17-18 กันยายน 2561 ได้เห็นชอบให้กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาจัดทำแผนแม่บทเส้นทางท่องเที่ยวริมโขงจากจังหวัดเลยเชื่อมต่อไปถึงอำเภอโขงเจียม จังหวัดอุบลราชธานี</p> <p>กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 ประกอบด้วย 5 จังหวัด (จังหวัดอุดรธานี เลย หนองคาย หนองบัวลำภู และบึงกาฬ) ได้จัดประชุมเชิงปฏิบัติการและกำหนดเส้นทางการท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัด ออกเป็น 2 เส้นทาง ดังนี้ (1) เส้นทางโรแมนติก รุท (Romantic Route) โดยเริ่มต้นจากจังหวัดอุดรธานี ใช้ถนนทางหลวงหมายเลข 2 ถึงจังหวัดหนองคาย เลี้ยวซ้ายเข้าถนนทางหลวงหมายเลข 211 ผ่านอำเภอกำแพง อำเภอสรีเชียงใหม่ อำเภอสังคม เข้าสู่จังหวัดเลย ที่อำเภอบ้านด่าน ผ่านอำเภอเชียงคาน เลี้ยวซ้ายเข้าถนนทางหลวงหมายเลข 201 ผ่านอำเภอเมืองเลย อำเภอวังสะพุง เลี้ยวซ้ายเข้าถนนทางหลวงหมายเลข 210 ผ่านอำเภอเฝ้าไร่ เข้าสู่จังหวัดหนองบัวลำภูที่อำเภอนาวัง ผ่านอำเภอนากลาง อำเภอเมือง อำเภอหนองวัวซอ สิ้นสุดที่อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี (2) เส้นทางนาฮี รุท (Nakhee Route) โดยเริ่มต้นจากจังหวัดอุดรธานี ใช้ถนนทางหลวงหมายเลข 2 ผ่านทะเลบัวแดง อำเภอกุมภวาปี ผ่านอำเภอหนองหาน ตำบลหนองเม็ก เข้าสู่ถนนทางหลวงหมายเลข 2096 ผ่านอำเภอบ้านดุง คำชะโนด อำเภอดำคำดง (จังหวัดสกลนคร) เข้าสู่จังหวัดบึงกาฬ ที่อำเภอเซกา ผ่านอำเภอบึงโขงหลง เข้าสู่ถนนทางหลวงหมายเลข 3009 ผ่านภูทอก (อำเภอสรีวิไล) ผ่านอำเภอเมือง จังหวัดบึงกาฬ เข้าสู่ถนนทางหลวงหมายเลข 212 ผ่านอำเภอบ้านดุง เข้าสู่จังหวัดหนองคายที่อำเภอรัตนวาปี ผ่านอำเภอโพนพิสัย อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย เลี้ยวซ้ายเข้าถนนทางหลวงหมายเลข 2 ผ่านอำเภอสระใคร เข้าสู่จังหวัดอุดรธานี ที่ตำบลนาข่า และสิ้นสุดที่อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี</p>

หัวข้อ	รายละเอียด
	กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 มีทรัพยากรการท่องเที่ยวที่โดดเด่น ได้แก่ มรดกโลกบ้านเชียง เส้นทางท่องเที่ยวเลียบชายแดนไทย – สปป.ลาว จากจังหวัดเลย – หนองคาย – บึงกาฬ เป็นเส้นทางท่องเที่ยวธรรมชาติเลียบบริมน้ำโขง และน้ำโขง มีทิวทัศน์ที่สวยงาม และจุดแวะพักชมวิว การท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติและวัฒนธรรม การปฏิบัติธรรม เช่น บ้านไม้เก่า เชียงคาน 100 ปี อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย วัดผาตากเสื้อ อำเภอสังขุม จังหวัดหนองคาย วัดเจติยาศรีวิหาร หรือวัดภูทอก อำเภอศรีวิไล จังหวัดบึงกาฬ เป็นต้น การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใช้ประโยชน์จากพื้นที่ชุ่มน้ำกุดทิง และบึงโขงหลง จังหวัดบึงกาฬ เพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเชิงประวัติศาสตร์ ได้แก่ ทะเลบัวแดง จังหวัดอุดรธานี สุสานหอยล้านปี จังหวัดหนองบัวลำภู ภูกระดึง ภูเรือ ภูบ่อปิด จังหวัดเลย ดังนั้น เพื่อพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดฯ ให้ได้มาตรฐานและเสริมสร้างรายได้ให้กับประชาชนในระดับชุมชนของแต่ละท้องถิ่น รวมทั้งเพื่อเพิ่มศักยภาพการค้า การลงทุน และการท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดฯ และเพื่อให้เป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 18 กันยายน 2561 ดังกล่าว ในประเด็นเรื่องการส่งเสริมและพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวริมโขงและเส้นทางท่องเที่ยวเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวภายในกลุ่มจังหวัดฯ จึงมีความจำเป็นที่จะต้องดำเนินโครงการ
5. วัตถุประสงค์	พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อรองรับการท่องเที่ยว
6. ตัวชี้วัด และค่าเป้าหมาย	อัตราการขยายตัวรายได้จากการท่องเที่ยว เพิ่มขึ้นร้อยละ 5
7. พื้นที่เป้าหมาย	ทุกจังหวัดในกลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1
8. กิจกรรมหลัก	1. พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน สิ่งอำนวยความสะดวกและการรักษาความปลอดภัย แหล่งท่องเที่ยวภายในกลุ่มจังหวัดฯ ตาม (1) เส้นทางท่องเที่ยวริมโขง (2) เส้นทาง Romantic Route และ (3) นาดี Route 2. การจัดกิจกรรมส่งเสริมและประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวกลุ่มจังหวัดฯ 3. การส่งเสริมและประชาสัมพันธ์ ศิลปวัฒนธรรมและแหล่งท่องเที่ยวภายในกลุ่มจังหวัดฯ 4. พัฒนาและยกระดับบุคลากรด้านการท่องเที่ยวในกลุ่มจังหวัดฯ
9. หน่วยงานดำเนินการ	ทล. ทช. โยธาธิการและผังเมือง ท่องเที่ยวและกีฬา ททท. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในกลุ่มจังหวัด
10. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ	ปีงบประมาณ 2566 - 2570
11. งบประมาณรวม	5,000 ล้านบาท
12. ผลผลิต (Output)	แหล่งท่องเที่ยวสำคัญของกลุ่มจังหวัด ได้รับการออกแบบและปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกในการรองรับการให้บริการที่เป็นมิตรกับทุกคน ทุกวัย ทุกสภาพร่างกาย ตามมาตรฐานสากล และมีเส้นทางท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดที่สามารถเชื่อมโยงไปยังประเทศเพื่อนบ้าน
13. ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ (Outcome)	สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติให้มาท่องเที่ยวตลอดทั้งปี และสร้างรายได้ให้ประชาชนและชุมชนภายในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 และกลุ่มจังหวัดใกล้เคียง

หัวข้อ	รายละเอียด
1. ชื่อโครงการ	2. โครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวเพิ่มศักยภาพของบุคลากรด้านการท่องเที่ยวเชิงผสมผสานสู่ความยั่งยืน
2. แผนงาน	ส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1
3. แนวทาง	ส่งเสริมความร่วมมือและพัฒนาทักษะบุคลากรด้านการท่องเที่ยว เพื่อเชื่อมโยงเส้นทางการท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 และประเทศในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงอย่างเป็นรูปธรรม
4. หลักการและเหตุผล	<p>อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวมีบทบาทอย่างมากต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศและยิ่งมากขึ้นในชุมชนท้องถิ่นเมื่ออุตสาหกรรมท่องเที่ยวได้ขยายอาณาเขตของกิจกรรมทางเศรษฐกิจเข้าใกล้วิถีชีวิตของชุมชนมากขึ้น ในขณะที่แนวโน้มการท่องเที่ยวของประเทศ มีการเติบโตในทิศทางบวก นักท่องเที่ยวส่วนหนึ่งให้ความสนใจกับการเดินทางไปสัมผัสความจริงแท้ดั้งเดิมของพื้นที่ต่างๆ เพิ่มมากขึ้น ทำให้การท่องเที่ยวไม่ได้กระจุกตัวอยู่ในเมืองใหญ่ หากมีการกระจายตัวสู่ชุมชน ส่งผลให้ท้องถิ่นหลายแห่งตั้งรับการมาถึงของนักท่องเที่ยวมาท่องเที่ยวมาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาเศรษฐกิจ และคุณภาพชีวิตของประชาชนที่รัฐบาลมีนโยบายให้ความสำคัญด้านการท่องเที่ยวเพื่อสร้างรายได้ และกระจายรายได้สู่ท้องถิ่นและชุมชนด้วยการผลักดันให้นักท่องเที่ยวเดินทางเชื่อมโยงจากเมืองหลัก สู่เมืองรองมากขึ้น เพื่อให้รายได้จากการท่องเที่ยวกระจายลงสู่ท้องถิ่น หนุนให้เกิดการกระจายรายได้ อย่างรวดเร็วและทั่วถึงตามนโยบายลดความเหลื่อมล้ำของรายได้ โดยการส่งเสริมการท่องเที่ยว 55 เมืองรองยิ่งให้นักท่องเที่ยวชาวไทยนิยมเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศมากขึ้น แม้ว่ารัฐบาลจะมีนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวเมืองรองโดยการออกมาตรการที่หลากหลาย แต่การส่งเสริมให้เกิดความอยากเดินทางมาท่องเที่ยวโดยกลุ่มจังหวัดฯ ก็มีความสำคัญอย่างมาก และการนำเสนอแหล่งท่องเที่ยวที่สวยงามแต่ยังไม่เป็นที่นิยม หรือแหล่งท่องเที่ยวที่เป็น unseen ของจังหวัดต่าง ๆ ภายในกลุ่มจังหวัดฯ จะเป็นการกระตุ้นให้นักท่องเที่ยวอยากเดินทางมาท่องเที่ยวมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนาบุคลากรและเครือข่ายด้านการท่องเที่ยวเพื่อรองรับการเพิ่มขึ้นของนักท่องเที่ยวภายในกลุ่มจังหวัดฯ ก็เป็นสิ่งจำเป็นอย่างมาก เพราะเป็นการส่งเสริมให้เกิดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนภายในกลุ่มจังหวัดฯ ต่อไป</p> <p>ทั้งนี้ กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 มีนักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นในทุกจังหวัดเนื่องจากได้รับอิทธิพลจากนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวของรัฐบาล ทั้งการส่งเสริมการท่องเที่ยวเมืองรอง การส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชน เป็นต้น แต่ในขณะที่เดียวกันบุคลากรและเครือข่ายด้านการท่องเที่ยวภายในกลุ่มจังหวัดฯ ยังไม่มีศักยภาพเพียงพอในการต้อนรับนักท่องเที่ยว โดยเฉพาะด้านการดูแลและป้องกันความปลอดภัยเบื้องต้นแก่นักท่องเที่ยวต่างชาติต่างประเศ จึงมีความจำเป็นที่จะต้องดำเนินโครงการ</p>
5. วัตถุประสงค์	ยกระดับการท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดสปป.ลาวให้ได้มาตรฐานสากล และเชื่อมโยงกับประเทศในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงอย่างเป็นรูปธรรม
6. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	รายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นร้อยละ 5
7. พื้นที่เป้าหมาย	ทุกจังหวัดในกลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1
8. กิจกรรมหลัก	การพัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1
9. หน่วยงานดำเนินการ	สำนักงานท่องเที่ยวและกีฬา ททท. สถาบันการศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในกลุ่มจังหวัด
10. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ	ปีงบประมาณ 2566 - 2570
11. งบประมาณรวม	200 ล้านบาท
12. ผลผลิต (Output)	บุคลากรมีความรู้ความสามารถในการแนะนำข้อมูลให้แก่ นักท่องเที่ยว และนักท่องเที่ยวรับรู้ รับทราบข้อมูลการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้อง รวดเร็ว
13. ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ (Outcome)	นักท่องเที่ยวมาท่องเที่ยวตลอดทั้งปี และสร้างรายได้ให้ประชาชนและชุมชนภายในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1

หัวข้อ	รายละเอียด
1. ชื่อโครงการ	3. โครงการส่งเสริมการประชาสัมพันธ์และพัฒนาช่องทางตลาดการท่องเที่ยวเชิงรุก
2. แผนงาน	ส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1
3. แนวทาง	พัฒนาประชาสัมพันธ์ด้านการท่องเที่ยวและเพิ่มช่องทางการตลาด
4. หลักการและเหตุผล	<p>กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 ประกอบด้วย จังหวัดอุดรธานี จังหวัดหนองคาย จังหวัดเลย จังหวัดหนองบัวลำภู และจังหวัดบึงกาฬ เป็นกลุ่มจังหวัดที่มีศักยภาพทางการท่องเที่ยวสูง โดยเฉพาะการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและวัฒนธรรม วิถีชีวิตของคนกลุ่มแม่น้ำโขง และเป็นประตูการท่องเที่ยวชายแดนเชื่อมโยงกับสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ทำให้กลุ่มจังหวัดสบายดี เป็นกลุ่มจังหวัดที่มีมนต์เสน่ห์ด้านการท่องเที่ยวที่โดดเด่น เป็นอัตลักษณ์เฉพาะพื้นที่ ซึ่งในตลอดทั้งปีมีนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในพื้นที่ 5 จังหวัดเพิ่มขึ้นทุกปี ซึ่งกิจกรรมการท่องเที่ยวในรูปแบบการใช้จักรยาน เป็นการท่องเที่ยวรูปแบบใหม่ซึ่งอยู่ในกระแสนิยมอย่างกว้างขวางและมีแนวโน้มขยายตัวเพิ่มมากขึ้น การใช้จักรยานเพื่อการท่องเที่ยว จึงเป็นกิจกรรมการเดินทางท่องเที่ยวที่มีมิติใหม่ของการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างชุมชนท้องถิ่นกับนักท่องเที่ยว เพื่อสร้างเสริมประสบการณ์โดยตรงของนักท่องเที่ยว (Go Local) อีกทั้งยังได้สัมผัสกับบรรยากาศความสวยงามทางธรรมชาติที่ยังอุดมสมบูรณ์ และเรียนรู้วิถีชีวิตวัฒนธรรมของท้องถิ่น ในรูปแบบของการท่องเที่ยว “Slow Life” ที่ทำให้นักท่องเที่ยวได้มีโอกาสสัมผัสมนต์เสน่ห์ด้านการท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 ได้อย่างใกล้ชิด และมีศักยภาพด้านการจัดการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและผจญภัยที่มีความพร้อมทั้งสถานที่จัดกิจกรรม สิ่งอำนวยความสะดวก ระบบการคมนาคมขนส่ง และโรงแรมที่พัก ที่สามารถรองรับนักท่องเที่ยวที่มีความสนใจในการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและผจญภัย ซึ่งในปัจจุบันกำลังเป็นความนิยมด้านการท่องเที่ยว (Trend) ที่ได้รับความนิยมจากทุกเพศทุกวัย โดยเฉพาะกลุ่มนักท่องเที่ยวที่รักการผจญภัย และการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ</p> <p>ทั้งนี้ แม้ว่ารัฐบาลจะมีนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยการออกมาตรการที่หลากหลาย แต่การสร้างการรับรู้ด้านการท่องเที่ยวให้เกิดการอยากเดินทางมาท่องเที่ยวโดยจังหวัดเจ้าของพื้นที่ ก็ยังสร้างความน่าเชื่อถือและสร้างแรงดึงดูดให้นักท่องเที่ยวอยากเดินทางเข้ามามากยิ่งขึ้น ดังนั้นการจัดกิจกรรมส่งเสริมการขาย Road Show เป็นโครงการที่สนับสนุนและสอดคล้องกับนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว ตามกลยุทธ์การส่งเสริมการตลาดในประเทศ ในการสร้างค่านิยมให้คนไทยมีความภาคภูมิใจในการเดินทางท่องเที่ยวในประเทศ โดยการกระตุ้นให้เกิดความถี่ในการเดินทางท่องเที่ยวในประเทศได้มากขึ้นและเป็นการสร้างโอกาสในการพบปะหารือเจรจาธุรกิจระหว่างหน่วยงานและผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวด้วย</p> <p>จึงมีความจำเป็นเร่งด่วนในการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว และพัฒนาช่องทางตลาดการท่องเที่ยว เพื่อให้เป็นที่รู้จักแก่นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ</p>
5. วัตถุประสงค์	เพื่อส่งเสริมการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดสบายดี
6. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	รายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นร้อยละ 5
7. พื้นที่เป้าหมาย	ทุกจังหวัดในกลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1
8. กิจกรรมหลัก	1. ประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 2. พัฒนาช่องทางตลาดการท่องเที่ยวเชิงรุกของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1
9. หน่วยงานดำเนินการ	สำนักงานท่องเที่ยวและกีฬา ททท. อุตสาหกรรมจังหวัด และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในกลุ่มจังหวัด
10. ระยะเวลาในการ	ปีงบประมาณ 2566 - 2570

ดำเนินโครงการ	
หัวข้อ	รายละเอียด
11. งบประมาณรวม	150 ล้านบาท
12. ผลผลิต (Output)	ประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวกลุ่มจังหวัดฯ และพัฒนาช่องทางการตลาดด้านการท่องเที่ยว
13. ผลลัพธ์ จากการดำเนินโครงการ (Outcome)	นักท่องเที่ยวมาท่องเที่ยวตลอดทั้งปี และสร้างรายได้ให้ประชาชนและชุมชนภายในกลุ่มจังหวัด ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1

แบบฟอร์มโครงการแบบย่อ (Project Brief) ของโครงการสำคัญภายใต้งบประมาณของกลุ่มจังหวัด

ประเด็นการพัฒนาที่ 3 พัฒนาและยกระดับสินค้าเกษตรปลอดภัยสู่เกษตรอินทรีย์อย่างเป็นระบบ

หัวข้อ	รายละเอียด
1. ชื่อโครงการ	1. โครงการเพิ่มศักยภาพโครงสร้างพื้นฐานและระบบสาธารณูปโภคเพื่อสนับสนุนการเกษตรทั้งระบบ
2. แผนงาน	ส่งเสริมการผลิต แปรรูปผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรและยกระดับภาคการเกษตร
3. แนวทาง	พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบสาธารณูปโภคให้ครอบคลุมในทุกพื้นที่
4. หลักการและเหตุผล	<p>ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ.2561–2580) ได้มุ่งเน้นที่จะพัฒนาให้ประเทศมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน โดยเศรษฐกิจของประเทศไทยต้องขยายตัวอย่างต่อเนื่อง ยกกระดับเข้าสู่ประเทศรายได้สูง ลดความเหลื่อมล้ำในมิติต่างๆ ประชากรได้รับผลประโยชน์จากการพัฒนาอย่างเท่าเทียมกัน สร้างเศรษฐกิจและสังคมแห่งอนาคตให้เป็นจุดสำคัญของการเชื่อมโยงภูมิภาคทั้งการคมนาคมขนส่ง การผลิต การค้า การลงทุน เร่งผลักดันการเพิ่มผลิตภาพและการพัฒนานวัตกรรมเพื่อการแข่งขัน การสร้างกลไกเชิงรุกให้จุดแข็งควบคู่กับเปลี่ยนแปลงในเชิงโครงสร้างเพื่อแก้จุดอ่อน ก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชนส่วนใหญ่ แผนพัฒนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 คณะกรรมการบูรณาการนโยบายพัฒนาภาค (ก.บ.ภ.) ได้กำหนดทิศทางการพัฒนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือให้เป็นศูนย์กลางเศรษฐกิจของอนุภาครวมแม่น้ำโขง ซึ่งได้กำหนดการสร้างความเข้มแข็งของฐานเศรษฐกิจภายในเป็นแนวทางสำคัญประการหนึ่ง ในการขับเคลื่อนการพัฒนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ รวมทั้งการใช้จุดแข็งของแต่ละพื้นที่และชุมชนในการพัฒนาเศรษฐกิจในระดับท้องถิ่นให้มีความมั่นคง ประกอบกับกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 ได้กำหนดเป้าหมายที่จะก้าวสู่การเป็นเมืองเกษตรอุตสาหกรรมชั้นนำ</p> <p>กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 ประกอบด้วยจังหวัดอุดรธานี หนองคาย เลย หนองบัวลำภู และบึงกาฬ เป็นกลุ่มจังหวัดที่มีศักยภาพด้านการเกษตร การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร โดยที่การผลิตภาคการเกษตรของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 มีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจกลุ่มจังหวัด ซึ่งพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของกลุ่มจังหวัด ได้แก่ ข้าว ยางพารา อ้อย มันสำปะหลัง และข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ตามลำดับ จึงจำเป็นต้องสร้างความเข้มแข็งให้เกษตรกร ส่งเสริมเทคโนโลยีและนวัตกรรม ส่งเสริมพัฒนาช่องทางการตลาด รวมถึงการแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ต่างๆ และพัฒนาแหล่งน้ำเดิมที่ตื้นเขิน ปรับปรุงระบบชลประทานให้เกษตรกรสามารถแพร่กระจายน้ำเข้าสู่พื้นที่การเกษตรและใช้น้ำทำการเกษตรได้อย่างเพียงพอตลอดจนเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำโดยการก่อสร้างแหล่งน้ำ เพื่อควบคุมและลดปริมาณน้ำที่ไหลลงสู่ลุ่มน้ำสายหลักและสายรองเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการไหลของน้ำ หรือเร่งระบายน้ำออกจากพื้นที่น้ำท่วมขัง ตลอดจนสามารถรองรับปริมาณน้ำในช่วงฤดูน้ำหลากเพื่อเก็บกักน้ำ ไว้ใช้ในฤดูแล้ง</p>
5. วัตถุประสงค์	<ol style="list-style-type: none"> 1. เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มสินค้าเกษตร 2. เพื่อสร้างความเข้มแข็งแก่เกษตรกร
6. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	ผลิตผลทางการเกษตรภายในกลุ่มจังหวัดสบายดี เพิ่มขึ้นร้อยละ 5
7. พื้นที่เป้าหมาย	ทุกจังหวัดในกลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1
8. กิจกรรมหลัก	พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบสาธารณูปโภคเพื่อสนับสนุนการเกษตร
9. หน่วยงานดำเนินการ	สำนักงานเกษตรจังหวัด สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด โครงการชลประทานจังหวัด โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาห้วยโมง โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาภูมวภาปี และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในกลุ่มจังหวัด
10. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ	ปีงบประมาณ 2566 - 2570
11. งบประมาณรวม	3,500 ล้านบาท
12. ผลผลิต (Output)	แหล่งน้ำได้รับการพัฒนาเพื่อรองรับการผลิตสินค้าเกษตร
13. ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ	ประชาชนมีน้ำใช้ทำการเกษตรเพียงพอ แก้ปัญหาการขาดแคลนน้ำทำนาในฤดูแล้ง อีกทั้งยังช่วยให้การระบายน้ำในฤดูน้ำหลากมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น บรรเทาปัญหาน้ำไหลเข้าท่วมพื้นที่การเกษตร

(Outcome)	และชุมชน
หัวข้อ	รายละเอียด
1. ชื่อโครงการ	2. โครงการส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยสู่มาตรฐานอินทรีย์อย่างเป็นระบบ (Green economy)
2. แผนงาน	ส่งเสริมการผลิต แปรรูปผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรและยกระดับภาคการเกษตร
3. แนวทาง	ยกระดับและส่งเสริมการผลิต แปรรูปผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรมการผลิตที่ทันสมัยเพื่อการส่งออก
4. หลักการและเหตุผล	<p>ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ด้านการสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน นโยบายรัฐบาลด้านการพัฒนาการเกษตร ให้ความสำคัญในการส่งเสริมการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับ สินค้าเกษตร เพื่อยกระดับรายได้และคุณภาพชีวิตให้กับเกษตรกร โดยใช้ประโยชน์จากฐานความหลากหลายทางชีวภาพ การลด ละ เลิกใช้ยาปราบศัตรูพืชโดยเร็ว โดยต้องจัดหาสารทดแทนที่มีประสิทธิภาพเพียงพอ และเป็นที่ยอมรับของเกษตรกร การส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรที่มีมูลค่าเพิ่มและโอกาสทางเศรษฐกิจ อาทิ เกษตรอินทรีย์ เกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น เกษตรปลอดภัย เกษตรชีวภาพ และเกษตรแปรรูป เพื่อต่อยอดไปสู่เกษตรอุตสาหกรรม ส่งเสริมการวิจัยพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยีในการพัฒนาสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ รวมทั้งส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรให้ได้คุณภาพมาตรฐานและความปลอดภัย</p> <p>จากกระแสในปัจจุบันและอนาคตความต้องการของประชากรของโลกและของไทยหันมาให้ความสนใจในการบริโภคอาหารเพื่อสุขภาพ อาหารที่มีความปลอดภัย ผ่านกระบวนการผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม มีคุณภาพได้มาตรฐานสากล ซึ่งมี แนวโน้มขยายตัวเพิ่มมากขึ้น ผู้บริโภคได้ให้ความสนใจ และพร้อมที่จะจ่ายเงินเพิ่มขึ้นสำหรับการบริโภคสินค้าปลอดภัยต่อสุขภาพที่จะตอบสนองต่อการมีสุขภาพที่ดี จึงเป็นโอกาสที่เกษตรกรต้องปรับตัวให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนไป การทำเกษตรแบบใช้ตลาดนำการผลิต และพัฒนาขีดความสามารถทางการแข่งขันด้านการผลิตสินค้าเกษตร โดยการพัฒนามาตรฐานการปลูกให้ได้มาตรฐาน เพื่อให้มีช่องทางการตลาดเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะพืชผักที่สะดวกในการซื้อขายเพื่อบริโภค มีช่วงอายุการเก็บเกี่ยวที่สั้น และมีมูลค่าสูง การส่งเสริมสนับสนุนการผลิตพืชผักปลอดภัยอย่างต่อเนื่องและครบวงจรตั้งแต่กระบวนการผลิตจนถึงผู้บริโภค การพัฒนาสินค้าเกษตรปลอดภัย</p> <p>นอกจากจะทำให้ได้ผลผลิตสินค้าเกษตรที่มีคุณภาพและปลอดภัยจากสารพิษแล้ว ยังเป็นการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและเป็นการพัฒนาการเกษตรแบบยั่งยืน สามารถเพิ่มรายได้ให้เกษตรกร ผลผลิตปลอดภัย เกษตรกรปลอดภัยจากสารเคมี สิ่งแวดล้อมได้รับการปกป้องอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน สอดคล้องกับประเด็นการพัฒนาการพัฒนาด้าน 3 พัฒนาและยกระดับสินค้าเกษตรปลอดภัยสู่เกษตรอินทรีย์อย่างเป็นระบบ ของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1</p>
5. วัตถุประสงค์	<ol style="list-style-type: none"> 1. เพื่อพัฒนากระบวนการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยสู่เกษตรอินทรีย์อย่างเป็นระบบ 2. เพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรปลอดภัยสู่เกษตรอินทรีย์
6. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	ผลิตผลทางการเกษตรภายในกลุ่มจังหวัดสบายดี เพิ่มขึ้นร้อยละ 5
7. พื้นที่เป้าหมาย	ทุกจังหวัดในกลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1
8. กิจกรรมหลัก	<ol style="list-style-type: none"> 1. จัดทำแผนแม่บทพัฒนาสินค้าเกษตรปลอดภัยสู่เกษตรอินทรีย์อย่างเป็นระบบ 2. เตรียมความพร้อมเกษตรกรปลอดภัยสู่มาตรฐานเกษตรอินทรีย์ รมณรงค์ประชาสัมพันธ์เลิกใช้สารเคมี / อบรมเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจและตระหนักถึงของการใช้สารเคมี / ศึกษาดูงานเกษตรกร/กลุ่มเกษตรกรที่ทำเกษตรปลอดภัยสู่เกษตรอินทรีย์อินทรีย์ที่ประสบความสำเร็จ 3. ส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับเกษตรปลอดภัยสู่เกษตรอินทรีย์แก่เกษตรกร และเจ้าหน้าที่ 4. จัดทำแผนการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยให้ได้มาตรฐานเพื่อมุ่งสู่เกษตรอินทรีย์ 5. สนับสนุนโครงสร้างพื้นฐาน วัสดุ อุปกรณ์ ในการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยในมาตรฐานเพื่อมุ่งสู่เกษตรอินทรีย์ 6. สนับสนุนจัดตั้งผู้นำ/ศูนย์เรียนรู้เกษตรอินทรีย์

หัวข้อ	รายละเอียด
	7. ส่งเสริมการจัดตั้งกลุ่มและเครือข่ายการผลิตเกษตรปลอดภัยสู่เกษตรกรอินทรีย์ 8. ประชาสัมพันธ์ ส่งเสริมการตลาด และจัดหาตลาดสินค้าเกษตรปลอดภัยสู่เกษตรกรอินทรีย์ 9. สร้างแบรนด์สินค้าเกษตรปลอดภัย/อินทรีย์ 10. ส่งเสริมตลาดสินค้าปลอดภัย/เกษตรกรอินทรีย์ เชื่อมโยงส่งเข้า รพ. และ รร. ให้ใช้สินค้าเกษตรในพื้นที่
9. หน่วยงานดำเนินการ	หน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรฯ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในกลุ่มจังหวัด
10. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ	ปีงบประมาณ 2566 - 2570
11. งบประมาณรวม	150 ล้านบาท
12. ผลผลิต (Output)	กลุ่มจังหวัดฯ มีสินค้าเกษตรปลอดภัยและเกษตรกรอินทรีย์ให้ได้มาตรฐานและสร้างมูลค่าเพิ่ม
13. ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ (Outcome)	1. มีการพัฒนากระบวนการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยสู่เกษตรกรอินทรีย์ให้ได้มาตรฐานอย่างเป็นระบบ 2. เพิ่มพื้นที่เกษตรปลอดภัย/เกษตรกรอินทรีย์ ในกลุ่มสบายดี 3. กลุ่มเกษตรปลอดภัยสู่เกษตรกรอินทรีย์เพิ่มขึ้น 30 กลุ่มต่อปี

หัวข้อ	รายละเอียด
1. ชื่อโครงการ	3. โครงการเพิ่มขีดความสามารถของผู้ประกอบการเพื่อการแข่งขันสู่ระดับสากล
2. แผนงาน	ส่งเสริมการผลิต แปรรูปผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรและยกระดับภาคการเกษตร
3. แนวทาง	ยกระดับและส่งเสริมการผลิต แปรรูปผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรมการผลิตที่ทันสมัยเพื่อการส่งออก
4. หลักการและเหตุผล	<p>ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ.2561-2580) ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ต้องการพัฒนาผู้ประกอบการ เศรษฐกิจชุมชน พัฒนาทักษะและองค์ความรู้ของผู้ประกอบการไทย พัฒนาและยกระดับผลิตภาพแรงงาน เพื่อส่งเสริมขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ พัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสู่สากล ซึ่งสอดคล้องกับทิศทางการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 ที่ต้องการ กระตุ้นเศรษฐกิจด้วยกลไกการตลาด ส่งเสริมการค้าและการลงทุนยกระดับผู้ผลิต ผู้ประกอบการ SMEs OTOP และวิสาหกิจชุมชน ให้มีศักยภาพในการแข่งขันที่สูงขึ้น</p> <p>ปัจจุบันที่การค้าการลงทุนไม่ได้ได้อยู่แค่ในตลาด หรืออยู่ในรูปเงินที่จับต้องได้อีกต่อไป การรวมกลุ่มเพื่อให้เกิดเป็นเครือข่ายของผู้ประกอบการที่มีความรู้ความเข้าใจด้าน e-Commerce จึงมีความสำคัญ และสร้างความเข้มแข็งและยั่งยืนให้กับผู้ประกอบการ เพื่อก้าวให้ทันกับรูปแบบของการค้าการลงทุนที่กำลังเปลี่ยนแปลงไปสู่การค้าการลงทุนในยุคดิจิทัล และสร้างเครือข่ายให้มีความเข้มแข็ง ให้กับสมาชิกในเครือข่ายเพื่อก้าวไปสู่การเป็นศูนย์กลาง e-Commerce ด้านการค้าการลงทุนต่อไป</p> <p>ดังนั้น การพัฒนาและยกระดับตลาดให้เป็น Smart Market เพื่อให้มีความทันสมัย และมีระบบบริหารจัดการที่เป็นมาตรฐาน จะช่วยสร้างโอกาสให้เกิดการพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสู่สากล ยกระดับศักยภาพของกลุ่มจังหวัดฯ ให้ก้าวไกลสู่สากล ส่งเสริมการค้าและการลงทุน ยกระดับผู้ผลิต ผู้ประกอบการ SMEs OTOP และวิสาหกิจชุมชน ให้มีศักยภาพในการแข่งขันที่สูงขึ้น สร้างอาชีพและรายได้ให้วิสาหกิจชุมชนให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม ส่งเสริมขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ</p>

หัวข้อ	รายละเอียด
	<p>กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 ยังมีจุดอ่อนที่จะต้องแก้ไขปรับปรุงหลายเรื่อง เพื่อที่จะสร้างพื้นฐานเศรษฐกิจให้สามารถขยายตัวได้อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 จะต้องส่งเสริมสนับสนุนการเพิ่มขีดความสามารถของผู้ผลิต ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อมให้เข้มแข็งสามารถแข่งขันได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยการเพิ่มองค์ความรู้ในด้านการบริหารจัดการภายในองค์กร การพัฒนาผลิตภัณฑ์ การบริการ การตลาด และโอกาสในการลงทุนในประเทศ ต่างประเทศ ตลอดจนส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการลดต้นทุนการผลิตให้กับผู้ประกอบการ SMEs OTOP และวิสาหกิจชุมชน ตลอดจนสนับสนุนให้เกิดช่องทางการตลาดระหว่างผู้ผลิตและผู้บริโภค และการดำเนินธุรกิจจะต้องคำนึงถึงการรักษาสິงแวดล้อม รู้จักใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างรู้คุณค่า และสร้างสมดุลระหว่างการเติบโตของธุรกิจควบคู่ไปกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมอย่างเป็นรูปธรรม จึงมีความจำเป็นที่จะขอรับการสนับสนุนงบประมาณเพื่อขับเคลื่อนแผนพัฒนาจังหวัดที่เป็นการพัฒนาด้านการพัฒนาเศรษฐกิจและการค้ากลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 โดยการ (1) เพิ่มอัตราการขยายตัวของมูลค่าการค้าภายในประเทศและการค้าชายแดนของกลุ่มจังหวัด (2) ยกระดับคุณภาพสินค้าของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 ให้มีมูลค่าเพิ่มขึ้นและมีศักยภาพในการแข่งขันระดับสากล และเพิ่มขีดความสามารถของผู้ประกอบการ SMEs OTOP วิสาหกิจชุมชน สามารถแข่งขันระดับสากล ด้วยการนำเทคโนโลยี นวัตกรรม มาสนับสนุนการทำงานในสถานประกอบการ</p>
5. วัตถุประสงค์	พัฒนาระดับผลิตภัณฑ์สินค้า เกษตรปลอดภัยสู่เกษตรกรอินทรีย์ให้ได้มาตรฐานสากล
6. ตัวชี้วัด และค่าเป้าหมาย	ผลิตผลทางการเกษตรภายในกลุ่มจังหวัดสบายดี เพิ่มขึ้นร้อยละ 5
7. พื้นที่เป้าหมาย	กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1
8. กิจกรรมหลัก	พัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการขยายช่องทางการค้าทั้งในและต่างประเทศ
9. หน่วยงานดำเนินการ	สำนักงานพาณิชย์จังหวัด สำนักงานเกษตรจังหวัด สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด พัฒนาชุมชนจังหวัด สถาบันการศึกษา อุตสาหกรรมจังหวัด และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในกลุ่มจังหวัด
10. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ	ปีงบประมาณ 2566 - 2570
11. งบประมาณรวม	200 ล้านบาท
12. ผลผลิต (Output)	ผู้ประกอบการมีขีดความสามารถเพิ่มขึ้นสามารถแข่งขันได้ในระดับสากล
13. ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ (Outcome)	<p>การขยายตัวของมูลค่าการค้า ผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคการเกษตร อุตสาหกรรม จากการที่ผู้ประกอบการ SMEs OTOP วิสาหกิจชุมชน ของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 ได้รับการพัฒนาขีดความสามารถแข่งขันระดับสากล และนำเทคโนโลยี นวัตกรรม และมีคุณภาพสินค้าเป็นที่ยอมรับของตลาดทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ และมีช่องทางการตลาดการค้าภายในประเทศ การค้าต่างประเทศที่เพิ่มมากขึ้น</p>

หัวข้อ	รายละเอียด
1. ชื่อโครงการ	4. โครงการส่งเสริมการตลาดและจำหน่ายสินค้าผลิตภัณฑ์การเกษตร
2. แผนงาน	ส่งเสริมการผลิต แปรรูปผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรและยกระดับภาคการเกษตร
3. แนวทาง	เพิ่มช่องทางทางการจัดจำหน่ายสินค้าในรูปแบบที่หลากหลาย
4. หลักการและเหตุผล	<p>ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี(พ.ศ.2561-2580) ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ต้องการพัฒนาผู้ประกอบการ เศรษฐกิจชุมชน พัฒนาทักษะและองค์ความรู้ของผู้ประกอบการไทย พัฒนาและยกระดับผลิตภาพแรงงาน เพื่อส่งเสริมขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ พัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสู่สากล ซึ่งสอดคล้องกับทิศทางการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ การพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 ที่ต้องการ กระตุ้นเศรษฐกิจด้วยกลไก การตลาด ส่งเสริมการค้าและการลงทุนยกระดับผู้ผลิต ผู้ประกอบการ SMEs OTOP และวิสาหกิจ ชุมชน ให้มีศักยภาพในการแข่งขันที่สูงขึ้น</p> <p>ปัจจุบันที่การค้าการลงทุนไม่ได้อยู่แค่ในตลาด หรืออยู่ในรูปเงินที่จับต้องได้อีกต่อไป การรวมกลุ่มเพื่อให้เกิดเป็นเครือข่ายของผู้ประกอบการที่มีความรู้ความเข้าใจด้าน e-Commerce จึงมีความสำคัญ และสร้างความเข้มแข็งและยั่งยืนให้กับผู้ประกอบการ เพื่อก้าวให้ทันกับรูปแบบ ของการค้าการลงทุนที่กำลังเปลี่ยนแปลงไปสู่การค้าการลงทุนในยุคดิจิทัล และสร้างเครือข่าย ให้มีความเข้มแข็ง ให้กับสมาชิกในเครือข่ายเพื่อก้าวไปสู่การเป็นศูนย์กลาง e-Commerce ด้านการค้าการลงทุนต่อไป</p> <p>ดังนั้น การพัฒนาและยกระดับตลาดให้เป็น Smart Market เพื่อให้มีความทันสมัย และมีระบบบริหารจัดการที่เป็นมาตรฐาน จะช่วยสร้างโอกาสให้เกิดการพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อมสู่สากล ยกระดับศักยภาพของกลุ่มจังหวัดฯ ให้ก้าวไกลสู่สากล ส่งเสริมการค้า และการลงทุน ยกระดับผู้ผลิต ผู้ประกอบการ SMEs OTOP และวิสาหกิจชุมชน ให้มีศักยภาพ ในการแข่งขันที่สูงขึ้น สร้างอาชีพและรายได้ให้วิสาหกิจชุมชนให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม ส่งเสริมขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ</p> <p>กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 ยังมีจุดอ่อนที่จะต้องแก้ไขปรับปรุง หลายเรื่อง เพื่อที่จะสร้างพื้นฐานเศรษฐกิจให้สามารถขยายตัวอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 จะต้องส่งเสริมสนับสนุน การตลาดและจำหน่ายสินค้าผลิตภัณฑ์การเกษตรของเกษตรกร ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อมให้เข้มแข็ง สามารถแข่งขันได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยการเพิ่มองค์ความรู้ ในด้านการบริหารจัดการภายในองค์กร การพัฒนาผลิตภัณฑ์ การบริการ การตลาด และโอกาส ในการลงทุนในประเทศ ต่างประเทศ ตลอดจนส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม ในการลดต้นทุนการผลิตให้กับผู้ประกอบการ SMEs OTOP และวิสาหกิจชุมชน ตลอดจนสนับสนุน ให้เกิดช่องทางการตลาดระหว่างผู้ผลิตและผู้บริโภค</p>
5. วัตถุประสงค์	เพิ่มช่องทางตลาดในการผลิตสินค้าและการจำหน่ายสินค้าเกษตรให้มีมูลค่าสูง
6. ตัวชี้วัด และค่าเป้าหมาย	อัตราการขยายตัวภาคเกษตร เพิ่มขึ้นร้อยละ 5
7. พื้นที่เป้าหมาย	ทุกจังหวัดในกลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1
8. กิจกรรมหลัก	การสร้างช่องทางในการผลิตสินค้าและการจำหน่ายสินค้าเกษตร
9. หน่วยงานดำเนินการ	สำนักงานเกษตรจังหวัด สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด สำนักงานพาณิชย์จังหวัด และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในกลุ่มจังหวัด
10. ระยะเวลาในการ ดำเนินโครงการ	ปีงบประมาณ 2566 - 2570
11. งบประมาณรวม	200 ล้านบาท
12. ผลผลิต (Output)	มีช่องทางในการจำหน่ายสินค้าของกลุ่มจังหวัดฯ เพิ่มขึ้น
13. ผลลัพธ์ จากการดำเนินโครงการ	การขยายตัวของมูลค่าการค้า ผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคการเกษตร อุตสาหกรรม จากการที่ ผู้ประกอบการ SMEs OTOP วิสาหกิจชุมชน มีช่องทางจำหน่ายสินค้าในประเทศและต่างประเทศ

(Outcome)	
-----------	--

แบบฟอร์มโครงการแบบย่อ (Project Brief) ของโครงการสำคัญภายใต้งบประมาณของกลุ่มจังหวัด

ประเด็นการพัฒนาที่ 4 พัฒนาทุนมนุษย์และยกระดับคุณภาพชีวิตในทุกช่วงวัยอย่างเท่าเทียม

หัวข้อ	รายละเอียด
1. ชื่อโครงการ	1. โครงการส่งเสริมความมั่นคง ปลอดภัยเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิต
2. แผนงาน	พัฒนาทุนมนุษย์และยกระดับคุณภาพชีวิต
3. แนวทาง	พัฒนาด้านสาธารณสุขสู่การเป็นศูนย์กลางด้านสุขภาพในกลุ่มอนุภูมิภาคน้ำโขง
4. หลักการและเหตุผล	<p>สถาบันครอบครัวเป็นสถาบันพื้นฐานที่เป็นหลักของสังคม เป็นรากฐานที่สำคัญของการพัฒนาคนและสังคม โดยทำหน้าที่หล่อหลอมและขัดเกลาความเป็นมนุษย์ให้แก่สมาชิกในครอบครัวด้วยการอบรมเลี้ยงดู พร้อมทั้งปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และถ่ายทอดวัฒนธรรมของสังคมให้แก่สมาชิกครอบครัว เพื่อให้สมาชิกครอบครัวมีพัฒนาการตามวัยและเติบโตเป็นบุคคลที่มีคุณภาพ รู้จักหน้าที่ความรับผิดชอบ และเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาสังคมและประเทศชาติ</p> <p>ช่วงโลกาภิวัตน์เริ่มตั้งแต่ พ.ศ. 2533 มาถึงปัจจุบัน สังคมไทยและคนในสังคมมีการเปลี่ยนแปลงในด้านวิถีการดำเนินชีวิตและวิถีวัฒนธรรม คนไทยต้องเผชิญกับวิกฤตเรื่องค่านิยม คุณธรรม จริยธรรม และพฤติกรรมที่มีการเลียนแบบวัฒนธรรมการบริโภคนิยม วัตถุนิยม และการให้ความสำคัญกับเงินตรา เป็นตัวตั้ง การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวมีผลกระทบต่อสถาบันครอบครัว ครอบครัวไทยมีความอ่อนแอลงเรื่อย ๆ สัมพันธภาพและความเกื้อกูลของคนในครอบครัวลดน้อยลง พ่อแม่ผู้ปกครองไม่สามารถทำหน้าที่อบรมสั่งสอนและขัดเกลาสมาชิกในครอบครัว ให้เป็นคนดีมีคุณธรรมเติบโตตามวัยได้ จึงทำให้เด็กไทยในปัจจุบัน ตกเป็นเหยื่อของค่านิยมผิด ๆ ในด้านวัตถุนิยม บริโภคนิยม ดิถอบายมุข ยาเสพติด ไม่สนใจศึกษาเล่าเรียน มีนิสัยก้าวร้าว ชอบใช้ความรุนแรง ขาดความอดทนอดกลั้น มีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร มีการตั้งครรรภ์ก่อนวัยอันควร เป็นต้น</p> <p>ดังนั้น กลุ่มจังหวัดฯ จึงได้กำหนดประเด็นการพัฒนาด้านพัฒนาทุนมนุษย์และยกระดับคุณภาพชีวิตในทุกช่วงวัยอย่างเท่าเทียม เพื่อให้ประชาชนในกลุ่มจังหวัดได้รับการส่งเสริมความมั่นคง ปลอดภัย และยกระดับคุณภาพชีวิต</p>
5. วัตถุประสงค์	เพื่อยกระดับศักยภาพแรงงานและผู้ประกอบการในกลุ่มจังหวัดสบายดี
6. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	อัตราการขยายตัวของผลิตภาพแรงงานเพิ่มขึ้น ร้อยละ 5
7. พื้นที่เป้าหมาย	ทุกจังหวัดในกลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1
8. กิจกรรมหลัก	<ol style="list-style-type: none"> 1. การส่งเสริมความมั่นคง ปลอดภัย และยกระดับคุณภาพชีวิต 2. พัฒนาศักยภาพผู้มีรายได้น้อยในกลุ่มจังหวัดให้มีรายได้เพิ่ม 3. ส่งเสริมให้ประชาชนเข้าถึงสวัสดิการขั้นพื้นฐานของภาครัฐ
8.1 กิจกรรมหลัก งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	
9. หน่วยงานดำเนินการ	ที่ทำการปกครองจังหวัด สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ สาธารณสุขจังหวัด จังหวัดในกลุ่มจังหวัดฯ 5 จังหวัด และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในกลุ่มจังหวัด
10. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ	ปีงบประมาณ 2566 - 2570
11. งบประมาณรวม	150 ล้านบาท
12. ผลผลิต (Output)	ประชาชนในกลุ่มจังหวัดได้รับการส่งเสริมความมั่นคง ปลอดภัย และยกระดับคุณภาพชีวิต
13. ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ (Outcome)	จังหวัดภายในกลุ่มจังหวัดกลายเป็นเมือง ชุมชน น่าอยู่อย่างยั่งยืน

หัวข้อ	รายละเอียด
1. ชื่อโครงการ	2. โครงการยกระดับศักยภาพแรงงานให้ได้มาตรฐาน
2. แผนงาน	พัฒนาทุนมนุษย์และยกระดับคุณภาพชีวิต
3. แนวทาง	พัฒนาและยกระดับศักยภาพแรงงานและผู้ประกอบการให้มีทักษะฝีมือได้มาตรฐาน
4. หลักการและเหตุผล	<p>ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี(พ.ศ.2561-2580) ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ต้องการพัฒนาผู้ประกอบการ เศรษฐกิจชุมชน พัฒนาทักษะและองค์ความรู้ของผู้ประกอบการไทย พัฒนาและยกระดับผลิตภาพแรงงาน เพื่อส่งเสริมขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ พัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสู่สากล ซึ่งสอดคล้องกับทิศทางการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ การพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 ที่ต้องการ กระตุ้นเศรษฐกิจด้วยกลไก การตลาด ส่งเสริมการค้าและการลงทุนยกระดับผู้ผลิต ผู้ประกอบการ SMEs OTOP และวิสาหกิจ ชุมชน ให้มีศักยภาพในการแข่งขันที่สูงขึ้น</p> <p>ปัจจุบันที่การค้าการลงทุนไม่ได้อยู่แค่ในตลาด หรืออยู่ในรูปเงินที่จับต้องได้อีกต่อไป การรวมกลุ่มเพื่อให้เกิดเป็นเครือข่ายของผู้ประกอบการที่มีความรู้ความเข้าใจด้าน e-Commerce จึงมีความสำคัญ และสร้างความเข้มแข็งและยั่งยืนให้กับผู้ประกอบการ เพื่อก้าวให้ทันกับรูปแบบ ของการค้าการลงทุนที่กำลังเปลี่ยนแปลงไปสู่การค้าการลงทุนในยุคดิจิทัล และสร้างเครือข่าย ให้มีความเข้มแข็ง ให้กับสมาชิกในเครือข่ายเพื่อก้าวไปสู่การเป็นศูนย์กลาง e-Commerce ด้านการค้าการลงทุนต่อไป การพัฒนาและยกระดับตลาดให้เป็น Smart Market เพื่อให้มี ความทันสมัยและมีระบบบริหารจัดการที่เป็นมาตรฐาน จะช่วยสร้างโอกาสให้เกิดการพัฒนา วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสู่สากล ยกระดับศักยภาพของกลุ่มจังหวัดฯ ให้ก้าวไกลสู่สากล ส่งเสริมการค้าและการลงทุน ยกระดับผู้ผลิต ผู้ประกอบการ SMEs OTOP และวิสาหกิจชุมชน ให้มีศักยภาพในการแข่งขันที่สูงขึ้น สร้างอาชีพและรายได้ให้วิสาหกิจชุมชนให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม ส่งเสริมขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ</p> <p>ดังนั้น กลุ่มจังหวัดฯ จึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาและยกระดับศักยภาพแรงงาน ให้ได้มาตรฐาน เพื่อรองรับผู้ประกอบการภายในกลุ่มจังหวัด</p>
5. วัตถุประสงค์	เพื่อยกระดับศักยภาพแรงงานและผู้ประกอบการในกลุ่มจังหวัดสบายดี
6. ตัวชี้วัด และค่าเป้าหมาย	อัตราการขยายตัวของผลิตภาพแรงงานเพิ่มขึ้น ร้อยละ 5
7. พื้นที่เป้าหมาย	ทุกจังหวัดในกลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1
8. กิจกรรมหลัก	<ol style="list-style-type: none"> ฝึกอบรมและยกระดับฝีมือแรงงานลูกจ้างผู้ปฏิบัติงาน ตามมาตรฐานฝีมือแรงงาน และการให้คำปรึกษาอาจเป็นแบบ on the job Training ให้ความรู้เสริมสร้างความปลอดภัยและสุขภาพอนามัยแรงงาน ฝึกพัฒนาศักยภาพแรงงานนอกระบบ (ฝึกอาชีพที่ตามความต้องการของแรงงานฯ)
9. หน่วยงานดำเนินการ	พัฒนาชุมชนจังหวัด แรงงาน อุตสาหกรรมจังหวัดในกลุ่มจังหวัดฯ 5 จังหวัด และหน่วยงานที่ เกี่ยวข้องในกลุ่มจังหวัด
10. ระยะเวลาในการ ดำเนินโครงการ	ปีงบประมาณ 2566 - 2570
11. งบประมาณรวม	150 ล้านบาท
12. ผลผลิต (Output)	ประชาชนวัยแรงงานภายในกลุ่มจังหวัดได้รับการฝึกพัฒนาศักยภาพแรงงาน
13. ผลลัพธ์ จากการดำเนินโครงการ (Outcome)	อัตราการว่างงานภายในกลุ่มจังหวัดลดลง รายต่อหัวภายในกลุ่มจังหวัดเพิ่มขึ้น

หัวข้อ	รายละเอียด
1. ชื่อโครงการ	3. โครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตเพื่อรองรับโรคอุบัติใหม่
2. แผนงาน	พัฒนาทุนมนุษย์และยกระดับคุณภาพชีวิต
3. แนวทาง	พัฒนานคนให้พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงสถานการณ์โลกที่อุบัติขึ้นใหม่
4. หลักการและเหตุผล	<p>จากนโยบายรัฐบาลในการแก้ไขสถานการณ์ฉุกเฉินให้ยุติลงได้โดยเร็วและป้องกันมิให้เกิดเหตุการณ์ร้ายแรงมากขึ้น อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 9 แห่งพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548 และมาตรา 11 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ.2534 นายกรัฐมนตรีจึงออกข้อกำหนดและข้อปฏิบัติแก่ส่วนราชการภายใต้หลักเกณฑ์เงื่อนไขและเงื่อนไขตามข้อ 7 (3) ให้โรงพยาบาล สถานพยาบาลหรือหน่วยงานที่มีหน้าที่และอำนาจในการป้องกันและดูแลรักษาผู้ป่วยทั้งภาครัฐและเอกชน จัดหา ยา เวชภัณฑ์ เครื่องมือในการตรวจโรค เครื่องช่วยในการหายใจและอุปกรณ์อื่นๆ ที่จำเป็นให้เพียงพอตามมาตรฐานที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนด</p> <p>โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ซึ่งย่อมาจาก “Coronavirus disease 2019” เป็นตระกูลเดียวกับโรคซาร์ส ที่ระบาดเมื่อปี 2545 ทำให้เกิดโรคทางเดินหายใจอักเสบเฉียบพลันปอดอักเสบ และมีภาวะแทรกซ้อน พบแหล่งกำเนิดจากเมืองอู่ฮั่น มณฑลหูเป่ย์ ประเทศจีน ปัจจุบันเกิดสถานการณ์การระบาดของโรค และยังมีผู้ป่วยยืนยันในหลายประเทศ ข้อมูล ณ วันที่ 25 มีนาคม 2563 จำนวน 478,331 ราย มีอาการรุนแรง 14,797 ราย เสียชีวิต 21,524 ราย ขณะนี้มีหลักฐานการติดต่อจากคนสู่คน พบผู้ป่วยยืนยันในผู้ที่ไม่มีประวัติการเดินทางไปประเทศจีน แต่มีประวัติใกล้ชิดกับผู้ที่เดินทางมาจากพื้นที่ระบาดของโรค สำหรับประเทศไทย ขณะนี้พบผู้ป่วยยืนยันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 จำนวน 1,045 ราย รักษาหายและแพทย์ให้กลับบ้าน 97 ราย ผู้ป่วยยืนยันที่เสียชีวิต 4 ราย ผลตรวจผู้ป่วยที่มีอาการตามนิยามเฝ้าระวังที่เหลือ 14,247 ราย ตรวจ ไม่พบเชื้อ 8,406 ราย และอยู่ระหว่างรอผลตรวจทางห้องปฏิบัติการ 5,841 ราย (ข้อมูลจาก : รายงานสถานการณ์โรคไวรัสโคโรนา 19 (COVID-19) จากศูนย์ปฏิบัติการภาวะฉุกเฉิน กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข วันที่ 26 มีนาคม 2563)</p> <p>ดังนั้น กลุ่มจังหวัดจึงมีความจำเป็นจะต้องมีการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนภายในกลุ่มจังหวัด เพื่อให้สามารถรับมือกับโรคอุบัติใหม่ที่เกิดขึ้น หรืออาจจะเกิดขึ้นในอนาคต ซึ่งสถานการณ์ปัจจุบันประเทศของเรากำลังเผชิญกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)</p>
5. วัตถุประสงค์	เพื่อให้ประชาชนในกลุ่มจังหวัดสบายดีมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น
6. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	สัดส่วนรายได้ต่อหนี้สินของกลุ่มจังหวัดเพิ่มขึ้น ร้อยละ 5
7. พื้นที่เป้าหมาย	ทุกจังหวัดในกลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1
8. กิจกรรมหลัก	ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนภายในกลุ่มจังหวัด เพื่อให้สามารถรับมือกับโรคอุบัติใหม่ที่เกิดขึ้น หรืออาจจะเกิดขึ้นในอนาคต
9. หน่วยงานดำเนินการ	สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดภายในกลุ่มจังหวัด และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในกลุ่มจังหวัด
10. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ	ปีงบประมาณ 2566 - 2570
11. งบประมาณรวม	200 ล้านบาท
12. ผลผลิต (Output)	ประชาชนภายในกลุ่มจังหวัดมีความรู้ความเข้าใจโรคอุบัติใหม่ สามารถรับมือได้
13. ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ	คุณภาพชีวิตของประชาชนภายในกลุ่มจังหวัดดีขึ้น

(Outcome)	
-----------	--

แบบฟอร์มโครงการแบบย่อ (Project Brief) ของโครงการสำคัญภายใต้งบประมาณของกลุ่มจังหวัด

ประเด็นการพัฒนาที่ 5 การรักษาสมดุลทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน

หัวข้อ	รายละเอียด
1. ชื่อโครงการ	1. โครงการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และฟื้นฟูธรรมชาติ
2. แผนงาน	การส่งเสริมอนุรักษ์และฟื้นฟูพื้นที่ป่าต้นน้ำและการพัฒนาสู่การเป็นเมืองสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน
3. แนวทาง	ส่งเสริมการบริหารจัดการระบบอนุรักษ์ ฟื้นฟูและป้องกันการทำลายทรัพยากรลุ่มน้ำแบบบูรณาการของกลุ่มจังหวัด
4. หลักการและเหตุผล	<p>ด้วยสถานการณ์ปัจจุบัน ความต้องการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติมีสูงขึ้น เนื่องจากการเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากร ปัญหาด้านเศรษฐกิจปากท้องความเป็นอยู่ของราษฎร ทำให้เกิดปัญหาการแย่งชิงทรัพยากร การบุกรุกที่ดินของรัฐ การขยายพื้นที่ทำกินเพื่อเพิ่มผลผลิต เป็นปัจจัย ที่เกี่ยวข้องเป็นเหตุให้พื้นที่ป่าไม้ลดลงอย่างรวดเร็วส่งผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติอื่นๆ เช่น ดินและน้ำ ซึ่งเป็นปัจจัยพื้นฐานในการทำการเกษตร ดังนั้นเพื่อการอนุรักษ์ฟื้นฟูป่าไม้ให้เอื้ออำนวยประโยชน์ต่อมนุษย์ และสนองแนวพระราชดำริด้านการอนุรักษ์ ทรัพยากรป่าไม้ ได้น้อมนำแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช และพระราชวินิจฉัยของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ ที่ทรงห่วงใยในความสำคัญต่อป่าไม้ จึงได้จัดทำโครงการสร้างพื้นที่สีเขียว เพื่อเพิ่มพื้นที่ป่าธรรมชาติ ปรับปรุงระบบนิเวศ ในป่าธรรมชาติที่เสื่อมโทรมให้กลับคืนความสมบูรณ์ อนุรักษ์พันธุกรรมไม้ท้องถิ่น และสร้างแหล่งอาหารให้กับชุมชน ปลูกพืชป่า พืชอาหารท้องถิ่น เพื่อสนับสนุนการปลูกต้นไม้เนื่องในวันสำคัญต่างๆ อบรมราษฎร เพื่อส่งเสริมอาชีพด้านการป่าไม้ การปลูกป่าชุมชน และฟื้นฟูป่าชุมชนในรูปแบบการปลูกไม้ 3 อย่างประโยชน์ 4 อย่าง</p> <p>ทรัพยากรธรรมชาติ เป็นพื้นฐานของการพัฒนาประเทศ ปัจจุบันพื้นที่ป่าไม้ของประเทศ มีประมาณร้อยละ 33 ของพื้นที่ จากเป้าหมายตามแผนแม่บทการบริหารจัดการป่าไม้อย่างยั่งยืน คือ ให้มีพื้นที่ป่าไม้อย่างน้อยร้อยละ 40 ของพื้นที่ประเทศ และปัญหาปากท้องของประชาชน ที่มีความต้องการใช้ทรัพยากรป่าไม้เป็นแหล่งอาหาร แหล่งพึ่งพิงให้คนสามารถอยู่ร่วมกับป่า ได้ สร้างพื้นที่สีเขียวในชุมชน เพิ่มรายได้พัฒนาคุณภาพชีวิต ดังนั้นเพื่อการอนุรักษ์ฟื้นฟูป่าไม้ให้เอื้ออำนวยประโยชน์ต่อมนุษย์ และสนองแนวพระราชดำริด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ ที่ทรงห่วงใยในความสำคัญต่อป่าไม้ และปัญหาปากท้องของประชาชนที่มีความต้องการใช้ทรัพยากรป่าไม้เป็นแหล่งอาหารเพิ่มรายได้ลดรายจ่ายพัฒนาคุณภาพชีวิต โครงการเพิ่มพื้นที่สีเขียวโดยชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ จึงเป็นโครงการหนึ่งที่มีความจำเป็นเร่งด่วนในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว</p>
5. วัตถุประสงค์	<ol style="list-style-type: none"> 1. เพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูพื้นที่ป่าต้นน้ำให้มีความอุดมสมบูรณ์ 2. พื้นที่ป่าได้รับการฟื้นฟู (15,000 ไร่) 3. ชุมชนป่าต้นน้ำ
6. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	สัดส่วนของพื้นที่สีเขียวในกลุ่มจังหวัดสภายดีเพิ่มขึ้นร้อยละ 3
7. พื้นที่เป้าหมาย	ทุกจังหวัดในกลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1
8. กิจกรรมหลัก	<ol style="list-style-type: none"> 1. การส่งเสริมการอนุรักษ์ฟื้นฟูพื้นที่ป่าต้นน้ำ 2. การจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ 3. การบริหารจัดการน้ำ โดยใช้พลังงานทางเลือก (Solar cell)
9. หน่วยงานดำเนินการ	สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ 6 (อุดรธานี) ทสจ. เครือข่ายป่าชุมชน เครือข่ายไฟป่า และเครือข่ายรสบท. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในกลุ่มจังหวัด
10. ระยะเวลาดำเนินการ	ปี 2566 – 2570
11. งบประมาณรวม	200 ล้านบาท

หัวข้อ	รายละเอียด
12. ผลผลิต (Output)	1. พื้นที่ต้นน้ำได้รับการฟื้นฟู ลดการพังทลายของหน้าดิน 2. มีการใช้ประโยชน์จากป่าชุมชน คทช. เพื่อเป็นแหล่งอาหารชุมชนอย่างยั่งยืน
12. ผลลัพธ์ จากการดำเนินโครงการ (Outcome)	คนอยู่ร่วมกับป่าได้ตามแนวพระราชดำริ ชุมชนอยู่ดีมีสุข ทรัพยากรป่าไม้มีความอุดมสมบูรณ์ คงความหลากหลายทางระบบนิเวศน์ และมีการจัดสรรผลประโยชน์ที่ชัดเจนและเป็นธรรม ลดปัญหาข้อขัดแย้ง และความเหลื่อมล้ำในชุมชน

หัวข้อ	รายละเอียด
1. ชื่อโครงการ	2. โครงการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมและมลภาวะ
2. แผนงาน	การส่งเสริมอนุรักษ์และฟื้นฟูพื้นที่ป่าต้นน้ำและการพัฒนาสู่การเป็นเมืองสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน
3. แนวทาง	ส่งเสริมการบริหารจัดการระบบอนุรักษ์ ฟื้นฟูและป้องกันการทำลายทรัพยากรลุ่มน้ำแบบบูรณาการของกลุ่มจังหวัด
4. หลักการและเหตุผล	กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 ในปี 2562 มีประมาณขยะเท่ากับ 3,700.60 ตัน/วัน จัดอยู่ในลำดับที่ 4 ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จากสภาพปัจจุบันจังหวัดที่มีปริมาณขยะมูลฝอยมากที่สุดในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 คือ จังหวัดอุดรธานี จำนวน 1,634.30 ตัน/วัน รองลงมาได้แก่ จังหวัดเลย 662.80 ตัน/วัน จังหวัดหนองคาย 504.10 ตัน/วัน จังหวัดหนองบัวลำภู 496.70 ตัน/วัน และจังหวัดบึงกาฬ 402.70 ตัน/วัน นอกจากนี้ยังมีสัดส่วนของปริมาณขยะเทียบกับของประเทศยังคงสูงอย่างต่อเนื่อง ซึ่งส่งผลให้เกิดมลภาวะในพื้นที่กลุ่มจังหวัดฯ ดังนั้น จึงจำเป็นต้องมีการบริหารจัดการปริมาณขยะอย่างเป็นระบบ
5. วัตถุประสงค์	เพื่อบริหารจัดการขยะและมลภาวะอย่างเป็นระบบ
6. ตัวชี้วัด และค่าเป้าหมาย	ร้อยละของปริมาณขยะและมลภาวะลดลง ร้อยละ 5 (1. ปริมาณการใช้ถุงพลาสติก และโฟมในพื้นที่ลดลง 2. ปริมาณขยะลดลง 3. ปริมาณครัวเรือนที่มีความรู้มากขึ้น (ครัวเรือน))
7. พื้นที่เป้าหมาย	ทุกจังหวัดในกลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1
8. กิจกรรมหลัก	1. การลดและขจัดของเสีย 2. การพัฒนาสูงความเป็นเมืองสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน 3. การใช้นวัตกรรมในการจัดการขยะ เช่น เครื่องอัดขยะ
9. หน่วยงานดำเนินการ	ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดในกลุ่ม พานิชย์จังหวัด อุตสาหกรรมจังหวัด หอการค้าภาคเอกชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในกลุ่มจังหวัด
10. ระยะเวลาดำเนินการ	ปี 2566 - 2570
11. งบประมาณรวม	150 ล้านบาท
12. ผลผลิต (Output)	กลุ่มจังหวัดฯ ได้มีการส่งเสริมให้องค์กรและเครือข่ายได้มีการบริหารจัดการเรื่องขยะและมลพิษอย่างถูกวิธี
13. ผลลัพธ์ จากการดำเนินโครงการ (Outcome)	ปริมาณขยะในกลุ่มจังหวัดฯ ได้รับการกำจัดอย่างถูกวิธีและมีปริมาณขยะที่ลดลง

หัวข้อ	รายละเอียด
1. ชื่อโครงการ	3. โครงการเสริมสร้างนวัตกรรม เพื่อเตรียมความพร้อมรับมือ กับการเปลี่ยนแปลง สภาพภูมิอากาศของโลก และภัยพิบัติในรูปแบบต่างๆตามสถานการณ์โลก
2. แผนงาน	การส่งเสริมอนุรักษ์และฟื้นฟูพื้นที่ป่าต้นน้ำและการพัฒนาสู่การเป็นเมืองสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน
3. แนวทาง	ส่งเสริมการบริหารจัดการระบบอนุรักษ์ พื้นที่ฟูและป้องกันการทำลายทรัพยากรลุ่มน้ำแบบบูรณาการของกลุ่มจังหวัด
4. หลักการและเหตุผล	<p>ลุ่มน้ำโขงภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน มีลุ่มน้ำย่อยที่สำคัญและมีปัญหาความเสื่อมโทรมของทรัพยากรลุ่มน้ำได้แก่ ลุ่มน้ำเลย ลุ่มน้ำโขง ลุ่มน้ำลำพะเนียง ลุ่มน้ำห้วยหลวงและลุ่มน้ำสงคราม อันเนื่องมาจากทรัพยากรป่าไม้ สัตว์ป่า สัตว์น้ำและทรัพยากรความหลากหลายชีวภาพในพื้นที่เกษตรกรรม พื้นที่ชุ่มน้ำได้ถูกบุกรุกทำลายโดยขาดการตระหนักรู้ในคุณค่าที่มีความสำคัญต่อระบบนิเวศน์และการสูญเสียความมั่นคงทางด้านอาหารจึงมีความจำเป็นต้องดำเนินการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรความหลากหลายทางชีวภาพในเชิงพื้นที่ระดับลุ่มน้ำเพื่อให้เกิดความยั่งยืน</p> <p>การปล่อยให้สถานการณ์การลดลงของความหลากหลายชีวภาพจะกระทบต่อการดำรงชีพของประชาชนในทุกพื้นที่ทั้งด้านความมั่นคงทางด้านอาหาร ความยากจนและสุขภาพอนามัย จึงจำเป็นต้องดำเนินการอย่างเร่งด่วนในการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรจากความหลากหลายทางชีวภาพ</p>
5. วัตถุประสงค์	1. เพื่อบริหารจัดการขยะและมลภาวะอย่างเป็นระบบ (ส่งเสริมความร่วมมือกับราษฎรในหมู่บ้านที่มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และพัฒนาป่าไม้ เพื่อ สิ่งแวดล้อม การใช้และพัฒนาภูมิปัญญา ท้องถิ่นด้านป่าไม้ที่เกิดประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตของชุมชน การมีส่วนร่วมของชุมชนในกิจกรรมด้านป่าไม้ ที่ช่วยในการอนุรักษ์ป่าไม้)
6. ตัวชี้วัด และค่าเป้าหมาย	ร้อยละของปริมาณขยะและมลภาวะลดลง ร้อยละ 5
7. พื้นที่เป้าหมาย	ทุกจังหวัดในกลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1
8. กิจกรรมหลัก	1. การป้องกันภัยพิบัติทางธรรมชาติ 2. การจัดทำแผนบริหารจัดการ และปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของโลก 3. การส่งเสริมความตระหนักต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของโลก
9. หน่วยงานดำเนินการ	สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ ๖ (อุดรธานี) ทสจ. เครือข่ายป่าชุมชน เครือข่ายไฟฟ้า และเครือข่าย รสทป. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในกลุ่มจังหวัด
10. ระยะเวลาดำเนินการ	ปี 2566 - 2570
11. งบประมาณรวม	150 ล้านบาท
12. ผลผลิต (Output)	จำนวนแผนการจัดการทรัพยากรความหลากหลายชีวภาพระดับลุ่มน้ำย่อย
13. ผลลัพธ์ จากการดำเนินโครงการ (Outcome)	<p>1. เพิ่มประสิทธิภาพและความเข้มแข็งในการบริหารจัดการพื้นที่คุ้มครองและพื้นที่อนุรักษ์ตามกฎหมาย</p> <p>2. อนุรักษ์และปกป้องคุ้มครองความหลากหลายทางพันธุกรรมของพืชเกษตร ปศุสัตว์ สัตว์น้ำ สัตว์เลี้ยง สายพันธุ์ป่าและพื้นเมือง จุลินทรีย์ รวมถึงชนิดพันธุ์อื่นที่มีคุณค่าทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และนิเวศวิทยา</p> <p>3. ส่งเสริมการผสมผสานการจัดการระบบนิเวศต่างๆ เข้าด้วยกัน สู่ภูมิทัศน์และเขตพื้นที่ที่กว้างกว่า เพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืนและคงไว้ซึ่งบริการทางนิเวศ</p>

ภาคผนวก

- ผนวก ก.

รายการตรวจสอบการดำเนินการตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการบริหารงานจังหวัด
และกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ พ.ศ. 2551 กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1

ภาคผนวก ก

รายการตรวจสอบการดำเนินการตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการบริหารงานจังหวัด
และกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ พ.ศ. 2551
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1

การดำเนินการ	ดำเนินการแล้ว	ไม่ได้ดำเนินการ
1) นำข้อมูลการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนในท้องถิ่นในจังหวัดของจังหวัดทุกจังหวัดในกลุ่มจังหวัดไปประกอบการจัดทำแผนพัฒนา กลุ่มจังหวัด ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.บ.ภ. กำหนด	✓	
2) จัดประชุมหารือร่วมกันระหว่างหัวหน้าส่วนราชการที่มีสถานที่ตั้งทำการ อยู่ในจังหวัดทุกจังหวัดในกลุ่มจังหวัดไม่ว่าจะเป็นราชการบริหารส่วนภูมิภาค หรือราชการบริหารส่วนกลางและผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งหมดในจังหวัด รวมทั้ง ผู้แทนภาคประชาสังคม และผู้แทนภาคธุรกิจ เอกชน เพื่อรับฟังความคิดเห็น เกี่ยวกับแผนพัฒนาจังหวัดตามมาตรา 53/2 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 ซึ่งแก้ไข เพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติ ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ 7) พ.ศ. 2550 และมาตรา 19 มาตรา 21 มาตรา 22 มาตรา 23 และมาตรา 24 แห่ง พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการบริหารงานจังหวัด และกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ พ.ศ. 2551	✓	
3) การประชุมของ ก.บ.ภ. เพื่อจัดทำและเห็นชอบแผนพัฒนา กลุ่มจังหวัดตามพระราชกฤษฎีกา ว่าด้วยการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัด แบบบูรณาการ พ.ศ. 2551 และหลักเกณฑ์ และวิธีการที่ ก.บ.ภ. กำหนด	✓	

ข้าพเจ้าขอรับรองว่า ข้อความดังกล่าวข้างต้นเป็นความจริงทุกประการ ทั้งนี้ได้แนบรายงาน
การประชุมคณะกรรมการบริหารงานกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ (ก.บ.ภ.) มาพร้อมนี้ด้วย

(ลงชื่อ).....

(นายสยาม ศิริมงคล)

ผู้ว่าราชการจังหวัดอุดรธานี /

หัวหน้ากลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1

หมายเหตุ ให้จังหวัดที่เป็นศูนย์ปฏิบัติการของกลุ่มจังหวัดเป็นผู้จัดทำ

